

ЗАКОН

О РЕГУЛИСАНИМ ПРОФЕСИЈАМА И ПРИЗНАВАЊУ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређују минимални услови оспособљавања у Републици Србији за приступ и обављање професија доктора медицине, доктора медицине специјалисте, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, медицинских сестара опште неге, бабица, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине, архитеката, као и признавање професионалних квалификација, укључујући и систем признавања професионалних квалификација за обављање регулисаних професија у Републици Србији у циљу остваривања права на пословно настањење, слободу пружања услуга на привременој и повременој основи у Републици Србији на основу професионалних квалификација, као и поступак признавања професионалних квалификација.

Поступак признавања професионалних квалификација када је у питању општи систем признавања, признавање професионалног искуства и аутоматско признавање квалификација, уређује се одредбама овог закона, а супсидијарно се примењују одредбе прописа који уређују општи управни поступак, осим ако је овим законом другачије уређено.

Овим законом се утврђују услови за делимичан приступ регулисаној професији у Републици Србији, као и признавање приправничког стажа обављеног изван своје матичне државе, односно у држави потписници (у даљем тексту: „држава потписница ЕЕП-а”).

Изрази који се користе у овом закону и прописима који се доносе на основу овог закона, а који имају родно значење, независно од тога да ли се користе у мушком или женском роду, обухватају подједнако мушки и женски род.

Члан 2.

Високошколске установе које имају акредитоване студијске програме за стицање образовања за професије доктор медицине, доктор медицине специјалиста, доктор денталне медицине, доктор денталне медицине специјалиста, магистар фармације, доктор ветеринарске медицине и архитекта треба да ускладе студијске програме са минималним условима оспособљавања из Директиве пре уласка Републике Србије у Европску унију.

Министарство надлежно за послове образовања за професије медицинска сестра опште неге и бабица треба да усклади планове и програме наставе и учења са минималним условима оспособљавања из Директиве пре уласка Републике Србије у Европску унију.

Субјекти примене

Члан 3.

Овај закон се примењује на држављане држава потписница ЕЕП-а који су стекли професионалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а, а који у Републици Србији желе да обављају одређену регулисану професију, као лица запослена код послодавца или лица која самостално обављају делатност, укључујући и слободне професије.

Овај закон се примењује и на држављане трећих држава који су стекли професионалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а, осим одредаба о аутоматском признавању професионалних квалификација овог закона.

Овај закон се примењује на одговарајући начин и на признавање професионалних квалификација држављанима држава потписница ЕЕП-а и трећих држава који су стекли професионалне квалификације ван држава потписница ЕЕП-а, осим одредаба о признавању професионалних квалификација ради остваривања права на пословно настањење, одредаба о признавању професионалног искуства и одредаба о аутоматском признавању професионалних квалификација за обављање регулисаних професија.

У случају из става 3. овог члана, докази о формалној квалификацији за обављање регулисаних професија, стечени ван државе потписнице ЕЕП-а, морају задовољавати минималне услове оспособљавања прописане у глави IV. овог закона.

Одредбе овог закона не примењују се на поморце, за које је поступак признавања професионалних квалификација уређен посебним прописима.

Одредбе овог закона не примењују се на квалификације лица која обављају услужне или посредничке послове при којима не долазе у непосредан додир са опасним хемикалијама, јер је у овом случају поступак признавања професионалних квалификација уређен посебним прописима.

Одредбе овог закона не примењују се на јавне бележнике који се именују у складу са посебним прописима, државне службенике и службенике у органима аутономне покрајине и јединицама локалне самоуправе.

Лице коме је призната професионална квалификација има право да обавља регулисану професију у Републици Србији под истим условима као српски држављани, у складу са законом.

Појмови

Члан 4.

Појмови у смислу овог закона имају следеће значење:

1) директива – означава Директиву 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Савета од 7. септембра 2005. године о признавању професионалних квалификација (текст значајан за ЕЕП, „Службени лист ЕУ”, Л 255, од 30.9.2005.) и Директиву 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године о измени Директиве 2005/36/ЕЗ о признавању професионалних квалификација и Уредбе ЕУ бр. 1024/2012 о административној сарадњи путем Информационог система унутрашњег тржишта („Уредба ИМИ”) (текст значајан за ЕЕП, „Службени лист ЕУ”, Л 354, од 28.12.2013.), које важе за европски економски простор (у даљем тексту: Директива);

2) држава потписница ЕЕП-а – државе које су потписале Уговор о Европском економском простору и Швајцарска конфедерација;

3) матична држава – држава чланица у којој је кандидат стекао своје професионалне квалификације за бављење одређеном професијом, односно делатношћу; може бити и држава чланица пословног настањења носиоца професионалне квалификације;

4) треће државе – све државе које нису чланице Европске уније, нити државе потписнице ЕЕП-а и Швајцарске конфедерације;

5) регулисана професија – професионална делатност или скуп професионалних делатности код којих је приступ и обављање, односно начин обављања делатности на основу законских, подзаконских или других аката донетих на основу законских овлашћења, непосредно или посредно условљен поседовањем одређених професионалних квалификација, као и професионална делатност или скуп професионалних делатности којима се баве чланови стручних организација са професионалним називом;

6) професионална квалификација – обухвата завршено формално образовање и додатно стручно оспособљавање и усавршавање које се обавља током или након завршетка формалног образовања, а доказује се дипломом или другом јавном исправом коју је издала надлежна образовна установа; испуњавање услова општег система признавања из члана 14. овог закона, а доказује се потврдом о оспособљености или професионалним искуством, на основу кога је носилац професионалне квалификације стекао право обављања одређене регулисане професије у држави потписници ЕЕП-а;

7) формална квалификација – диплома, сведочанство и друга јавна исправа коју је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а којима се потврђује успешно завршено формално образовање које је стечено у држави потписници ЕЕП-а;

8) професионални назив – назив који свом носиоцу даје право на обављање одређене регулисане професије и може бити различит од назива који се стичу завршетком формалног образовања у складу са прописима из области средњег и високог образовања у Републици Србији;

9) професионално искуство – стварно обављање професије са пуним или непуним радним временом у држави потписници ЕЕП-а, у складу са прописима;

10) приправнички стаж – период који се обавља под надзором ментора ако представља услов за приступ регулисаној професији, а који се може обављати или током формалног образовања или после завршетка формалног образовања;

11) период прилагођавања – обављање регулисане професије у Републици Србији под надзором, које може бити праћено стручним оспособљавањем и усавршавањем и подлеже оцењивању; детаљна правила којима се уређује период прилагођавања и оцењивање као и статус кандидата за време периода прилагођавања утврђује надлежно тело узимајући у обзир чињеницу да је кандидат носилац формалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а;

12) регулисано образовање и оспособљавање – свако образовање и оспособљавање које је изричито усмерено на обављање одређене регулисане професије, а које обухвата један или више програма који су, тамо где је примерено, допуњени одговарајућим стручним оспособљавањем или вежбама или стручном праксом; структура и ниво стручног оспособљавања, вежби или стручне праксе биће уређени другим прописом;

13) заједнички оквир оспособљавања – заједнички скуп компетенција неопходних за обављање одређене регулисане професије, који не замењује националне програме образовања и оспособљавања осим у случајевима када је другим прописима другачије решено;

14) компетенција – интегрисани скуп знања, вештина, способности и ставова који омогућује појединцу ефикасно обављање активности у датој професији;

15) провера оспособљености за обављање регулисане професије – провера стручног знања, вештина, способности и ставова кандидата коју спроводе надлежна тела Републике Србије ради процене оспособљености кандидата за обављање регулисане професије; за потребе провере оспособљености надлежно тело утврђује предмете који нису обухваћени кандидатовим доказима о формалној квалификацији, предмете који подлежу провери оспособљености, а битни су за обављање регулисане професије у Републици Србији, што се утврђује поређењем образовања и оспособљавања које се захтева за обављање регулисане професије у Републици Србији и оног које се захтева у другој држави потписници ЕЕП-а; детаљна правила којима се уређује провера оспособљености у професији и статус кандидата за време припреме за проверу, утврђује надлежно тело узимајући у обзир чињеницу да је кандидат носилац професионалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а;

16) заједничка провера оспособљености – стандардизована провера оспособљености носилаца одређених професионалних квалификација која је доступна другим држава потписницама ЕЕП-а које су прихватиле заједнички оквир оспособљавања; успешан резултат провере омогућава носиоцу професионалне квалификације да обавља професију у свакој другој држави потписници ЕЕП-а која је прихватила заједнички оквир оспособљавања под истим условима као и носиоци професионалних квалификација које су своје квалификације стекли у тој држави;

17) аутоматско признавање – признавање професионалне квалификације које се односи искључиво на држављане држава потписница ЕЕП-а са доказом о формалној квалификацији издатим у држави потписници ЕЕП-а, којим Република Србија признаје ваљаност једнаку оној коју имају докази о формалној квалификацији које сама издаје;

18) стручни и академски назив и академски степен – назив и степен који се у Републици Србији стичу завршетком високог образовања;

19) пружање услуга на привременој и повременој основи - пружање услуга коме не претходи поступак признавања професионалне квалификације уз услов пословног настањења у другој држави потписници ЕЕП-а, а које се процењује за сваки појединачни случај, узимајући у обзир његово трајање, учесталост, редовност и сталност;

20) потврда о несметаном пружању услуга на унутрашњем тржишту Европске уније – потврда која се издаје правним и физичким лицима, држављанима Републике Србије, у сврху несметаног обављања професија и пружања услуга на територији других држава потписница ЕЕП-а запошљавањем и обављањем економске делатности, односно самозапошљавањем, пословним настањењем, односно привременим и повременим пружањем услуга (у даљем тексту: „ЕУ потврда”);

21) лице које самостално обавља делатност – лице које само сноси ризик пословног успеха или неуспеха, ради ван односа подређености, које је за обављање делатности непосредно, лично и у потпуности плаћено;

22) надлежно тело – тело надлежно за спровођење поступка и утврђивање услова за признавање професионалних квалификација, издавање решења о признавању професионалних квалификација, давање информација о поступку и условима признавања професионалних квалификација и за предузимање осталих радњи у складу са овим законом, а то су: надлежне струковне организације или друга тела или организације које су посебним прописима овлашћене за спровођење поступка и утврђивање услова за признавање професионалних квалификација, односно министарства у чијем су делокругу одређене регулисане професије;

23) европска професионална картица – електронска потврда у оквиру система којом се доказује да је носилац професионалне квалификације испунио све услове за пружање услуга у Републици Србији на привременој и повременој основи или признавање професионалних квалификација за пословно настањење у Републици Србији (у даљем тексту: „ЕПК”);

24) целоживотно учење – опште образовање, стручно образовање, оспособљавање и усавршавање, неформално образовање и информално учење које се одвија током живота, чија је сврха стицање и унапређивање знања, вештина, способности и ставова, укључујући и професионалну етику;

25) ИМИ систем – информациони систем унутрашњег тржишта;

26) европски систем преноса бодова у високом образовању (ЕСПБ) – систем бодовања за високо образовање који се користи у европском простору високог образовања;

27) претежни разлози општег интереса – разлози који се као такви признају у судској пракси Суда правде Европске уније.

II. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА НА ПРИВРЕМЕНОЈ И ПОВРЕМЕНОЈ ОСНОВИ НА ОСНОВУ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

Услови

Члан 5.

Физичко лице које у Републици Србији жели да пружа услуге на привременој и повременој основи обављањем одређене регулисане професије, било као лице запослено код послодавца или лице које самостално обавља делатност, може да пружа такве услуге обављањем регулисане професије ако је:

1) стекло професионалну квалификацију у држави потписници ЕЕП-а или у трећој држави под условом да је та држава већ признала такву квалификацију;

2) пословно настањено у држави потписници ЕЕП-а, према прописима за обављање исте регулисане професије у тој држави;

3) у држави пословног настањења обављало исту регулисану професију најмање једну годину у току последњих 10 година које су претходиле пружању услуга, у случају да ни та професија ни оспособљавање за ту професију нису регулисани у држави пословног настањења; услов од годину дана обављања професије неће се примењивати ако је обављање професије или образовање и оспособљавање за ту професију регулисано.

У складу са одредбама ове главе надлежно тело не може ни из једног разлога везаног за професионалне квалификације да ограничи лице из става 1. овог члана у пружању услуга у Републици Србији:

1) ако је лице пословно настањено у држави потписници ЕЕП-а у циљу обављања одређене професије према прописима за обављање исте професије у тој држави (у даљем тексту: „држава чланица пословног настањења”);

2) ако се лице у држави чланици пословног настањења бавило одређеном професијом најмање једну годину у току последњих 10 година, у случају да та професија у држави чланици пословног настањења није регулисана.

Лица из ст. 1. и 2. овог члана подлежу посебним прописима којима се утврђују професионалне квалификације за обављање регулисаних професија.

Изузеци

Члан 6.

Лица из члана 5. став 2. овог закона надлежно тело ће ослободити захтева које морају испуњавати лица са пословним настањењем у Републици Србији, и то:

1) одобрења, регистрације, односно чланства у струковној организацији;

2) регистрације при организацији надлежној за социјално осигурање у циљу подмиривања дуговања осигуравачу, у вези са активностима предузетим у корист осигураних лица.

Струковне организације или друга надлежна тела или организације могу предвидети привремену регистрацију, под условом да регистрација или чланство у струковној организацији ни на који начин не одлажу, односно не чине тежим пружање услуга и не захтевају никакве додатне трошкове за лица из члана 5. став 2. овог закона.

У циљу подмиривања дуговања осигуравачу у вези са активностима предузетим у корист осигураних лица, лице организацији из става 1. тачка 2. овог члана шаље обавештење унапред или накнадно у случају хитности.

Изјава о пружању услуга

Члан 7.

Лице које жели да пружа услуге обављањем регулисане професије у Републици Србији дужно је да пре почетка првог пружања услуге о томе обавести надлежно тело или Јединствену електронску контакт тачку из члана 85. овог закона изјавом у писаном облику.

Изјава из става 1. овог члана укључује личне податке и податке о појединостима сваког осигурања или било ког другог средства личне или колективне заштите с обзиром на професионалну одговорност и подноси се за сваку годину у којој лице намерава да привремено или повремено пружа услуге у Републици Србији.

Уз изјаву из става 2. овог члана, лице је дужно да приложи следећа документа:

1) доказ о држављанству;

2) потврду којом се доказује да је лице пословно настањено у држави чланици пословног настањења за бављење професијом, односно делатностима о којима је реч и да у тренутку издавања потврде нема, чак ни привремено, забрану обављања професије, односно делатности;

3) доказ о формалним квалификацијама;

4) било који доказ да је лице обављало професију о којој је реч најмање годину дана током последњих десет година, у случају да професија, стручно образовање и оспособљавање за ту професију нису регулисани у држави чланици пословног настањења;

5) доказ о некажњавању, односно доказ да није било привременог или трајног одузимања права на обављање професије, у случајевима професија из сигурносног сектора, здравственог сектора и за професије повезане с образовањем малолетних лица, укључујући и бригу о деци и предшколско васпитање и образовање, када то Република Србија тражи за своје држављане;

6) одговарајући доказ да особа поседује потребан ниво знања српског језика за потребе обављања професије у Републици Србији, у случају професија које могу имати последице на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са чланом 10. овог закона;

7) потврду о природи и трајању делатности издату од надлежног тела државе чланице пословног настањења за професије које су обухваћене аутоматским системом признавања на основу претходног професионалног искуства из члана 25. овог закона и које су на попису регулисаних професија за које је потребна претходна провера оспособљености у складу са чланом 85. овог закона.

Лице из става 1. овог члана дужно је да пријави надлежном телу сваку промену околности из става 3. овог члана, а на основу које му је омогућено да пружа услуге обављањем регулисане професије у Републици Србији.

Подношењем изјаве из става 2. овог члана, лице добија право приступа професији, односно пружања услуга на подручју Републике Србије.

На захтев надлежног тела, лице из става 1. овог члана дужно је, уколико постоје оправдани разлози, осим докумената из ст. 2. и 3. овог члана, да достави и друга документа, ако се такви документи захтевају и од држављана Републике Србије и није могуће прибавити их на други начин.

На основу изјаве из става 2. овог члана, надлежно тело може одобрити привремену регистрацију лицу из става 1. овог члана, а поступак привремене регистрације не може утицати на почетак пружања услуга нити на било који начин ограничити пружање услуга у Републици Србији и не може имати за последицу додатне трошкове за то лице.

ЕУ потврда

Члан 8.

ЕУ потврда издаје се правном или физичком лицу с пословним настањењем у Републици Србији које у држави потписници ЕЕП-а жели да пружа услуге, а подносилац захтева за издавање ЕУ потврде може да буде:

1) правно или физичко лице, с пословним настањењем у Републици Србији, које је обављало или обавља делатност, односно професију на подручју Републике Србије, а које намерава да у другој држави потписници ЕЕП-а обавља регулисану професију или

2) правно или физичко лице, с пословним настањењем у Републици Србији, које намерава да у другој држави потписници ЕЕП-а обавља професију коју је обављало у Републици Србији најмање годину дана у оквиру десет година пре пружања услуга, у случају да иста професија није регулисана у Републици Србији, али је регулисана у држави домаћину.

ЕУ потврдом се доказује да је лице из става 1. овог члана пословно настањено у Републици Србији и да у тренутку издавања потврде нема, чак ни привремено, забрану обављања професије, односно делатности.

Надлежно тело за издавање ЕУ потврде је тело или струковна организација или институција која је посебним прописима овлашћена за вођење одговарајућег регистра и издавање потврда.

Министар надлежан за послове образовања ће, у сарадњи са министром надлежним за послове рада, подзаконским актом прописати начин издавања ЕУ потврде и утврдити попис надлежних тела за издавање ЕУ потврда у Републици Србији.

Професионални назив пружаоца услуга

Члан 9.

Услуга се обавља под професионалним називом који постоји у прописима државе чланице пословног настањења, ако такав назив постоји у тој држави за професију о којој је реч.

Професионални назив се наводи на службеном језику или на једном од службених језика државе чланице пословног настањења тако да се избегне могућа замена с професионалним називом који постоји у прописима Републике Србије.

У случају да у држави чланици пословног настањења не постоји професионални назив, лице је дужно да наведе назив који је стекло након завршетка формалног образовања, на службеном језику или на једном од службених језика државе потписнице ЕЕП-а.

У случајевима обављања регулисаних професија из главе IV. овог закона, услуга се обавља под професионалним називом који постоји у прописима Републике Србије.

Провера професионалних квалификација

Члан 10.

У случају професија које могу утицати на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, а не ради се о обављању делатности наведених у Прилогу IV. Директиве кад лице испуњава услове из чл. 25–28. овог закона, нити о професијама из члана 29. овог закона, надлежно тело може проверити професионалне квалификације лица пре првог пружања услуга.

Претходна провера из става 1. овог члана могућа је само када је сврха провере оправдана и у оној мери у којој се осигурава да због неодговарајућих професионалних квалификација лица не дође до озбиљног нарушавања здравља или сигурности примаоца услуга, као и када та провера не прекорачује сврху пружања услуга.

Надлежно тело ће у року од месец дана од пријема ЕУ потврде и докумената из члана 7. овог закона донети решење којим ће лице ослободити провере професионалне квалификације или упутити у поступак провере професионалне квалификације.

Надлежно тело ће утврдити лицу обавезу провере професионалних квалификација из става 2. овог члана, ако се после завршеног поступка провере професионалне квалификације утврди да постоји значајна разлика између професионалних квалификација лица и професионалних квалификација које су предуслов за приступ и обављање професије у Републици Србији и да је та разлика таква да је штетна за јавно здравље и сигурност примаоца услуга и да

се не може надокнадити постојећим знањима, вештинама и компетенцијама и професионалним искуством лица.

Код професија које могу имати утицаја на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, надлежно тело које, у поступку провере из става 1. овог члана, утврди да постоји значајна разлика између професионалних квалификација лица које су предуслов за приступ и обављање професије у Републици Србији и да то проузрокује штету за јавно здравље и сигурност примаоца услуга, дужно је да омогући лицу да покаже да је стекао знања, вештине и компетенције које недостају.

Надлежно тело дужно је да лицу пружи могућност из става 5. овог члана у року од месец дана од дана доношења решења из става 3. овог члана.

У случају да надлежно тело не поступи у роковима из ст. 3. и 6. овог члана, лице може да пружа услугу у Републици Србији.

Против решења надлежног тела лице има право жалбе надлежном министарству. Против решења надлежног министарства лице нема право жалбе, али може покренути управни спор пред Управним судом Републике Србије.

У случају да надлежно тело призна професионалну квалификацију за обављање регулисане професије која може имати последице по јавно здравље и сигурност, лице пружа услугу под професионалним називом који се користи у Републици Србији.

Престанак права пружања услуга

Члан 11.

Лице губи могућност пружања услуге обављањем регулисане професије у Републици Србији, у складу са овим законом и нема право да остане привремено регистрован:

- 1) ако успостави пословно настањење за обављање регулисане професије у Републици Србији,
- 2) ако му је у складу са одлуком надлежног тела у држави чланици пословног настањења укинута право пословног настањења или му је бар привремено забрањено обављање те професије у тој држави.

Подаци који се дају примаоцима услуга

Члан 12.

У случају кад се услуга у Републици Србији пружа на основу професионалног назива државе чланице пословног настањења, односно на основу формалних квалификација лица, надлежно тело може да тражи да лице поднесе примаоцу услуга било који или све следеће податке:

- 1) ако је лице регистровано у судском или другом јавном регистру, назив регистра у коме је регистрован, његов матични број или средства идентификације исте снаге, садржана у том регистру;
- 2) ако делатност подлеже одобрењу у држави чланици пословног настањења, назив и адресу надлежног надзорног тела;
- 3) назив било које струковне организације, другог надлежног тела или организације код које је лице регистровано;
- 4) професионални назив, или кад такав назив не постоји, формалне квалификације лица и државу потписницу ЕЕП-а у којој их је стекао;

5) уколико лице обавља делатност која подлеже порезу на додату вредност (ПДВ), идентификациони број у складу са посебним прописом;

6) појединости о осигурању или другом средству личне или колективне заштите, које се односе на професионалну одговорност.

III. ПРИЗНАВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У ЦИЉУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА ПОСЛОВНО НАСТАЊЕЊЕ

Општи систем признавања професионалних квалификација Члан 13.

Општи систем признавања професионалних квалификација примењује се у случајевима када се не може применити систем признавања професионалног искуства, односно систем аутоматског признавања квалификација и у случајевима када подносилац захтева због посебних и ванредних разлога не испуњава услове утврђене системом признавања професионалног искуства или аутоматског признавања квалификација.

Нивои професионалних квалификација

Члан 14.

Професионалне квалификације разврставају се на нивое А, Б, В, Г и Д, а доказују се следећим исправама:

Ниво А – потврђује се доказом о формалној квалификацији, односно потврдом о оспособљености коју је издало надлежно тело у матичној држави потписници ЕЕП-а, на основу:

1) завршеног програма стручног оспособљавања који није део образовања којим се стиче сведочанство или диплома из нивоа Б, В, Г и Д овог члана; посебног испита без претходног оспособљавања; радног искуства стеченог током обављања професије с пуним радним временом у држави потписници ЕЕП-а током три узастопне године или истог трајања са скраћеним радним временом (повремено) током претходних 10 година, или

2) завршеног општег основног или средњег образовања, које потврђује да је лице стекло општа знања;

Ниво Б – доказује се дипломом, сведочанством, односно уверењем којим се потврђује да је лице завршило средње образовање:

1) опште, после којег следе студије или стручно оспособљавање, осим оног наведеног у нивоу В и/или приправничка или стручна пракса која се захтева уз то образовање;

2) техничко или стручно, после којег, када је то потребно, следи наставак студија или стручно оспособљавање као што је наведено у нивоу А тачка 1), и/или приправничка или стручна пракса потребна за то образовање, односно оспособљавање.

Ниво В – доказује се дипломом, односно другом јавном исправом која потврђује:

1) успешно завршен програм образовања после средњошколског, различит од оног наведеног у нивоима Г и Д, у трајању од најмање једне године или у одговарајућем трајању повремено, с тим да је један од услова као опште правило успешно завршен програм средњег образовања који омогућава упис на програм високог образовања или завршен истоветан програм средњег

образовања, као и стручно оспособљавање које може бити услов за тај програм након завршетка средњег образовања, или

2) програма образовања и оспособљавања или

3) у случају регулисаних професија, стручног оспособљавања с посебном структуром, којим се стичу компетенције изнад нивоа Б из тачке 2), и које је једнако нивоу програма стручног оспособљавања из тачке 1) тог нивоа, ако такво образовање или оспособљавање пружа упоредив стручни стандард и ако се њиме припрема лице за упоредив степен одговорности и функција, под условом да је уз диплому приложена потврда коју је издала матична држава потписница ЕЕП-а;

Ниво Г – доказује се дипломом која потврђује успешно завршено образовање после средњошколског у трајању од најмање три и највише четири године, или истог трајања кад се одвија повремено, које може бити изражено ЕСПБ бодовима, стеченим на универзитету, другој високошколској или некој другој установи на истом нивоу, и када је потребно, успешан завршетак стручног оспособљавања које је обавезно уз такво образовање;

Ниво Д – доказује се дипломом којом се потврђује да је лице успешно завршило најмање четворогодишње студије после средњег образовања или истог трајања када се одвија повремено, које може бити изражено ЕСПБ бодовима, стеченом на универзитету или високошколској установи или некој другој установи истог нивоа и, када је то потребно, успешан завршетак стручног оспособљавања које је обавезно уз такво образовање.

Надлежно тело на захтев кандидата или надлежног тела државе потписнице ЕЕП-а потврђује ниво професионалне квалификације на основу доказа из овог члана.

Једнаки ниво професионалних квалификација

Члан 15.

Надлежно тело признаће исти ниво професионалне квалификације из члана 14. овог закона, ако кандидат достави доказ о професионалној квалификацији на основу којег у држави потписници ЕЕП-а остварује право приступа професији и обављању професије, односно припрема га за обављање професије, и то:

1) који је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а и

2) којим се потврђује да је успешно завршио програм оспособљавања и усавршавања, који је саставни део образовног програма, односно ван њега, на подручју државе потписнице ЕЕП-а и који је признат у тој држави потписници ЕЕП-а као једнак ниво.

Изузетно од става 1. овог члана надлежно тело признаће исти ниво професионалне квалификације и у случају да та квалификација не испуњава услове садржане у прописима који су на снази у матичној држави потписници ЕЕП-а, али се тим прописима државе потписнице ЕЕП-а кандидату гарантују стечена права за бављање и могућност бављења професијом.

Став 2. овог члана примењује се и у случају када матична држава потписница ЕЕП-а повиси ниво потребан за приступ професији и бављење том професијом, и ако кандидат користи стечена права после завршетка оспособљавања које не задовољава услове новог нивоа, на основу прописа који су на снази у матичној држави потписници ЕЕП-а.

У случају из става 3. овог члана, надлежно тело признаће претходно оспособљавање као да одговара нивоу новог оспособљавања.

Услови признавања

Члан 16.

Ако су приступ регулисаној професији или бављење том професијом у Републици Србији условљени одређеним професионалним квалификацијама, надлежно тело ће дозволити приступ тој професији и бављење том професијом под истим условима који су прописани за домаће држављане, кандидату који је:

1) стекао професионалну квалификацију у некој од држава потписница ЕЕП-а и има потврду о оспособљености или доказ о формалној квалификацији који тражи та држава чланица за приступ или обављање регулисане професије;

2) обављао ту професију са пуним или непуним радним временом у укупном трајању од најмање једне године у последњих десет година у држави потписници ЕЕП-а у којој та професија није регулисана, под условом да поседује једну или више потврда о оспособљености или доказа о формалној квалификацији из члана 13. овог закона, које је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а у којој та професија није регулисана.

Потврда о оспособљености или доказ о формалној квалификацији морају испуњавати следеће:

1) да их издају надлежна тела државе потписнице ЕЕП-а;

2) да потврђују да је кандидат припремљен за обављање те професије.

Надлежно тело не може захтевати једногодишње професионално искуство из става 1. тачка 2. овог члана, ако доказ о формалној квалификацији који кандидат поседује потврђује регулисано образовање и оспособљавање у матичној држави потписници ЕЕП-а која је издала доказ.

Изузетно, надлежно тело је дужно да прихвати ниво професионалне квалификације које у складу са чланом 14. овог закона потврђује матична држава потписница ЕЕП-а.

Надлежно тело не може захтевати једногодишње професионално искуство из става 1. овог члана, ако доказ о формалној квалификацији који кандидат поседује потврђује регулисано образовање и оспособљавање на нивоу професионалних квалификација из члана 14. овог закона.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана и члана 17. овог закона, надлежно тело може одбити приступ и обављање професије на подручју Републике Србије кандидату који поседује потврду о оспособљености из члана 14. овог закона, у случају да се за приступ и обављање те професије у Републици Србији захтева професионална квалификација наведена у члану 14. за ниво Д овог закона.

Изузеци од општег и аутоматског система признавања

Члан 17.

Општи систем признавања професионалних квалификација односи се на све професије које нису обухваћене признавањем професионалног искуства, нити аутоматским признавањем квалификација, и на случајеве када кандидат не испуњава услове за признавање професионалног искуства и аутоматско признавање квалификација, и то:

1) на делатности наведене у Прилогу IV. Директиве кад кандидат не испуњава услове за признавање професионалног искуства,

2) на докторе медицине, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и

архитекте, када кандидат не испуњава услове за признавање професионалног искуства,

3) на архитекте, када кандидат поседује доказ о формалној квалификацији који није наведен у Прилогу V. Директиве, о признавању професионалне квалификације архитекте на основу минималних услова образовања,

4) на докторе медицине, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и архитекте који имају доказ о формалној квалификацији специјалиста, који морају проћи оспособљавање за доделу назива доктор медицине, медицинска сестра опште неге, доктор денталне медицине, доктор ветеринарске медицине, архитекта и магистар фармације, не доводећи у питање аутоматско признавање квалификација и стечена права, а искључиво у сврху признавања одговарајуће специјализације,

5) на медицинске сестре опште неге и специјализоване медицинске сестре које имају доказ о формалној квалификацији за специјализацију одређене гране, а које морају проћи оспособљавање да би добиле назив медицинска сестра опште неге када траже признавање у другој држави потписници ЕЕП-а, у којој одговарајуће професионалне делатности обавља специјализована медицинска сестра без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге,

6) на специјализоване медицинске сестре без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге, када траже признавање у другој држави потписници ЕЕП-а у којој одговарајуће професионалне делатности обављају медицинске сестре опште неге, специјализоване медицинске сестре без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге или специјализоване медицинске сестре које поседују доказ о формалној квалификацији за специјализацију, а које морају проћи оспособљавање за доделу назива медицинска сестра опште неге,

7) на кандидате који испуњавају услове наведене у члану 16. став 2. овог закона.

Поступак за признавање професионалних квалификација по општем и аутоматском систему признавања

Члан 18.

Поступак признавања професионалних квалификација по општем и аутоматском систему признавања, спроводе тела чија је надлежност утврђена посебним прописима.

Услови за признавање професионалних квалификација за обављање одређене регулисане професије у сврху пословног настајења, као и детаљнија правила за слободно пружање услуга на привременој или повременој основи на основу професионалних квалификација, прописују се посебним законом или подзаконским актом надлежног министарства или општим актима тела овлашћених законом.

Став 1. овог члана не односи се на регулисане професије из главе IV. овог закона код којих се професионалне квалификације признају према начелу аутоматског признавања квалификација.

Додатни услови за признавање професионалних квалификација и начин испуњавања тих услова за држављане из члана 3. став 3. овог закона, могу се

регулисати посебним законом или подзаконским актом надлежних министарстава, односно општим актима законом овлашћених тела.

У оквиру спровођења поступка из става 1. овог члана, надлежна тела:

- 1) примају захтеве за признавање професионалних квалификација, воде поступак и издају решења;
- 2) одређују особу задужену за попуњавање базе података подацима из свог делокруга;
- 3) обавештавају заинтересована лица о условима за признавање професионалних квалификација;
- 4) једанпут годишње достављају извештај о спровођењу овог закона и статистички приказ донетих решења националном координатору из члана 87. овог закона;
- 5) обављају и друге послове утврђене посебним прописима.

Члан 19.

Поступак се покреће захтевом кандидата који се подноси надлежном телу.

Захтев из става 1. овог члана мора да садржи:

- 1) доказ о држављанству кандидата и
- 2) доказ о испуњености услова за признавање професионалних квалификација (потврда о оспособљености, доказ о формалној квалификацији и о професионалном искуству, када је то потребно).

Уз доказе из става 2. овог члана надлежно тело може затражити од кандидата да достави и друге доказе у складу са Прилогом VII. Директиве.

У случају оправдане сумње, надлежно тело може да затражи од надлежних тела државе потписнице ЕЕП-а потврду о аутентичности доказа из става 2. тачка 2) овог члана, издатих у другој држави потписници ЕЕП-а.

У случају оправдане сумње, када је доказ о формалној квалификацији издало надлежно тело једне државе потписнице ЕЕП-а, а укључује оспособљавање у потпуности или делимично стечено у организацији законом установљеној на територији друге државе потписнице ЕЕП-а, надлежно тело има право од надлежног тела државе потписнице ЕЕП-а, која је издала доказ, да потврди његово порекло на тај начин што ће утврдити:

- 1) да ли је програм оспособљавања у надлежној организацији, која је обавила оспособљавање, формално потврдило надлежно тело у држави потписници ЕЕП-а која је издала доказ;
- 2) да ли је доказ о формалној квалификацији једнак оном који би био издат да је програм оспособљавања у потпуности остварен у држави потписници ЕЕП-а која је издала доказ;
- 3) да ли доказ о формалној квалификацији даје једнака професионална права на територији државе потписнице ЕЕП-а која је издала доказ.

У случају оправдане сумње, надлежно тело може од надлежног тела матичне државе потписнице ЕЕП-а путем ИМИ система из члана 88. овог закона да затражи потврду да кандидат нема прекид или забрану обављања професије због теже повреде правила струке или због осуде за кривично дело повезано са обављањем професионалне делатности.

У случају пријема непотпуне документације надлежно тело у року од месец дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана, писаним путем обавештава кандидата и позива га да допуни документацију у року од 90 дана. Уколико подносилац захтева не достави допуну документације, надлежно тело ће одбацити захтев као непотпун, осим ако кандидат оправда разлоге пропуштања рока.

Захтев из става 1. овог члана и докази из става 2. тачка 2) овог члана подносе се у овереној копији и овереном преводу на српски језик. Остали докази из става 2. тачка 1) и става 3. овог члана подносе се у обичној копији и неовереном преводу.

У случају регулисаних професија код аутоматског признавања професионалних квалификација, доказ из става 2. тачка 2) овог члана подноси се у виду оверене копије и неовереног превода. Уколико кандидат није у могућности да поднесе оверену копију доказа, надлежно тело провериће садржај и аутентичност доказа у складу са одредбама главе IV. овог закона, користећи ИМИ систем.

Надлежно тело, ако је то оправдано, може захтевати електронски потпис, у складу са посебним прописима којима се регулише електронски потпис, за спровођење свих поступака који се спроводе електронским путем.

Мишљење надлежних тела

Члан 20.

Надлежно тело дужно је да донесе решење о захтеву кандидата и да га достави кандидату најкасније у року од три месеца од дана пријема потпуног захтева.

Рок из става 1. овог члана може се продужити највише за један месец, ако је то предвиђено посебним прописима који уређују услове за признавање професионалне квалификације.

У случају да поступак спроводи надлежно министарство, дужно је да у поступку признавања затражи мишљење надлежне струковне организације, или другог надлежног тела или организације, које су дужне да своје мишљење доставе најкасније у року од 15 дана од дана пријема таквог захтева. У супротном, надлежно министарство може да изда решење без таквог мишљења. Надлежно министарство у поступку може да затражи и мишљење одговарајуће образовне установе.

За издавање мишљења из става 3. овог члана надлежна струковна организација или друго надлежно тело или организација не може да тражи плаћање таксе или накнаду других трошкова.

Мишљење надлежне струковне организације или другог надлежног тела или организације из става 3. овог члана за надлежно министарство није обавезујуће.

Ако надлежно тело у поступку покренутом на уредан захтев кандидата не донесе решење о захтеву и не достави га кандидату у року из става 1. овог члана, односно у случају продужења у року из става 2. овог члана, сматраће се да је захтев кандидата усвојен. У том случају кандидат има право да од надлежног тела тражи доношење решења којим се утврђује да је захтев кандидата усвојен. Надлежно тело је обавезно да изда решење у року од осам дана од дана тражења.

Допунске мере - период прилагођавања и провера оспособљености

Члан 21.

Надлежно тело може у поступку признавања професионалне квалификације од кандидата који испуњава услове из члана 16. овог закона да затражи спровођење једне од допунских мера, и то:

- 1) период прилагођавања до три године или
- 2) проверу оспособљености.

Спровођење допунске мере из става 1. овог члана, надлежно тело може да затражи од кандидата ако:

1) оспособљавање које је прошао обухвата битно различите садржаје од оних које обухвата доказ о формалној квалификацији који је прописан у Републици Србији или

2) регулисана професија у Републици Србији садржи једну или више активности које не постоје у тој професији у матичној држави кандидата, а оспособљавање које се тражи у Републици Србији обухвата битно различите садржаје од садржаја које обухвата потврда о оспособљености или доказ о формалној квалификацији.

Надлежно тело упоређује документацију о професионалним квалификацијама кандидата са професионалним квалификацијама које су у Републици Србији прописане као услов за обављање одређене регулисане професије. Ако на основу тог поређења надлежно тело оцени да квалификације кандидата не одговарају, односно да постоје битне разлике између професионалних квалификација кандидата и професионалних квалификација које су прописане за обављање регулисане професије у Републици Србији, закључком позива кандидата да се у року од 30 дана писмено изјасни о избору једне од допунских мера из става 1. овог члана.

Надлежно тело доноси привремено решење којим се кандидату утврђује допунска мера из става 1. овог члана, а на основу избора кандидата из става 3. овог члана, у року од 60 дана од дана изјашњења кандидата о избору допунске мере.

У случају из става 4. овог члана, приликом одређивања допунске мере надлежно тело дужно је да поштује начело пропорционалности и да утврди да ли су компетенције које је кандидат стекао у држави потписници ЕЕП-а или трећој држави током свог професионалног искуства или у оквиру целоживотног образовања, такве природе да у потпуности или делимично обухватају битно различит садржај наведен у ставу 6. овог члана.

Битно различит садржај из става 2. овог члана подразумева садржај оспособљавања, односно стечене компетенције које су кључне за обављање професије, а оспособљавање кандидата је битно различито у погледу трајања или садржаја у односу на захтеве прописане у Републици Србији.

Члан 22.

Уколико је кандидат изабрао допунску меру из члана 21. став 1. тачке 1) овог закона надлежно тело дужно је да у привременом решењу:

- 1) одреди услове за период прилагођавања са могућим додатним образовањем или оспособљавањем;
- 2) именује ментора за надзор;

3) одреди критеријуме за оцену успешности прилагођавања у одређеном периоду.

Уколико је кандидат изабрао допунску меру из члана 21. став 1. тачке 2) овог закона надлежно тело дужно је да у привременом решењу:

1) утврди рок за проверу оспособљености (спровођење практичног и/или теоријског дела) којим се кандидату омогућава прва провера оспособљености у оквиру шест месеци од дана доношења привременог решења;

2) одреди попис образовних садржаја који подлежу провери оспособљености, а нису обухваћени кандидатовим доказима о формалној квалификацији, али су битни за обављање регулисане професије у Републици Србији.

Провера оспособљености из става 2. овог члана утврђује се упоређивањем образовања, односно оспособљавања које је за обављање регулисане професије прописано у Републици Србији и оног које се захтева у држави потписници ЕЕП-а у којој је кандидат стекао своје квалификације, односно из које долази. Провера оспособљености може обухватати образовне садржаје који су неопходни за обављање регулисане професије у Републици Србији и познавање правила струке, где је то примерено.

У случају да кандидат не задовољи на испиту провере оспособљености из става 2. овог члана, може поднети захтев за понављање провере оспособљености у року од 15 дана од дана од када није задовољио на провери оспособљености. Ако кандидат ни у поновљеном року не задовољи на провери оспособљености, надлежно тело ће решењем одбити захтев за признавање професионалне квалификације.

Детаљна правила којима се уређују допунске мере из члана 21. став 1. овог закона и висина накнаде трошкова спровођења допунске мере, утврђују се подзаконским актом надлежног тела, узимајући у обзир чињеницу да је кандидат носилац професионалне квалификације у матичној држави потписници ЕЕП-а.

Накнада трошкова спровођења допунске мере из става 5. овог члана, као и начин плаћања и расподеле накнаде, укључује трошкове додатног образовања или оспособљавања у периоду прилагођавања и трошкове спровођења провере оспособљености. Накнаду трошкова плаћа кандидат пре почетка обављања допунске мере, а накнада не сме да буде виша од накнаде која се за исту намену обављања професије утврђује за држављане Републике Србије и не сме прелазити стварне трошкове поступка.

Члан 23.

Изузетно, кандидат нема право избора допунске мере и надлежно тело одређује привременим решењем допунску меру у случају:

1) кад обављање професије захтева прецизно познавање правног система и позитивних прописа Републике Србије и када је саветовање и/или помоћ у вези са познавањем правног система и позитивних прописа Републике Србије стални и битни садржај обављања регулисане професије,

2) када кандидат поседује квалификацију на нивоу из члана 14. за ниво А овог закона, а за обављање наведене професије у Републици Србији се захтева квалификација на нивоу В из члана 14. овог закона или

3) када кандидат поседује квалификацију на нивоу Б из члана 14. овог закона, а за обављање наведене професије у Републици Србији се захтева квалификација на нивоу Г или Д из члана 14. овог закона.

Надлежно тело може привременим решењем одредити спровођење обе допунске мере из члана 21. став 1. овог закона и кандидат нема право избора допунске мере у случају када поседује квалификацију на нивоу А из члана 14. овог закона, а за обављање професије у Републици Србији се захтева квалификација на нивоу Г из члана 14. овог закона.

Привременим решењем детаљно ће се образложити зашто је одређена конкретна допунска мера и садржаће информације о потребном нивоу професионалне квалификације за обављање регулисане професије у Републици Србији и о нивоу професионалне квалификације коју поседује кандидат према члану 14. овог закона, као и појединости о битно различитом садржају због којих је допунска мера одређена и разлоге зашто се те разлике не могу надокнадити компетенцијама стеченим у матичној држави потписници ЕЕП-а.

Против привременог решења надлежног тела кандидат има право жалбе надлежном министарству. Против привременог решења надлежног министарства кандидат нема право жалбе, али може покренути управни спор пред Управним судом Републике Србије.

Члан 24.

Надлежно тело је дужно да кандидату у свим фазама поступка признавања професионалних квалификација даје потребне информације и омогући увид у целокупну документацију.

За поднеске и управне радње обављене у складу са овим законом плаћа се такса у складу са прописима којима се уређују административне таксе, а плаћа је кандидат при подношењу поднеска.

Признавање професионалног искуства

Члан 25.

У случају када је код одређених делатности за признавање одређене професионалне квалификације довољно професионално искуство које показује опште и/или стручно знање и вештине, надлежно тело може кандидату признати претходно бављење том делатношћу у другој држави потписници ЕЕП-а као довољан доказ о оспособљености.

Ако се утврде битне разлике у оствареним исходима учења и припадајућим знањима, вештинама и компетенцијама кандидата које је стекао у матичној држави потписници ЕЕП-а, укључујући и опште и/или стручно знање и вештине, односно професионално искуство, надлежна тела могу да затраже додатно оспособљавање или проверу оспособљености.

У случају делатности из Прилога IV. Директиве када кандидат не испуњава услове из чл. 25–28. овог закона, његове професионалне квалификације подлежу поступку признавања по општем систему.

Делатности за које се признаје професионално искуство

Члан 26.

У случају делатности наведених у попису V. Прилога IV. Директиве, надлежно тело признаће претходно бављење том делатношћу у другој држави потписници ЕЕП-а као доказ оспособљености, ако се кандидат том делатношћу претходно бавио:

1) шест узастопних година самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву,

2) три узастопне године самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, кад кандидат докаже да је прошао оспособљавање у трајању од најмање три године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,

3) четири узастопне године самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, кад кандидат докаже да је прошао оспособљавање у трајању од најмање две године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,

4) три узастопне године самостално (као самозапослени), кад кандидат докаже да се бавио делатношћу о којој је реч самостално (као самозапослени) током најмање пет година, или

5) пет узастопних година на извршним функцијама од којих је најмање три године био ангажован за техничке послове и одговорности најмање једног дела привредног друштва, кад кандидат докаже да је за делатност о којој је реч претходно прошао оспособљавање од најмање три године, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело.

У случајевима из става 1. тач. 1) и 4) овог члана бављење делатношћу није се смело завршити пре више од десет година рачунајући од датума кад је кандидат поднео потпун захтев надлежном телу.

Став 1. тачка 5) овог члана не односи се на регистровање фризерске делатности по Међународном стандарду индустријске класификације свих економских делатности („ISIC“).

Члан 27.

У случају делатности наведених у попису II. Прилога IV. Директиве, надлежно тело признаће претходно бављење том делатношћу у другој држави потписници ЕЕП-а као доказ оспособљености ако се кандидат том делатношћу претходно бавио:

1) пет узастопних година самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву,

2) три узастопне године самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, ако кандидат докаже да је за делатност о којој је реч претходно прошао оспособљавање од најмање три године, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,

3) четири узастопне године самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, кад кандидат докаже да је за делатност о којој је реч претходно завршио оспособљавање од најмање две године, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,

4) три узастопне године самостално (као самозапослени), ако кандидат докаже да се бавио делатношћу о којој је реч самостално (као самозапослени) током најмање пет година,

5) пет узастопних година самостално (као самозапослени), ако кандидат докаже да је претходно прошао оспособљавање у трајању од најмање

три године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело или

6) шест узастопних година самостално (као samozапослени), ако кандидат докаже да је претходно прошао оспособљавање у трајању од најмање две године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело.

У случајевима из става 1. тач. 1) и 4) овога члана бављење делатношћу није смело да се заврши пре више од десет година рачунајући од датума кад је кандидат поднео потпун захтев надлежном телу.

Члан 28.

У случају делатности из пописа III. Прилога IV. Директиве, надлежно тело признаће претходно бављење том делатношћу у другој држави чланици као доказ оспособљености за обављање такве делатности, ако се кандидат том делатношћу претходно бавио:

1) три узастопне године самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву,

2) две узастопне године, самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, ако кандидат докаже да је претходно прошао оспособљавање за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,

3) две узастопне године, самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, ако кандидат докаже да се бавио делатношћу о којој је реч самостално најмање три године или

4) три узастопне године, на основу запослења, ако кандидат докаже да је претходно прошао оспособљавање за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело.

У случајевима из става 1. тач. 1) и 3) овог члана бављење делатношћу није смело да се заврши пре више од десет година рачунајући од датума кад је кандидат поднео потпун захтев надлежном телу.

IV. АУТОМАТСКО ПРИЗНАВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

Заједничке одредбе

Члан 29.

Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте које су издале државе потписнице ЕЕП-а, из Прилога V. Директиве (за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте) имају једнаку вредност као докази о професионалној квалификацији који су издати у Републици Србији, и признају се по начелу аутоматског признавања професионалних квалификација.

Докази о професионалној квалификацији доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине, архитекте, имају исту вредност ако су их издала надлежна тела која издају доказе о професионалној квалификацији државе потписнице ЕЕП-а, и ако су им приложени, када је потребно, документи наведени у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. и 5.7.2. из Прилога V. Директиве.

Захтев кандидата за приступ и обављање регулисане професије из ове главе закона, на основу доказа о професионалној квалификацији доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине, архитекте, решава се у поступку прописаном чл. 18–24. овог закона.

У случајевима оправдане сумње, надлежно тело може тражити од надлежних тела државе потписнице ЕЕП-а потврду да кандидат испуњава минималне услове оспособљавања наведене у овом закону.

Одредбе става 1. овог члана немају утицаја на одредбе о стеченим правима из овог закона.

Докази о професионалној квалификацији доктора медицине, које су државе потписнице ЕЕП-а издале држављанима других држава потписница ЕЕП-а, исте су вредности као докази о професионалној квалификацији доктора медицине специјалисте ради приступа делатности примарне здравствене заштите у Републици Србији, признају се по начелу аутоматског признавања професионалних квалификација и не утичу на стечена права доктора медицине.

Докази о професионалној квалификацији бабице, из тачке 5.5.2. Прилога V. Директиве, биће аутоматски признати уколико су испуњени услови прописани чланом 41. став 1. Директиве.

Начело аутоматског признавања професионалних квалификација примењује се на доказе о професионалној квалификацији издате у државама потписницама ЕЕП-а за архитекте из тачке 5.7.1. Прилога V. Директиве, којима се доказује завршено оспособљавање започето најраније током референтне академске године из тачке 5.7.1. Прилога V. Директиве.

Начело аутоматског признавања професионалних квалификација у Републици Србији примењује се искључиво ради приступа професионалним делатностима и њиховом обављању од стране доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, бабице, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине који поседују јавну исправу која доказује професионалну квалификацију из тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. или 5.6.2. Прилога V. Директиве, односно која потврђује да је особа током свог оспособљавања, када је то потребно, стекла потребна знања, вештине и компетенције.

Надлежно тело Републике Србије издаће потврду доктору медицине, доктору медицине специјалисти, медицинској сестри опште неге, бабици, доктору денталне медицине, магистру фармације који поседују јавну исправу која доказује формалну квалификацију из тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, којом се потврђује да је лице током свог оспособљавања, када је то потребно, стекло потребна знања, вештине и компетенције прописане овим законом.

Уколико дође до измена потребних знања, вештина и компетенција предвиђених одредбама о минималном оспособљавању за професионалне делатности из става 9. овог члана, Република Србија омогућиће благовремено признавање таквих квалификација на свом подручју у складу с начелом аутоматског признавања професионалних квалификација.

Носиоци професионалних квалификација имају право и обавезу да се стручно усавршавају, континуирано прате развој струке и науке и стичу нова знања, вештине и компетенције. Стални професионални развој обухвата технички, научни, регулаторни и етички развој и носиоце професионалних квалификација треба мотивисати да учествују у целоживотном учењу релевантном за њихову професију.

Члан 30.

Република Србија обавештава Европску комисију о законима и другим прописима у вези са издавањем доказа о професионалној квалификацији из области регулисаних професија уређених овим законом.

Република Србија обавештава државе потписнице ЕЕП-а о јавној исправи којом се на њеном подручју доказује професионална квалификација лица која обављају регулисану професију архитекта.

Надлежно тело путем ИМИ система обавештава Европску комисију о законима и другим прописима у вези са издавањем доказа о професионалним квалификацијама у професијама обухваћеним аутоматским признавањем.

Минимални услови оспособљавања

Доктор медицине

Члан 31.

Оспособљавање доктора медицине захтева поседовање јавне исправе о завршеном образовању које омогућава приступ универзитетским студијама медицине у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.

Оспособљавање доктора медицине обухвата завршетак универзитетских студија медицине у трајању од најмање пет година који може бити исказан у ЕСПБ бодовима и садржи најмање 5.500 сати теоријског и практичног образовања на универзитету или под надзором универзитета.

Члан 32.

Оспособљавањем доктора медицине потврђује се да је лице стекло следећа знања и вештине:

1) одговарајуће познавање науке на коме се заснива медицина и добро разумевање научних метода, укључујући начела биолошких функција, оцењивање научно утврђених чињеница и анализу података;

2) добро разумевање грађе, функција и понашања здравих и болесних лица, као и односа између здравственог стања човека и његовог физичког и друштвеног окружења;

3) одговарајуће познавање клиничких дисциплина и поступака које даје целовиту слику о душевним и телесним болестима, о медицини са становишта превенције, дијагнозе и терапије и о људском размножавању;

4) одговарајуће клиничко искуство у болничким здравственим установама под одговарајућим надзором.

Доктор медицине - специјалиста

Члан 33.

Специјалистичко оспособљавање доктора медицине захтева поседовање јавне исправе о завршеним универзитетским студијама медицине из члана 31. овог закона и испуњавање минималних услова специјалистичког оспособљавања.

Специјалистичко оспособљавање доктора медицине обухвата теоријску и практичну обуку на универзитету или у установи овлашћеној од министра надлежног за послове здравља. Република Србија ће обезбедити да специјалистичко оспособљавање не траје мање од минималног предвиђеног у Прилогу V. тачке 5.1.3. Оспособљавање ће се спроводити под надзором надлежних органа или тела, а обухвата лично учешће специјализанта у активностима и одговорностима предвиђеним програмом специјализације.

Специјалистичко оспособљавање обавља се у пуној сатници и пуном обиму у установи овлашћеној од министра надлежног за послове здравља. Теоријски део програма обавља се у пуној сатници и пуном обиму на универзитету. Специјалистичко оспособљавање укључује и дежурства специјализанта у делу програма који је предмет специјализације и у обавези је да обавља све активности предвиђене програмом.

Минималне услове специјалистичког оспособљавања доктора медицине прописује министар надлежан за послове здравља.

Министар надлежан за послове здравља актом из става 4. овог члана може прописати делимично изузеће од делова програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве. Изузеће се примењује за сваки случај посебно, ако је наведени део програма специјалистичког оспособљавања већ обављен у оквиру другог програма специјалистичког оспособљавања из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве и ако је доктор медицине специјалиста стекао специјалистичку квалификацију у складу с програмом уписаним у Прилогу V. тачке 5.1.3. Директиве у Републици Србији или у једној од држава потписница ЕЕП-а.

Изузеће из става 5. овог члана може се одобрити за највише половину минималног трајања програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине.

Доктор опште медицине - специјалиста

Члан 34.

Специјалистичко оспособљавање из опште медицине захтева поседовање доказа о завршеним универзитетским студијама медицине из члана 31. овог закона током којих је лице стекло потребна знања и вештине за обављање професије доктора медицине.

Специјализација опште медицине обухвата програм остварен:

- 1) у трајању од најмање три године са пуним радним временом;
- 2) под надзором тела надлежних за специјализацију у Републици Србији;
- 3) мањим делом теоријским, а већим делом практичним оспособљавањем;
- 4) најмање шест месеци у овлашћеној болничкој здравственој установи са одговарајућом опремом и услугама;

5) најмање шест месеци у овлашћеној ординацији опште медицине или овлашћеној здравственој установи у којој се пружа примарна здравствена заштита;

6) личним учествовањем у професионалним активностима и одговорностима лица са којима ради током специјализације;

7) у сарадњи са другим телима чији се рад односи на стручна питања опште медицине.

Доктор денталне медицине

Члан 35.

Приступ оспособљавању доктора денталне медицине захтева поседовање јавне исправе о завршеном образовању које омогућава приступ на универзитетске студије денталне медицине у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.

Оспособљавање доктора денталне медицине обухвата завршетак универзитетских студија денталне медицине, у трајању од најмање пет година, које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и садржи најмање 5.000 сати теоријског и практичног образовања. Програм обухвата најмање предмете из члана 30. овог закона, који се изводи на универзитету или другој установи високог образовања под надзором универзитета која обезбеђује образовање признатог једнаког степена или која је под надзором универзитета.

Доктору стоматологије са завршеним универзитетским студијама денталне медицине у Републици Србији надлежни универзитет издаће потврду о изједначавању назива доктор стоматологије с називом доктор денталне медицине.

Члан 36.

Студијски програм за доктора денталне медицине садржи најмање следеће предмете:

1) Основне предмете: Хемија, Физика, Биологија;

2) Медицинско-биолошке предмете и опште медицинске предмете: Анатомија, Ембриологија, Хистологија укључујући Цитологију, Физиологија, Биохемија (или Физиолошка хемија), Патолошка анатомија, Општа патологија, Фармакологија, Микробиологија, Хигијена, Превентивна медицина и епидемиологија, Радиологија, Физиотерапија, Општа хирургија, Општа медицина укључујући Педијатрију, Оториноларингологија, Дерматовенерологија, Општа психологија-психопатологија-неуропатологија, Анестезиологија;

3) Предмете непосредно повезане са денталном медицином: Протетика, Дентални материјали и опрема, Конзервативна дентална медицина, Превентивна дентална медицина, Анестезиологија и седација, Специјална хирургија, Специјална патологија, Клиничка пракса, Педодонција, Ортодонција, Пародонтологија, Радиологија у денталној медицини, Дентална оклузија и функција вилице, Струковно организовање, Етика и законодавство, Социјални аспекти праксе у денталној медицини.

Један или више предмета из става 1. овог члана могу се поучавати као део других дисциплина или у вези с њима.

Члан 37.

Оспособљавањем доктора денталне медицине лице стиче следећа знања и вештине:

1) одговарајуће познавање науке на коме се заснива дентална медицина и добро разумевање научних метода, укључујући начела биолошких функција, оцењивање научно утврђених чињеница и анализу података;

2) одговарајуће познавање грађе, физиологије и понашања здраве и болесне особе, као и утицаја природног и друштвеног окружења на здравствено стање човека у мери у којој ти чиниоци утичу на денталну медицину;

3) добро разумевање грађе, функција зуба, усне дупље, вилица и повезаних ткива, како здравих тако и болесних и њиховог односа с општим здравственим стањем и физичком и социјалном добробити пацијента;

4) одговарајуће познавање клиничких дисциплина и метода које даје докторима денталне медицине јасну слику о аномалијама, повредама и болестима зуба, усне дупље, вилица и повезаних ткива, о превентиви, дијагностици и терапеутској денталној медицини;

5) одговарајуће искуство под одговарајућим надзором.

Доктор денталне медицине квалификован је за активности које укључују превенцију, дијагностику и лечење аномалија и болести зуба, усне дупље и повезаних ткива.

Доктор денталне медицине - специјалиста

Члан 38.

Специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине захтева поседовање доказа о завршеним универзитетским студијама за доктора денталне медицине из чл. 35–37. овог закона и испуњавање минималних услова специјалистичког оспособљавања.

Специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине састоји се од теоријског и практичног оспособљавања које се спроводи у установи овлашћеној од министарства надлежног за послове здравља. Програми специјалистичког оспособљавања доктора денталне медицине трају минимално три године и спровode се у пуној сатници и пуном обиму под надзором министарства надлежног за послове здравља. Специјализант учествује у активностима и одговорностима предвиђеним програмом специјализације.

Минималне услове за обављање специјалистичког оспособљавања доктора денталне медицине прописује министар надлежан за послове здравља.

Магистар фармације

Члан 39.

Приступ оспособљавању магистра фармације захтева поседовање јавне исправе о завршеном образовању које омогућава приступ на универзитетске студије фармације у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.

Оспособљавање магистра фармације обухвата завршавање универзитетских студија фармације у трајању од најмање пет година, које може бити исказано у одговарајућим ЕСПБ бодовима, од чега минимално четири године теоријског и практичног образовања у пуној наставној сатници на универзитету или другој установи високог образовања признатог једнаког степена или установи која је под надзором универзитета и шест месеци стручног оспособљавања у јавној или болничкој апотеци, које се обавља у току или на крају формалног образовања.

Члан 40.

Студијски програм магистра фармације садржи најмање следеће предмете: Биологија биљака и животиња, Физика, Општа и неорганска хемија, Органска хемија, Аналитичка хемија, Фармацеутска хемија укључујући анализу лекова и медицинских средстава, Општа и примењена биохемија (медицинска), Анатомија и физиологија, Медицинска терминологија, Микробиологија, Фармакологија и фармакотерапија, Фармацеутска технологија, Токсикологија, Фармакогнозија, Законодавство и, када је примерено, Професионална етика.

Уравнотежен однос између теоријске и практичне наставе даје сваком предмету из става 1. овог члана довољан значај теорије да би се одржао универзитетски ниво образовања.

Члан 41.

Оспособљавањем магистра фармације лице стиче следећа знања и вештине:

- 1) одговарајуће познавање лекова и супстанци које се користе у производњи лекова;
- 2) одговарајуће познавање фармацеутске технологије и физичко-хемијско, биолошко и микробиолошко испитивање медицинских производа;
- 3) довољно познавање метаболизма и утицаја лекова и деловања токсичних супстанци и употреба медицинских производа;
- 4) одговарајуће знање за процену научних података у вези са лековима, како би се на основу овог знања могле пружити одговарајуће информације;
- 5) познавање прописа који регулишу фармацеутску делатност.

Члан 42.

Магистар фармације који има завршено оспособљавање из члана 39. овог закона обавља следеће послове, за које се могу прописати и додатни захтеви односно професионално искуство:

- 1) израда фармацеутских облика лекова;
- 2) производња и испитивање лека;
- 3) испитивање лекова у лабораторијима за испитивање лекова;
- 4) складиштење, чување и дистрибуција лекова на велико;
- 5) набавка, припрема, испитивање, складиштење, дистрибуција и издавање делотворних, квалитетних и безбедних лекова у јавним апотекама, односно апотекарским установама;
- 6) припрема, испитивање, складиштење и издавање делотворних, квалитетних и безбедних лекова у болничкој апотеци;
- 7) пружање информација и савета о лековима и о њиховој примереној употреби;
- 8) извештавање надлежних тела о нежељеним дејствима лекова и фармацеутских производа;
- 9) индивидуална подршка пацијенту који сам себи даје лекове;
- 10) допринос локалним и националним кампањама јавног здравља.

Члан 43.

Република Србија признаје доказ надлежног тела државе потписнице ЕЕП-а да је то лице запослено на пословима маистра фармације током периода потребног за стицање професионалног искуства неопходног за приступ професији маистра фармације.

Доказ из става 1. овог члана пропраћен је доказом о професионалној квалификацији за маистра фармације.

Надлежно тело не мора носиоцу професионалне квалификације признати доказ о професионалној квалификацији маистра фармације у сврху оснивања нове апотеке ако је водио апотеку мање од три године.

Изузетно од ст. 1 и 2. овог члана, надлежно тело може признати доказ о професионалној квалификацији маистра фармације ако је надлежно тело друге државе потписнице ЕЕП-а већ признало доказ о професионалној квалификацији маистра фармације у друге сврхе, под условом да је маистар фармације држављанин државе потписнице ЕЕП-а стварно и законито обављао апотекарску делатност најмање три узастопне године у тој држави чланици.

Медицинска сестра опште неге

Члан 44.

Приступ оспособљавању за медицинску сестру опште неге захтева поседовање једног од следећих доказа:

1) доказ о завршеном општем образовању у трајању од најмање 12 година у Републици Србији или у држави потписници ЕЕП-а, који издаје надлежна образовна установа, а којим се омогућава приступ универзитету или другој установи високог образовања;

2) доказ о завршеном општем образовању у трајању од најмање десет година у Републици Србији или држави потписници ЕЕП-а, који издаје надлежна образовна установа, а којим се омогућава приступ стручној школи за медицинске сестре опште неге.

Оспособљавање за медицинску сестру опште неге састоји се од најмање 4.600 сати теоријског и клиничког оспособљавања у пуној сатници током најмање три године стручног образовања или струковних студија, а које може бити исказано у одговарајућим ЕСПБ бодовима.

Трајање теоријског оспособљавања из става 2. овог члана представља најмање једну трећину, а трајање клиничког оспособљавања најмање једну половину минималног трајања оспособљавања и укључује најмање програм из члана 45. овог закона.

Надлежно тело може признати делимично изузеће од стручног образовања или струковних студија из става 2. овог члана, ако је носилац професионалне квалификације део свог оспособљавања стекао на програму образовања или студијама једнаког степена у Републици Србији или држави потписници ЕЕП-а.

Теоријско оспособљавање је део образовања за медицинске сестре опште неге током којег лица стичу стручно знање и вештине потребне у складу са чланом 47. овог закона. Оспособљавање спроводе наставници здравствене неге и други квалификовани наставници медицинског усмерења на универзитетима или високим струковним школама.

Клиничко оспособљавање је део образовања за медицинске сестре опште неге током којег лица уче, у тиму и у непосредном контакту са здравим и

болесним појединцима и/или заједницом, организују пружање и процену потребне свеобухватне здравствене неге на основу стечених компетенција. Лица која се образују уче како да раде у тиму, воде тим и организују здравствену негу, што укључује њихово оспособљавање за организовање обуке о здравственој заштити за појединца, малу групу унутар здравствене установе или заједнице. Клиничко оспособљавање се обавља у болничким и другим здравственим установама и у заједници, под одговорношћу наставника здравствене неге, у сарадњи са другим квалификованим медицинским сестрама опште неге, односно уз њихову помоћ. Остали здравствени радници могу учествовати у наставном процесу.

Стручне школе за медицинске сестре опште неге, универзитети и високе струковне школе које образују медицинске сестре опште неге одговорни су за координацију теоријске и клиничке наставе током целог образовног програма.

Члан 45.

Образовни програм за медицинске сестре опште неге садржи најмање следеће предмете:

1) Теоријско образовање које се састоји од здравствене неге: природа и етика струке, општа начела здравља и неге, начела неге, а у односу на: општу и специјалистичку медицину, општу и специјалистичку хирургију, негу деце и педијатрију, негу породилја, ментално здравље и психијатрију, бригу о старима и геријатрију;

2) Основни предмети: Анатомија и физиологија, Патологија, Бактериологија, Вирологија и Паразитологија, Биофизика, Биохемија и радиологија, Дијететика, Хигијена (превентивна медицина, здравствено образовање), Фармакологија;

3) Друштвени предмети: Социологија, Психологија, Начела администрације, Начела поучавања, Социјално и здравствено законодавство, Правни аспекти неге;

4) Клиничко образовање које се састоји од здравствене неге у односу на: општу и специјалистичку медицину, општу и специјалистичку хирургију, негу деце и педијатрију, негу породилје, ментално здравље и психијатрију, бригу о старима и геријатрију, негу у кући.

Један или више предмета из става 1. овог члана могу се поучавати као део других дисциплина или у вези с њима. Теоријско образовање вреднује се и координира с клиничким образовањем тако да се знања и вештине наведене у програму из става 1. овог члана могу усвојити на одговарајући начин.

Члан 46.

Оспособљавањем медицинске сестре опште неге лице стиче следећа знања и вештине:

1) одговарајуће познавање науке на коме се заснива општа нега, укључујући и довољно разумевање грађе, физиолошких функција и понашања здравих и болесних особа, као и односа између здравственог стања човека и његовог физичког и социјалног окружења;

2) одговарајуће познавање природе и етике професије и општих начела здравља и опште неге;

3) одговарајуће клиничко искуство стечено у болничким здравственим установама, у другим здравственим институцијама и у заједници, под надзором наставника здравствене неге у сарадњи са другим квалификованим

медицинским сестрама опште неге, на местима где су број квалификованих здравствених радника и опрема примерени здравственој нези пацијената;

4) способност учешћа у практичном образовању здравственог особља и искуство у раду с њим;

5) искуство у раду са члановима осталих професија у здравственој делатности.

Члан 47.

Оспособљавањем медицинске сестре опште неге, завршетком универзитета, високе струковне школе или стручне школе, медицинска сестра опште неге мора да буде у стању да примени следеће компетенције:

1) самостално постављање дијагнозе потребне здравствене неге користећи важеће теоријско и клиничко знање и планирање, организовање и пружање здравствене неге за време лечења пацијената на основу стечених знања и вештина у складу са овим чланом ради побољшања стручног рада;

2) ефикасни тимски рад са другим учесницима у здравству, укључујући учествовање у стручном усавршавању радника на основу стечених знања и вештина у складу са овим чланом;

3) усмеравање појединаца, породица и група на здрав начин живота и бригу о себи на основу стечених знања и вештина у складу са овим чланом;

4) самостално покретање неодложних мера за спашавање живота и спровођење мера у кризним и опасним ситуацијама;

5) самостално давање савета, упутстава и подршке особама којима је потребна брига и њиховим ближњима;

6) самостално обезбеђивање квалитета и вредновање здравствене неге;

7) свеобухватна стручна комуникација и сарадња са стручњацима других професија у здравственој делатности;

8) анализа квалитета неге ради побољшања сопствене стручне праксе као медицинске сестре опште неге.

Бабице

Члан 48.

Приступ оспособљавању бабице захтева поседовање доказа о завршеном општем образовању у трајању од најмање 12 година које омогућава приступ универзитету или другој установи високог образовања у Републици Србији или другој држави потписници ЕЕП-а.

Оспособљавање бабице минимално обухвата завршене најмање три године теоријског и практичног оспособљавања које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и које обухвата најмање 4.600 сати теоријског и практичног оспособљавања које се одвија у оквиру студија у пуној сатници. Клиничко оспособљавање траје најмање једну трећину програма.

Стручне и високе струковне школе које оспособљавају бабице одговорне су за координацију клиничке наставе током целог образовног програма.

Члан 49.

Образовни програм за бабице садржи најмање следеће предмете:

1) Теоријска и практична настава:

(1) Општи предмети: Основна анатомија и физиологија, Основна патологија, Основна бактериологија, Вирологија и паразитологија, Основна биофизика, Биохемија и радиологија, Педијатрија с посебним нагласком на новорођенчади, Хигијена, Здравствено васпитање, Превентивна медицина, Рано дијагностиковање болести, Исхрана и дијететика с посебним нагласком на жене, новорођенчад и бебе. Основна социологија и социомедицинска проблематика, Основна фармакологија, Психологија, Принципи и методе поучавања, Здравствено и социјално законодавство и организација здравства, Професионална етика и професионално законодавство, Полно образовање и планирање породице, Законска заштита мајке и детета;

(2) Предмети специфични за делатности бабице: Анатомија и физиологија, Ембриологија и развој фетуса, Трудноћа, Порођај и пуерпериј, Гинеколошка и опстетрицијска патологија, Припрема за порођај и родитељство укључујући психолошке аспекте, Припреме за порођај (укључујући познавање и употребу техничке опреме у опстетрицији), Аналгезија, Анестезија и оживљавање, Физиологија и патологија новорођенчета, нега и надзор новорођенчета, Психолошки и социјални чиниоци;

2) Практично и клиничко оспособљавање, које се мора спроводити под одговарајућим надзором:

(1) саветовање трудница, укључујући најмање 100 предпорођајних прегледа;

(2) надзор и нега најмање 40 трудница;

(3) извођење најмање 40 порођаја, а ако се овај број не може постићи због малог броја породилђа, може се смањити на минимално 30 порођаја, уз услов асистирања код додатних 20 порођаја;

(4) активно учешће код карличног порођаја, ако то није могуће због недостатка карличних порођаја пракса се може спровести у симулираној ситуацији;

(5) извођење епизиотомије и увод у шивење рана укључује теоријску наставу и клиничку праксу; пракса шивења рана укључује шивење ране после епизиотомије и једноставне перинеалне лацерације и може се обавити у симулираној ситуацији;

(6) надзор и бригаа за 40 жена код којих постоји ризик повезан са трудноћом или трудовима или са постпорођајним периодом;

(7) надзор и нега (укључујући преглед) најмање 100 жена после порођаја и здраве новорођенчади;

(8) посматрање и нега новорођене деце која захтевају посебну негу, укључујући недоношчад, преношену новорођенчад, новорођенчад која имају премалу телесну тежину или која су болесна;

(9) здравствена нега код патолошких стања на подручју гинекологије и опстетриције;

(10) увод у здравствену негу на подручју медицине и хирургије укључује теоријску наставу и клиничку праксу.

Теоријско и практично оспособљавање се мора уравнотежити и координирати са клиничким оспособљавањем на такав начин да се стечена знања и искуства могу усвојити на одговарајући начин.

Клиничко оспособљавање остварује се радом у болничким одељењима или другим здравственим установама, који је одобрило надлежно тело. Део ове

праксе, мора бити учествовање у активностима одељења у мери у којој те активности доприносе оспособљавању учењем о одговорностима повезаним са делатношћу бабица.

Члан 50.

Оспособљавањем бабица стиче следећа знања и вештине:

- 1) одговарајуће познавање науке на којој се заснивају послови бабице;
- 2) одговарајуће познавање етике професије и законодавства;
- 3) темељно познавање биолошких функција, анатомије и физиологије, опстетриције и неонатологије, односа стања између здравља и физичког и социјалног окружења човека и његовог понашања;
- 4) одговарајуће клиничко искуство у овлашћеним установама под надзором особа оспособљених за опстетрицију;
- 5) одговарајуће разумевање образовања здравствених радника и искуство у раду с њима.

Члан 51.

Оспособљавање бабице омогућава примену следећих компетенција:

- 1) примерено информисање и саветовање у вези с планирањем породице;
- 2) дијагностиковање трудноће и праћење нормалног тока трудноће, вршење прегледа за праћење развоја нормалног тока трудноће;
- 3) саветовање или упућивање на преглед потребан за најранију могућу дијагнозу ризичних трудноћа;
- 4) извођење програма за припрему родитеља и потпуна припрема за порођај, укључујући савете о хигијени и прехрани;
- 5) брига и помоћ мајци током порођаја и праћење стања фетуса у материци, одговарајућим клиничким методама и техничким средствима;
- 6) вођење спонтаних порођаја по потреби укључујући епизиотомију и, у хитним случајевима, карличног порођаја;
- 7) препознавање знакова који упозоравају на неправилност код мајке или детета, који траже упућивање на доктора медицине специјалисте, предузимање хитних мера у одсуству доктора медицине специјалисте, посебно ручно одстрањење плаценте које је праћено ручним прегледом материце;
- 8) преглед и нега новорођенчета уз предузимање свих иницијатива у случају потребе и извођење хитног оживљавања;
- 9) нега мајке и праћење њеног напретка у раздобљу после порођаја и давање свих потребних савета мајци о нези детета ради омогућавања оптималног напретка детета;
- 10) обављање лечења које пропише доктор медицине специјалиста гинекологије и опстетриције;
- 11) припрема потребних писаних извештаја.

Услови за признавање професионалних квалификација у делатности здравства признате од државе потписнице ЕЕП

Члан 52.

Одредбе које прописују минималне услове оспособљавања за професије у делатности здравства на одговарајући начин ће се узимати у обзир приликом вредновања квалификације у општем систему признавања професионалних квалификација.

У случају када је друга држава потписница ЕЕП-а држављанину државе потписнице ЕЕП-а већ признала квалификацију стечену ван територија ЕЕП-а, Република Србија ће признати наведену одлуку друге државе потписнице ЕЕП-а уз испуњење услова стварног и законитог обављања професионалне делатности у здравству на територији Европске уније најмање три узастопне године унутар последњих пет година.

Доктор ветеринарске медицине

Члан 53.

Приступ оспособљавању за доктора ветеринарске медицине захтева поседовање јавне исправе која омогућава упис на одговарајуће студије на универзитету или другој установи високог образовања којима се признаје једнак степен у сврху таквих студија у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.

Оспособљавање за доктора ветеринарске медицине обухвата укупно најмање пет година редовних теоријских и практичних студија, које могу бити исказане у одговарајућим ЕСПБ бодовима, на универзитету или установи високог образовања које пружа оспособљавање за које је признат једнак степен или које је под надзором универзитета.

Члан 54.

Студијски програм за доктора ветеринарске медицине садржи најмање следећа наставна поља:

Основна наставна поља: Физика, Хемија, Биологија животиња, Биологија биљака, Биоматематика.

Специфична наставна поља:

1) Основне науке: Анатомија (укључујући хистологију и ембриологију), Физиологија, Биохемија, Генетика, Фармакологија, Фармација, Токсикологија, Микробиологија, Имунологија, Епидемиологија, Професионална етика;

2) Клиничке науке: Породиљство, Патологија (укључујући анатомску патологију), Паразитологија, Клиничка медицина и хирургија (укључујући анестезиологију), Клиничка предавања о различитим домаћим животињама, перади и другим животињским врстама, Превентивна медицина, Радиологија, Репродукција и поремећаји репродукције, Ветеринарско јавно здравство, Ветеринарско законодавство и форензична медицина, Терапеутика, Препедеутика;

3) Производња животиња: Производња животиња, Исхрана животиња, Агрономија, Рурална економија, Узгој животиња, Ветеринарска хигијена, Етологија и заштита животиња;

4) Хигијена хране: Инспекцији надзор и контрола хране за животиње или хране животињског порекла, Хигијена и технологија хране, Пракса (укључујући праксу на местима где се обављају клање и прерада прехранбених производа).

Члан 55.

Оспособљавањем за доктора ветеринарске медицине стичу се следећа знања и вештине:

1) примерено познавање науке на којој се заснива делатност доктора ветеринарске медицине и прописа Европске уније који се односе на те делатности;

2) примерено познавање грађе организма, понашања и физиолошких функција животиња и компетенције потребне за њихов гајење, храњење, добробит, репродукцију и хигијену уопште;

3) клиничке, епидемиолошке и аналитичке компетенције потребне за превенцију, дијагностику и лечење болести животиња, укључујући анестезију, асептичне операције и безболну смрт, било појединачно или у групама, укључујући посебно познавање болести преносивих на људе;

4) примерено познавање превентивне медицине, укључујући и познавање поступака који се односе на захтеве и сертификавање;

5) примерено познавање хигијене и технологије за производњу, израду и стављање у промет хране за животиње или хране животињског порекла, намењене исхрани људи, укључујући компетенције потребне за разумевање и објашњавање добре праксе у том подручју;

6) примерена знања и вештине потребне за одговорну и разумну употребу ветеринарских лекова ради лечења животиња и обезбеђивање сигурности прехранбеног ланца и заштите околине.

Лицу које је завршило формално образовање за доктора ветеринарске медицине у Републици Србији, а намерава да обавља регулисану професију у другој држави потписници ЕЕП-а, издаће се доказ о професионалној квалификацији у складу с одредбама Директиве.

Доказ о професионалној квалификацији издаје надлежна образовна установа која је издала диплому о формалном образовању доктора ветеринарске медицине.

Члан 56.

Докази о професионалној квалификацији доктора ветеринарске медицине из тачке 5.4.2. Прилога V. Директиве који задовољавају минималне услове оспособљавања у сврху приступа професији доктора ветеринарске медицине и његовог обављања, једнаки су доказима о професионалној квалификацији који су издати у Републици Србији.

Докази о професионалној квалификацији из става 1. овог члана морају бити издати од надлежних тела држава потписница ЕЕП-а и, где је то примерено, приложити документе наведене у тачки 5.4.2. Прилога V. Директиве.

Архитекта

Члан 57.

Оспособљавање за архитекту обухвата:

1) укупно најмање пет година студија на универзитету или упоредивој образовној установи, са успешно положеним завршним испитом, или

2) најмање четири године студија на универзитету или упоредивој образовној установи, са успешно положеним завршним испитом, уз приложену

потврду о завршетку двогодишњег приправничког стажа у складу са чланом 59. став 2 овог закона.

Члан 58.

Архитектура мора да буде главни елемент студија из члана 57. овог закона. Студијски програм обухвата уравнотежено теоријско и практично оспособљавање и обезбеђује стицање следећих знања и вештина:

1) способност архитектонског пројектовања који испуњава естетске и техничке захтеве;

2) одговарајуће познавање историје и теорија архитектуре, као и повезаних уметности, технологија и хуманистичких наука;

3) познавање лепих уметности као утицаја на квалитет архитектонског пројектовања;

4) одговарајуће знање о урбанизму, урбанистичком и просторном планирању и вештинама укљученим у процес планирања;

5) разумевање односа између људи и објеката, између објеката и њиховог окружења, као и разумевање потребе да се објекти и простор међусобно прилагоде људским потребама и мерама;

6) разумевање професије и улоге архитекте у друштву, посебно при изради идејних решења који узимају у обзир друштвене факторе;

7) разумевање метода истраживања и припреме идејних решења за архитектонске пројекте;

8) разумевање пројекта конструкције објекта, те извођачких и инжењерских проблема везаних за пројектовање објекта;

9) одговарајуће познавање физичких проблема и технологија, као и функције објекта у циљу обезбеђења услова за унутрашњи комфор и заштиту од климатских утицаја у склопу одрживог развоја;

10) неопходне пројектантске вештине које омогућавају испуњавање захтева корисника у оквирима одређеним финансијским ограничењима и грађевинском регулативом;

11) одговарајуће знање о делатностима, организацијама, прописима и процедурама укљученим у реализацију архитектонског пројекта и интегрисање планова у целину планског система.

Члан 59.

Број година студија из члана 57. тачка 1) овог закона може да буде исказан у одговарајућим ЕСПБ бодовима.

Приправнички стаж из члана 57. тачка 2) овог закона обавља се после завршене прве три године студија. Најмање годину дана приправничког стажа је надоградња знања и вештина стечених током студија члана 57. став 1. овог закона. Приправнички стаж се одвија под надзором овлашћеног ментора или тела, а оцењује га надлежно тело.

Члан 60.

Изузетно од одредбе члана 57. овог закона, сматра се да су испуњене одредбе члана 29. овог закона и у случају оспособљавања које је део програма социјалних побољшања или ванредних студија, који испуњава захтеве из члана 58. овог закона, што се потврђује испитом из архитектуре који положи носилац

професионалне квалификације који је седам или више година радио у подручју архитектуре, под надзором архитекте или архитектонског бироа.

Испит из става 1. овог члана мора бити на универзитетском нивоу образовања и једнак завршном испиту из члана 57. тачка 2) овог закона.

Члан 61.

У смислу овог закона, послови архитекте су послови који се редовно раде на основу професионалног назива: „архитекта”.

Држављани држава потписница ЕЕП-а, који су овлашћени да користе назив: „архитекта” у складу са законом који овлашћује надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а да додели тај назив држављанима држава потписница ЕЕП-а који се посебно истичу квалитетом свог рада у подручју архитектуре, сматраће се да задовољавају услове који се траже за обављање послова архитекте под професионалним називом: „архитекта”.

Доказ који тим носиоцима професионалне квалификације изда држава потписница ЕЕП-а, потврђује да носиоци професионалне квалификације обављају архитектонску делатност.

Заједнички оквир оспособљавања

Члан 62.

Стручна организација, надлежно тело или национални координатор у чијем је делокругу одређена регулисана професија могу поднети предлоге за заједнички оквир оспособљавања који испуњава услове које утврђује Европска комисија.

Министарство надлежно за послове образовања може пружити подршку телима из става 1. овог члана која подносе предлог за успостављање заједничког оквира оспособљавања према Европској комисији.

Република Србија није обавезна да примени заједнички оквир оспособљавања на свом подручју, нити да аутоматски призна професионалне квалификације стечене на основу таквог заједничког оквира оспособљавања, ако је испуњен један од следећих услова:

1) на подручју Републике Србије не постоји образовна установа или установа која би омогућила оспособљавање за ту професију;

2) увођење заједничког оквира оспособљавања неповољно би утицало на организацију образовног система и система стручног оспособљавања;

3) постоје знатне разлике између заједничког оквира оспособљавања и стручног оспособљавања према посебним прописима Републике Србије, а таква разлика представља озбиљан ризик за јавну политику, јавну безбедност, јавно здравље, заштиту околине или безбедност крајњег корисника услуга.

Заједничка провера оспособљености

Члан 63.

Стручна организација, надлежно тело или национални координатор у чијем је делокругу одређена регулисана професија могу поднети предлог за заједничку проверу оспособљености која испуњава услове које утврђује Европска комисија.

Министарство надлежно за послове образовања може да пружи подршку телима из става 1. овог члана која подносе предлог за успостављање заједничке провере оспособљености према Европској комисији.

Република Србија није обавезна да примени заједничку проверу оспособљености на свом подручју, нити да аутоматски призна професионалне квалификације стечене на основу такве провере ако је испуњен један од следећих услова:

- 1) наведена професија није регулисана у Републици Србији,
- 2) садржај заједничке провере оспособљености неће довољно ублажити озбиљан ризик за јавно здравље или сигурност крајњег примаоца услуга који је релевантан на подручју Републике Србије, или
- 3) садржај заједничке провере оспособљености учинио би приступ професији знатно мање привлачним у поређењу са условима заступање професији на подручју Републике Србије.

V. СТЕЧЕНА ПРАВА

Члан 64.

Не доводећи у питање стечена права специфична за одређене професије, у случају када докази о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућују приступ професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, као и докази о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, доктор денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистре фармације које поседују држављани држава потписница ЕЕП-а, не задовољавају све услове оспособљавања из чл. 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40. и 44. Директиве, свака држава потписница ЕЕП-а признаје као довољне доказе о формалној квалификацији које су издале те државе потписнице ЕЕП-а, ако они потврђују успешно завршено оспособљавање које је започето пре референтног датума из тачака 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, и ако је уз њих приложена потврда у којој се наводи да су лица којима је издата стварно и законито обављала делатност о којој је реч најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре њеног издавања.

У случају када докази о професионалној квалификацији за докторе медицине, докторе медицине специјалисте, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, магистре фармације, медицинске сестре опште неге бабице, не задовољавају све услове минималног оспособљавања из чл. 31–35, 37–39, 41, 42, 44, 46–48, 50, 51, 53, 55, 57–60. овог закона, надлежно тело признаје доказ о професионалној квалификацији којим се потврђује завршено оспособљавање у Републици Србији које је започето пре референтног датума из тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве и издаће потврду у којој се наводи да је носилац професионалне квалификације стварно и законито обављао одређену здравствену делатност и/или професионалну активност на подручју Републике Србије најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре издавања потврде.

Одредбе из става 1. овог члана односе се и на доказе о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућавају приступ професионалним делатностима доктора медицине и докторе медицине специјалисте, као и на доказе о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистре фармације, стечене на државном подручју некадашње Демократске Републике Немачке, а који не задовољавају минималне услове оспособљавања из члана 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40. и 44.

Директиве, ако ти докази потврђују успешно завршено оспособљавање које је започето пре:

1) 3. октобра 1990. за доктора медицине, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистре фармације и

2) 3. априла 1992. за докторе медицине специјалисте.

Докази о формалној квалификацији из става 3. тачка 1) овог члана закона дају носиоцу право обављања професионалне делатности на целом државном подручју Савезне Републике Немачке под истим условима као и докази о формалној квалификацији из тач. 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2. Прилога V. Директиве, које су издала надлежна тела у Немачкој.

Не доводећи у питање одредбе који се односе на докторе денталне медицине, свака држава чланица признаје доказе о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућавају приступ професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, као и доказе о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и архитекте, које је држављанима држава потписница ЕЕП-а издала некадашња Чехословачка, или за које је оспособљавање, за Чешку Републику и Словачку, почело пре 1. јануара 1993. када тела било које од две поменуте државе потписнице ЕЕП-а потврде да су ти докази о формалној квалификацији на њиховом државном подручју једнаке правне ваљаности као и докази о формалној квалификацији које издају оне саме и, за архитекте, као докази о формалној квалификацији предвиђени за те државе чланице у тачки 6. Прилога VI. Директиве, у вези са приступом професионалним делатностима и њиховим обављањем, за докторе медицине, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације у односу на делатности из члана 45. став 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Директиве. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, а у којој се наводи да су та лица стварно и законито обављала делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.

Надлежно тело признаје доказе о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућавају приступ професионалним делатностима докторе медицине, докторе медицине специјалисте, као и доказе о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и архитекте, које је држављанима држава потписница ЕЕП-а издао некадашњи Совјетски Савез, или чије је оспособљавање започето:

1) за Естонију, пре 20. августа 1991;

2) за Летонију, пре 21. августа 1991;

3) за Литванију, пре 11. марта 1990.

када тела било које од три поменуте државе потписнице ЕЕП-а потврде да су ти докази на њиховом државном подручју исте правне ваљаности као и докази о формалној квалификацији које издају оне саме и, за архитекте, као докази о формалној квалификацији предвиђени за те државе чланице у тачки 6. Прилога VI. Директиве, у вези са приступом професионалним делатностима и њиховим обављањем, за докторе медицине, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне

медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације у односу на делатности из члана 45. став 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Директиве. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, а у којој се наводи да су та лица стварно и законито обављала делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.

Што се тиче доказа о формалној квалификацији за докторе ветеринарске медицине које је издао некадашњи Совјетски Савез или за које је оспособљавање започето, за Естонију, пре 20. августа 1991. уз потврду из претходног става треба приложити и потврду коју су издале власти у Естонији, а у којој се наводи да су те особе стварно и законито обављале делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање пет година узастопно, у оквиру седам година пре дана њеног издавања.

Не доводећи у питање члан 43.6 Директиве, надлежно тело признаје доказе о формалној квалификацији за доктора медицине чиме се омогућава приступ професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, за медицинску сестру опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисту, доктора ветеринарске медицине, бабицу, магистра фармације и архитекту, које поседују држављани држава потписница ЕЕП-а и које је издала бивша Југославија, односно чије је оспособљавање започето:

- 1) за Словенију пре 25. јуна 1991;
- 2) за Хрватску пре 8. октобра 1991.

ако тела поменутих држава потврде да такви докази имају исту правну ваљаност у оквиру њиховог државног подручја као и докази које оне издају и као и, у случају архитеката, докази о формалној квалификацији наведени за те државе у Прилогу VI. тачка 6. Директиве у погледу приступа професионалним делатностима доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, доктора ветеринарске медицине, бабице, магистра фармације у односу на делатности из члана 45. став 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Директиве, као и у погледу обављања тих делатности. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, у којој се наводи да су та лица стварно и законито обављала делатности о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три узастопне године, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.

Држављанима држава потписница ЕЕП-а чији докази о формалној квалификацији за докторе медицине, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистра фармације нису у складу са називима који су додељени тим државама потписницама ЕЕП-а у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, признаје се као довољан доказ, доказ о формалној квалификацији који је издала та држава и уз који су приложене потврде које су издала надлежна тела.

У потврди из претходног подстава наводи се да доказ о формалној квалификацији потврђује успешно завршено оспособљавање у складу са чл. 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40. и 44. Директиве, а држава потписница ЕЕП-а која га је издала сматра га једнаким квалификацијама чији су називи наведени у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве.

Посебне околности

Члан 65.

За квалификацију „feldšer” (фелдшер), додељену у Бугарској пре 31. децембра 1999. чији носиоци обављају професију/професионалну делатност у складу са бугарским националним системом социјалног осигурања на дан 1. јануар 2000, могу да наставе са обављањем професије иако делови њихове активности улазе у оквир професије доктора медицине, односно медицинских сестара опште неге. Носиоци бугарске квалификације „feldšer” (фелдшер) не могу да стичу признање професије као доктори медицине и медицинске сестре опште неге.

Стечена права специфична за доктора медицине специјалисте

Члан 66.

Надлежно тело може од доктора медицине специјалисте, чије је специјалистичко медицинско оспособљавање било уређено законским и другим прописима који су на снази од 20. јуна 1975. а који су започели своје специјалистичко оспособљавање најкасније до 31. децембра 1983. захтевати да својим доказима о формалној квалификацији приложе потврду у којој је наведено да су они стварно и законито обављали одговарајуће делатности најмање три узастопне године током пет година које су претходиле издавању те потврде.

За носиоце професионалне квалификације који су започели студије пре 1. јануара 1972. програм оспособљавања из члана 33. овог закона може обухватати шестомесечно практично оспособљавање у пуној сатници на нивоу високог образовања под надзором надлежних тела.

Република Србија признаје квалификацију доктора медицине специјалисте која је у Шпанији додељена докторима медицине који су завршили своје специјалистичко оспособљавање пре 1. јануара 1995. чак и кад то оспособљавање не задовољава минималне услове оспособљавање предвиђене чланом 25. Директиве, ако је доказу о тој квалификацији приложена потврда, коју је издало надлежно тело у Шпанији и која потврђује да је то лице положило испит из посебног специјалистичког оспособљавања које је изведено у складу са ванредним мерама у вези са признавањем, утврђеним Уредбом Краљевине Шпаније 1497/99, како би се проверило да ли је ниво знања и вештина таквог лица упоредив са знањем и вештинама доктора медицине који поседују доказ о квалификацији за доктора медицине специјалисту, који је за Шпанију утврђен у тач. 5.1.2. и 5.1.3. Прилога V. Директиве.

Надлежно тело признаје квалификацију доктора медицине специјалисте наведену у Прилогу V. тач. 5.1.2. и 5.1.3. Директиве која је у Италији додељена докторима медицине који су започели своје специјалистичко оспособљавање после 31. децембра 1983. и пре 1. јануара 1991. иако то оспособљавање не задовољава све услове оспособљавања предвиђене у члану 33. овог закона, ако је доказу о тој квалификацији приложена потврда коју је издало надлежно тело у Италији и која потврђује да је тај доктор медицине у Италији стварно и законито обављао делатност доктора медицине специјалисте у истом специјалистичком подручју о којем је реч најмање седам година узастопно у периоду од десет година пре њеног издавања.

Стечена права специфична за доктора опште медицине специјалисту

Члан 67.

Надлежно тело, у сврху обављања делатности опште медицине признаје стечено право доктору медицине држављанину државе потписнице ЕЕП-а који је стварно и законито обављао делатност опште медицине до дана приступања те државе Европској унији у складу с одредбама члана 29. или члана 64. става 1. овог закона без доказа из тачке 5.1.4. Прилога V. Директиве, ако је приложен доказ који издаје надлежно тело те државе.

Доказ из става 1. овог члана потврђује следеће:

- 1) да је носилац професионалне квалификације завршио универзитетске студије медицине;
- 2) да је стварно и законито радио у делатности опште медицине у примарној здравственој заштити у својству запослене или samozaposlene особе;
- 3) да је имао пословно настањење у држави потписници ЕЕП-а до датума приступања те државе Европској унији.

Надлежно тело, у сврху обављања делатности опште медицине, признаје стечено право доктору медицине који има право обављања делатности доктора опште медицине специјалисте у оквиру система здравствене заштите Републике Србије на дан приступања Европској унији и то на основу важећег одобрења за самосталан рад издатог од Лекарске коморе Србије у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита, а који са делатношћу опште медицине има пословно настањење у Републици Србији на дан приступања Европској унији.

Министарство надлежно за послове здравља издаће доказ из става 3. овог члана ако је подносилац затражи, а којом ће се потврдити:

- 1) да је завршио универзитетске студије медицине;
- 2) да је стварно и законито радио у делатности опште медицине у примарној здравственој заштити у својству запослене или samozaposlene особе;
- 3) да је имао пословно настањење у Републици Србији све до дана приступања Европској унији.

Стечена права специфична за доктора денталне медицине

Члан 68.

Надлежно телу, у сврху обављања професионалне делатности доктора денталне медицине, у оквиру квалификација које су наведене у тачци 5.3.2. Прилога V. Директиве, признаје доказ о формалној квалификацији за доктора издат у Италији, Шпанији, Аустрији, Чешкој, Словачкој и Румунији, лицима која почињу медицинско образовање на или пре референтног датума који је наведен у том прилогу за одређену државу потписницу ЕЕП-а, ако му је приложена потврда коју су издала надлежна тела те државе потписнице ЕЕП-а.

Потврдом се мора доказати да су испуњена следећа два услова:

- 1) да одређена лица у тој држави потписници ЕЕП-а стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, најмање три заустопне године, током пет година пре издавања такве потврде;

2) да та лица имају право да обављају наведене делатности под истим условима као и лица која поседују доказе о формалној квалификацији наведене за ту државу потписницу ЕЕП-а у Прилогу V. Директиве.

Лица која су успешно завршила најмање трогодишње студије, за које надлежна тела у одређеној држави потписници ЕЕП-а потврђују да су истоветна оспособљавању из члана 34. Директиве, изузимају се од трогодишњег практичног радног искуства из става 2. тачка 1) овог члана.

Доказима о формалној квалификацији који су издати у бившој Чехословачкој под условима из става 2. овог члана признају се једнаки нивои квалификације као доказима о формалној квалификацији издатим у Чешкој и Словачкој.

Надлежно тело признаје доказ о формалној квалификацији за доктора медицине издат у Италији лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 28. јануара 1980. и најкасније 31. децембра 1984. ако им је приложена потврда коју су издала надлежна тела у Италији.

Потврдом се доказује да су испуњена следећа три услова:

1) да су одређена лица положила одговарајући испит за проверу компетентности који спроводе надлежна тела у Италији, како би се утврдило да та лица поседују ниво знања и вештина упоредивих са оним које имају лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведене за Италију у тачки 5.3.2 Прилога V. Директиве;

2) да су та лица у Италији стварно, законито и као главну делатност обављале делатности из члана 36. Директиве најмање три узастопне године, током пет година пре издавања такве потврде;

3) да та лица имају право да обављају или да стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, под истим условима као лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведеним за Италију из Прилога V. Директиве.

Лица која су успешно завршила најмање трогодишње студије у Италији за које надлежна тела потврђују да су истоветна оспособљавању из члана 34. Директиве, изузимају се од полагања испита за проверу компетентности из овог члана. Према лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 31. децембра 1984. поступа се једнако као и према горе наведеним лицима, ако су наведене трогодишње студије почеле пре 31. децембра 1994.

Република Србија признаје доказ о формалној квалификацији за доктора медицине издат у Шпанији лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 1. јануара 1986. и пре 31. децембра 1997. ако је приложена потврда коју су издала надлежна тела у Шпанији.

Потврдом се доказује да су испуњени следећи услови:

1) да су одређена лица успешно завршила најмање трогодишње студије, а надлежна тела у Шпанији су потврдила њихову истоветност са оспособљавањем из члана 34. Директиве;

2) да су одређена лица у Шпанији стварно, законито и као главну делатност обављала делатности из члана 36. Директиве најмање три узастопне године током пет година пре издавања такве потврде;

3) да та лица имају право да обављају или да стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, под истим

условима као лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведеним за Шпанију из Прилога V. Директиве.

Доказе о формалној квалификацији за докторе денталне медицине надлежно тело Републике Србије признаје у складу са чланом 29. овог закона у случајевима у којима су подносиоци захтева започели своје оспособљавање у држави потписници ЕЕП-а 18. јануара 2016. или пре тог датума.

Стечена права специфична за доктора ветеринарске медицине

Члан 69.

Не доводећи у питање члан 64. став 7. овог закона, у односу на држављане држава потписница ЕЕП-а, чије је доказе о формалној квалификацији издала Естонија, или чије је оспособљавање почело у Естонији пре 1. маја 2004. надлежно тело признаје такве доказе о формалној квалификацији за доктора ветеринарске медицине, ако је приложена потврда која наводи да су та лица стварно и законито обављала делатности доктора ветеринарске медицине у Естонији најмање пет узастопних година током седам година пре издавања потврде.

Стечена права специфична за медицинску сестру опште неге

Члан 70.

Кад се општа правила о стеченим правима примењују на медицинске сестре опште неге, делатности из члана 64. овог закона морале су укључивати преузимање пуне одговорности за планирање, организовање и спровођење здравствене неге која се пружа пацијенту.

Република Србија признаје доказе о формалној квалификацији из здравствене неге који су:

1) били додељени у Пољској оним медицинским сестрама које су пре 1. маја 2004. завршиле оспособљавање које није задовољавало минималне услове оспособљавања наведене у члану 31. Директиве и

2) потврђени дипломом „дипломирани” добијеном на основу посебног програма оспособљавања садржаног у:

(1) члану 11. Закона од 20. априла 2004. о измени Закона о професијама медицинске сестре и бабице и о неким другим правним актима („Службени лист Републике Пољске” из 2004. бр. 92, пос. 885 те из 2007. бр. 176, пос. 1237) и Уредби министра здравља од 11. маја 2004. о детаљним условима спровођења студија за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су медицинске гимназије или стручних медицинских школа за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске” из 2004. бр. 110, пос. 1170 и из 2010. бр. 65, пос. 420);

(2) члану 52.3 тачки 2. Закона од 15. јула 2011. о професијама медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске” из 2011, бр. 174, пос. 1039) и Уредби министра здравља од 14. јуна 2012. о детаљним условима спровођења високог образовања за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су средње медицинске школе или оспособљавања после средње школе за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске” из 2012. пос. 770), за потребе провере да ли је степен знања и способности дотичне медицинске сестре упоредив са знањем и способностима

медицинских сестара које имају квалификације које су за Пољску наведене у Прилогу V. тачки 5.2.2. Директиве.

Члан 71.

У погледу квалификација медицинских сестара опште неге стечених у Румунији примењују се само следеће одредбе о стеченим правима:

Држављанима држава потписница ЕЕП-а који су оспособљавање за медицинску сестру опште неге стекли у Румунији и чије оспособљавање не задовољава минималне услове оспособљавања наведене у члану 31. Директиве, надлежно тело признаје следеће доказе о формалној квалификацији за медицинску сестру опште неге као довољан доказ, под условом да је том доказу приложена потврда у којој је наведено да су носиоци квалификације стварно и законито обављали ту делатност у Румунији укључујући преузимање пуне одговорности за планирање, организовање и спровођење здравствене неге пацијената током периода од најмање три узастопне године у оквиру пет година пре датума издавања потврде:

1) „Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist” уз образовање после средње школе у „școală postliceală”, којим се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. јануара 2007;

2) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist” уз скраћене студије високог образовања, којом се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. октобра 2003;

3) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist” уз редовне студије високог образовања, којом се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. октобра 2003.

Стечена права специфична за бабицу

Члан 72.

Држављанима државе потписнице ЕЕП-а чији докази о формалној квалификацији за бабице испуњавају све минималне услове оспособљавања из члана 40. Директиве, иако у складу са чланом 41. Директиве нису признати ако им није приложена потврда о стручној пракси из члана 41. став 2. Директиве, надлежно тело признаје као довољан доказ о формалној квалификацији који су издале државе потписнице ЕЕП-а пре референтног датума наведеног у тачки 5.5.2. Прилога V. Директиве, и уз који је приложена потврда која наводи да су носиоци квалификација стварно и законито обављали те делатности најмање две узастопне године током пет година пре издавања потврде.

У вези са доказима о формалној квалификацији за бабице, надлежно тело признаје те квалификације у случајевима у којима је носилац квалификације започео своје оспособљавање пре 18. јануара 2016. а услов за приступ том оспособљавању је био десет година општег образовања или истоветни степен за тип I. из Прилога V.5. Директиве, или завршено оспособљавање за медицинску сестру опште неге потврђено доказом о формалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.2.2. Директиве пре започињања типа II. из Прилога V.5. Директиве оспособљавања за бабице.

Услови утврђени у ставу 1. овог члана примењују се на носиоце квалификација држава потписница ЕЕП-а чији доказ о формалној квалификацији за бабицу потврђује успешно завршено оспособљавање на државном подручју бивше Демократске Републике Немачке и задовољавање свих минималних услова оспособљавања из члана 40. Директиве, али где се доказ о формалној квалификацији у смислу члана 41. Директиве не признаје

ако му није приложена потврда о професионалном искуству из члана 41. став 2. Директиве, која потврђује да је оспособљавање започето пре 3. октобра 1990.

Државе чланице признају доказе о формалној квалификацији за бабице који су:

1) били додељени у Пољској оним бабицама које су пре 1. маја 2004. завршиле оспособљавање које није задовољавало минималне услове оспособљавања наведене у члану 40. Директиве, и

2) потврђени дипломом „дипломирани” добијеном на основу посебног програма оспособљавања садржаног у:

(1) члану 11. Закона од 20. априла 2004. о измени Закона о професијама медицинске сестре и бабице и о неким другим правним актима („Службени лист Републике Пољске” из 2004. бр. 92, пос. 885 и из 2007. бр. 176, пос. 1237) и Уредби министра здравља од 11. маја 2004. о детаљним условима спровођења студија за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су медицинске гимназије или стручних медицинских школа за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске” из 2004. бр. 110, пос. 1170 и из 2010. бр. 65, пос. 420); или

(2) члану 53.3 тачки 3. Закона од 15. јула 2011. о професијама медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске” из 2011., бр.174, пос. 1039) и Уредби министра здравља од 14. јуна 2012. о детаљним условима спровођења високог образовања за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су средње медицинске школе или оспособљавања после средње школе за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске” из 2012. пос. 770), за потребе провере да ли је степен знања и способности дотичне бабице упоредив са знањем и способностима бабица које имају квалификације које су за Пољску наведене у Прилогу V. тачки 5.2.2. Директиве.

У случају држављана држава потписница ЕЕП-а чији докази о формалној квалификацији за бабицу („asistent medical obstetrică-ginecologie” / медицинску сестру на гинекологији и опстетицији) додељени у Румунији пре дана приступања и које не задовољавају минималне услове оспособљавања утврђене у члану 40. Директиве, надлежно тело признаје наведене доказе о формалној квалификацији као довољан доказ у сврху спровођења делатности бабице, ако је приложена потврда којом се доказује да су ти носиоци квалификација стварно и законито обављали делатности медицинских сестара опште неге у Румунији, најмање пет узастопних година током раздобља од седам година пре издавања потврде.

Стечена права код бабица не примењују се на следеће квалификације стечене у Хрватској пре 1. јула 2013: виша медицинска сестра гинеколошко-опстетричког смера, медицинска сестра гинеколошко-опстетричког смера, виша медицинска сестра бабичког смера, медицинска сестра бабичког смера, гинеколошко-опстетричка бабица и бабица.

Стечена права специфична за архитекту

Члан 73.

Доказ о професионалној квалификацији за архитекте наведен у тачки 6. Прилога VI. Директиве издат од друге државе потписнице ЕЕП-а, што је доказ који потврђује програм оспособљавања који је започео најкасније у референтној академској години из тог Прилога, чак и ако он не испуњава услове из чл. 57 –

59. овог закона, признаје се као истоветни доказ који је издало надлежно тело Републике Србије, у сврху приступања професији и обављања послова архитекте.

У таквим околностима се признају потврде, које издају надлежна тела Савезне Републике Немачке, која потврђују да су докази о формалној квалификацији које су после 8. маја 1945. издала надлежна тела Демократске Републике Немачке истоветни доказима из Прилога VI.

Став 1. примјењује се и на доказ о формалној квалификацији архитекте наведен у Прилогу V. Директиве ако је оспособљавање започето пре 18. јануара 2016.

Не доводећи у питање став 1. овог члана, надлежно тело признаје следеће доказе о формалној квалификацији и у сврху приступања и обављања послова архитекте признаје им исту важност на свом државном подручју као доказима о формалној квалификацији које сама издаје: потврде које држављанима држава потписница ЕЕП-а издају државе потписнице ЕЕП-а које су усвојиле правила која уређују приступање и обављање делатности архитекте на следеће датуме:

- 1) 1. јануара 1995. за Аустрију, Финску и Шведску;
- 2) 1. маја 2004. за Чешку Републику, Естонију, Кипар, Летонију, Литванију, Мађарску, Малту, Пољску, Словенију и Словачку;
- 3) 1. јула 2013. за Хрватску;
- 4) 5. августа 1987. за остале државе потписнице ЕЕП-а.

Потврде из претходног става доказују да је лице имало право најкасније до тог датума да користи професионални назив архитекте и да је према тим правилима стварно обављало те делатности најмање три узастопне године током пет година пре издавања потврде.

Надлежно тело следећим доказима признаје исту важност на свом државном подручју као доказима о формалној квалификацији које сама издаје у сврху приступања професионалним делатностима архитекте и њиховог обављања: доказ завршеног оспособљавања које је постојало 5. августа 1985. и започето је најкасније 17. јануара 2014. а пружали су га „Fachhochschulen” у Савезној Републици Немачкој у трајању од три године и које испуњава услове из члана 46. став 2. директиве и омогућава приступање делатностима из члана 48. Директиве у Републици Србији под професионалним називом „архитекта”, ако је после тог оспособљавања уследило четворогодишње професионално искуство у Савезној Републици Немачкој, што се доказује потврдом коју издаје надлежно тело код кога је регистрован архитекта који жели да има користи од одредаба те Директиве.

VI. ДЕТАЉНА ПРАВИЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ РЕГУЛИСАНИХ ПРОФЕСИЈА

Знање језика

Члан 74.

Носилац професионалне квалификације коме је призната професионална квалификација мора познавати српски језик потребан за обављање регулисане професије у Републици Србији.

Надлежно тело дужно је да обезбеди да провера знања српског језика буде сразмерна потреби делатности која ће се обављати у случају професија које утичу на јавно здравље и сигурност примаоца услуга и других професија,

када постоји озбиљна и основана сумња да ли постоји довољно познавање српског језика у односу на професионалне делатности које се намеравају обављати.

Провера знања српског језика може се спроводити само после издавања ЕПК у складу са главом VII. овог закона или после спроведеног поступка признавања професионалних квалификација у складу са главом III. и IV. овог закона, а начин провере знања језика прописане надлежно тело општим актом.

Коришћење професионалних и академских назива

Члан 75.

Ако је у Републици Србији прописано коришћење професионалних назива за неку од регулисаних професија, лица овлашћена за обављање регулисане професије на основу признања професионалних квалификација у складу са овим законом, користе професионалне називе који се за ту регулисану професију користе у Републици Србији, као и одговарајуће скраћенице.

Ако је у Републици Србији одређена професија регулисана општим актом струковне организације или другог надлежног тела или организације, носилац професионалне квалификације може користити професионални назив који додељује та струковна организација или друго надлежно тело или организација, као и одговарајућу скраћеницу, ако поднесе доказ да је члан тог тела, односно организације.

Република Србија не може резервисати коришћење професионалног назива за носиоце професионалних квалификација ако о струковној организацији или другом надлежном телу или организацији није обавестила Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а у складу са одредбама овог закона.

Изузетно, носилац професионалне квалификације има право на коришћење професионалног и академског назива, односно академског степена и одговарајуће скраћенице, које је стекао у држави порекла потписници ЕЕП-а на језику те државе потписнице ЕЕП-а.

У случају из става 4. овог члана надлежно тело може у решењу из члана 20. овог закона, захтевати од носиоца да иза назива из става 4. овог члана буде наведен и назив и адреса установе која је доделила назив.

У случају када постоји могућност да се назив из става 4. овог члана замени називом за који је у Републици Србији потребно додатно образовање које кандидат није стекао у држави порекла потписници ЕЕП-а, надлежно тело може захтевати од носиоца да користи назив државе порекла потписнице ЕЕП-а на одговарајући начин који утврди надлежно тело решењем из члана 20. овог закона.

Делимичан приступ

Члан 76.

Надлежно тело на захтев носиоца професионалне квалификације може одобрити, у сваком појединачном случају, делимичан приступ одређеној професионалној делатности на подручју Републике Србије, под условом да су кумулативно испуњени следећи услови:

1) да је носилац професионалне квалификације потпуно квалификован за обављање професионалне делатности у матичној држави чланици за коју тражи делимичан приступ у Републици Србији;

2) да су разлике између професионалне делатности која се обавља у матичној држави чланици и регулисане професије у Републици Србији толико велике да би примена допунских мера из члана 21. овог закона значила да се од кандидата захтева да заврши целокупан програм образовања и оспособљавања потребан у Републици Србији како би имао приступ целокупној регулисаној професији у Републици Србији;

3) да се професионална делатност објективно може раздвојити од осталих делатности које припадају регулисаној професији у Републици Србији, при чему надлежно тело узима у обзир чињеницу да ли се може професионална делатност обављати самостално у матичној држави чланици.

Надлежно тело може одбити захтев за делимичан приступ ако постоје оправдани разлози које је као такве препознала судска пракса под условом да се на тај начин може постићи сврха овог закона.

Члан 77.

Изузетно од члана 10. став 11. и члана 75. овог закона, након што је носиоцу професионалне квалификације одобрен делимичан приступ професији у Републици Србији, професионална делатност обавља се у складу са професионалним називом матичне државе чланице, при чему надлежно тело може захтевати да се тај професионални назив употребљава на српском језику.

Носиоци професионалних квалификација којима се одобри делимичан приступ професионалној делатности морају јасно да наведу примаоцима услуга у ком обиму могу пружати своје услуге, односно обављати своју професију.

Захтеви за потребе пословног настајења у Републици Србији разматраће се у складу са главом III. овог закона.

Одредбе овог закона које регулишу делимичан приступ не примењују се на носиоце професионалних квалификација чије се професионалне квалификације аутоматски признају у складу са главом IV. овог закона.

Захтеви за потребе пружања привремених и повремених услуга у Републици Србији у вези са професионалним делатностима које утичу на јавно здравље или сигурност разматраће се у складу са главом II. овог закона.

Приправнички стаж

Члан 78.

Ако се за приступ регулисаној професији у Републици Србији захтева завршен приправнички стаж, надлежно тело, приликом разматрања захтева за признавање професионалне квалификације, признаје приправнички стаж обављен у другој држави потписници ЕЕП-а, под условом да је приправнички стаж у складу са објављеним смерницама и узима у обзир приправнички стаж обављен у трећој држави.

Надлежна тела могу одредити разумно ограничење трајања дела приправничког стажа који се може обавити у иностранству.

Признавање приправничког стажа не замењује постојеће захтеве да се положи стручни испит како би се остварио приступ одређеној регулисаној професији.

Надлежно тело објављује смернице из става 1. овог члана за организацију и признавање приправничког стажа обављеног у другој држави потписници ЕЕП-а или у трећој држави, посебно у вези с улогом ментора приправничког стажа.

VII. ЕВРОПСКА ПРОФЕСИОНАЛНА КАРТИЦА

Члан 79.

ЕПК издају надлежна тела Републике Србије на захтев носиоца професионалне квалификације у професијама за које је уведена, а при чему се обезбеђује да носилац ЕПК остварује сва права која су му додељена овом главом закона.

Надлежна тела за ЕПК су надлежне струковне организације или друга тела или организације које су посебним прописима овлашћене за издавање ЕПК или орган државне управе или друга служба у чијој је надлежности регулисана професија.

Носилац ЕПК је лице коме је издата ЕПК у складу са одредбама овог закона.

Издавање ЕПК добровољно је за носиоца професионалне квалификације у професији за коју је уведена ЕПК, односно носилац професионалне квалификације може се по сопственом избору пријавити за такву картицу или се могу применити поступци признавања професионалних квалификација у складу са гл. III. и IV. овог закона.

Министар надлежан за послове образовања, подзаконским актом прописаће начин издавања и утврдити попис надлежних тела из става 2. овог члана.

Члан 80.

Ако носилац професионалне квалификације намерава да пружа услуге привремено и повремено у складу са главом II. овог закона у другој држави потписници ЕЕП-а, а реч је о професији која не утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са овим законом, и која није под аутоматским системом признавања у складу са главом IV. овог закона, надлежно тело за ЕПК издаће ЕПК, у ком случају ЕПК представља изјаву из чл. 7. и 8. овог закона.

Када носилац професионалне квалификације намерава да се пословно настани у другој држави потписници ЕЕП-а у складу са гл. III. и IV. овог закона, односно да привремено и повремено пружа услуге у професији која утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са овим законом, надлежно тело за ЕПК предузеће све припремне радње повезане са појединачним досијеом ИМИ система подносиоца захтева дефинисаним у ИМИ систему.

Члан 81.

Када носилац професионалне квалификације намерава да се пословно настани у Републици Србији у складу са гл. III. и IV. овог закона, односно да привремено и повремено пружа услуге у професији која утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са овим законом, надлежно тело за ЕПК издаће ЕПК носиоцу професионалне квалификације.

ЕПК из става 1. овог члана не пружа аутоматски право на обављање професије ако постоје захтеви за регистрацију или остали надзорни поступци који су у Републици Србији успостављени пре увођења ЕПК за ту професију.

VIII. ИНФОРМИСАЊЕ И САРАДЊА

Национални координатор

Члан 82.

Министарство надлежно за послове образовања одређује из реда запослених, државног службеника која ће обављати послове националног координатора.

Национални координатор:

- 1) прикупља све информације релевантне за примену овог закона, као што су информације о условима приступања одређеној регулисаној професији;
- 2) брине о јединственој примени прописа који се односе на признавање професионалних квалификација, односно Директиве и овог закона;
- 3) доставља Европској комисији извештај који садржи податке о примени овог закона и статистички приказ донетих решења, на основу информација садржаних у бази података;
- 4) заступа Републику Србију у координационом телу при Европској комисији;
- 5) именује, сазива и води, ради обављања својих задатака, међуресорну координацију коју сачињава по један представник сваког надлежног тела;
- 6) разматра предлоге за заједнички оквир оспособљавања и заједничку проверу оспособљености из главе IV. овог закона;
- 7) размењује информације и најбољу праксу између држава потписница ЕЕП-а у подручју трајног професионалног развоја у регулисаним професијама у складу са овим законом;
- 8) размењује информације и најбољу праксу у примени допунских мера прописаних овим законом.

За прикупљање информација из става 2. овог члана, лице из става 1. овог члана може да затражи помоћ Центра за подршку, као и од других надлежних тела.

Центар за подршку

Члан 83.

Центар за подршку који је дужан да грађанима и центрима за подршку осталих држава потписница ЕЕП-а пружа потребне информације о признавању стручних квалификација у складу са овим законом, као што су информације о националном законодавству којим се уређују регулисане професије и бављење тим професијама, укључујући и социјално законодавство и по потреби етичка правила, у складу са овим законом је министарство надлежно за послове образовања.

Центар за подршку је дужан, у сарадњи са надлежним телима Републике Србије и надлежним центрима за подршку осталих држава потписница ЕЕП-а, да пружа помоћ заинтересованим лицима да остваре права која проистичу из овог закона и да прибави информације о регулисаним професијама и приступању тим професијама у другим државама потписницама ЕЕП-а, као и информације о нивоу професионалне квалификације која се захтева за обављање одређене регулисане професије у другој држави потписници ЕЕП-а.

На захтев Европске комисије, Центар за подршку је дужан да достави обавештење Европској комисији о резултатима пружене помоћи из става 2. овог члана, у року од два месеца од дана пријема захтева Европске комисије.

Центар за подршку ће информисати грађане о ЕПК и приступу издавању ЕПК за професије за које је уведена.

Члан 84.

Центар за подршку из члана 83. овог закона води базу података која садржи:

1) попис регулисаних професија у Републици Србији са назнаком нивоа професионалне квалификације која се захтева за обављање регулисане професије и надлежног тела за признавање професионалне квалификације;

2) податке о донетим решењима у поступку признавања професионалне квалификације;

3) податке о покренутим жалбеним поступцима и управним споровима против привременог решења о утврђивању допунске мере или решења о признавању страних професионалних квалификација, као и о актима Управног суда поводом покренутих спорова;

4) податке о лицима за контакт у надлежним телима задуженим за давање потребних података и попуњавање базе података подацима из делокруга надлежног тела;

5) попис програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних професија, програма стручног оспособљавања са посебном структуром;

6) попис надлежних стручних организација, одговарајућих образовних установа и других тела из овог закона.

У оквиру пописа регулисаних професија из става 1. алинеја 1. овог члана, посебно се наводе професије које могу имати последице на јавно здравље и сигурност код којих кандидат нема право избора допунских мера из члана 19. овог закона.

База података из става 1. овог члана води се у електронском облику. Детаљан садржај базе података утврђује Центар за подршку.

Надлежна тела су дужна да одреде лице чији је задатак давање потребне информације Центру за подршку и попуњавање базе података из става 1. тач. 2)–5) овог члана подацима из делокруга надлежног тела, на начин и по поступку који утврди Центар за подршку.

Попис из става 1. тачка 1. овог члана је јаван.

Члан 85.

Подаци о кандидату, добијени унутар ИМИ система, током поступка спроведеног у складу са овим законом, дозвољено је да се употребе само у складу са прописима којима се регулише заштита личних података.

Министарство надлежно за послове трговине (услуге) обезбеђује да следеће информације буду доступне на интернету путем Јединствене електронске контакт тачке у Републици Србији (у даљем тексту: „ЈЕКТ”), одређене посебним прописима из подручја пружања услуга и да се ти подаци редовно ажурирају, и то:

1) попис регулисаних професија у Републици Србији, укључујући и податке за контакт са надлежним телима за сваку регулисану професију и Центром за подршку;

2) попис професија за које је доступна ЕПК, њено функционисање, укључујући све повезане накнаде које носиоци професионалних квалификација треба да плате и попис надлежних тела за издавање ЕПК;

3) попис свих професија за које Република Србија прописује претходну проверу професионалних квалификација пре првог пружања услуга на привременој и повременој основи;

4) попис програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних професија, програма стручног оспособљавања са посебном структуром, из члана 84. став 1. алинеја 5. овог закона;

5) услови и поступци за регулисане професије у Републици Србији, укључујући све повезане накнаде и документе који се подносе надлежним телима;

6) појединости о праву на жалбу на одлуке надлежних тела на основу овог закона и других правних аката који проистичу из овог закона;

7) пописи из члана 87. став 2. овог закона.

ЈЕКТ је дужна да на сваки захтев корисника одговори у што краћем року, да даје детаљна упутства о покретању и спровођењу поступка признавања професионалних квалификација и да обезбеди да се информације из става 1. овог члана пружају корисницима на јасан и свеобухватан начин, а морају бити доступне интернетом и електронским путем.

Надлежна тела су дужна да сарађују са ЈЕКТ и да достављају потребне податке ради ажурирања података из става 2. овог члана и давања правовремених информација корисницима.

Податке из става 2. овог члана ЈЕКТ може да пружа и на другим службеним језицима држава потписница ЕЕП-а.

Члан 86.

Центар за подршку и надлежна тела сарађују са контакт тачкама и надлежним телима држава потписница ЕЕП-а.

Сарадња из става 1. овог члана подразумева међусобну сарадњу, размену информација и података путем ИМИ система о дисциплинским мерама или казним санкцијама стручне природе предузетим против носилаца професионалних квалификација и о било каквим другим тешким и посебним околностима које би могле утицати на обављање делатности, као и достављање свих информација о професионалним квалификацијама, пословном настањењу и о другим битним околностима у сврху обављања регулисаних професија у Републици Србији.

Центар за подршку помаже носиоцима професионалних квалификација у коришћењу права која су им додељена овим законом и у вези са тим сарађује и са Центром за подршку у матичној држави потписници ЕЕП-а, надлежним телима и ЈЕКТ.

Надлежна тела су дужна да у потпуности сарађују са Центром за подршку, као и са центрима за подршку у другим државама потписницама ЕЕП-а и да пружају све релевантне информације о појединачним случајевима таквим центрима, на њихов захтев и под условом да се поштују правила о

заштити података у складу са посебним прописима којима се регулише заштита личних података.

Надлежна тела саветују носиоце професионалних квалификација који долазе у Републику Србију у вези са признавањем њихових професионалних квалификација и пружају информације о другим условима који се морају испунити за стицање права на обављање одређене регулисане професије у Републици Србији.

Члан 87.

У сврху спровођења овог закона, Влада доноси Попис регулисаних професија у Републици Србији.

У сврху спровођења овог закона и прилога Директиве, министарство надлежно за послове образовања обједињује следеће пописе:

1) Попис 1 – попис стручних удружења или организација чији чланови у Републици Србији обављају регулисану професију;

2) Попис 2 – попис делатности за које се приступ одређеној професији у Републици Србији може одобрити на основу професионалног искуства;

3) Попис 3 – попис докумената и исправа које надлежна тела могу да траже од кандидата приликом спровођења поступка признавања професионалних квалификација.

Надлежна тела државне управе дужна су, у складу са својим надлежностима, да предложе измену или допуну пописа из ст. 1. и 2. овог члана, у случају нове професије која је регулисана у складу са овим законом и у случају других промена које утичу на садржај пописа из наведених ставова.

Пописи из ст. 1. и 2. овог члана доступни су на интернет страницама министарства надлежног за послове образовања и Јединствене контакт тачке за услуге из члана 85. овог закона.

Члан 88.

Надлежно тело путем ИМИ система обавештава Европску комисију о законима и другим прописима у вези са издавањем доказа о професионалним квалификацијама у професијама обухваћеним аутоматским системом признавања на основу усклађивања минималних услова оспособљавања.

Надлежно тело путем ИМИ система обавештава друге државе потписнице ЕЕП-а о јавној исправи која се издаје носиоцу професионалних квалификација у Републици Србији, а којом се доказује професионална квалификација из подручја регулисане професије архитекте.

Обавештење из ст. 1. и 2. овог члана садржи информације о трајању и садржају програма оспособљавања, као и друге битне информације у сврху ажурирања Прилога V. Директиве.

Надлежно тело обавештава Европску комисију о предузетим активностима у подручју промовисања сталног професионалног развоја.

Министарство надлежно за послове здравља путем ИМИ система обавештава Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а о правној регулативи која се односи на случајеве делимичних изузећа од делова програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве.

У року од шест месеци од успостављања заједничког оквира оспособљавања за одређену професију, Република Србија обавештава

Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а о националним професионалним квалификацијама или професионалним називима који су у складу са заједничким оквиром оспособљавања, као и о изузецима.

У року од три месеца од достављања обавештења Републике Србије о коришћењу ослобађања од обавезе из става 5. овог члана, ако Европска комисија сматра да нису пружена довољна или одговарајућа образложења, односно оправдања да је неки од услова испуњен, Европска комисија може захтевати додатно образложење, а на такав захтев ће Република Србија одговорити у року од наредна три месеца од пријема захтева.

У року од шест месеци од успостављања заједничке провере оспособљености за одређену професију, Република Србија обавестиће Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а о могућностима за организовање таквих провера, као и о сваком коришћењу права на ослобађања од те обавезе.

У року од три месеца од достављања обавештења Републике Србије о коришћењу ослобађања од обавезе из става 7. овог члана, ако Европска комисија сматра да нису пружена довољна или одговарајућа образложења, односно оправдања да је и један од услова из овог закона испуњен, Европска комисија може захтевати додатно образложење, а на такав захтев Република Србија ће одговорити у року од наредна три месеца од пријема захтева.

Када Република Србија призна стручну организацију или друго надлежно тело или организацију из члана 75. став 3. овог закона, обавестиће о томе Европску комисију ради ажурирања Прилога I. Директиве.

Република Србија путем ИМИ система обавештава Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а о стручној организацији или другом надлежном телу или организацији из става 10. овог члана, а у ком случају се носилац професионалне квалификације може користити професионалним називом који додељује та стручна организација или друго надлежно тело или организација, као и одговарајућом скраћеницом ако поднесе доказ да је члан тог тела, односно организације.

Република Србија обавештава Европску комисију и друге државе Европске уније о лицу које обавља послове националног координатора у складу са чланом 82. овог закона.

Република Србија доставиће Европској комисији попис професија за које је потребна претходна провера квалификација у складу са овим законом, заједно са посебним образложењем за унос сваке поједине професије на тај попис.

Република Србија доставиће Европској комисији све тражене податке и информације ради припреме извештаја о спровођењу Директиве.

Обавештења о забрани или ограничењу обављања регулисане професије

Члан 89.

Надлежна тела обавештавају надлежна тела других држава потписница ЕЕП-а о носиоцу професионалне квалификације коме су надлежна тела или судови Републике Србије у целости или делимично ограничили или забранили, чак и привремено, обављање следећих професија на подручју Републике Србије:

1) доктор медицине и доктор опште медицине специјалиста који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачака 5.1.1. и 5.1.4. Директиве;

2) доктор медицине специјалиста који поседује назив из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве;

3) медицинска сестра опште неге која поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.2.2. Директиве;

4) доктор денталне медицине који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.3.2. Директиве;

5) доктор специјалиста денталне медицине који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.3.3. Директиве;

6) доктор ветеринарске медицине који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.4.2. Директиве;

7) бабица која поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.5.2. Директиве;

8) магистар фармације који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.6.2. Директиве;

9) носилац потврде којом се потврђује да је завршио оспособљавање које испуњава минималне услове оспособљавања из овог закона, али које је започето пре референтних датума квалификација наведених у Прилогу V. тач. 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Директиве;

10) носилац потврде о стеченим правима из овог закона;

11) остали носиоци професионалних квалификација који обављају професије које утичу на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, ако обављају професију регулисану у Републици Србији;

12) носиоци професионалних квалификација који обављају професије повезане са образовањем малолетних лица, укључујући и бригу о деци и предшколско образовање и васпитање, ако обављају професију регулисану у Републици Србији.

Надлежна тела шаљу упозорење са информацијама из става 1. овог члана путем ИМИ система најкасније три дана после дана доношења одлуке о ограничењу или потпуној или делимичној забрани обављања професионалне делатности одређеног носиоца професионалне квалификације.

Упозорење из става 2. овог члана ограничено је на:

1) идентитет носиоца професионалне квалификације;

2) конкретну професију;

3) информације о националном телу или суду који доноси одлуку о ограничењу или забрани;

4) обим ограничења или забране;

5) период током кога се примјењује ограничење или забрана.

Надлежна тела најкасније три дана од доношења судске одлуке путем ИМИ система обавештавају надлежна тела других држава потписница ЕЕП-а о идентитету носиоца професионалне квалификације који је поднео захтев за признавање професионалне квалификације и за кога су судови утврдили да је користио фалсификоване доказе о професионалним квалификацијама у овом контексту.

Надлежна тела других држава потписница ЕЕП-а обавештавају се без одлагања о истеку забране или ограничења из става 2. овог члана. У ту сврху надлежно тело које шаље информације у складу са ставом 1. овог члана обавештава о датуму истека забране и свакој следећој промени тог датума.

Носиоци професионалних квалификација за које се шаљу упозорења унутар ИМИ система обавештавају се писаним путем - одлуком о упозорењу, на коју имају право приговора, у сврху спречавања штетних последица могућег неосновано објављеног упозорења.

Подаци о упозорењима могу се обрађивати у ИМИ систему док су важећи. Узупозорења се бришу у року од три дана од дана доношења одлуке о поништењу или од истека забране или ограничења из става 2. овог члана.

Члан 90.

Центар за подршку доставља Европској комисији попис постојећих регулисаних професија, детаљно наводећи делатности обухваћене сваком професијом, и попис програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних професија, стручног оспособљавања са посебном структуром.

У случају измене или допуне пописа из става 1. овог члана, и сваке промене, Центар за подршку обавештава Европску комисију без одлагања.

Национални координатор проверава да ли су захтеви на основу прописа којима се ограничава приступ професији или обављање професије, укључујући услове за коришћење професионалних назива и професионалне делатности која се обавља с тим професионалним називом, у складу са следећим начелима:

- 1) захтеви не смеју да буду непосредно ни посредно дискриминишући на основу националности или боравишта;
- 2) захтеви морају да буду оправдани преовлађујућим разлозима општег интереса;
- 3) захтеви морају да буду примерени обезбеђивању постизања задатог циља и не смеју да прелазе оно што је потребно за постизање тог циља.

Став 1. овог члана такође се примењује на професије које у Републици Србији регулишу струковна удружења и организације, као и на све захтеве за чланство у тим удружењима или организацијама.

Национални координатор доставља Европској комисији информације о захтевима које намерава да задржи и разлозима због којих сматра да су ти захтевима у складу са ставом 3. овог члана.

Национални координатор сваке две године доставља Европској комисији извештај о захтевима за приступ и обављање професије који су повучени или умањени.

IX. ПРИЗНАВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА СТЕЧЕНИХ У ТРЕЋИМ ДРЖАВАМА

Члан 91.

На поступак признавања професионалних квалификација стечених у трећим државама на одговарајући начин примењују се одредбе главе III. овог закона.

На признавање професионалних квалификација стечених у трећим државама не примењују се одредбе главе IV. овог закона.

Додатни услови за признавање професионалних квалификација стечених у трећим државама и начин испуњавања тих услова, као и детаљнији поступак признавања професионалних квалификација стечених у трећим државама могу се регулисати посебним законом или подзаконским актима из делокруга надлежних тела државне управе, односно општим актима надлежних тела из овог закона које иста доносе на основу законског овлашћења.

Признавање професионалне квалификације може тражити азилант и странац под супсидијарном заштитом у Републици Србији који су у правима и дужностима изједначени са српским држављанима, а у поступку признавања професионалних квалификација примењују се одредбе главе III. овог закона.

Члан 92.

Надлежно тело може допустити приступ регулисаној професији и бављење том професијом под истим условима који се примењују на држављане Републике Србије, и то кандидату који:

- 1) је стекао професионалну квалификацију у трећој држави;
- 2) има три године професионалног искуства у одређеној професији на подручју државе потписнице ЕЕП-а која је признала професионалну квалификацију стечену у трећој држави, у складу с минималним условима оспособљавања, а што доказује потврдом издатом у држави потписници ЕЕП-а.

Члан 93.

У поступку признавања квалификација стечених у трећим државама, надлежно тело је дужно да тражи мишљење одговарајуће образовне установе у Републици Србији о стеченом образовању и исходима учења кандидата, при чему ће одговарајућа образовна установа извршити упоређивање програма образовања установе у којој је кандидат стекао своје формалне квалификације у трећој држави са програмом образовања који се похађа за исту професију на истом нивоу образовања у Републици Србији.

Под одговарајућом образовном установом из става 1. овог члана сматра се државна установа високог образовања у складу са прописима којима се уређује високо образовање у Републици Србији, односно одговарајућа средњошколска установа у складу са прописима којима се уређује средњошколско образовање у Републици Србији.

Мишљење одговарајуће образовне установе о стеченом образовању и исходима учења кандидата није обавезујуће за надлежно тело у поступку признавања професионалних квалификација.

Ако се приликом упоређивања програма образовања из става 1. овог члана утврди битно различит садржај према одредбама овог закона, кандидат има право избора допунске мере у складу са овим законом, осим у случајевима прописаним овим законом када то право нема.

Избор допунске мере из става 4. овог члана могућ је само приликом првог избора допунске мере.

У случају да је кандидат изабрао проверу оспособљености и из другог пута нема успешан резултат провере оспособљености у задатом року, следећа допунска мера која му се може одредити је раздобље прилагођавања у трајању које може бити и дуже од трајања мере из члана 21. овог закона, али највише до пет година од дана доношења привременог решења.

У случају кад надлежно тело утврди да постоје битне разлике у професионалним квалификацијама кандидата које се не могу надокнадити ни

спровођењем допунских мера из члана 21. овог закона, одбиће захтев за признавање професионалне квалификације.

X. НАДЗОР

Члан 94.

Надзор над применом овог закона врши надлежно министарство у складу са посебним законом.

XI. ПРЕНОШЕЊЕ ДИРЕКТИВА

Члан 95.

Овим законом преносе се у правни поредак Републике Србије: Директива 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Савета од 7. септембра 2005. године о признавању професионалних квалификација (текст значајан за ЕЕП, „Службени лист ЕУ”, Л 255, од 30.9.2005.) и Директива 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године о измени Директиве 2005/36/ЕЗ о признавању професионалних квалификација и Уредбе ЕУ бр. 1024/2012 о административној сарадњи путем Информационог система унутрашњег тржишта („Уредба ИМИ”) (текст значајан за ЕЕП, „Службени лист ЕУ”, Л 354, од 28.12.2013.) које важе за европски економски простор.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 96.

Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе закона и других прописа који уређују издавање доказа о формалној квалификацији за доктора медицине специјалисту из тач. 5.1.2. и 5.1.3. Прилога V Директиве.

Министар надлежан за послове здравствене заштите донеће до дана почетка примене овог закона акт из члана 33. став 4. овог закона и утврдиће мере које се односе на стечена права доктора медицине специјалисту држављанина Републике Србије.

Стечена права из става 2. овог закона признаће се и држављанима других држава потписница ЕЕП-а, уколико је доказ о формалној квалификацији доктора медицине специјалисте издат до почетка примене овог закона.

Правилник којим су уређене специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника донет на основу закона којим се уређује здравствена заштита примењиваће се до доношења акта из члана 33. став 4. овог закона.

Члан 97.

Прописи којима се уређују професионалне квалификације обухваћене аутоматским признавањем треба да се ускладе са одредбама овог закона до почетка примене овог закона.

Влада ће Попис из члана 87. став 1. овог закона донети до почетка примене овог закона.

Надлежна министарства ће до почетка примене овог закона пописати надлежна тела за признавање професионалних квалификација у свом ресору.

Министар надлежан за послове образовања ће, у сарадњи са министром надлежним за послове рада прописати начин издавања ЕУ потврде и утврдити попис надлежних тела за издавање ЕУ потврда, најкасније до почетка примене овог закона.

Министар надлежан за послове образовања одредиће лица која ће обављати послове националног координатора најкасније до почетка примене овог закона.

Министар надлежан за послове образовања начин издавања ЕПК и утврдити попис надлежних тела за њено издавање најкасније до почетка примене овог закона.

Члан 98.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација је у одредби члана 97. тач. 10. и 17. Устава Републике Србије према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у областима здравства, образовања, културе, спорта, систем јавних служби, као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У оквиру процеса приступања Европској унији и Поглавља 3 које се односи на пословно настањивање и слободу пружања услуга, Министарство просвете, науке и технолошког развоја задужено је за Потпоглавље 4, односно за имплементацију Директиве **2005/36/ЕЗ (CELEX 32005L0036)** и **Директиве 2013/55/ЕУ**, које се односе на међусобно признавање професионалних квалификација између држављана земаља чланица ЕУ, **укључујући и мере које олакшавају остваривање права на пословно настањивање и слободу пружања услуга.**

Република Србија се обавезала да у периоду пре приступања Европској унији донесе Закон о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација који ће имати одложено дејство, односно, примењиваће се од момента приступања ЕУ, за шта је неопходно и стварање административних претпоставки за његову примену.

Уношењем овог закона у домаће законодавство биће имплементиране Директива 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Савета од 7. септембра 2005. године о признавању професионалних квалификација и Директива 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године о измени Директиве 2005/36/ЕЗ о признавању професионалних квалификација и Уредбе ЕУ бр. 1024/2012 о административној сарадњи путем Информационог система унутрашњег тржишта („Уредба ИМИ”).

Ради обезбеђивања административне подршке за имплементацију прописа ЕУ у овом делу, за почетак је надлежно Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

У смислу наведеног, припремљен је Нацрт закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И

ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Чланом 1. Предлога закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација (у даљем тексту: Предлог закона) уређује се предмет Предлога закона, а то су минимални услови оспособљавања у Републици Србији за приступ и обављање професија код којих је предвиђено аутоматско признавање, и то: доктора медицине, доктора медицине специјалисте, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, медицинских сестара опште неге, бабица, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте, као и систем признавања професионалних квалификација за обављање регулисаних професија у Републици Србији ради остваривања права на пословно настањење, слободу пружања услуга на привременој и повременој основи у Републици Србији на основу професионалних квалификација и поступак признавања квалификација.

Чланом 2. Предлога закона прописано је да високошколске установе које имају акредитоване студијске програме за стицање образовања за професије доктор медицине, доктор медицине специјалиста, доктор денталне медицине, доктор денталне медицине специјалиста, магистар фармације, доктор ветеринарске медицине и архитекта треба да ускладе студијске програме са минималним условима оспособљавања из Директиве пре уласка Републике Србије у Европску унију.

Министарство надлежно за послове образовања за професије медицинска сестра опште неге и бабица треба да усклади планове и програме наставе и учења са минималним условима оспособљавања из Директиве пре уласка Републике Србије у Европску унију.

Чланом 3. Предлога закона дефинише се да се Закон примењује на држављане држава потписница ЕЕП-а (европског економског простора) који су професионалне квалификације стекли у држави потписници ЕЕП-а, а у Републици Србији желе да обављају регулисану професију, као лица запослена код послодавца или лица која самостално обављају делатност, укључујући и слободне професије. Закон се односи и на држављане трећих држава, осим одредаба које се односе на аутоматско признавање професионалних квалификација, на одговарајући начин се примењује и на признавање професионалних квалификација држављанима држава потписница ЕЕП-а и трећих држава који су квалификације стекли ван држава потписница ЕЕП-а, осим одредаба које се односе на пословно настањење, признавање професионалног искуства и одредаба о аутоматском признавању квалификација. Истим чланом Закона прописано је на кога се он не примењује, односно да се не примењује на поморце, на квалификације лица која обављају услужне или посредничке послове при чему не долазе у контакт са опасним хемикалијама, као и на јавне бележнике, не примењују се на јавне бележнике који се именују у складу са посебним прописима, државне службенике и службенике у органима аутономне покрајине и јединицама локалне самоуправе.

Чланом 4. Предлога закона дефинише се значење појмова који се користе у овом закону, као што су појам државе потписнице ЕЕП-а, матичне државе, треће државе, професионалне квалификације, професионални назив, заједнички оквир оспособљавања, аутоматско признавање квалификација, европска професионална картица, целоживотно учење и тд.

II. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА НА ПРИВРЕМЕНОЈ И ПОВРЕМЕНОЈ ОСНОВИ НА ОСНОВУ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

Члан 5. Предлога закона дефинише услове под којима физичко лице у Републици Србији може да пружа услуге на привременој и повременој основи обављањем регулисане професије, као и разлоге везане за професионалну квалификацију због којих надлежно тело не може да ограничи лицу пружање услуга на привременој и повременој основи.

Чланом 6. Предлога закона прописано је ослобађање лица од испуњења одређених захтева у сврху пружање услуга које морају испунити лица са пословним настањем у Републици Србији.

Члан 7. Предлога закона прописује изјаву лица и документацију коју подноси када први пут жели да пружа услуге обављањем регулисане професије у Републици Србији, којом оно обавештава надлежно тело да ће пружати одређене услуге.

Члан 8. Предлога закона дефинише ЕУ потврду, која се издаје правном или физичком лицу са пословним настањем у Републици Србији које жели да пружа услуге, коме се издаје, шта се њом доказује и ко прописује садржај и изглед ЕУ потврде.

Члан 9. Предлога закона уређује професионални назив под којим лице обавља услугу.

Чланом 10. Предлога закона регулише се право провере професионалне квалификације лица код првог пружања услуга, ако се ради о професијама које могу утицати на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, као и да је провера могућа само када је сврха провере оправдана и то у мери у којој осигурава да не дође до нарушавања здравља или сигурности примаоца услуга и када провера не прекорачује сврху пружања услуга. Такође, истим чланом је прописано да надлежно тело утврђује обавезу провере професионалних квалификација ако се поређењем утврди постојање великих разлика између професионалних квалификација лица и професионалних квалификација које су предуслов за приступ и обављање професије у Републици Србији. Прописано је право жалбе надлежном министарству против решења надлежног тела, те да против решења министарства нема права жалбе, већ се може покренути управни спор пред Управним судом Републике Србије.

Чланом 11. Предлога закона прописано је када лице губи могућност пружања услуга обављањем регулисане професије у Републици Србији и право да буде привремено регистровано.

Чланом 12. Предлога закона прописани су услови и подаци који се могу тражити од лица ради вршења услуга у Републици Србији под професионалним називом државе чланице пословног настањења, односно под професионалним квалификацијама лица.

III. ПРИЗНАВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У ЦИЉУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА ПОСЛОВНО НАСТАЊЕЊЕ

Чланом 13. Предлога закона уређује се општи систем признавања професионалних квалификација који се примењује у случајевима када се не може применити систем признавања професионалног искуства, односно систем аутоматског признавања квалификација и у случајевима када лице не испуњава услове утврђене у ова два система признавања квалификација.

Чланом 14. Предлога закона регулисане су професионалне квалификације су сврстане по нивоима у А, Б, В, Г и Д ниво и доказују се одређеним исправама прописаним овим чланом Закона, као и који докази о професионалној квалификацији су потребни лицу да би му надлежно тело признало исти ниво професионалне квалификације прописан претходним чланом Закона.

Чланом 15. Предлога закона прописани су једнаки нивои професионалних квалификација..

Чланом 16. Предлога закона прописано је на кога се примењују општи услови признавања квалификација.

Чланом 17. Предлога закона прописани су Изузеци од општег и аутоматског система признавања.

Чл. 18. и 19. Предлога закона прописан је поступак за признавање професионалних квалификација који спроводе тела чија надлежност је утврђена посебним прописима

Члан 20. Предлога закона регулише питање мишљења надлежних тела, које је дужно да донесе решење о захтеву кандидата и рок у коме је надлежно тело дужно да донесе решење.

Чл. 21 – 24. Предлога закона прописане су допунске мере у поступку признавања професионалних квалификација, и то допунска мера - период прилагођавања који траје до три године и допунска мера - провера оспособљености. Допунске мере се одређују када надлежно тело поређењем документације о професионалним квалификацијама кандидата са професионалним квалификацијама које су у Републици Србији прописане као услов за обављање регулисане професије процени да квалификације кандидата не одговарају, односно да постоје битне разлике. Прописано је доношење привременог решења којим се кандидату одређује допунска мера на основу избора самог кандидата, садржај привременог решења, те да надлежно тело прописује детаљна правила којима уређује допунске мере. Такође је прописано када кандидат нема право избора допунске мере, право жалбе против привременог решења и право на управни спор, право кандидата на доступност информација о току поступка, право увида у документацију, такса коју кандидат плаћа, обавеза познавање језика на коме се обавља регулисана професија, провера знања језика после издавања ЕПК (европске професионалне картице). Регулисано је мишљење надлежних тела –надлежно тело једужно да донесе решење о захтеву кандидата и да га достави кандидату најкасније у року од 3. месеца од дана пријема потпуног захтева. Против привременог решења надлежног тела кандидат има право жалбе надлежном министарству. Против привременог решења надлежног министарства кандидат нема право жалбе, али може покренути управни спор пред Управним судом Републике Србије.

Чл. 25 – 28. Предлога закона регулише се признавање професионалног искуства: признавање претходног бављења одређеном делатношћу, право да се захтева додатно оспособљавање или провера оспособљености, услови за признавање професионалног искуства, односно претходног бављења делатношћу према попису делатности I, II, III из прилога IV Директиве.

IV. АУТОМАТСКО ПРИЗНАВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА ЗА ОБАВЉАЊЕ РЕГУЛИСАНИХ ПРОФЕСИЈА

Чл. 29 – 63. Предлога закона прописују се заједничке одредбе везане за аутоматско признавање професионалних квалификација, аутоматско признавање професионалних квалификација за обављање појединих професија на основу минималних услова оспособљавања, и то за професију доктора медицине, доктора медицине специјалисте, доктора опште медицине специјалисте, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, фармацеута, медицинске сестре опште неге, бабице, доктора ветеринарске медицине и архитекте. Услови за сваку од наведених професија које се аутоматски признају су у потпуности преузети из Директиве, без могућности одступања од прописаних услова. Такође је прописан и заједнички

оквир оспособљавања, односно да стручна организација, надлежно тело или координатор у чијем је делокругу одређена регулисана професија могу предложити заједнички оквир оспособљавања који испуњава услове које утврђује Европска комисија, као и да Република Србија није обавезна да примени заједнички оквир оспособљавања на свом подручју, под одређеним прописаним условима. Заједничка провера оспособљености такође се прописује као могућност, те непостојање обавезе Републике Србије да примени такву проверу оспособљености, под одређеним, овде прописаним условима.

V. СТЕЧЕНА ПРАВА

Чл. 64 – 73. Предлога закона садрже одредбе о стеченим правима за одређене професије, која су настала као резултат преговарања појединих држава које су постале чланице ЕУ, те су иста унета у састав Директиве и као таква су општепризната у државама чланицама. Ова су права преузета без могућности било какве измене, а односе се на регулисане професије доктора медицине специјалисте, доктора опште медицине специјалисте, стечена права специфична за доктора денталне медицине, доктора ветеринарске медицине, медицинску сестру опште неге и за бабицу.

Република Србија није била у прилици да преговара о стеченим правима на свом подручју за поједине регулисане професије, јер је то део процедуре који се спроводи у моменту уласка у ЕУ, тако да се у овој глави Закона не налазе стечена права Републике Србије.

VI. ДЕТАЉНА ПРАВИЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ РЕГУЛИСАНИХ ПРОФЕСИЈА

Чл. 74 – 78. Предлога закона прописана је обавеза познавања српског језика, коришћење професионалних и академских назива, приправнички стаж.

Прописано је коришћење професионалних назива за регулисане професије, те да ће у Републици Србији лица овлашћена за обављање регулисане професије користити професионални назив који се за ту регулисану професију користи у Републици Србији (и одговарајуће скраћенице), да ако је регулисана професија уређена општим актом струковне организације или надлежног тела-организације, носилац професионалне квалификације може да користи професионални назив који додељује та струковна организација, надлежно тело или организација и да Република Србија не може да резервише коришћење професионалних назива за носиоце професионалне квалификације ако о струковној организацији, надлежном телу или организацији није обавестила Европску комисију и државе потписнице ЕЕП-а. Такође, овим одредбама је прописано да носилац професионалне квалификације има право на коришћење професионалног и академског назива и степена и одговарајуће скраћенице које је стекао у држави потписници ЕЕП-а, као и да се приправнички стаж обављен у држави потписници ЕЕП-а при разматрању захтева за признавање професионалне квалификације признаје, ако је у складу са смерницама за организацију и признавање тог стажа, које прописује надлежно тело.

VII. ЕВРОПСКА ПРОФЕСИОНАЛНА КАРТИЦА (ЕПК)

Чл. 79. до 81. Предлога закона прописано је ЕПК издају надлежна тела Републике Србије на захтев носиоца професионалне квалификације у професијама за које је уведена, а при чему се обезбеђује да носилац ЕПК

остварује сва права која су му додељена овом главом закона. Надлежна тела за ЕПК су надлежне струковне организације или друга тела или организације које су посебним прописима овлашћене за издавање ЕПК или орган државне управе или друга служба у чијој је надлежности регулисана професија.

Носилац ЕПК је лице коме је издата ЕПК. Издавање ЕПК добровољно је за носиоца професионалне квалификације у професији за коју је уведена ЕПК, односно носилац професионалне квалификације може се по сопственом избору пријавити за такву картицу или се могу применити поступци признавања професионалних квалификација. Министар надлежан за послове образовања, подзаконским актом прописује начин издавања и утврдити попис надлежних тела.

Ако носилац професионалне квалификације намерава да пружа услуге привремено и повремено у другој држави потписници ЕЕП-а, а реч је о професији која не утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, и која није под аутоматским системом признавања, надлежно тело за ЕПК издаће ЕПК, у ком случају ЕПК представља изјаву. Када носилац професионалне квалификације намерава да се пословно настани у другој држави потписници ЕЕП-а у, односно да привремено и повремено пружа услуге у професији која утиче на јавно здравље и сигурност примаоца, надлежно тело за ЕПК предузетће све припремне радње повезане са појединачним досијеом ИМИ система подносиоца захтева дефинисаним у ИМИ систему. Када носилац професионалне квалификације намерава да се пословно настани у Републици Србији, односно да привремено и повремено пружа услуге у професији која утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга надлежно тело за ЕПК издаће ЕПК носиоцу професионалне квалификације. У том случају ЕПК не пружа аутоматски право на обављање професије ако постоје захтеви за регистрацију или остали надзорни поступци који су у Републици Србији успостављени пре увођења ЕПК за ту професију.

VIII. ИНФОРМИСАЊЕ И САРАДЊА

Чл. 82 – 90. Предлога закона прописују да Министарство надлежно за послове образовања одређује из реда запослених, државног службеника која ће обављати послове националног координатора који се бави питањима информисања, надлежности координатора, центар за подршку који пружа потребне информације грађанима и истим центрима других држава потписница ЕЕП-а о националном законодавству, правима која проистичу из овог закона, о регулисаним професијама и приступању тим професијама, као и о достављању обавештења Европској комисији о резултатима пружене помоћи и о ЕПК и приступу издавању ЕПК.

Такође, прописује се шта садржи база података Центра за подршку, да подаци о кандидату могу да се употребе само у складу са прописима о заштити личних података, као и надлежна тела за саветовање у вези са признавањем професионалних квалификација, јединствену контакт тачку за услуге у Републици Србији и податке којима она располаже. Прописана је и сарадња Центра за подршку са контакт тачкама и надлежним телима других држава потписница ЕЕП-а, да Влада доноси попис регулисаних професија у Републици Србији (попис 1, 2. и 3.), да надлежно тело путем ИМИ система обавештава Европску комисију о законима и другим прописима у вези са издавањем доказа о професионалним квалификацијама у професијама обухваћеним аутоматским системом признавања, о јавној исправи која се издаје носиоцу професионалне квалификације у Републици Србији. Такође, дају се информације о забрани или ограничењу обављања одређених професија, као и истеку забране или ограничења, о попису регулисаних професија са пописом делатности

обухваћених професијом и програма оспособљавања, као и о променама пописа.

IX. ПРИЗНАВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА СТЕЧЕНИХ У ТРЕЋИМ ДРЖАВАМА

Чл. 91 – 93. Предлога закона прописује се да се професионалне квалификације стечене у трећим државама признају по општем систему признавања из овог закон, а не примењују одредбе о аутоматском признавању професионалних квалификација, да се поступак за признавање посебно прописује као и додатни услови за признавање, те ко може тражити признавање професионалне квалификације, када је могућ приступ професији под једнаким условима као за држављане Републике Србије. Прописани су и процедура за признавање која предвиђа прибављање мишљења одговарајућих образовних установа (високошколских установа и средњих школа), допунске мере и избор допунске мере, вредновање претходно стечених компетенција у случају немогућности достављања потребне документације.

X. НАДЗОР

Чланом 94. Предлога закона прописано је да надзор над применом овог закон врши надлежно министарство у складу са посебним законом.

XI. ПРЕНОШЕЊЕ ДИРЕКТИВА

Чланом 95. Предлога закона прописано је да се овим законом преносе у правни поредак Републике Србије: Директива 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Савета од 7. септембра 2005. године о признавању професионалних квалификација (текст значајан за ЕЕП, „Службени лист ЕУ”, Л 255, од 30.9.2005.) и Директива 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године о измени Директиве 2005/36/ЕЗ о признавању професионалних квалификација и Уредбе ЕУ бр. 1024/2012 о административној сарадњи путем Информационог система унутрашњег тржишта („Уредба ИМИ”) (текст значајан за ЕЕП, „Службени лист ЕУ”, Л 354, од 28.12.2013.) које важе за европски економски простор.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чл. 96 – 98. У овим одредбама садржан је и део о укидању појединих закона и других прописа Републике Србије који се односе на доказе о формалној квалификацији за доктора медицине специјалисту и мере у вези са одређеним стеченим правима.

Прописано је да Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

XIII. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА О РЕГУЛИСАНИМ ПРОФЕСИЈАМА И ПРИЗНАВАЊУ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

1) Који су проблеми које закон треба да реши?

У процесу припреме Републике Србије за улазак у чланство у Европској унији, у оквиру преговарачког Поглавља 3- Слобода пружања услуга, садржано је Потпоглавље 4, које се бави признавањем професионалних квалификација, у оквиру кога Република Србија има обавезу да у свој правни систем имплементира две директиве ЕУ: Директиву 2005/36/ЕЗ о признавању професионалних квалификација и Директиву 2013/55/ЕУ о измени наведене директиве о признавању професионалних квалификација, као и Уредбу ЕУ бр. 1024/2012 о административној сарадњи путем Информационог система унутрашњег тржишта (Уредба „ИМИ“) Националним планом за усвајање правних тековина Европске уније предвиђено је да до уласка у Европску унију Република усвоји Закон о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација, којим ће се на целовит начин уредити област регулисаних професијама и признавања професионалних квалификација

Имплементација директива извршиће се Законом који има одложену примену, (од момента уласка у ЕУ), изузимајући неколико одредаба које ће се примењивати од дана ступања на снагу Закона, а које имају за циљ да припреме услове за примену Закона од момента уласка у чланство у ЕУ, односно да се обезбеди потребна административна структура за спровођење Закона и укључивање у Информациони систем унутрашњег тржишта („ИМИ“ систем).

Овим законом биће уређени минимални услови оспособљавања у Републици Србији за приступ и обављање регулисаних професија (аутоматско признавање), признавање професионалних квалификација, укључујући и систем признавања професионалних квалификација за обављање регулисаних професија у Републици Србији у циљу остваривања права на пословно настањење, слободу пружања услуга на привременој и повременој основи.

У вези са тим Законом се решава проблем стварања услова у Републици Србији за остваривање слободе пружања услуга и пословног настањења, односно за слободно кретање раде снаге између држава чланица ЕУ.

У периоду до доношења тог закона, постојала је потреба за доношењем општег прописа којим ће бити утврђени услови и поступак утврђивања испуњености услова за обављање професија од посебног значаја за Републику, а које су, већ уређене или ће бити уређене законом или другим прописом, осим уколико је законом којим се уређује професију од посебног интереса прописано другачије.

Законом о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 99/14) извршено је усклађивање домаћег законодавства са Законом о ратификацији Конвенције о признавању квалификација из области високог образовања у европском региону („Службени лист СЦГ – Међународни уговори”, број 7/03).

Наведеним изменама Закона о високом образовању, прописан је поступак признавања стране високошколске исправе ради запошљавања, који спроводи ENIC/NARIC центар, организациона јединица министарства надлежног за послове образовања. У том поступку страни студијски програми вреднују се с обзиром на: врсту и ниво постигнутих знања и вештина; систем образовања у земљи у којој је високошколска исправа стечена; услове уписа; компетенција стечених завршетком студијског програма; права која из стране високошколске исправе проистичу у земљи у којој је стечена и других релевантних чињеница, а без разматрања формалних обележја и структуре студијског програма.

Решењем о признавању стране високошколске исправе, утврђује се научна, уметничка, односно стручна област у оквиру које је студијски програм остварен, ниво и врста стеченог високог образовања и именованом лицу се омогућава општи приступ тржишту рада у Републици. Решење о признавању стране високошколске исправе не ослобађа његовог имаоца испуњавања посебних услова за обављање одређених професија од посебног интереса за Републику, прописаних законом и другим прописима.

Поред тога иако се завршавањем студијских програма из одређене научне, стручне односно уметничке области стиче исти стручни, односно академски назив како у земљу, тако и у иностранству, ти студијски програми се могу у одређеној мери разликовати у погледу садржине и у погледу компетенција које се завршавањем студијских програма стичу.

За обављање професија које су уређене посебним прописима и чије је обављање од посебног интереса за Републику, неопходно је обезбедити да стечене компетенције у целини и посебно у делу који се односи на познавање правног система и одговарајућих прописа националног карактера, буду на одговарајућем нивоу и одговарајућег садржаја.

У том смислу, а посебно имајући у виду да се у поступку признавања стране високошколске исправе ради запошљавања од имаоца те исправе не може тражити да полаже додатне испите којим се могу надокнадити недостајуће компетенције, доношењем Закона о професијама од посебног интереса за Републику Србију и условима за њихово обављање уредио се одговарајући поступак за проверу испуњености услова за обављање одређених професија од посебног значаја за Републику и за накнадно стицање потребних компетенција, за приступ обављању тих професија.

Ради провере испуњености услова за обављање професије од значаја за Републику за лица која су стекла образовање у иностранству, односно у Републици Србији, такође је било потребно стандардизовати минималне компетенције које су неопходне за обављање одређене професије од значаја за Републику.

Прописивањем минималних компетенција за обављање одређене професије, поступка и успостављања надлежних тела за проверу испуњености тих компетенција, обезбедило се да лице које приступа обављању професије од посебног интереса за Републику, има потребне компетенције за квалитетно обављање те професије.

Такође, лицима која током образовања нису стекла минимум потребних компетенција, уколико разлика у стеченим компетенцијама није значајна, омогућено је да полагањем одговарајућих испита или реализовањем одговарајуће стручне праксе, стекну услов за приступ полагању стручног испита за обављање одређене професије.

Успостављањем надлежних тела и прописивањем услова за обављање одређених професија отвориле су се нове могућности у смислу приступа радне снаге тим професијама.

Ради обезбеђивања свега напред наведеног, усвојен је Закон о професијама од посебног интереса за Републику Србију и условима за њихово

обављање као општи пропис на основу ког ће се прописивати услови и поступак утврђивања испуњености услова за обављање професија од посебног значаја за Републику. Усвајање закона о професијама од посебног интереса за Републику Србију и условима за њихово обављање којим се прописују напред изнета решења, представља и први је корак у сусрет доношењу Закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација.

2) Који су жељени циљеви доношења закона?

Циљ доношења Закона је омогућавање слободног кретања радне снаге у оквиру држава чланица ЕУ, односно слободе пружања услуга, као и припрема Републике Србије за пријем у чланство у ЕУ, и то уређивањем процедура и самог признавања професионалних квалификација кроз аутоматско признавање (где су од стране ЕУ предвиђени минимални услови који морају бити испуњени да би се обављала регулисана професија – доктора медицине, доктора медицине специјалисте, доктора денталне медицине, доктора ветеринарске медицине, архитекте, магистра фармације, медицинске сестре опште неге и бабице), кроз општи систем признавања професионалних квалификација, признавање професионалног искуства и признавање стечених права (лица која већ обављају одређену регулисану професију).

Како до сада ова област није била уређена прописима Републике Србије, а у процесу придруживања ЕУ иста мора бити уређена, неопходно је доношење овог закона.

3) Да ли су разматране могућности за решавање проблема без доношења акта?

Доношење Закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација је обавеза Републике Србије, јер се тим законом уносе у правни систем две директиве Европске уније, а њима се регулише признавање професионалних квалификација ради обављања регулисаних професија. Уколико не би био донет закон којим се две директиве имплементирају у наш правни систем, Директива 2005/36/ЕЗ и Директива 2013/55/ЕУ морале би бити непосредно примењене у Републици Србији, што је мање повољно и што би стварало потешкоће око њихове примене. С тога се одлучило за опцију доношења закона који ће у себи садржати све одредбе наведених директива и који ће омогућити лакшу и практичнију примену директива, језиком и формом која је прилагођена корисницима у Републици Србији. То значи да је могуће или донети закон или непосредно примењивати наведене директиве, а одлука да то буде закон има оправдање у олакшаној примени прописа ЕУ.

4) Зашто је доношење акта најбољи начин за решавање проблема?

Израда Закона је, са становишта практичности и лакше примене прописа ЕУ, односно двеју наведених директива, најбоље решење за оне који су упућени на примену директива о признавању професионалних квалификација, тј. за домаће држављане који одлазе у друге државе чланице ЕУ у којима ће обављати регулисане професије (или ће се пословно настанити или привремено или повремено обављати регулисану професију), а и за држављане других држава

чланица ЕУ којима ће се признавати професионална квалификација у циљу обављања регулисаних професија у Републици Србији. Ово с тога што је Закон свеобухватан, односно садржи све одредбе из директива на једном месту.

5) На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?

Законом се регулише област признавања професионалних квалификација и регулисаних професија и посебно је значајна за лица која обављају професије у оквиру аутоматског признавања професионалних квалификација (доктор медицине, доктор медицине специјалиста, доктор денталне медицине, магистар фармације, доктор ветеринарске медицине, архитекта, медицинска сестра опште неге и бабица), а и за обављање свих других регулисаних професија (за које је унутрашњим прописима одређено који су услови за њихово обављање у држави чланици ЕУ- образовање, стаж, лиценца и тд.).

Такође, под одређеним законом прописаним условима, овај закон се односи и на држављане трећих држава које нису чланице ЕУ, а који могу обављати регулисане професије у Републици Србији. Овим законом ће се и таквим лицима омогућити да, иако су стекла образовање ван држава чланица ЕУ, обављају регулисану професију, с тим што се таквим лицима не може аутоматски признати професионална квалификација, већ се на њих примењује општи систем признавања професионалних квалификација.

6) Какве трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима?

С обзиром на то да се овим законом уређује признавање професионалних квалификација и регулисане професије, Закон неће проузроковати трошкове предузећима-привредним друштвима, већ у извесној мери физичким лицима која траже признавање професионалне квалификације, или издавање европске професионалне картице, односно која улазе у процедуру за остваривање својих права по овом закону. За добијање потребних информација за остваривање права на признавање професионалних квалификација, нису предвиђене административне таксе. Нацртом Закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација у члану 20. прописано је да је надлежно тело дужно је да донесе решење о захтеву кандидата и да га достави кандидату најкасније у року од 3 месеца од дана пријема потпуног захтева.

Стручно признавање у Хрватској (у надлежности Агенције за науку и високо образовање, односно њене хрватске ЕНИЦ/НАРИЦ канцеларије) је заправо званична дозвола за улазак на хрватско тржиште рада и обављање одређеног занимања, поготово ако је за потребе рада у одређеним регулисаним професијама. Најчешће, у сврху „општег“ уласка на тржиште рада у Хрватској, стручно признавање од стране хрватске ЕНИЦ/НАРИЦ канцеларије завршава се правноснажном одлуком („решењем“), која укључује формалну ауторизацију страних високошколских квалификација без прецизних детаља о процени исхода учења које је особа стекла током образовања. У складу са важећим прописима у Хрватској, одлука о признавању не даје право на коришћење хрватских стручних и научних звања или академског нивоа, већ формално потврђује вредност стране образовне квалификације у циљу општег приступа тржишту рада у Хрватској. Ако запошљавање у одређеној струци захтева испуњење одређених услова (нпр. код регулисаних професија, као што су

медицина, адвокатура, итд.), они су регулисани од стране надлежног органа за сваку професију.

Административна такса за стручно признавање које се окончава одлуком је 400 КН (четири стотине куна) или 65 €

7) Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Законом треба да се омогући слобода кретања радне снаге и пружање услуга у европском економском оквиру, које ће за последицу имати могућност запослења у било којој држави чланици ЕУ, али и могућност за прлив потребне радне снаге из других држава чланица ЕУ, чиме ће се омогућити размена рада и услуга, присутност на страним тржиштима рада, међусобно допуњавање у смислу задовољавања потреба за одређеном радном снагом између држава чланица ЕУ, што су ефекти који у сваком смислу оправдавају евентуалне трошкове који настану применом овог закона (око формирања јединствене контакт тачке за услуге, националног координатора, административне структуре која се мора обезбедити пре уласка у чланство у ЕУ и око укључивања Републике Србије у „ИМИ“ систем).

8) Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција?

Овај закон не утиче директно на стварање нових привредних субјеката, али има утицаја на стварање тржишне конкуренције, уласком стране радне снаге (пружаоци услуга) на домаће тржиште.

Овим законом се ствара могућност отварања тржишта рада, мобилност појединца на тржишту рада, ограничења у функцији заштите крајњег корисника услуга, потрошача, као и заштита јавног добра квалитета услуге. Користи од отварања тржишта ће се огледати кроз олакшанан приступ професији, повећавају понуду услуга уз приступачне цене, доводе до повећања конкурентности, и могућности запошљавања већег броја стручњака, а појединцу олакшаним приступом професији се омогућава да искористи предности јединственог тржишта ЕУ.

9) Да ли су све заинтересоване стране имале прилике да се изјасне о закону?

Одбор за јавне службе Владе Републике Србије је на седници од 14. јануара 2016. године, на основу члана 41. став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14), на предлог Министарства просвете, науке и технолошког развоја, донео је Закључак и одредио Програм јавне расправе о Нацрту закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација 05 број: 011-198/2016 од 14. јануара 2016. године.

Јавна расправа је спроведена у периоду од 20. јануара 2016. године до 10. фебруара 2016. године, а текст Нацрта закона био је постављен на интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја и на порталу е-управе. Такође је била отворена генеричка имејл адреса (javnarasprava@mprn.gov.rs) на коју је пристигао мањи број сугестија и предлога.

У припреми Нацрта закона учествовала је Радна група коју су чинили представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Завода за унапређивање образовања и васпитања, Министарства финансија, Министарства рударства и енергетике, Министарства грађевинарства,

саобраћаја и инфраструктуре, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства омладине и спорта, Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Министарства правде, Министарства културе, Министарства здравља, Министарства трговине, туризма и телекомуникација и Министарства привреде.

За учествовање у јавној расправи били су позвани представници Универзитета у Београду, Нишу, Крагујевцу и Новом Саду, са факултетима, представници средњих школа из области медицине и социјалне заштите, Регионалне привредне коморе, мала и средња предузећа, компаније и друга заинтересована правна и физичка лица, као и представници локалне самоуправе.

Примедбе на текст Нацрта закона и предлози за његову допуну достављани су путем е-поште, како је назначено у Програму јавне расправе али и путем поште. Наиме, свим учесницима јавне расправе је омогућено да се и писмено изјасне о предлогу Нацрта и дају коментар.

У јавној расправи су учествовали: проф. др Горан Јовановић са Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу, проф. др Александар Кековић са Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу, проф. др Зоран Бојанић са Медицинског факултета у Нишу, проф. др Зоран Николић проректор Универзитета у Нишу, проф. др Небојша Арсенијевић ректор универзитета у Крагујевцу, проф. др Иван Коларић са Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, проф. др Радомир Томић са Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, проф. др Нада Ковачевић, проректор Универзитета у Београду, проф. др Сима Аврамовић декан Правног факултета у Београду, проф. др Александар Јовановић са Учитељског факултета у Београду, Фармацеутски факултет Универзитета у Београду (примедбе у писаној форми упућене Министарству просвете, науке и технолошког развоја), Фармацеутска комора Србије (писмени предлог Министарству просвете, науке и технолошког развоја да се формира радна група за рад на овом закону), Конференција декана правних факултета чији је оснивач Република Србија (доставила је Закључак), проф. др Биљана Срдић Галић - продекан за акредитацију и контролу квалитета Медицинског факултета у Новом Саду, ректор Универзитета у Новом Саду - др Душан Николић, проф. др Иван Јерковић са Филозофског факултета у Новом Саду - Одсек за психологију, Ружица Перовић из Удружења физиотерапеута Србије, Бојан Тохол са Ветеринарског факултета у Новом Саду, Реља Алексић из Лекарске коморе Србије, Љубица Спасојевић Костић са Пољопривредног факултета у Новом Саду, односно из Ветеринарске коморе Србије, Драгана Симић из Медицинске школе у Новом Саду.

Радна група у ужем саставу (представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја, представник Завода за унапређивање образовања и васпитања и представник Министарства трговине, туризма и телекомуникација) која је непосредно радила на Нацрту закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација, анализирала је све примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи. Прихваћене су примедбе везане за магистра фармације, и то на члан 33. ст. 1., 3. и 4. Нацрта закона, које се односе на употребу одређених медицинских термина, односно предлоге да се уместо постојећих користе адекватнији медицински термини и називи одређених предмета који се изучавају у фармацији.

Што се тиче примедба и предлога које је у писаној форми доставила Конференција декана правних факултета чији је оснивач Република Србија, истим се предлаже одлагање рада ЕНИК/НАРИК центра (при Министарству просвете, науке и технолошког развоја) у погледу вредновања страних студијских програма правних факултета у циљу запошљавања, и то до доношења Закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација, а предлажу се и измене и допуне Нацрта закона и то: у члану 3.

став 7. ; члану 7. став 3.; члану 10. став 4.; члану 20. став 4; члану 61. став 2., члану 62. став 1., као и промене у члану 10. ст. 3., 5., 6. и 11., члану 16. став 1., члану 19. ст. 1. и 13., те додавање нових ставова после става 13. и промене у члану 47. став 2. Нацрта закона.

У вези са Закључком Конференције декана правних факултета може се констатовати да се истим, између осталог, предлаже да се Законом о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација обухвати и професија јавног бележника која, иначе, Директивом 2005/36/ЕЗ није регулисана (на ову професију примењују се друге директиве). Такође, предлаже се да се „правничка“ професија обухвати Законом у оквиру система аутоматског признавања професионалних квалификација, што је немогуће, из разлога што је прописима ЕУ предвиђено само седам (плус две) професија са аутоматским признавањем и националним прописима исто се не може мењати, односно, садржај Директиве усваја се такав какав је. Исти проблем уочава се и код предлога да се интервенише на појединим решењима датим у тексту Директиве која се путем овог закона уноси у домаћи правни систем, те се тако код допунских мера у поступку за признавање професионалних квалификација предлаже додатна мера – полагање допунских испита, што такође није могуће, из истих разлога – немогућности да се садржај Директиве која је основ нацрта Закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација, коригује, мења или прилагођава сопственим захтевима.

Из тих разлога предлози и примедбе из Закључка Конференције декана правних факултета чији је оснивач Република Србија нису могли бити уважени, а предлог везан за начин рада и овлашћења ЕНИК/НАРИК центра могао би бити реализован кроз посебан закон.

Треба напоменути да је усмени предлог проф.др Симе Аврамовића са Правног факултета у Београду, да се поједини чланови Закона поделе у више чланова, прихваћен.

10) Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа?

Доношење Закона прати обимна регулатива, односно доношење нових закона и подзаконских аката који треба да омогуће његово спровођење, као и измене и допуне постојећих. Ови закони и подзаконски акти из различитих су области и обухватају здравство, образовање, грађевину, привреду, трговину и туризам, пољопривреду, правду, културу, спорт и друге области зависно од професија које законом буду обухваћене као регулисане (а које ће бити на листи у прилогу Закона, са табеларно приказаним условима за обављање сваке од регулисаних професија). Њих ће донети министарства надлежна за просвету и науку, здравље, пољопривреду, грађевину, привреду, правду, финансије, трговину и туризам и многа друга (нису обухваћена министарства за спољне послове, одбрану и унутрашње послове).

Закон ће спроводити ресорна министарства, у оквиру постојећих и нових капацитета. Засада део послова везаних за признавање професионалних квалификација преузима ЕНИК/НАРИК центар – посебна јединица основана у оквиру Министарства просвете, науке и технолошког развоја, али ће се ускоро укључити и Министарство трговине, туризма и телекомуникација са јединственом контакт тачком за услуге.

Нацртом закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација предвиђено је да установе високог образовања које имају акредитоване студијске програме за стицање образовања за професије доктор медицине, доктор медицине специјалиста, доктор денталне медицине, доктор денталне медицине специјалиста, магистар фармације, доктор ветеринарске медицине и архитекта треба да ускладе студијске програме са минималним условима оспособљавања из Директиве пре уласка Републике Србије у Европску унију.

Министарство надлежно за послове образовања за професије медицинска сестра опште неге и бабица треба да усклади наставне планове и програме са минималним условима оспособљавања из Директиве пре уласка Републике Србије у Европску унију.

Република Србија укиће своје законе и друге прописе који се односе на додељивање доказа о формалној квалификацији за доктора медицине специјалисту из тач. 5.1.2. и 5.1.3. Прилога V. Директиве, и усвојиће мере које се односе на стечена права која припадају њеним држављанима и признати држављанима других држава потписница ЕЕП-а право да искористе те мере ако су докази о формалној квалификацији издати пре датума кад је Република Србија престала да издаје такве доказе за специјализацију о којој је реч.

Датуми стављања ван снаге тих прописа наводе се у Прилогу V. Директиве.

Прописи којима се уређују професионалне квалификације обухваћене аутоматским признавањем треба да се ускладе са одредбама Нацрта закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација пре уласка Републике Србије у Европску унију.

Влада Републике Србије донеће Попис регулисаних професија донети у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Надлежна министарства ће до уласка Републике Србије у Европску унију прописати надлежна тела за признавање професионалних квалификација у свом ресору.

Министар надлежан за послове образовања ће, у сарадњи са министром надлежним за послове рада прописати садржај и изглед ЕУ потврде и утврдити попис надлежних тела за издавање ЕУ потврда, најкасније до уласка Републике Србије у Европску унију. Министар надлежан за послове образовања одредиће лица која ће обављати послове националног координатора најкасније до уласка Републике Србије у Европску унију. Министар надлежан за послове образовања прописаће садржај ЕПК, поступак издавања ЕПК и утврдити попис надлежних тела за њено издавање најкасније до уласка Републике Србије у Европску унију.

Нацрт закона прописује националног координатора који се бави питањима информисања, надлежности координатора, центар за подршку који пружа потребне информације грађанима и истим центрима других држава потписница ЕЕП-а о националном законодавству, правима која проистичу из овог закона, о регулисаним професијама и приступању тим професијама, као и о достављању обавештења Европској комисији о резултатима пружене помоћи и о ЕПК и приступу издавању ЕПК.

Такође, прописује се шта садржи база података Центра за подршку, да подаци о кандидату могу да се употребе само у складу са прописима о заштити личних података, као и надлежна тела за саветовање у вези са признавањем професионалних квалификација, јединствену контакт тачку за услуге у Републици Србији и податке којима она располаже. Прописана је и сарадња Центра за подршку са контакт тачкама и надлежним телима других држава потписница ЕЕП-а, да Влада Републике Србије доноси попис регулисаних

професија у Републици Србији (попис 1, 2. и 3.), да надлежно тело путем ИМИ система обавештава Европску комисију о законима и другим прописима у вези са издавањем доказа о професионалним квалификацијама у професијама обухваћеним аутоматским системом признавања, о јавној исправи која се издаје носиоцу професионалне квалификације у Републици Србији. Такође, дају се информације о забрани или ограничењу обављања одређених професија, као и истеку забране или ограничења, о попису регулисаних професија са пописом делатности обухваћених професијом и програма оспособљавања, као и о променама пописа.

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ
УНИЈЕ

1. Предлагач: Влада

Обрађивач: Министарство просвете, науке и технолошког развоја

2. Назив прописа:

Предлог закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа: Споразум, Наслов VIII Политике сарадње, Члан 112. Сарадња у области истраживања и технолошког развоја

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума: Општи рок утврђен чланом 72. Споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума: Потпуно

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума: -

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију: Овај пропис није предвиђен Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) одредбе примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима: Директива о услугама 2006/123/ЕЗ Европског Парламента и Већа, Директива о признавању професионалних квалификација 2005/36/ЕЗ Европског парламента и Савета и Директива о признавању професионалних квалификација 2013/55/ЕУ Европског парламента и Савета – Предлог закона је потпуно усклађен са наведеном одредбом.

б) одредбе секундарних извора права ЕУ:

Не постоје секундарни извори права ЕУ са којима је потребно ускладити предлог.

в) остали извори права ЕУ:

Споразум о стабилизацији и придруживању у оквиру Наслова VIII- Политике сарадње; члан 112. Сарадња у области истраживања и технолошког развоја; Предлог потпуно усклађен са наведеном одредбом ССП-а.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност: -

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније:

Крај 2020. године је крајњи рок за усклађивање.

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Директива о услугама и Директива о признавању квалификација 2013/55/ЕУ су преведене.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Предлог закона о регулисаним професијама је преведен на енглески језик.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености:

У изради Нацрта закона учествовао је консултант који се старао о обезбеђивању усклађености Закона са прописима ЕУ –Директивама 2005/36/ЕЗ и 2013/55/ЕУ и који потврђује да је Закон усаглашен са прописима ЕУ.

1. Назив прописа Европске уније : Директива 2005/36/ЕК Европског парламента и Савета од 7 септембра 2005 године о признавању професионалних квалификација	2. "CELEX" ознака ЕУ прописа 32013L0055
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа:	4. Датум израде табеле: 26.01.2017
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније:	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 3.3.4. Међусобно признавање професионалних квалификација
Нацрт закона о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација	
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Републике Србије	Садржина одредбе	Усклађеност (Потпуно усклађено-ПУ, делимично усклађено-ДУ, неусклађено-НУ, непреносиво-НП)	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.1	ОПШТЕ ОДРЕДБЕ Сврха Ова Директива утврђује правила на основу којих Држава чланица која приступи или тежи регулисаној професији на својој	1.1	GENERAL PROVISIONS <i>Subject of the Law</i> Овим законом се уређују минимални услови оспособљавања у Републици Србији за приступ и обављање професија	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>територији поседовања одређених професионалних квалификација (у даљем тексту: Држава чланица пословног настањења) обавезује се да призна професионалне квалификације стечене у једној или више других Држава чланица (у даљем тексту: матична Држава чланица) што омогућава носиоцу наведених квалификација да тражи исту квалификацију тамо, ради приступа и обављања те професије.</p>		<p>доктора медицине, доктора медицине специјалисте, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, медицинских сестара опште неге, бабица, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине, архитеката, као и признавање професионалних квалификација, укључујући и систем признавања професионалних квалификација за обављање регулисаних професија у Републици Србији у циљу остваривања права на пословно настањење, слободу пружања услуга на привременој и повременој основи у Републици Србији на основу професионалних квалификација, као и поступак признавања професионалних квалификација.</p>			
1.2.	<p>Ова Директива такође утврђује правила која се односе на делимичан приступ регулисаној професији и признавању професионалног приправничког стажа обезбеђеног у другој држави чланици.</p>	1.3.	<p>Овим законом се утврђују услови за делимичан приступ регулисаној професији у Републици Србији, као и признавање приправничког стажа обављеног изван своје матичне државе, односно у држави потписници (у даљем тексту: „држава потписница ЕЕП-а“).</p>	ПУ		
2.1	<p>Подручје примјене</p> <p>Обим</p> <p>Ова Директива се примењује на све држављане Државе чланице који желе да обављају регулисану професију у Држави чланици, укључујући и оне које припадају слободним професијама, поред оних у којима су обезбедили своје професионалне квалификације, било на основу само-запошљавања или запошљавања.</p> <p>Ова Директива се такође примењује на све држављане државе чланице који су тражили</p>	3.1 3.2 3.3	<p>Овај закон се примењује на држављане држава потписница ЕЕП-а који су стекли професионалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а, а који у Републици Србији желе да обављају одређену регулисану професију, као лица запослена код послодавца или лица која самостално обављају делатност, укључујући и слободне професије.</p> <p>Овај закон се примењује и на држављане трећих држава који су стекли професионалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а, осим одредаба о</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	професионално стажирање изван матичне државе чланице.		аутоматском признавању професионалних квалификација овог закона. Овај закон се примењује на одговарајући начин и на признавање професионалних квалификација држављанима држава потписница ЕЕП-а и трећих држава који су стекли професионалне квалификације ван држава потписница ЕЕП-а, осим одредаба о признавању професионалних квалификација ради остваривања права на пословно настањење, одредаба о признавању професионалног искуства и одредаба о аутоматском признавању професионалних квалификација за обављање регулисаних професија.			
2.2.	Свака држава чланица може дозволити држављанима државе чланице који поседују доказ да професионалне квалификације нису стекли у држави чланице да обезбеде регулисану професију у оквиру значења члана 3(1)(а) на њеној територији у складу са њеним правилима. У случају професија обухваћених Насловом III, поглавља III, ово иницијално признавање је дужно да поштује минималне услове усавршавања утврђене у том поглављу.	3.4	У случају из става 3. овог члана, докази о формалној квалификацији за обављање регулисаних професија, стечени ван државе потписнице ЕЕП-а, морају задовољавати минималне услове оспособљавања прописане у глави IV. овог закона.	ПУ		
2.3.	Тамо где се за дату регулисану професију други специфични аранжмани, у непосредној вези са признавањем професионалних квалификација, утврђују посебним инструментом Обичајног права, кореспондирајуће одредбе ове Директиве се не примењују.			НП		
2.4.	Ова Директива се не примењује на notare који се постављају званичним владиним актом.	3.7	Одредбе овог закона не примењују се на јавне бележнике који се именују у складу са посебним прописима и на државне службенике.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.1.	<p>Дефиниције За потребе ове Директиве, следеће дефиниције се примењују:</p> <p>(а) ‘регулисана професија’: професионална делатност или скуп професионалних делатности код којих је приступ и обављање, или један од начина обављања предмет, непосредно или посредно, посредством законодавних, регулаторних или административних одредаба о поседовању одређених професионалних квалификација; посебно по питању коришћења професионалног звања ограниченог законодавним, регулаторним или административним одредбама о носиоцима дате професионалне квалификације конституишу начин обављања. Тамо где се не примењује прва реченица ове дефиниције, професија која се наводи у ставу 2 сматра се регулисаном професијом;</p> <p>(б) ‘професионалне квалификације’: квалификације потврђене доказима о формалним квалификацијама, потврда о оспособљености која се наводи у члану 11, тачки (а) (i) и/или професионалном искуству;</p> <p>(с) ‘доказ о формалним квалификацијама’: дипломе, сведочанства и други доказ који издаје орган у држави чланици именован сходно законским и регулаторним или административним одредбама исте Државе чланице и који потврђује успешан завршетак професионалног усавршавања стеченог углавном у Заједници. Тамо где се не примењује прва реченица ове дефиниције, доказ о формалним квалификацијама који се наводи у ставу 3</p>	<p>4.4.</p> <p>4.5.</p> <p>4.6.</p> <p>4.21.</p>	<p>- <i>регулисана професија</i> – професионална делатност или скуп професионалних делатности код којих је приступ и обављање, односно начин обављања делатности на основу законских, подзаконских или других аката донетих на основу законских овлашћења, непосредно или посредно условљен поседовањем одређених професионалних квалификација, као и професионална делатност или скуп професионалних делатности којима се баве чланови стручних организација са професионалним називом;</p> <p>- <i>професионална квалификација</i> – обухвата завршено формално образовање и додатно стручно оспособљавање и усавршавање које се обавља током или након завршетка формалног образовања, а доказује се дипломом или другом јавном исправом коју је издала надлежна образовна установа; испуњавање услова општег система признавања из члана 14. овог закона, а доказује се потврдом о оспособљености или професионалним искуством, на основу кога је носилац професионалне квалификације стекао право обављања одређене регулисане професије у држави потписници ЕЕП-а;</p> <p>- <i>формална квалификација</i></p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>сматраће се доказом о формалним квалификацијама;</p> <p>(d) 'надлежни орган': сваки орган или тело посебно овлашћено од стране Државе чланице за издавање или преузимање диплома о усавршавању и других докумената или информација и примање пријава, и доношење одлука које се помињу у овој Директиви;</p> <p>(e) 'регулисано образовање и оспособљавање' – свако оспособљавање које је изричито усмерено на обављање дате професије, а које обухвата један или више програма који су, тамо где је примерено, допуњени одговарајућим стручним оспособљавањем или вежбама или стручном праксом.</p> <p>Структура и ниво стручног оспособљавања, вежби или стручне праксе биће уређени законима, прописима или административним одредбама Државе чланице заинтересоване или праћене или одобрене од стране органа одређеног за ту сврху;</p> <p>(f) професионално искуство – стварно обављање професије са пуним или непуним радним временом у држави потписници ЕЕП-а, у складу са прописима;</p>	<p>4.11.</p> <p>4.8.</p> <p>4.10.</p>	<p>– диплома, сведочанство и друга јавна исправа коју је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а којима се потврђује успешно завршено формално образовање које је стечено у држави потписници ЕЕП-а;</p> <p>- <i>надлежно тело</i> – тело надлежно за спровођење поступка и утврђивање услова за признавање професионалних квалификација, издавање решења о признавању професионалних квалификација, давање информација о поступку и условима признавања професионалних квалификација и за предузимање осталих радњи у складу са овим законом, а то су: надлежне струковне организације или друга тела или организације које су посебним прописима овлашћене за спровођење поступка и утврђивање услова за признавање професионалних квалификација, односно министарства у чијем су делокругу одређене регулисане професије;</p> <p>- <i>регулисано образовање и оспособљавање</i> – свако образовање и оспособљавање које је изричито усмерено на обављање одређене регулисане професије, а које обухвата један или више програма који су, тамо где је</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(g) период прилагођавања – обављање регулисане професије у држави потписници ЕЕП-а која је домаћин под надзором квалификованог члана те професије, које може бити праћено даљим стручним оспособљавањем и усавршавањем. Овај период надзора подлеже оцењивању; детаљна правила којима се уређује период прилагођавања и оцењивање као и статус мигранта под надзором утврђује надлежно тело у држави потписници ЕЕП-а која је место настањења;</p> <p>Статус у у држави потписници ЕЕП-а која је место настањења лица које пролази кроз период обављања професије под надзором, посебно по питању права на настањење као и обавеза, социјалних права и користи, накнада трошкова и награђивања, дужни су да утврде надлежни органи у истој држави чланици у складу са важећим законом Заједнице;</p> <p>(h) ‘провера оспособљености’– провера стручног знања, вештина, способности и ставова кандидата коју спроводе надлежна тела државе потписнице ЕЕП-а која је место настањења ради процене оспособљености кандидата за обављање регулисане професије у држави чланици; за потребе провере оспособљености надлежно тело утврђује предмете који нису обухваћени дипломом или другим кандидатовим доказима о формалној квалификацији, предмете који подлежу провери оспособљености, а битни су за обављање која је место настањења.</p>	<p>83.1.</p> <p>4.14.</p>	<p>примерено, допуњени одговарајућим стручним оспособљавањем или вежбама или стручном праксом; структура и ниво стручног оспособљавања, вежби или стручне праксе биће уређени другим прописом;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>професионално искуство</i> <p>– стварно обављање професије са пуним или непуним радним временом у држави потписници ЕЕП-а, у складу са прописима;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>период прилагођавања</i> – обављање регулисане професије у Републици Србији под надзором, које може бити праћено стручним оспособљавањем и усавршавањем и подлеже оцењивању; детаљна правила којима се уређује период прилагођавања и оцењивање као и статус кандидата за време периода прилагођавања утврђује надлежно тело узимајући у обзир чињеницу да је кандидат носилац формалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а; <p>Центар за подршку који је дужан да грађанима и центрима за подршку осталих држава потписница ЕЕП-а пружа потребне информације о признавању стручних квалификација у складу са овим законом, као што су информације о националном законодавству којим се уређују регулисане професије и бављење тим професијама, укључујући и социјално законодавство и по потреби етичка правила, у складу са овим законом је министарство надлежно за послове</p> 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Провера оспособљеноости мора узети у обзир чињеницу да је кандидат носилац професионалне квалификације у матичној држави потписници ЕЕП-а или држави потписници ЕЕП-а одакле кандидат долази.</p> <p>Провера је дужна обухвати предмете који се бирају са листе, знање које је битно за обављање дате професије у држави чланици домаћина. Провера такође може обухватити знање о професионалним правилима која се примењују на дате активности у држави потписници ЕЕП-а која је место настањења.</p> <p>Надлежни органи у датој држави потписници ЕЕП-а су дужни да утврде детаљну примену провере оспособљености и статуса кандидата који жели да се припреми за проверу оспособљености у датој држави чланици, у држави потписници ЕЕП-а која је домаћин;</p>	<p>22.3</p> <p>22.4</p> <p>22.5</p> <p>4.20.</p>	<p>образовања.</p> <p>- <i>провера оспособљености за обављање регулисане професије</i> – провера стручног знања, вештина, способности и ставова кандидата коју спроводе надлежна тела Републике Србије ради процене оспособљености кандидата за обављање регулисане професије; за потребе провере оспособљености надлежно тело утврђује предмете који нису обухваћени кандидатовим доказима о формалној квалификацији, предмете који подлежу провери оспособљености, а битни су за обављање регулисане професије у Републици Србији, што се утврђује поређењем образовања и оспособљавања које се захтева за обављање регулисане професије у Републици Србији и оног које се захтева у другој држави потписници ЕЕП-а; детаљна правила којима се уређује провера оспособљености у професији и статус кандидата за време припреме за проверу, утврђује надлежно тело узимајући у обзир чињеницу да је кандидат носилац професионалне квалификације у држави потписници ЕЕП-а;</p> <p>Провера оспособљености из става 2. овог члана утврђује се упоређивањем образовања, односно оспособљавања које</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(i) ‘управник предузећа’: свако лице које у предузећу на стручном плану обавља делатност:</p> <p>(i) као управник предузећа или управник филијале предузећа; или</p> <p>(ii) заменик власника предузећа објекта или управник објекта где то радно место подразумева одговорност која је једнака одговорности власника или управника који се замењује; или</p> <p>(iii) на управничком радном месту са дужностима комерцијалне и/или техничке природе и одговорношћу за једно или више одељења објекта.</p> <p>(j) ‘приправнички стаж’: не доводећи у питање члан 46(4), период професионалне праксе која се спроводи под надзором ментора, уколико је то услов за приступ регулисаној професији, која се може обављати било током формалног образовања или по истеку формалног образовања после којег се добија диплома;</p> <p>(k) ‘европска професионална картица – електронска потврда којом се доказује да је носилац професионалне квалификације испунио све услове за пружање услуга у држави потписници ЕЕП-а на привременој и повременој основи или признавање професионалних квалификација за пословно настањење у држави потписници ЕЕП-а;</p> <p>(l) ‘целоживотно учење’ – опште образовање, стручно образовање, оспособљавање и</p>	<p>4.9.</p> <p>4.22.</p> <p>4.23.</p> <p>4.26.</p>	<p>је за обављање регулисане професије прописано у Републици Србији и оног које се захтева у држави потписници ЕЕП-а у којој је кандидат стекао своје квалификације, односно из које долази. Провера оспособљености може обухватати образовне садржаје који су неопходни за обављање регулисане професије у Републици Србији и познавање правила струке, где је то примерено.</p> <p>У случају да кандидат не задовољи на испиту провере оспособљености из става 2. овог члана, може поднети захтев за понављање провере оспособљености у року од 15 дана од дана од када није задовољио на провери оспособљености. Ако кандидат ни у поновљеном року не задовољи на провери оспособљености, надлежно тело ће решењем одбити захтев за признавање професионалне квалификације.</p> <p>Детаљна правила којима се уређују допунске мере из члана 21. став 1. и висина накнаде трошкова спровођења допунске мере, утврђују се подзаконским актом надлежног тела, узимајући у обзир чињеницу да је кандидат носилац професионалне квалификације у матичној држави потписници ЕЕП-а.</p> <p>- <i>лице које самостално обавља делатност</i> – лице које само сноси ризик пословног успеха или неуспеха, ради ван односа подређености, које је за обављање делатности непосредно, лично и у потпуности плаћено;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>усавршавање, неформално образовање и неформално учење које се одвија током живота, чија је сврха стицање и унапређивање знања, вештина, способности и ставова, које може укључити и професионалну етику;</p> <p>(m) 'претежни разлози општег интереса' – разлози који се као такви признају у судској пракси Суда правде ЕУ.</p> <p>(n) 'европски систем преноса бодова у високом образовању (ЕСПБ)' – систем бодовања за високо образовање који се користи у европском простору високог образовања;</p>	4.25.	<ul style="list-style-type: none"> - - - - <i>приправнички стаж</i> – период који се обавља под надзором ментора ако представља услов за приступ регулисаној професији, а који се може обављати или током формалног образовања или после завршетка формалног образовања; - <i>европска професионална картица</i> – електронска потврда у оквиру система којом се доказује да је носилац професионалне квалификације испунио све услове за пружање услуга у Републици Србији на привременој и повременој основи или признавање професионалних квалификација за пословно настањење у Републици Србији (у даљем тексту: „ЕПК“); - <i>целоживотно учење</i> – опште образовање, стручно образовање, оспособљавање и усавршавање, неформално образовање и информално учење које се одвија током живота, чија је сврха стицање и унапређивање знања, вештина, способности и ставова, укључујући и професионалну етику; - <i>претежни разлози општег интереса</i> – разлози који 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>се као такви признају у судској пракси Суда правде ЕУ.</p> <p>- <i>европски систем преноса бодова у високом образовању (ЕСПБ)</i> – систем бодовања за високо образовање који се користи у европском простору високог образовања;</p>			
3.2.	<p>Професија коју обављају чланови удружења или организације набројани у Анексу I сматраће се регулисаном професијом.</p> <p>Циљ удружења или организација наведених у првој алинеји је, поглавито, да промовише и одржава висок стандард у одређеној професионалној обли посебној форми од стране државе потписнице ЕЕП-а и својим члановима пружају доказ о формалним квалификацијама, обезбеђују поштовање прописаних правила професионалног понашања својих чланова, и преносе на њих право коришћења звања или ознаке са словима или да користе статус који одговара датим формалним квалификацијама.</p> <p>Сваки пут када држава потписница ЕЕП-а додељује признање удружењу или организацији наведено у првој алинеји, дужна је да о томе обавести Комисију. Комисија је дужна да испита да ли то удружење или организација алинеји. У циљу прописног разматрања регулаторног развоја у државама потписницама ЕЕП-а, Комисија се овлашћује да усвоји делегирана акта у складу са чланом 57с у циљу ажурирања Анекса I где су испуњени услови прописани</p>	52.	<p><i>Услови за признавање професионалних квалификација у делатности здравства признате од државе потписнице ЕЕП</i></p> <p>Одредбе које прописују минималне услове оспособљавања за професије у делатности здравства на одговарајући начин ће се узимати у обзир приликом вредновања квалификације у општем систему признавања професионалних квалификација.</p> <p>У случају када је друга држава потписница ЕЕП-а држављанину државе потписнице ЕЕП-а већ признала квалификацију стечену ван територија ЕЕП-а, Република Србија ће признати наведену одлуку друге државе потписнице ЕЕП-а уз испуњење услова стварног и законитог обављања професионалне делатности у здравству на територији ЕУ најмање три узастопне године унутар последњих пет година.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	у другој алинеји. Када услови прописани у другој алинеји нису испуњени, Комисија је дужна да усвоји акт о имплементацији у циљу одбацивања захтевано ажурирање Анекса I.					
3.3.	Докази о формалним квалификацијама које издаје трећа земља сматраће се доказом о формалним квалификацијама уколико носилац има најмање три године професионалног искуства у датој професији на територији државе чланице пословног настањења која је признала доказ о формалним квалификацијама у складу са чланом 2(2), овереним од стране државе чланице.	52.	<p><i>Услови за признавање професионалних квалификација у делатности здравства признате од државе потписнице ЕЕП</i></p> <p>Одредбе које прописују минималне услове оспособљавања за професије у делатности здравства на одговарајући начин ће се узимати у обзир приликом вредновања квалификације у општем систему признавања професионалних квалификација.</p> <p>У случају када је друга држава потписница ЕЕП-а држављанину државе потписнице ЕЕП-а већ признала квалификацију стечену ван територија ЕЕП-а, Република Србија ће признати наведену одлуку друге државе потписнице ЕЕП-а уз испуњење услова стварног и законитог обављања професионалне делатности у здравству на територији ЕУ најмање три узастопне године унутар последњих пет година.</p>			
4.1.	<p>Ефекти признавања</p> <p>Признавање професионалних квалификација од стране државе чланице пословног настањења омогућиће корисницима да обезбеде приступ истој професији за коју су квалификовани, у држави чланице пословног настањења као у матичној држави чланице и да је обављају у држави чланице пословног настањења под истим условима као њени држављани.</p>	16.1.	<p><i>Услови признавања</i></p> <p>Ако су приступ регулисаној професији или бављење том професијом у Републици Србији условљени одређеним професионалним квалификацијама, надлежно тело ће дозволити приступ тој професији и бављење том професијом под истим условима који су прописани за домаће држављане, кандидату који је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стекао професионалну квалификацију у некој од држава 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>потписница ЕЕП-а и има потврду о оспособљености или доказ о формалној квалификацији који тражи та држава чланица за приступ или обављање регулисане професије; или</p> <ul style="list-style-type: none"> - обављао ту професију са пуним или непуним радним временом у укупном трајању од најмање једне године у последњих десет година у држави потписници ЕЕП-а у којој та професија није регулисана, под условом да поседује једну или више потврда о оспособљености или доказа о формалној квалификацији из члана 13. овог закона, које је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а у којој та професија није регулисана. 			
4.2.	<p>За потребе ове Директиве, професија коју кандидат жели да обавља у држави чланици пословног настањења је исти као посао за који је квалификован у својој матичној држави чланици уколико су обухваћене делатности упоредиве.</p>	16.1	<p><i>Услови признавања</i></p> <p>Ако су приступ регулисаној професији или бављење том професијом у Републици Србији условљени одређеним професионалним квалификацијама, надлежно тело ће дозволити приступ тој професији и бављење том професијом под истим условима који су прописани за домаће држављане, кандидату који је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стекао професионалну квалификацију у некој од држава потписница ЕЕП-а и има потврду о оспособљености или доказ о формалној квалификацији који тражи та држава чланица за приступ или обављање регулисане професије; или обављао ту 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>професију са пуним или непуним радним временом у укупном трајању од најмање једне године у последњих десет година у држави потписници ЕЕП-а у којој та професија није регулисана, под условом да поседује једну или више потврда о оспособљености доказа о формалној квалификацији из члана 13. овог закона, које је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а у којој та професија није регулисана.</p>			
4.3.	<p>Дерогацијом од става 1, делимичан приступ професији у држави чланици пословног настањења се дозвољава под условима утврђеним у члану 4ф.</p>	76.	<p><i>Делимичан приступ</i> Надлежно тело на захтев носиоца професионалне квалификације може одобрити, у сваком појединачном случају, делимичан приступ одређеној професионалној делатности на подручју Републике Србије, под условом да су кумулативно испуњени следећи услови: - да је носилац професионалне квалификације потпуно квалификован за обављање професионалне делатности у матичној држави чланици за коју тражи делимичан приступ у Републици Србији; - да су разлике између професионалне делатности која се обавља у матичној држави чланици и регулисане професије у Републици Србији толико велике да би примена допунских мера из члана 21. овог закона значила да се од кандидата захтева да заврши целокупан програм образовања и оспособљавања потребан у Републици Србији како би имао приступ целокупној регулисаној професији у Републици Србији и</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>- да се професионална делатност објективно може раздвојити од осталих делатности које припадају регулисаној професији у Републици Србији, при чему надлежно тело узима у обзир чињеницу да ли се може професионална делатност обављати самостално у матичној држави чланици.</p> <p>Надлежно тело може одбити захтев за делимичан приступ ако постоје оправдани разлози које је као такве препознала судска пракса под условом да се на тај начин може постићи сврха овог закона.</p>			
4a.1	<p>Европска професионална картица</p> <p>1. Државе чланице су дужне да издају носиоцима професионалне квалификације европску професионалну картицу на њихов захтев и под условом да је Комисија усвојила релевантна акта о имплементацији наведена у ставу 7.</p>	79.1	<p>ЕПК издају надлежна тела Републике Србије на захтев носиоца професионалне квалификације у професијама за које је уведена, а при чему се обезбеђује да носилац ЕПК остварује сва права која су му додељена овом главом закона.</p>	ДУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4a.2	<p>Када се Европска професионална картица уводи за посебну професију путем релевантних имплементирајућих аката усвојених сходно ставу 7, дати носилац професионалне квалификације може се определити да користи такву Картицу или да искористи поступке наведене у насловима II и III.</p>	79.4	<p>Издавање ЕПК добровољно је за носиоца професионалне квалификације у професији за коју је уведена ЕПК, односно носилац професионалне квалификације може се по сопственом избору пријавити за такву картицу или се могу применити поступци признавања професионалних квалификација у складу са гл. III. и IV. овог закона.</p>	ДУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4a.3	<p>Државе чланице су дужне да се постарају да носилац Европске професионалне картице користи сва права која се додељују на основу чланова 4b до 4e.</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4a.4	<p>Када носилац професионалне квалификације намерава да пружа услуге из наслова II поред</p>	80. 1.	<p>Ако носилац професионалне квалификације намерава да пружа услуге</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	оних обухваћених чланом 7(4), надлежни орган државе чланице пословног настаћења је дужан да изда Европску професионалну картицу у складу са члановима 4b и 4c. Европска професионална картица конституише, где је то применљиво, декларацију из члана 7.		привремено и повремено у складу са главом II. овог закона у другој држави потписници ЕЕП-а, а реч је о професији која не утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са овим законом, и која није под аутоматским системом признавања у складу са главом IV. овог закона, надлежно тело за ЕПК издаће ЕПК, у ком случају ЕПК представља изјаву из чл. 7. и 8. овог закона.			
4a.5	Када носилац професионалне квалификације намерава да се запосли у другој држави чланици из поглавља I до III а наслова III или да обезбеди услуге из члана 7(4), надлежни орган државе чланице пословног настаћења је дужан да предузме све припремне мере по питању личног досијеа кандидата креираног унутар ИМИ система (ИМИ система) (ИМИ досијеа) како се прописује у члановима 4b и 4d. Надлежни орган државе чланице пословног настаћења је дужан да изда Европску професионалну картицу у складу са члановима 4b и 4d. За потребе пословног настаћења, издавање Европске професионалне картице не обезбеђује аутоматско право обављања одређеном професијом уколико постоје захтеви за регистрацију или друге процедуре контроле који су се већ примењивали у држави чланици пословног настаћења пре увођења Европске професионалне картице за дату професију.	81.	Када носилац професионалне квалификације намерава да се пословно настани у Републици Србији у складу са гл. III. и IV. овог закона, односно да привремено и повремено пружа услуге у професији која утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са овим законом, надлежно тело за ЕПК издаће ЕПК носиоцу професионалне квалификације. ЕПК из става 1. овог члана не пружа аутоматски право на обављање професије ако постоје захтеви за регистрацију или остали надзорни поступци који су у Републици Србији успостављени пре увођења ЕПК за ту професију.	ПУ		
4a.6	Државе чланице су дужне да одреде надлежне органе за решавање ИМИ досијеа и издавање Европских професионалних картица. Наведени органи су дужни да обезбеде непристрасну, објективну обраду	80.2	Када носилац професионалне квалификације намерава да се пословно настани у другој држави потписници ЕЕП-а у складу са гл. III. и IV. овог закона, односно да привремено и повремено пружа	ДУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>пријава за Европске професионалне картице. Центри за помоћ наведени у члану 57b такође могу деловати у својству надлежног органа. Државе чланице су дужне да осигурају да надлежни органи и Центри за помоћ, информичу грађане, укључујући будуће кандидате, о функционисању и додатој вредности Европске професионалне картице за професије за које постоји.</p>		<p>услуге у професији која утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са овим законом, надлежно тело за ЕПК предузеће све припремне радње повезане са појединачним досијеом ИМИ система подносиоца захтева дефинисаним у ИМИ систему.</p>			
4a.7	<p>Комисија је дужна да, помоћу имплементирајућих аката, усвоји потребне мере за обезбеђење једнообразне примене одредаба о Европским професионалним картицама за оне професије које испуњавају услове утврђене у другој алинеји овог става, укључујући мере које се односе на формат Европске професионалне картице, обраду писмених пријава, превода који кандидат мора да обезбеди уз сваку пријаву за Европску професионалну картицу, детаље везане за потребна документа сходно члану 7(2) или Анексу VII за презентирање комплетне пријаве и поступака за реализацију и обраду плаћања за Европску професионалну картицу, узимајући у обзир појединости дате професије. Комисија је такође дужна да специфицира, посредством имплементирајућих аката, како, када и за која документа надлежни органи могу захтевати оверене копије у складу са другом алинејом члана 4b(3), чланова 4d(2) и 4d(3) за дату професију.</p> <p>Увођење Европске професионалне картице за одређену професију усвајањем релевантних имплементирајућих аката наведених у првој алинеји подлеже свим следећим условима:</p> <p>(а постоји довољан интерес изражен од</p>			НП		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>стране релевантних акционара;</p> <p>(с) професија или образовање и усавршавање усмерено на обављање професије регулисано је у значајном броју држава чланица.</p> <p>Наведена имплементирајућа акта биће усвојена у складу са процедуром провере која се наводи у члану 58(2).</p>					
4a.8	<p>Сви трошкови које кандидати могу сносити везано за административне процедуре око издавања Европске професионалне картице морају бити разумни, сразмерно трошковима који важе у матичним државама чланицама и државама чланицама пословног настанбе и не могу деловати дестимулирајуће на аплицирање за издавање Европске професионалне картице.</p>	85.2(2)	<p>- попис професија за које је доступна ЕПК, њено функционисање, укључујући све повезане накнаде које носиоци професионалних квалификација треба да плате и попис надлежних тела за издавање ЕПК,</p>	ДУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4b.1	<p>Аплицирање за Европску професионалну картицу и креирање ИМИ досијеа</p> <p>Матична држава чланица дужна је да обезбеди носиоцу професионалне квалификације да аплицира за Европску професионалну картицу путем интернет алата, што ће омогућити Комисија, који аутоматски креира ИМИ досије за одређеног кандидата. Када матична држава чланица такође омогућава писане пријаве, она ће реализовати све потребне аранжмане за креирање ИМИ досијеа, све информације које треба доставити кандидату и издавање Европске професионалне картице.</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4b.2	<p>Уз апликације треба да се приложи потребна документа за имплементирајућа акта која треба усвојити сходно члану 4a(7).</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4b.3	<p>У року недељу дана од пријема пријаве, надлежни орган матичне државе чланице</p>			НУ	Биће транспоновано	IV квартал

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>дужан је да потврди пријем пријаве и обавести кандидата о било ком недостајућем документу.</p> <p>Тамо где је то примењиво, надлежни орган матичне државе чланице дужан је да изда сва потребна важећа сведочанства у складу са овом Директивом. Надлежни орган матичне државе чланице дужан је да верификује да ли је кандидат правно пријављен у матичној држави чланици и да ли су сва потребна документа која су издата у у матичној држави чланици важећа и аутентична. У случају оправданих сумњи, надлежни орган матичне државе чланице дужан је да консултује релевантно тело и може захтевати од кандидата оверене копије документа. У случају накнадних пријава поднетих од истог кандидата, надлежни органи матичне државе чланице и државе чланице пословног настањенја не морају тражити поновно подношење документа која су већ обухваћена у ИМИ досијеима и која су још увек важећа.</p>				подзаконским актима	2018
4b.4	<p>Комисија може, помоћу имплементирајућих аката, да усвоји техничке спецификације, потребне мере за обезбеђење интегритета, поверљивости и тачности информација садржаних у Европској професионалној картици и ИМИ досијеима, и услова и поступака за издавање Европске професионалне картице њеном носиоцу, укључујући могућност њеног преузимања путем интернета или достављања ажурираних података за е ИМИ досије. Иста имплементирајућа акта се усвајају у складу са испитивањем поступка наведеног у члану 58(2).</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
4с.1	<p>Европска професионална картица за привремено или повремено пружање услуге поред оних обухваћених чланом 7(4)</p> <p>Надлежни орган матичне државе чланице дужан је да верификује пријаву и допунска документа у ИМИ досијеима и издају Европску професионалну картицу за привремено и повремено пружање услуга поред оних обухваћених чланом 7(4) у року од три недеље. Наведени временски период почиње по пријему недостајућих докумената наведених у првој алинеји члана 4b(3) или, уколико нису никаква тражена друга документа, по истеку периода од једне недеље како је наведено у алинеји. Након тога дужан је да одмах пренесе Европску професионалну картицу на надлежни орган сваке дате матичне државе чланице и дужан је да сходно томе информисе кандидата. у држава чланица пословног настањења не мора да захтева даље декларације из члана 7 за следећих 18 месеци.</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4с.2	Одлука надлежног органа матичне државе чланице, или изостанак одлуке у периоду од три недеље како се наводи у ставу 1, подлеже жалби по националном закону.			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4с.3	Ако носилац Европске професионалне картице жели да пружи услуге у државама чланицама поред оних који су иницијално споменути у пријави наведеној у ставу 1 такав носилац може аплицирати за такво проширење. Ако носилац жели и даље да пружа услуге после периода од 18 месеци према ставу 1, такав носилац је дужан да о томе обавести надлежни орган. У сваком случају, такав носилац је такође дужан да обезбеди све информације о материјалним			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	променама у ситуацији наведеној у ИМИ досијеима које може захтевати надлежни орган матичне државе чланице у складу са имплементирајућим актима које треба усвојити сходно члану 4а(7). Надлежни орган матичне државе чланице дужан је да пренесе ажурирану Европску професионалну картицу на дате државе чланице пословног настањења.					
4c.4	Европска професионална картица важиће на целој територији датих држава чланица пословног ИМИ досијеима.			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.d.1	<p>Европска професионална картица за оснивање и привремено и повремено пружање услуга из члана 7(4)</p> <p>Надлежни орган матичне државе чланице дужан је да у року од месец дана, верификује аутентичност и ваљаност потпорних докумената у ИМИ досијеима за потребе издавања Европске професионалне картице за оснивање или за привремено и повремено пружање услуга из члана 7(4). Тај временски период почиње по пријему недостајућих докумената који се наводе у првој алинеји члана 4b(3) или, уколико се не захтевају друга документа, по истеку периода од једне недеље како се наводи у тој алинеји. Дужан је да после тога одмах пренесе пријаву надлежном органу државе чланице пословног. Матична држава чланица дужна је да обавести кандидата о статусу пријаве у исто време када преноси пријаву држави чланици пословног настањења.</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.d.2	У случајевима поменутих у члановима 16, 21, 49а аНУд 49б, држава чланица пословног настањења дужна је да одлучи да ли да изда			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Европску професионалну картицу из става 1 у року од месец дана наком пријаве пренете од стране матичне државе чланице. У случају оправданих сумњи, држава чланица пословног настањења може захтевати додатне информације од, или укључење оверене копије документа од матичне државе чланице, коју ће потоња обезбедити најкасније после две недеље од подношења захтева. У складу са другом алинејом става 5, важи период од месец дана, упркос било каквом сличном захтеву.					
4.d.3	У случајевима који се наводе у члановима 7(4) и 14, држава чланица пословног настањења је дужна да одлучи да ли ће издати Европску професионалну картицу или да подвргне носиоца професионалне квалификације компензационим мерама у року од два месеца по пријему апликације пренете од стране матичне државе чланице. У случају оправданих сумњи, држава чланица пословног настањења може захтевати додатне информације од, или укључење оверене копије документа од матичне државе чланице, коју ће потоња обезбедити најкасније после две недеље од подношења захтева. У складу са другом алинејом става 5, важи период од два месеца, упркос било каквог захтева			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.d.4	У случају да држава чланица пословног настањења не прими потребну информацију коју може захтевати у складу са овом Директивом за доношење одлуке о издавању Европске професионалне картице било од матичне државе чланице или кандидата, она може одбити да изда картицу. Такво одбијање сматраће се оправданим.			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
4.d.5	<p>Када држава чланица пословног настањења не успе да донесе одлуку у границама датим у ставовима 2 и 3 овог члана или не успе да организује проверу оспособљености у складу са чланом 7(4), Европска професионална картица сматраће се издатом и биће аутоматски послата посредством ИМИ, носиоцу професионалне квалификације.</p> <p>Држава чланица пословног настањења имаће могућност да продужи за две недеље рокове дате у ставовима 2 и 3 за аутоматском издавању Европске професионалне картице. Дужна је да објасни разлога за продужење и да обавести кандидата о томе. Такво продужење може се поновити само једном када је то строго неопходно, посебно за из разлога везано за јавно здравље или безбедност прималаца знања.</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.d.6	Мере предузете од стране матичне државе чланице у складу са ставом 1 обавезно ће заменити све пријате за признавањем професионалних квалификација из националног закона државе чланице пословног настањења.			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.d.7	Одлуке матичне државе чланице и државе чланице пословног настањења усвојене у ставовима 1 до 5 или одсуство одлуке матичне државе чланице сматраће предметом жалбе по националном закону датих држава чланица.			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.e.1	<p>Обрада и приступ подацима везано за европску професионалну картицу</p> <p>Без права коришћења на суду под претпоставком невиности, надлежни органи матичне државе чланице и држава чланица пословног настањења дужни су да</p>	80.	Ако носилац професионалне квалификације намерава да пружа услуге привремено и повремено у складу са главом II. овог закона у другој држави потписници ЕЕП-а, а реч је о професији која не утиче на јавно здравље и сигурност	ДУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>благовремено ажурирају одговарајући ИМИ досије са информацијама по питању дисциплинарних мера или кривичних санкција које се односе на забрану или рестрикцију и које имају последице везано за обављање делатности од стране носиоца Европске професионалне картице у складу са овом Директивом. На тај начин се поштују правила о заштити личних података прописана Директивом 95/46/ЕС Европског парламента и Савета од 24.октобра 1995. о заштити физичких лица по питању обраде личних података и слободи кретања таквих података (1) и Директивом 2002/58/ЕС Европског парламента и Савета од 12. јула 2002. по питању обраде личних података и заштите приватности у сектору електронске комуникације (Директива о приватности и електронској комуникацији) (2). Такво ажурирање ће укључивати брисање информација које више нису потребне. Носилац Европске професионалне картице као и надлежни органи који имају приступ одговарајућем ИМИ досијеу мора биити одмах обавештен о сваком ажурирању. Таква обавеза не подлеже судском поступку везано за обавезе обавештавања од стране држава чланица из члана 56а.</p>		<p>примаоца услуга у складу са овим законом, и која није под аутоматским системом признавања у складу са главом IV. овог закона, надлежно тело за ЕПК издаће ЕПК, у ком случају ЕПК представља изјаву из чл. 7. и 8. овог закона.</p> <p>Када носилац професионалне квалификације намерава да се пословно настани у другој држави потписници ЕЕП-а у складу са гл. III. и IV. овог закона, односно да привремено и повремено пружа услуге у професији која утиче на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са овим законом, надлежно тело за ЕПК предузеће све припремне радње повезане са појединачним досијеом ИМИ система подносиоца захтева дефинисаним у ИМИ систему.</p>			
4.e.2	<p>Садржај ажурираних информација које се наводе у ставу 1 морају бити ограничене на следеће:</p> <p>(а)идентите професионалца;</p> <p>(б) професионалца на којег се односи;</p> <p>(с) информације о националном органу или суду који је донео одлуку о рестрикцији или забрани;</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	(d) обиму рестрикције или забране; и (е) периоду примене рестрикције или забране					
4.e.3	Приступ информацијама из ИМИ досијеа мора бити ограничен на надлежне органе матичне државе чланице и државе чланица пословног настањења, у складу са Директивом 95/46/ЕС. Надлежни органи су дужни да обавесте носиоца Европске професионалне картице о садржини ИМИ досијеа на захтев носиоца.			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.e.4	Информације обухваћене Европском професионалном картицом морају бити ограничене на информације које су неопходне за утврђивање права њеног носиоца на обављање професије за коју је издата, наиме носичево име, презиме, датум и место рођења, професију, формалне квалификације, и примењив режим, укључене надлежне органе, број картице, податке о осигурању и референце везано за валидан доказ идентитета. Информације које се односе на стечено лично искуство, или донете мере компензације, од стране носиоца Европске професионалне картице, морају бити обухваћене у ИМИ досијеу.			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.e.5	Лични подаци обухваћени у ИМИ досијеу могу се обрађивати колико год буде потребно уз сврху процедуре признавања као такве и као доказ признавања или преноса декларације која се тражи у члану 7. Државе чланице су дужне да осигурају да носилац Европске професионалне картице има право да у свако време затражи исправку нетачних или непотпуних података, брисање или блокаду наведеног ИМИ досијеа. Носилац Европске професионалне картице мора бити			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>обавештен о свом праву у време када је Европска професионална картица издата, и мора се подсетити о томе сваке наредне две године. Подсетник мора бити аутоматски слат путем ИМИ-а тамо где је иницијална пријава за Европску професионалну картицу достављена електронски.</p> <p>У случају захтева за брисањем ИМИ досијеа везаног за Европску професионалну картицу издату за потребе оснивања или привременог и повременог пружања услуга из члана 7(4), надлежни органи наведене државе чланице дужни су да издају носиоцу професионалних квалификација доказ који доказује признавање његових професионалних квалификација.</p>					
4.e.6	<p>Везано за обраду of личних података у Европској професионалној картици iНУ the и свим ИМИ досијеима, релевантни надлежни органи државе чланице са местом пословног настањења сматраће се контролорима у значењу из тачке (d) члана 2 Директиве 95/46/ЕС. Везано за њихове обавезе из ставова 1 до 4 овог члана и обраде обухваћених, Комисија ће се сматрати контролором у значењу из тачке (d) члана 2 Регулative о (ЕС) бр. 45/2001 Европског парламента и Савета донете 18.децембра 2000.године о заштити физичких лица по питању обраде личних података од стране институција и тела Заједнице и слободном кретању таквих података (1).</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018
4.e.7	<p>Без права на покретање судског спора везано за став 3, државе чланице пословног настањења дужне су да обезбеде да послодавци, корисници, пацијенти, јавни органи и друге заинтересоване стране могу да</p>			НУ	Биће транспоновано подзаконским актима	IV квартал 2018

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>верификују аутентичност и ваљаност Европске професионалне картице коју им презентује носилац картице.</p> <p>Комисија је дужна да, посредством имплементирајућих аката, утврди правила везано за приступ ИМИ досијеу, и техничка средства и поступка за верификацију поменути у првој алинеји. Та имплементирајућа акта усвојиће се у складу са поступком провере наведеним у члану 58(2).</p>					
4.f.1	<p>Делимичан приступ</p> <p>1. Надлежан орган државе чланице пословног настањења дужан је да омогући делимичан приступ, од случаја до случаја, за професионалну делатност на својој територији само када су испуњени сви следећи услови: (а) професионалац је потпуно квалификован да у држави чланици пословног настањења обавља професионалну делатност за коју се у држави чланици пословног настањења тражи делимичан приступ;</p> <p>(б) разлике између законито обављене професионалне делатности у матичној држави чланици и регулисаној професији у држави чланици пословног настањења као таквој су толико велике да би примена компензационих мера значила да се од кандидата захтева у потпуности остварен програм образовања и усавршавања који се тражи у држави чланици пословног настањења како би имао приступ потпуно регулисаној професији у држави чланици пословног настањења;</p> <p>(с) професионална делатност се може</p>	76.1.	<p><i>Делимичан приступ</i></p> <p>Надлежно тело на захтев носиоца професионалне квалификације може одобрити, у сваком појединачном случају, делимичан приступ одређеној професионалној делатности на подручју Републике Србије, под условом да су кумулативно испуњени следећи услови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да је носилац професионалне квалификације потпуно квалификован за обављање професионалне делатности у матичној држави чланици за коју тражи делимичан приступ у Републици Србији; - да су разлике између професионалне делатности која се обавља у матичној држави чланици и регулисане професије у Републици Србији толико велике да би примена допунских мера из члана 21. овог закона значила да се од кандидата захтева да заврши целокупан програм образовања и оспособљавања потребан у Републици Србији како би имао приступ целокупној регулисаној професији у Републици Србији и - да се професионална делатност објективно може раздвојити од осталих 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>објективно раздвојити од других делатности које се свртавају у регулисану професију у држави чланици пословног настањења.</p> <p>За потребе тачке (с), надлежни орган ће узети у обзир са ли се професионална делатност може обављати самостално у матичној држави чланици.</p>		<p>делатности које припадају регулисаној професији у Републици Србији, при чему надлежно тело узима у обзир чињеницу да ли се може професионална делатност обављати самостално у матичној држави чланици.</p>			
4.f.2	<p>Делимичан приступ се може одбити уколико је такво одбијање оправдано превасходним разлозима од општег интереса, који су погодни за остварење жељених циљева, и не превазилази оно што је потребно за постизање тог циља.</p>	76.2	<p>Надлежно тело може одбити захтев за делимичан приступ ако постоје оправдани разлози које је као такве препознала судска пракса под условом да се на тај начин може постићи сврха овог закона.</p>	ПУ		
4.f.3	<p>Пријаве за потребе пословног настањења у другој држави чланици морају бити прегледане у складу са члановима I и IV наслова III.</p>	77.3	<p>Захтеви за потребе пословног настањења у Републици Србији разматраће се у складу са главом III. овог закона.</p>	ПУ		
4.f.4	<p>Пријаве за потребе пружања привремених и повремених услуга у држави чланици пословног настањења везано за професионалне делатности са импликацијама на јавно здравље или безбедност биће прегледане у складу са насловом II.</p>	77.4	<p>Одредбе овог закона које регулишу делимичан приступ не примењују се на носиоце професионалних квалификација чије се професионалне квалификације аутоматски признају у складу са главом IV. овог закона.</p>	ПУ		
4.f.5	<p>Дерогацијом од шесте алинеје члана 7(4) и члана 52(1), професионална делатност се мора обављати под професионалним насловом матичне државе чланице када делимичан приступ буде омогућен. Држава чланица са местом пословног настањења може захтевати коришћење професионалног звања на језицима државе чланице са местом пословног настањења. Професионалци који имају корист од делимичног приступа обавезују се да јасно наведу примаоцима услуге обим својих професионалних делатности..</p>	77.1	<p>Изузетно од члана 10. став 11. и члана 75. овог закона, након што је носиоцу професионалне квалификације одобрен делимичан приступ професији у Републици Србији, професионална делатност обавља се у складу са професионалним називом матичне државе чланице, при чему надлежно тело може захтевати да се тај професионални назив употребљава на српском језику.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
4.f.6	Овај члан се се не може односити на професионалце који имају користи од аутоматског признавања професионалних квалификација из поглавља s II, III и III a наслова III.	77.5	Захтеви за потребе пружања привремених и повремених услуга у Републици Србији у вези са професионалним делатностима које утичу на јавно здравље или сигурност разматраће се у складу са главом II. овог закона.	ПУ		
5.1.	<p>НАСЛОВ II СЛОБОДНО ПРУЖАЊЕ УСЛУГА Принцип слободног пружања услуга</p> <p>1. Без права на покретање судског спора по питању одређених одредаба на закон Заједнице, као и по питању чланова 6 и 7 ове Директиве, државе чланице морају се обавезати да неће ограничити, из било ког разлога који се односи на професионалне квалификације, слободно пружање услуга у другој држави чланици:</p> <p>(а) уколико је пружалац услуга правно законито настањен у држави чланици у циљу обављања исте професије тамо (у даљем тексту: држава чланица места настањења), и</p> <p>(б) када се пружалац услуга креће, уколико је обављао дату професију у једној или неколико државе потписнице ЕЕП-а најмање једну годину у току последњих 10 година које претходе пружање услуга, у случају да професија или усавршавање за ову професију нису регулисани у држави чланици са местом пословног настањења. Услов од једне године праксе у професији не стоји уколико је обављање професије или школовање и усавршавање за професију регулисано.</p>	5.1. 5.1.1. 5.1.2. 5.1.3	<p>II. ПРУЖАЊЕ УСЛУГА НА ПРИВРЕМЕНОЈ И ПОВРЕМЕНОЈ ОСНОВИ НА ОСНОВУ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА</p> <p><i>Услови</i></p> <p>Физичко лице које у Републици Србији жели да пружа услуге на привременој и повременој основи обављањем одређене регулисане професије, било као лице запослено код послодавца или лице које самостално обавља делатност, може да пружа такве услуге обављањем регулисане професије ако је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стекло професионалну квалификацију у држави потписници ЕЕП-а или у трећој држави под условом да је та држава већ признала такву квалификацију; - пословно настањено у држави потписници ЕЕП-а, према прописима за обављање исте регулисане професије у тој држави; - у држави пословног настањења обављало исту регулисану професију најмање једну годину у току последњих 10 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>година које су претходиле пружању услуга, у случају да ни та професија ни оспособљавање за ту професију нису регулисани у држави пословног настајења; услов од годину дана обављања професије неће се примењивати ако је обављање професије или образовање и оспособљавање за ту професију регулисано.</p>			
5.2.	<p>Одредбе овог звања само важе када пружалац услуга прелази на територију друге државе потписнице ЕЕП-а како би обављао, привремено и повремено, професију наведену у ставу 1.</p> <p>Привремена и повремена природа обављања услуга процењиваће се од случаја до случаја, посебно у погледу њиховог трајања, њихове учестаности и континуитета.</p>	4.18	<p>- <i>пружање услуга на привременој и повременој основи</i> - пружање услуга коме не претходи поступак признавања професионалне квалификације уз услов пословног настајења у другој држави потписници ЕЕП-а, а које се процењује за сваки појединачни случај, узимајући у обзир његово трајање, учесталост, редовност и сталност;</p>	ПУ		
5.3.	<p>Када се пружалац услуга креће, дужан је да поштује професионална статутарна и административна правила професионалца, која су непосредно повезана са професионалним квалификацијама, као што је дефинисање професије, коришћење звања и веома несавесно обављање професионалног рада што је у непосредној вези са заштитом и безбедношћу потрошача, као и са дисциплинарним одредбама које се примењују у другој држави потписници ЕЕП-а са на професионалце који обављају исту професију у датој држави чланици.</p>	5.2.	<p>У складу са одредбама ове главе надлежно тело не може ни из једног разлога везаног за професионалне квалификације да ограничи лице из става 1. овог члана у пружању услуга у Републици Србији:</p> <p>- ако је лице пословно настањено у држави потписници ЕЕП-а у циљу обављања одређене професије према прописима за обављање исте професије у тој држави (у даљем тексту: „држава чланица пословног настајења“);</p> <p>- ако се лице у држави чланици пословног настајења</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		5.3.	<p>бавило одређеном професијом најмање једну годину у току последњих 10 година, у случају да та професија у држави чланици пословног настањења није регулисана.</p> <p>Лица из ст. 1. и 2. овог члана подлежу посебним прописима којима се утврђују професионалне квалификације за обављање регулисаних професија.</p>			
6.	<p>Exemptio Члан 5(1), држава чланица са местом пословног настањења дужна је да ослободи пружаоце услуга у другој држави чланици од захтева које намеће професионалцима запосленим на својој територији у погледу:</p> <p>(а) овлашћења од, регистрације код или чланства у професионалној организацији или телу. У циљу лакше пријаве дисциплинарних одредаба на снази на својој територији у складу са чланом 5(3), држава чланица може обезбедити или аутоматску привремену регистрацију са или за про форма чланство такве регистрације или чланства такве професионалне организације или тела, под условом да таква регистрација или чланство не одлаже нити компликује на било који начин пружање услуга и не повлачи никакве додатне трошкове за пружаоца услуга. Копију изјаве и, тамо где је то примењиво, обнове поменуте у члану, 7(1), пропраћено, за професије које имају импликације на јавно здравље и безбедност из члана 7(4) или које имају корист од аутоматског признања из наслова III, поглавља III, копијом докумената поменутих у члану 7(2) дужно је да пошаље надлежан орган релевантној професионалној</p>	<p>6.1.</p> <p>6.1.1.</p> <p>6.2.</p>	<p>Лица из члана 5. став 2. овог закона надлежно тело ће ослободити захтева које морају испуњавати лица са пословним настањењем у Републици Србији, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одобрења, регистрације, односно чланства у струковној организацији; <p>Струковне организације или друга надлежна тела или организације могу предвидети привремену регистрацију, под условом да регистрација или чланство у струковној организацији ни на који начин</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>организацији или телу, што аутоматски представља привремену регистрацију или про форма чланство за ту сврху;</p> <p>(b) регистрација код јавног тела за социјално осигурање за сврху подмиривања рачуна код осигуравача везано за делатности које се обављају у корист осигураних лица.</p> <p>Међутим, пружалац услуга је дужан да унапред обавести или, у случају хитности, накнадно, тело наведено у тачки (b) о услугама које је пружио.</p>	<p>6.1.2.</p> <p>6.3.</p>	<p>не одлажу, односно не чине тежим пружање услуга и не захтевају никакве додатне трошкове за лица из члана 5. став 2. овог закона.</p> <p>- регистрације при организацији надлежној за социјално осигурање у циљу подмиривања дуговања осигуравачу, у вези са активностима предузетим у корист осигураних лица.</p> <p>У циљу подмиривања дуговања осигуравачу у вези са активностима предузетим у корист осигураних лица, лице организацији из става 1. алинеја 2. овог члана шаље обавештење унапред или накнадно у случају хитности.</p>			
7.1.	<p>Изјава коју треба сачинити унапред, уколико се пружалац услуга пресели</p> <p>Државе чланице могу захтевати да, када се пружалац услуга најпре пресели из једне државе чланице у другу у циљу пружања услуга, он има обавезу да информисе надлежан орган у држави чланици пословног настањенја писаном изјавом коју ће сачинити унапред укључујући детаље о било каквом покрићу осигурања или другим видовима личне или колективне заштите у погледу професионалне обавезе. Таква изјава мора се обнављати једном годишње уколико пружалац услуга намерава да пружи привремене и повремене услуге у датој држави чланици у наведеној години. Пружалац услуга може на било који начин доставити изјаву.</p>	<p>7.1.</p> <p>7.2.</p>	<p>Лице које жели да пружа услуге обављањем регулисане професије у Републици Србији дужно је да пре почетка првог пружања услуге о томе обавести надлежно тело или Јединствену електронску контакт тачку из члана 85. овог закона изјавом у писаном облику.</p> <p>Изјава из става 1. овог члана укључује личне податке и податке о појединостима сваког осигурања или било ког другог средства личне или колективне заштите с обзиром на професионалну одговорност и подноси се за сваку годину у којој лице намерава да привремено или повремено пружа услуге у Републици Србији.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
7.2.	<p>Штавише, за прво пружање услуга или уколико постоји материјална промена ситуације поткрепљена документима, државе чланице могу захтевати да се уз изјаву приложе следећа документа:</p> <p>(а) доказ националности пружаоца услуга;</p> <p>(б) потврду да је носилац законито настањен у држави чланици у циљу обављања наведених делатности и да му није забрањен рад, чак ни привремено, у тренутку доставе потврде;</p> <p>(с) доказ о професионалним квалификацијама;</p> <p>(д) за случајеве наведене у тачки (б) члана 5(1), сваки вид доказа да је пружалац услуга обављао дату делатност најмање годину дана у току претходних 10 година;</p> <p>(е) за професије у сектору безбедности, у сектору здравства и професија које се односе на образовање малолетника, укључујући старање о деци и образовање у раном дечјем узрасту, тамо где то држава чланица захтева за сопствене држављане, потврду која потврђује одсуство привремених или коначних суспензија од обављања професије или одсуство од кривичних пресуда;</p> <p>(ф) за професије које имају импликације на безбедност пацијената, изјава кандидата о његовом познавању језика неопходно за обављање професије у другој држави чланици месту пословног настањења;</p> <p>(г) за професије које обухватају делатности наведене у члану 16 и које су биле обавештене од стране државе чланице у складу са чланом 59(2), уверење везано за природу и трајање делатности издато од</p>	7.3.	<p>Уз изјаву из става 2. овог члана, лице је дужно да приложи следећа документа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доказ о држављанству; - потврду којом се доказује да је лице пословно настањено у држави чланици пословног настањења за бављење професијом, односно делатностима о којима је реч и да у тренутку издавања потврде нема, чак ни привремено, забрану обављања професије, односно делатности; - доказ о формалним квалификацијама; - било који доказ да је лице обављало професију о којој је реч најмање годину дана током последњих десет година, у случају да професија, стручно образовање и оспособљавање за ту професију нису регулисани у држави чланици пословног настањења; - доказ о некажњавању, односно доказ да није било привременог или трајног одузимања права на обављање професије, у случајевима професија из сигурносног сектора, здравственог сектора и за професије повезане с образовањем малолетних лица, укључујући и бригу о деци и предшколско васпитање и образовање, када то Република Србија тражи за своје држављане; - одговарајући доказ да 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	стране надлежног органа или тела државе чланице где је пружалац услуга настањен.		<p>особа поседује потребан ниво знања српског језика за потребе обављања професије у Републици Србији, у случају професија које могу имати последице на јавно здравље и сигурност примаоца услуга у складу са чланом 10. овог закона;</p> <p>- потврду о природи и трајању делатности издату од надлежног тела државе чланице пословног настањења за професије које су обухваћене аутоматским системом признавања на основу претходног професионалног искуства из члана 25. овог закона и које су на попису регулисаних професија за које је потребна претходна провера оспособљености у складу са чланом 85. овог закона.</p>			
7.2а.	<p>Достављање потребне изјаве од стране пружаоца услуга у складу са ставом 1 даје том пружаоцу услуга право на приступ услужној делатности или на обављање дате делатности на целој територији дате државе чланице. Држава чланица може захтевати додатне информације наведене у ставу 2 везано за професионалне квалификације пружаоца услуга ако:</p> <p>(а) је професија регулисана на други начин у деловима територије исте државе чланице;</p> <p>(б) је таква регулација примењива такође на све држављане дате државе чланице;</p> <p>(с) су разлике у таквој регулацији оправдани превасходним разлозима од општег интереса</p>	7.4 7.5 7.6	<p>Лице из става 1. овог члана дужно је да пријави надлежном телу сваку промену околности из става 3. овог члана, а на основу које му је омогућено да пружа услуге обављањем регулисане професије у Републици Србији.</p> <p>Подношењем изјаве из става 2. овог члана, лице добија право приступа професији, односно пружања услуга на подручју Републике Србије.</p> <p>На захтев надлежног тела, лице из става 1. овог члана дужно је, уколико постоје оправдани разлози, осим докумената из ст. 2. и 3. овог члана, да достави и друга документа, ако се такви документи захтевају и од држављана Републике</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>везано за јавно здравље или безбедност прималаца услуга; и</p> <p>(д) ако држава чланица нема других могућности за прибављање таквих информација.</p>	7.7	<p>Србије и није могуће прибавити их на други начин.</p> <p>На основу изјаве из става 2. овог члана, надлежно тело може одобрити привремену регистрацију лицу из става 1. овог члана, а поступак привремене регистрације не може утицати на почетак пружања услуга нити на било који начин ограничити пружање услуга у Републици Србији и не може имати за последицу додатне трошкове за то лице.</p>			
7.3.	<p>Услуга се мора пружити под професионалним називом државе чланице места пословног настањења, уколико такав назив постоји у датој држави чланице за професионалну делатност у питању. Такав назив се мора навести на званичном језику или на једном од званичних језика државе чланице места пословног настањења на одговарајући начин како би се избегла забуна око професионалног назива друге државе чланице места настањења. Када не постоји такав професионалан назив у држави чланице настањења, пружалац услуга је дужан да наведе своје формалне квалификације на званичном језику или једном од званичних језика државе чланице. На основу изузећа, услуга ће бити пружена под професионалним називом државе чланице са местом настањења за случајеве који се наводе у наслову III поглавља III.</p>	9.1. 9.2. 9.3. 9.4	<p><i>Професионални назив пружаоца услуга</i></p> <p>Услуга се обавља под професионалним називом који постоји у прописима државе чланице пословног настањења, ако такав назив постоји у тој држави за професију о којој је реч.</p> <p>Професионални назив се наводи на службеном језику или на једном од службених језика државе чланице пословног настањења тако да се избегне могућа замена с професионалним називом који постоји у прописима Републике Србије.</p> <p>У случају да у држави чланице пословног настањења не постоји професионални назив, лице је дужно да наведе назив који је стекло након завршетка формалног образовања, на службеном језику или на једном од службених језика државе потписнице ЕЕП-а.</p> <p>У случајевима обављања регулисаних професија из главе IV. овог закона, услуга се обавља под професионалним називом који постоји у прописима Републике Србије.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
7.4.	<p>За прво пружање услуга, у случају регулисаних професија које имају импликације по јавно здравље или безбедност а које немају корист од аутоматског признавања из поглавља поглавља II, III или III а, наслова III, надлежни орган државе чланице домаћина може проверити професионалне квалификације пружаоца услуга пре првог пружања услуга. Таква претходна провера могућа је само када је сврха провере избегавање озбиљне штете по здравље или безбедност примаоца услуге због недостатка професионалне квалификације пружаоца услуга и када провера не иде даље од оног што је потребно у ту сврху.</p> <p>Најкасније месец дана по пријему изјаве и пропратних докумената, поменутих у ставовима 1 и 2, надлежни орган је дужан да обавести пружаоца о својој одлуци:</p> <p>(а) да не проверава његове професионалне квалификације;</p> <p>(б) после провере његових професионалних квалификација:</p> <p>(i) да затражи од пружаоца услуга да прође кроз проверу оспособљености; или</p> <p>(ii) да омогући пружање услуга.</p> <p>Када постоји тешкоћа која би имала за последицу кашњење доношења одлуке из друге алинеје, надлежни орган је дужан да обавести надлежни орган о разлогу кашњења у истом року. Проблем ће се решити у року од месец дана после датог обавештења а одлука привести крају у року од два месеца после одлуке о проблему.</p> <p>Када постоји значајна разлика између</p>	<p>10.1.</p> <p>10.2.</p> <p>10.3.</p> <p>10.4.</p>	<p><i>Провера професионалних квалификација</i></p> <p>У случају професија које могу утицати на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, а не ради се о обављању делатности наведених у Прилогу IV. Директиве кад лице испуњава услове из чл. 25., 26., 27. и 28. овог закона, нити о професијама из члана 29. овог закона, надлежно тело може проверити професионалне квалификације лица пре првог пружања услуга.</p> <p>Претходна провера из става 1. овог члана могућа је само када је сврха провере оправдана и у оној мери у којој се осигурава да због неодговарајућих професионалних квалификација лица не дође до озбиљног нарушавања здравља или сигурности примаоца услуга, као и када та провера не прекорачује сврху пружања услуга.</p> <p>Надлежно тело ће у року од месец дана од пријема ЕУ потврде и докумената из члана 7., донети решење којим ће лице ослободити провере професионалне квалификације или упутити у поступак провере професионалне квалификације.</p> <p>Надлежно тело ће утврдити лицу обавезу провере професионалних квалификација из става 2. овог члана, ако се после завршеног поступка провере професионалне квалификације утврди да постоји значајна разлика између професионалних квалификација лица и професионалних квалификација које су предуслов за приступ и обављање професије у Републици Србији и да је та разлика таква да је штетна за јавно здравље и сигурност</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>професионалних квалификација пружаоца услуга и усавршавања потребног у држави чланици домаћину, у тој мери да је та разлика штетна по јавно здравље и безбедност примаоца услуга и да се не може надокнадити професионалним искуством или знањем, вештинама и компетентношћу пружаоца услуга стечених целоживотним учењем формално вреднованим у том циљу од стране релеватног тела, држава чланица домаћин је дужна да пружи истом пружаоцу услуга прилику да покаже, путем провере оспособљености, како се наводи у тачки (б) друге алинеје, да је стекао знање, вештине или компетентност који су недостајали. Држава чланица домаћин дужна је да донесе одлуку на основу да ли да дозволи пружање услуга. У сваком случају, мора бити могуће пружати услугу у року од месеца дана по доношењу одлуке у складу са другом алинејом.</p> <p>У одсуству реакције надлежног органа у року наведеном у другој и трећој алинеји, услуга се може пружити.</p> <p>У случајевима када су професионалне квалификације верификоване у овом ставу, услуга се мора обезбедити под професионалним називом државе чланице домаћина.</p>	<p>10.5.</p> <p>10.6</p> <p>10.7.</p> <p>10.8.</p> <p>10.9.</p>	<p>примаоца услуга и да се не може надокнадити постојећим знањима, вештинама и компетенцијама и професионалним искуством лица.</p> <p>Код професија које могу имати утицаја на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, надлежно тело које, у поступку провере из става 1. овог члана, утврди да постоји значајна разлика између професионалних квалификација лица које су предуслов за приступ и обављање професије у Републици Србији и да то проузрокује штету за јавно здравље и сигурност примаоца услуга, дужно је да омогући лицу да покаже да је стекао знања, вештине и компетенције које недостају.</p> <p>Надлежно тело дужно је да лицу пружи могућност из става 5. овог члана у року од месец дана од дана доношења решења из става 3. овог члана.</p> <p>У случају да надлежно тело не поступи у роковима из ст. 3. и 6. овог члана, лице може да пружа услугу у Републици Србији.</p> <p>Против решења надлежног тела лице има право жалбе надлежном министарству. Против решења надлежног министарства лице нема право жалбе, али може покренути управни спор пред Управним судом Републике Србије.</p> <p>У случају да надлежно тело призна професионалну квалификацију за обављање регулисане професије која може имати последице по јавно здравље и сигурност, лице пружа услугу под професионалним називом који се користи у Републици Србији.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
8.1.	<p>Административна сарадња</p> <p>Надлежни органи државе чланице домаћина могу затражити од надлежних органа државе чланице настаћења, у случају оправданих сумњи, да пруже било које информације релевантне за законитост настаћења и добро понашање пружаоца услуга, као и одсуство дисциплинарних или кривичних санкција професионалне природе. У случају да надлежни органи државе чланице домаћина одлуче да провере професионалне квалификације пружаоца услуга, могу затражити од надлежних органа државе чланице настаћења информације о курсевима усавршавања пружаоца услуга у мери која је потребна за процену битних разлика које могу бити штетне по јавно здравље или безбедност. Надлежни органи државе чланице настаћења дужни су да пруже ту информацију у складу са чланом 56. У случају нерегулисаних професија у матичној држави чланице, центри за подршку који се спомињу у члану 57b могу такође пружити такве информације.</p>	86.1 86.2	<p>Центар за подршку и надлежна тела сарађују са контакт тачкама и надлежним телима држава потписница ЕЕП-а.</p> <p>Сарадња из става 1. овог члана подразумева међусобну сарадњу, размену информација и података путем ИМИ система о дисциплинским мерама или казним санкцијама стручне природе предузетим против носилаца професионалних квалификација и о било каквим другим тешким и посебним околностима које би могле утицати на обављање делатности, као и достављање свих информација о професионалним квалификацијама, пословном настаћењу и о другим битним околностима у сврху обављања регулисаних професија у Републици Србији.</p>	ПУ		
8.2.	<p>Надлежни органи су дужни да размене све информације потребне за жалбе од стране примаоца услуга против пружаоца услуге како би се обављала на исправан начин. Примаоци морају бити обавештени о исходу жалбе.</p>	20.1	<p>Надлежно тело дужно је да донесе решење о захтеву кандидата и да га достави кандидату најкасније у року од 3 месеца од дана пријема потпуног захтева.</p>	ПУ		
9.	<p>Информације које се дају примаоцима услуге</p> <p>У случајевима где се услуга пружа под професионалним називом државе чланице државе чланице настаћења или у име формалне квалификације пружаоца услуге,</p>	12.	<p><i>Подаци који се дају примаоцима услуга</i></p> <p>У случају кад се услуга у Републици Србији пружа на основу професионалног назива државе чланице пословног настаћења, односно на основу</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>поред других захтева који се односе на информације садржане у закону Заједнице, надлежни органи државе чланице домаћина могу захтевати од пружаоца услуге да пружи примаоцу услуге било које или све следеће информације:</p> <p>(а) ако је пружалац услуге регистрован у привредном суду или сличном јавном регистру, регистар у коме је регистрован, његов регистарски број, или иста средства идентификације садржана у том регистру;</p> <p>(б) ако делатност подлеже поступку издавања дозволе у држави чланици настајења, назив и адресу надзорног органа;</p> <p>(с) било које професионално удружење или слично тело код кога је пружалац услуге пријављен;</p> <p>(д) професионални назив, или кад такав назив не постоји, формална квалификација пружаоца услуге и државе чланице у којој је стекао исту;</p> <p>(е) ако пружалац услуге обавља делатност која подлеже ПДВ-у, идентификациони број ПДВ-а који се наводи у члану 22(1) шесте Директиве Савета 77/388/ЕЕС од 17. маја, 1977.године о усклађивању закона држава чланица у вези пореза на промет – Општи систем пореза на додату вредност: јединствена база за процену (1);</p> <p>(ф) појединости о осигурању или другом средству личне или колективне заштите, које се односе на професионалну одговорност.</p>		<p>формалних квалификација лица, надлежно тело може да тражи да лице поднесе примаоцу услуга било који или све следеће податке:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ако је лице регистровано у судском или другом јавном регистру, назив регистра у коме је регистрован, његов матични број или средства идентификације исте снаге, садржана у том регистру, - ако делатност подлеже одобрењу у држави чланици пословног настајења, назив и адресу надлежног надзорног тела, - назив било које струковне организације, другог надлежног тела или организације код које је лице регистровано, - професионални назив, или кад такав назив не постоји, формалне квалификације лица и државу потписницу ЕЕП-а у којој их је стекао, - уколико лице обавља делатност која подлеже порезу на додату вредност (ПДВ), идентификациони број у складу са посебним прописом, - појединости о осигурању или другом средству личне или 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>колективне заштите, које се односе на професионалну одговорност.</p>			
10.	<p>НАСЛОВ III СЛОБОДА НАСТАЊЕЊА ПОГЛАВЉЕ I</p> <p>Општи систем признавања доказа о усавршавању</p> <p>Scope</p> <p>Ово поглавље примењује се на све у професије које новог наслова и у следећим случајевима када кандидат, из одређених и изузетних разлога, не испуњава услове утврђене у датим поглављима:</p> <p>(а) за делатности наведене у Прилогу IV, када мигрант не испуњава услове утврђене у члановима 17, 18 и 19;</p> <p>- (б) на докторе са основним усавршавањем, специјализоване докторе, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, ветеринарске хирурге, бабице, фармацеуте и архитекте када мигрантне испуњава услове о успешном и законитом обављању професионалног рада наведеном у члановима 23, 27, 33, 37, 39, 43 и 49;</p> <p>(с) на архитекте, када мигрант има доказ о формалним квалификацијама које нису неведене у Прилогу V, тачки 5.7;</p> <p>(д) не доводећи у питање чланове 21(1), 23 и 27, за докторе, медицинске сестре, докторе денталне медицине, ветеринарске хирурге, бабице, фармацеуте и архитекте који имају</p>	17.	<p><i>Изузеци од општег и аутоматског система признавања</i></p> <p>Члан 17.</p> <p>Општи систем признавања професионалних квалификација односи се на све професије које нису обухваћене признавањем професионалног искуства, нити аутоматским признавањем квалификација, и на случајеве када кандидат не испуњава услове за признавање професионалног искуства и аутоматско признавање квалификација, и то:</p> <p>- на делатности наведене у Прилогу IV. Директиве кад кандидат не испуњава услове за признавање професионалног искуства,</p> <p>- на докторе медицине, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и архитекте, када кандидат не испуњава услове за признавање професионалног искуства,</p> <p>- на архитекте, када кандидат поседује доказ о формалној квалификацији који није наведен у Прилогу V.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>доказ о формалним квалификацијама за специјализацију и који су морали проћи оспособљавање за доделу назива наведених у Прилогу V, тачкама 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 и 5.7.1, искључиво у сврху признавања одговарајуће специјалности;</p> <p>(е) на медицинске сестре опште неге и специјализоване медицинске сестре које имају доказ о формалним квалификацијама за специјализацију и које су морале проћи оспособљавање за доделу назива наведених у Прилогу V, тачка 5.22, када мигрант тражи признавање у другој земљи чланици где одговарајуће професионалне делатности обављају специјализоване медицинске сестре без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге;</p> <p>- (f) на специјализоване медицинске сестре без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге, када мигрант тражи признавање у другој држави чланици у којој одговарајуће професионалне делатности обављају медицинске сестре опште неге, специјализоване медицинске сестре без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге или специјализоване медицинске сестре које поседују доказ о формалним квалификацијама за специјализацију, а које су морале проћи оспособљавање за доделу назива наведених у Прилогу V, тачка 5.22;</p> <p>(г) на мигранте који испуњавају услове</p>		<p>Директиве, о признавању професионалне квалификације архитекте на основу минималних услова образовања,</p> <p>- на докторе медицине, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и архитекте који имају доказ о формалној квалификацији специјалиста, који морају проћи оспособљавање за доделу назива доктор медицине, медицинска сестра опште неге, доктор денталне медицине, доктор ветеринарске медицине, архитекта и магистар фармације, не доводећи у питање аутоматско признавање квалификација и стечена права, а искључиво у сврху признавања одговарајуће специјализације,</p> <p>- на медицинске сестре опште неге и специјализоване медицинске сестре које имају доказ о формалној квалификацији за специјализацију одређене гране, а које морају проћи оспособљавање да би добиле назив медицинска сестра опште неге када траже признавање у другој држави потписници ЕЕП-а, у којој одговарајуће професионалне делатности обавља специјализована медицинска сестра без оспособљености за делатност медицинске сестре</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	утврђене у члану 3(3).	18.	<p>опште неге, - на специјализоване медицинске сестре без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге, када траже признавање у другој држави потписници ЕЕП-а у којој одговарајуће професионалне делатности обављају медицинске сестре опште неге, специјализоване медицинске сестре без оспособљености за делатност медицинске сестре опште неге или специјализоване медицинске сестре које поседују доказ о формалној квалификацији за специјализацију, а које морају проћи оспособљавање за доделу назива медицинска сестра опште неге, - на кандидате који испуњавају услове наведене у члану 16. став 2. овог закона.</p> <p>Поступак за признавање професионалних квалификација по општем и аутоматском систему признавања</p> <p>Поступак признавања професионалних квалификација спроводе тела чија је надлежност утврђена посебним прописима.</p> <p>Услови за признавање професионалних квалификација за обављање одређене регулисане професије у сврху пословног настањења, као и детаљнија правила за слободно пружање</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>услуга на привременој или повременој основи на основу професионалних квалификација, прописују се посебним законом или подзаконским актом надлежног министарства или општим актима тела овлашћених законом.</p> <p>Став 1. овог члана не односи се на регулисане професије из главе IV. овог закона код којих се професионалне квалификације признају према начелу аутоматског признавања квалификација.</p> <p>Додатни услови за признавање професионалних квалификација и начин испуњавања тих услова за држављане из члана 3. став 3. овог закона, могу се регулисати посебним законом или подзаконским актом надлежних министарстава, односно општим актима законом овлашћених тела.</p> <p>У оквиру спровођења поступка из члана 18. став 1., надлежна тела:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примају захтеве за признавање професионалних квалификација, воде поступак и издају решења, - одређују особу задужену за попуњавање базе података подацима из свог делокруга, - обавештавају заинтересована лица о условима за признавање професионалних квалификација, - једанпут годишње достављају извештај о спровођењу овог закона и статистички приказ донетих решења националном координатору из члана 87. овог закона, 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			- обављају и друге послове утврђене посебним прописима.			
11.	<p>Нивои квалификација У складу са члановима 13 и 14(б), професионалне квалификације се деле на следеће нивое:</p> <p>(а) потврду оспособљености коју је издало надлежно тело у матичној држави чланици одређеној сходно законским прописима, регулаторним или административним одредбама дате државе чланице на основу:</p> <p>(i) било завршеног програма стручног оспособљавања који није део образовања којим се стиче сведочанство или диплома из нивоа Б, В, Г и Д овог члана или посебног испита без претходног оспособљавања или радног искуства стеченог током обављања професије с пуним радним временом у држави чланици током три узастопне године или истог трајања са скраћеним радним временом током претходних 10 година, или</p> <p>(ii) завршеног општег основног или средњег образовања, које потврђује да је лице стекло општа знања;</p> <p>(б) уверење које потврђује успешан завршетак средњег образовања,</p> <p>(i) или опште, после којег следе студије или стручно оспособљавање, осим оног наведеног у нивоу В и/или приправничка или стручна пракса која се захтева уз то образовање,</p> <p>(ii) или техничко или стручно, после којег, када је то потребно, следи наставак студија или стручно оспособљавање као што је наведено у нивоу А тачка 1), и/или</p>	14.	<p><i>Нивои професионалних квалификација</i></p> <p>Професионалне квалификације разврставају се на нивое А, Б, В, Г и Д, а доказују се следећим исправама:</p> <p>Ниво А – потврђује се доказом о формалној квалификацији, односно потврдом о оспособљености коју је издало надлежно тело у матичној држави потписници ЕЕП-а, на основу:</p> <p>1) завршеног програма стручног оспособљавања који није део образовања којим се стиче сведочанство или диплома из нивоа Б, В, Г и Д овог члана; посебног испита без претходног оспособљавања; радног искуства стеченог током обављања професије с пуним радним временом у држави потписници ЕЕП-а током три узастопне године или истог трајања са скраћеним радним временом (повремено) током претходних 10 година, или</p> <p>2) завршеног општег основног или средњег образовања, које потврђује да је лице стекло општа знања;</p> <p>Ниво Б – доказује се дипломом, сведочанством, односно уверењем којим се потврђује да је лице завршило средње образовање:</p> <p>1) опште, после којег следе студије или стручно оспособљавање, осим оног наведеног у нивоу В и/или приправничка или стручна пракса која се захтева уз то образовање,</p> <p>2) техничко или стручно, после</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>приправничка или стручна пракса потребна за то образовање, односно оспособљавање;</p> <p>(с) диплома потврђује успешно завршен програм образовања</p> <p>(i) после средњошколског, различит од оног наведеног у нивоима Г и Д, у трајању од најмање једне године или у одговарајућем трајању повремено, с тим да је један од услова као опште правило успешно завршен програм средњег образовања који омогућава упис на програм високог образовања или завршен истоветан програм средњег образовања, као и стручно оспособљавање које може бити услов за тај програм након завршетка средњег образовања, или</p> <p>(ii) регулисаног програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних професија, стручног оспособљавања с посебном структуром, којим се стичу компетенције изнад нивоа Б из тачке 2), и које је једнако нивоу програма стручног оспособљавања из тачке 1) тог нивоа, ако такво образовање или оспособљавање пружа упоредив стручни стандард и ако се њиме припрема лице за упоредив степен одговорности и функција, под условом да је уз диплому приложена потврда коју је издала матична држава чланица;</p> <p>(d) Ниво Г – доказује се дипломом која потврђује успешно завршено образовање после средњошколског у трајању од најмање три и највише четири године, или истог трајања кад се одвија повремено, које може бити изражено ЕСПБ бодовима, стеченим на универзитету, другој високошколској или некој другој установи на истом нивоу, и када је потребно, успешан завршетак стручног</p>		<p>којег, када је то потребно, следи наставак студија или стручно оспособљавање као што је наведено у нивоу А тачка 1), и/или приправничка или стручна пракса потребна за то образовање, односно оспособљавање;</p> <p>Ниво В – доказује се дипломом која потврђује:</p> <p>1) успешно завршен програм образовања после средњошколског, различит од оног наведеног у нивоима Г и Д, у трајању од најмање једне године или у одговарајућем трајању повремено, с тим да је један од услова као опште правило успешно завршен програм средњег образовања који омогућава упис на програм високог образовања или завршен истоветан програм средњег образовања, као и стручно оспособљавање које може бити услов за тај програм након завршетка средњег образовања, или</p> <p>2) програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних професија, стручног оспособљавања с посебном структуром, којим се стичу компетенције изнад нивоа Б из тачке 2), и које је једнако нивоу програма стручног оспособљавања из тачке 1) тог нивоа, ако такво образовање или оспособљавање пружа упоредив стручни стандард и ако се њиме припрема лице за упоредив степен одговорности и функција, под условом да је уз диплому приложена потврда коју је издала матична држава потписница ЕЕП-а;</p> <p>Ниво Г – доказује се дипломом која потврђује успешно завршено образовање после средњошколског у трајању од најмање три и највише четири године, или</p>			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>оспособљавања које је обавезно уз такво образовање;</p> <p>(е) Ниво Д – доказује се дипломом којом се потврђује да је лице успешно завршило најмање четворогодишње студије после средњег образовања или истог трајања када се одвија повремено, које може бити изражено ЕСПБ бодовима, стеченом на универзитету или високошколској установи или некој другој установи истог нивоа и, када је то потребно, успешан завршетак стручног оспособљавања које је обавезно уз такво образовање.</p>		<p>истог трајања кад се одвија повремено, које може бити изражено ЕСПБ бодовима, стеченим на универзитету, другој високошколској или некој другој установи на истом нивоу, и када је потребно, успешан завршетак стручног оспособљавања које је обавезно уз такво образовање;</p> <p>Ниво Д – доказује се дипломом којом се потврђује да је лице успешно завршило најмање четворогодишње студије после средњег образовања или истог трајања када се одвија повремено, које може бити изражено ЕСПБ бодовима, стеченом на универзитету или високошколској установи или некој другој установи истог нивоа и, када је то потребно, успешан завршетак стручног оспособљавања које је обавезно уз такво образовање.</p> <p>Надлежно тело на захтев кандидата или надлежног тела државе потписнице ЕЕП-а потврђује ниво професионалне квалификације на основу доказа из овог члана.</p>			
12.	<p>Сваки доказ о формалним квалификацијама или скуп доказа о формалном образовању издат од стране надлежног органа у држави чланици, којим се потврђује да је успешно завршио програм оспособљавања и усавршавања, који је саставни део образовног програма, односно ван њега, на подручју државе потписнице ЕЕП-а и који је признат у тој држави потписници ЕЕП-а као једнак ниво и који на кандидата преноси иста права приступа или обављања професије односно припрема га за обављање професије,</p>	15.	<p><i>Једнаки ниво професионалних квалификација</i></p> <p>Надлежно тело признаће исти ниво професионалне квалификације из члана 14. овог закона, ако кандидат достави доказ о професионалној квалификацији на основу којег у држави потписници ЕЕП-а остварује право приступа професији и обављању професије, односно припрема га за обављање професије, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - који је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а и 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>сматраће се доказом о формалним квалификацијама из члана 14, укључујући и дати ниво.</p> <p>Свака професионална квалификација која, иако не испуњава захтеве садржане у законодавним, регулаторним или административним одредбама на снази у матичној држави чланице за приступ професији или обављање професије, преноси на кандидата стечена права на основу ових одредаба, сматраће се такође таквим доказом о формалним квалификацијама под истим условима утврђеним у првој алинеји. Ово се нарочито примењује ако матична држава чланица подигне ниво усавршавања који је потребан за приступ професији и њено обављање, и ако је појединац прошао кроз програм претходног усавршавања, које не испуњава захтеве нових квалификација, он има користи од стечених права на основу националних законодавних, регулаторних или административних одредаба; у том случају претходно усавршавање се разматра од стране државе чланице домаћина, у сврху примене члана 13, као одговарајући за ниво новог програма усавршавања.</p>		<p>- којим се потврђује да је успешно завршио програм оспособљавања и усавршавања, који је саставни део образовног програма, односно ван њега, на подручју државе потписнице ЕЕП-а и који је признат у тој држави потписници ЕЕП-а као једнак ниво.</p> <p>Изузетно од става 1. овог члана надлежно тело признаће исти ниво професионалне квалификације и у случају да та квалификација не испуњава услове садржане у прописима који су на снази у матичној држави потписници ЕЕП-а, али се тим прописима државе потписнице ЕЕП-а кандидату гарантују стечена права за бављање и могућност бављења професијом.</p> <p>Став 2. овог члана примењује се и у случају када матична држава потписница ЕЕП-а повиси ниво потребан за приступ професији и бављење том професијом, и ако кандидат користи стечена права после завршетка оспособљавања које не задовољава услове новог нивоа, на основу прописа који су на снази у матичној држави потписници ЕЕП-а.</p> <p>У случају из става 3. овог члана, надлежно тело признаће претходно оспособљавање као да одговара нивоу новог оспособљавања.</p>			
13.1.	<p>Услови за признавање</p> <p>Ако је приступ регулисаној професији или обављање регулисане професије у држави чланице домаћину зависна од поседовања</p>		<p><i>Услови признавања</i></p> <p>Ако су приступ регулисаној професији или бављење том професијом у Републици Србији условљени одређеним</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>специфичних професионалних квалификација, надлежни орган исте државе чланице дужан је да дозволи кандидатима приступ професији и обављање професије, под истим условима који се примењују на њихове држављане, уколико поседују потврду оспособљености или доказ о формалним квалификацијама из члана 11, коју захтева друга држава чланица, да би стекли приступ професији и обављали ту професију на њеној територији.</p> <p>Надлежан орган у држави чланици, именован у складу са законима, прописима или административним одредбама дате државе чланице дужан је да изда потврде оспособљености или доказ о формалним квалификацијама.</p>	<p>16.1.</p> <p>16.1.a)</p>	<p>професионалним квалификацијама, надлежно тело ће дозволити приступ тој професији и бављење том професијом под истим условима који су прописани за домаће држављане, кандидату који је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стекао професионалну квалификацију у некој од држава потписница ЕЕП-а и има потврду о оспособљености или доказ о формалној квалификацији који тражи та држава чланица за приступ или обављање регулисане професије; или 			
13.2.	<p>Приступ професији и обављање професије описане у ставу 1 биће загарантован кандидатима који су обављали дату професију са пуним радним временом у укупном трајању од једне године или у једнаком укупном трајању са непуним радним временом у последњих 10 година у другој држави чланици у којој та професија није регулисана, и која поседује једну или више потврда о оспособљености или доказа о формалним квалификацијама које је издала друга држава чланица у којој та професија није регулисана.</p> <p>Потврде о оспособљености и доказ о формалним квалификацијама морају испуњавати следеће услове:</p> <p>(а) да их издаје надлежан орган у држави чланици, одређен у складу са законима,</p>	<p>16.1.б)</p> <p>16.2.</p> <p>16.2.a)</p> <p>16.2.b)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - обављао ту професију са пуним или непуним радним временом у укупном трајању од најмање једне године у последњих десет година у држави потписници ЕЕП-а у којој та професија није регулисана, под условом да поседује једну или више потврда о оспособљености или доказа о формалној квалификацији из члана 13. овог закона, које је издало надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а у којој та професија није регулисана. <p>Потврда о оспособљености или доказ о формалној квалификацији морају испуњавати следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да их издају надлежна тела државе потписнице ЕЕП-а, - да потврђују да је 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>прописима или административним одредбама државе чланице;</p> <p>(б) да потврђују да је кандидат припремљен за обављање те професије.</p> <p>Надлежно тело не мора захтевати једногодишње професионално искуство из прве алинеје, ако доказ о формалној квалификацији који кандидат поседује потврђује регулисано образовање и оспособљавање.</p>	16.3	<p>кандидат припремљен за обављање те професије.</p> <p>Надлежно тело не може захтевати једногодишње професионално искуство из става 1. алинеја 2. овог члана, ако доказ о формалној квалификацији који кандидат поседује потврђује регулисано образовање и оспособљавање у матичној држави потписници ЕЕП-а која је издала доказ.</p>			
13.3	<p>Држава чланица домаћин дужна је да прихвати ниво потврђен у члану 11 од стране матичне државе чланице, као и уверење којим матична држава чланица потврђује да је регулисано образовање и оспособљавање или стручно оспособљавање уз посебну структуру наведену у тачки (с)(ii) члана 11 једнако нивоу који је обезбеђен у тачки (с)(i) члана 11.</p>	16.5.	<p>Надлежно тело не може захтевати једногодишње професионално искуство из става 1. овог члана, ако доказ о формалној квалификацији који кандидат поседује потврђује регулисано образовање и оспособљавање на нивоу професионалних квалификација из члана 14. овог закона.</p>	ПУ		
13.4	<p>Одступањем од ставова 1 и 2 овог члана и члана 14, надлежни орган државе чланице домаћина може носиоцима оспособљености груписане под тачком (а) члана 11 одбити приступ и обављање професије када је национална професионална квалификација потребна за обављање професије на њеној територији сврстана под тачком (е) члана 11.</p>	16.6.	<p>Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана и члана 17. овог закона, надлежно тело може одбити приступ и обављање професије на подручју Републике Србије кандидату који поседује потврду о оспособљености из члана 14. овог закона, у случају да се за приступ и обављање те професије у Републици Србији захтева професионална квалификација наведена у члану 14. за ниво Д овог закона.</p>	ПУ		
14.1	<p>Компензацијске мере</p> <p>Члан 13. не спречава државе чланице да захтевају од подносиоца пријаве да заврши период прилагођавања до три године или да изврши проверу оспособљености ако:</p>	21.1.	<p>Надлежно тело може у поступку признавања професионалне квалификације од кандидата који испуњава услове из члана 16. овог закона да затражи спровођење једне од допунских мера, и то:</p> <p>1) период прилагођавања до три године или</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(а) оспособљавање које је прошао обухвата битно различите садржаје од оних које обухвата доказ о формалној квалификацији који је прописан у држави домаћину;</p> <p>(б) регулисана професија у држави домаћину садржи једну или више активности регулисане професије које не постоје у тој професији у матичној држави кандидата, а оспособљавање које се тражи у држави домаћину обухвата битно различите садржаје од садржаја које обухвата потврда о оспособљености или доказ о формалној квалификацији.</p>	21.2.	<p>2) проверу оспособљености. Спровођење допунске мере из става 1. овог члана, надлежно тело може да затражи од кандидата ако:</p> <p>1) оспособљавање које је прошао обухвата битно различите садржаје од оних које обухвата доказ о формалној квалификацији који је прописан у Републици Србији или</p> <p>2) регулисана професија у Републици Србији садржи једну или више активности које не постоје у тој професији у матичној држави кандидата, а оспособљавање које се тражи у Републици Србији обухвата битно различите садржаје од садржаја које обухвата потврда о оспособљености или доказ о формалној квалификацији.</p>			
14.2.	<p>Када држава чланица домаћин користи могућност да понуди оције из параграфа 1, може понудити подносиоцу захтева избор између периода прилагођавања или провере. Када држава чланица, ценећи дату професију процени да је потребно дерогирати оно што је прописано претходним подпараграфом, чиме се даје подносиоцу захтева могућност избора између периода прилагођавања или провере, унапред ће обавестити другу државу чланицу и Комисију и обезбедити довољно оправдање за дерогацију. Када Комисија утврди да дерогација из другог подпараграфа није одговарајућа или није у складу са правом Уније, усвојиће акт имплементације, у року од три месеца од пријема свих неопходних информација, затражиће од одговарајуће државе чланице да</p>	21.3	<p>Надлежно тело упоређује документацију о професионалним квалификацијама кандидата са професионалним квалификацијама које су у Републици Србији прописане као услов за обављање одређене регулисане професије. Ако на основу тог поређења надлежно тело оцени да квалификације кандидата не одговарају, односно да постоје битне разлике између професионалних квалификација кандидата и професионалних квалификација које су прописане за обављање регулисане професије у Републици Србији, закључком позива кандидата да се у року од 30 дана писмено изјасни о избору једне од допунских мера из става 1. овог члана. Надлежно тело доноси привремено</p>	ПУ		
		21.4.				

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	се уздржи од предвиђених мера. У одсуству благовременог одговора Комије, примениће се дерогирање.		решење којим се кандидату утврђује допунска мера из става 1. овог члана, а на основу избора кандидата из става 3. овог члана, у року од 60 дана од дана изјашњења кандидата о избору допунске мере.			
14.3.	<p>Изузетно од начела према којем подносилац има право избора, како је одређено у ставу 2. за професије чије обављање захтева одређено познавање националног права и код којих је пружање савета и/или помоћи у вези с националним правом битан и сталан аспект професионалне делатности, држава чланица домаћин може прописати период прилагођавања или проверу оспособљености.</p> <p>То се такође примењује и на случајеве наведене у члану 10. тачкама (б) и (ц), члану 10. тачки (д) која се односи на докторе медицине и докторе денталне медицине, у члану 10. тачки (ф) кад мигрант тражи признавање у другој држави чланици у којој одговарајуће професионалне делатности обављају медицинске сестре за општу здравствену негу или специјализоване медицинске сестре које имају доказ о формалној оспособљености за специјалисте који су завршили оспособљавање на основу којег се добија професионални назив наведен у Прилогу В. тачки 5.2.2. и члану 10. тачки (г).</p> <p>У случајевима обухваћеним чланом 10. тачком (а), држава чланица домаћин може захтевати период прилагођавања или проверу оспособљености ако мигрант намерава да обавља професионалне делатности као samozапослена особа или</p>	<p>23.1</p> <p>23.2.</p>	<p>Изузетно, кандидат нема право избора допунске мере и надлежно тело одређује привременим решењем допунску меру у случају:</p> <p>1) кад обављање професије захтева прецизно познавање правног система и позитивних прописа Републике Србије и када је саветовање и/или помоћ у вези са познавањем правног система и позитивних прописа Републике Србије стални и битни садржај обављања регулисане професије,</p> <p>2) када кандидат поседује квалификацију на нивоу из члана 14. за ниво А овог закона, а за обављање наведене професије у Републици Србији се захтева квалификација на нивоу В из члана 14. овог закона или</p> <p>3) када кандидат поседује квалификацију на нивоу Б из члана 14. овог закона, а за обављање наведене професије у Републици Србији се захтева квалификација на нивоу Г или Д из члана 14. овог закона.</p> <p>Надлежно тело може привременим решењем одредити спровођење обе допунске мере из члана 21. став 1. и кандидат нема право избора допунске мере у случају када поседује квалификацију на нивоу А из члана 14. овог закона, а за обављање професије у Републици Србији се захтева квалификација на нивоу Г из</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>директор привредног друштва, које захтевају познавање и примену посебних националних прописа који су на снази, под условом да надлежна тела државе чланице домаћина захтевају познавање и примену тих прописа за приступ тим активностима и од својих држављана.</p> <p>Изузетно од начела према којем подносилац има право избора, како је одређено у ставу 2., држава чланица домаћин може прописати или период прилагођавања или проверу оспособљености у случају:</p> <p>(а) да носилац професионалне квалификације из тачке (а) Члана 11., који је поднео захтев за признавање професионалне квалификације где се тражи национална професионална квалификација под тачком (ц) Члана 11; или</p> <p>(б) да носилац професионалне квалификације из тачке (б) Члана 11., који је поднео захтев за признавање професионалне квалификације где се тражи национална професионална квалификација под тачкама (д) или (е) Члана 11.</p> <p>У случају носиоца професионалних квалификација из тачке (а) Члана 11 који је поднео захтев за признавање професионалне квалификације где се тражи национална професионална квалификација под тачком (д) Члана 11, држава чланица домаћин може захтевати и период прилагођавања и проверу оспособљености.</p>	23.3.	<p>члана 14. овог закона.</p> <p>Привременим решењем детаљно ће се образложити зашто је одређена конкретна допунска мера и садржаће информације о потребном нивоу професионалне квалификације за обављање регулисане професије у Републици Србији и о нивоу професионалне квалификације коју поседује кандидат према члану 14. овог закона, као и појединости о битно различитом садржају због којих је допунска мера одређена и разлоге зашто се те разлике не могу надокнадити компетенцијама стеченим у матичној држави потписници ЕЕП-а.</p>			
14.4.	<p>За потребе примене ставова 1. и 5., „битно различита грађа” значи грађу чије је познавање битно за бављање професијом и с обзиром на коју се оспособљавање које је мигрант завршио битно разликује у погледу</p>	21.6	<p>Битно различит садржај из става 2. овог члана подразумева садржај оспособљавања, односно стечене компетенције које су кључне за обављање професије, а оспособљавање кандидата је</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	трајања и садржаја од оног које захтева држава чланица домаћин.		битно различито у погледу трајања или садржаја у односу на захтеве прописане у Републици Србији.			
14.5.	Став 1. примењује се поштујући начело пропорционалности. Ако држава чланица домаћин намерава да захтева од подносиоца да обави период прилагођавања, односно да положи проверу оспособљености, она најпре мора да утврди да ли су знање, вештине и компетенције које је подносилац стекао током свог стручног искуства или током целоживотног учења и које је званично потврдило надлежно тело у било којој држави чланици, или у некој трећој земљи, такве природе да у целисти или делимично обухватају битне разлике наведене у ставу 4.	21.5	У случају из става 4. овог члана, приликом одређивања допунске мере надлежно тело дужно је да поштује начело пропорционалности и да утврди да ли су компетенције које је кандидат стекао у држави потписници ЕЕП-а или трећој држави током свог професионалног искуства или у оквиру целоживотног образовања, такве природе да у потпуности или делимично обухватају битно различит садржај наведен у ставу 6. овог члана.	ПУ		
14.6.	Одлука којом се захтева период прилагођавања или провера оспособљености биће оправдана. Посебно, подносиоцу ће бити пружене следеће информације: (А) ниво стручне спреме потребне за државу чланицу домаћина и ниво стручне спреме коју има подносилац у складу са класификацијом изложеном у члану 11; и (Б) значајне разлике из става 4. и разлоге због којих те разлике не могу бити компензоване знањима, вештинама и компетенцијама стеченим током професионалног искуства или кроз доживотно учење, и у том циљу формално потврђене од стране надлежног органа.	23.3	Привременим решењем детаљно ће се образложити зашто је одређена конкретна допунска мера и садржаће информације о потребном нивоу професионалне квалификације за обављање регулисане професије у Републици Србији и о нивоу професионалне квалификације коју поседује кандидат према члану 14. овог закона, као и појединости о битно различитом садржају због којих је допунска мера одређена и разлоге зашто се те разлике не могу надокнадити компетенцијама стеченим у матичној држави потписници ЕЕП-а.	ПУ		
14.7.	Државе чланице ће осигурати да подносилац има могућност провере оспособљености из става 1. најкасније шест месеци након почетне одлуке којом се захтева провера оспособљености подносиоца захтева.	22.2.	Уколико је кандидат изабрао допунску меру члана 21. став 1. тачке 2), надлежно тело дужно је да у привременом решењу: - утврди рок за проверу	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>оспособљености (спровођење практичног и/или теоријског дела) којим се кандидату омогућава прва провера оспособљености у оквиру шест месеци од дана доношења привременог решења,</p> <ul style="list-style-type: none"> - одреди попис образовних садржаја који подлежу провери оспособљености, а нису обухваћени кандидатовим доказима о формалној квалификацији, али су битни за обављање регулисане професије у Републици Србији. 			
15.	deleted					
16.	<p>Захтеви који се односе на признавање стручног искуства</p> <p>Ако у држави чланици приступ једној од делатности наведених у Прилогу IV или обављање те делатности зависи од општег, пословног или стручног знања и способности, та ће држава чланица признати претходно обављање делатности у другој држави чланици као довољан доказ тог знања и способности. Та је делатност морала да буде обављана у складу с члановима 17., 18. и 19.</p>	25.	<p>Признавање професионалног искуства</p> <p>У случају када је код одређених делатности за признавање одређене професионалне квалификације довољно професионално искуство које показује опште и/или стручно знање и вештине, надлежно тело може кандидату признати претходно бављење том делатношћу у другој држави потписници ЕЕП-а као довољан доказ о оспособљености.</p> <p>Ако се утврде битне разлике у оствареним исходима учења и припадајућим знањима, вештинама и компетенцијама кандидата које је стекао у матичној држави потписници ЕЕП-а, укључујући и опште и/или стручно знање и вештине, односно професионално искуство, надлежна тела могу да затраже додатно оспособљавање или проверу оспособљености.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>У случају делатности из Прилога IV. Директиве када кандидат не испуњава услове из чл. 25., 26., 27. и 28. овог закона, његове професионалне квалификације подлежу поступку признавања по општем систему.</p>			
17.1.	<p>Делатности наведене у списку I Прилога IV 1. У случају делатности из пописа I. у Прилогу IV., ту делатност је корисник морао претходно да обавља: (а) шест узастопних година као samozапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву; или (б) три узастопне године као samozапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву, кад корисник докаже да је завршио оспособљавање у трајању од најмање три године за делатност о којој је реч, што доказује јавном исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило потпуно ваљаном; или (ц) четири узастопне године као samozапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву, кад корисник може доказати да је за делатност о којој је реч претходно завршио оспособљавање од најмање две године, што доказује јавном исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило потпуно ваљаном; или (д) три узастопне године као samozапослена особа, кад корисник може доказати да је обављао делатност о којој је реч као samozапослена особа најмање пет година; или (е) пет узастопних година на руководећем</p>	26.1.	<p><i>Делатности за које се признаје професионално искуство</i> У случају делатности наведених у попису V. Прилога IV. Директиве, надлежно тело признаће претходно бављење том делатношћу у другој држави потписници ЕЕП-а као доказ оспособљености, ако се кандидат том делатношћу претходно бавио:</p> <ul style="list-style-type: none"> - шест узастопних година самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, - три узастопне године самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, кад кандидат докаже да је прошао оспособљавање у трајању од најмање три године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело, - четири узастопне године самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, кад кандидат докаже да је прошао 	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>положају од којих је најмање три године обављао техничке дужности и био одговоран за најмање један одјел у подuzeћу, кад корисник може доказати да је за делатност о којој је реч претходно завршио оспособљавање од најмање три године, што доказује јавном исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило потпуно ваљаном.</p>		<p>оспособљавање у трајању од најмање две године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,</p> <ul style="list-style-type: none"> - три узастопне године самостално (као samozапослени), кад кандидат докаже да се бавио делатношћу о којој је реч самостално (као samozапослени) током најмање пет година, или - пет узастопних година на извршним функцијама од којих је најмање три године био ангажован за техничке послове и одговорности најмање једног дела привредног друштва, кад кандидат докаже да је за делатност о којој је реч претходно прошао оспособљавање од најмање три године, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело. 			
17.2.	<p>. У случају (а) и (д) обављање делатности није смело да се заврши пре више од десет година од дана кад је особа о којој је реч поднела потпун захтев надлежном телу из члана 56.</p>	26.2.	<p>У случајевима из става 1. ал. 1. и 4. овог члана бављење делатношћу није се смело завршити пре више од десет година рачунајући од датума кад је кандидат поднео потпун захтев надлежном телу.</p>	ПУ		
17.3.	<p>Став 1. тачка (е) не примењује се на делатности из претходне групе 855,</p>	26.3.	<p>Став 1. алинеја 5. овог члана не односи се на регистравање фризерске делатности по</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	фризерске салоне, из номенклатуре ISIC.		Међународном стандарду класификације делатности („ISIC“).			
18.1.	<p>Делатности наведене у списку II Прилога IV</p> <p>1. У случају делатности из списка II. Прилога IV., ту делатност је корисник морао претходно да обавља:</p> <p>(а) пет узастопних година као samozапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву; или</p> <p>(б) три узастопне године као samozапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву, ако корисник докаже да је за делатност о којој је реч претходно завршио оспособљавање од најмање три године, што доказује јавном исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило као потпуно ваљану; или</p> <p>(ц) четири узастопне године као samozапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву, кад корисник може доказати да је за делатност о којој је реч претходно завршио оспособљавање од најмање две године, што доказује јавном исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило као потпуно ваљану; или</p> <p>(д) три узастопне године као samozапослена особа, ако корисник може доказати да је најмање пет година самостално обављао делатност о којој је реч; или</p> <p>(е) пет узастопних година као запослена особа, ако корисник може доказати да је претходно завршио оспособљавање у трајању од најмање три године за делатност о којој је реч, што доказује јавном исправом коју је</p>	27.1	<p>У случају делатности наведених у попису II. Прилога IV. Директиве, надлежно тело признаће претходно бављење том делатношћу у другој држави потписници ЕЕП-а као доказ оспособљености ако се кандидат том делатношћу претходно бавио:</p> <p>1) пет узастопних година самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву,</p> <p>2) три узастопне године самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, ако кандидат докаже да је за делатност о којој је реч претходно прошао оспособљавање од најмање три године, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,</p> <p>3) четири узастопне године самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, кад кандидат докаже да је за делатност о којој је реч претходно завршио оспособљавање од најмање две године, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,</p> <p>4) три узастопне године самостално (као samozапослени), ако кандидат докаже да се бавио делатношћу о којој је реч самостално (као</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило као потпуно ваљану, или</p> <p>(ф) шест узастопних година као запослена особа, ако корисник може доказати да је претходно завршио оспособљавање у трајању од најмање две године за делатност о којој је реч, што доказује јавном исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило као потпуно ваљану.</p>		<p>самозапослени) током најмање пет година,</p> <p>5) пет узастопних година самостално (као самозапослени), ако кандидат докаже да је претходно прошао оспособљавање у трајању од најмање три године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело или</p> <p>б) шест узастопних година самостално (као самозапослени), ако кандидат докаже да је претходно прошао оспособљавање у трајању од најмање две године за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело.</p>			
18.2.	<p>У случајевима (а) и (д) делатност није смела да се заврши више од десет година пре дана кад је особа о којој је реч поднела потпун захтев надлежном телу из члана 56.</p>	27.2	<p>У случајевима из става 1. тач. 1) и 4) овога члана бављење делатношћу није смело да се заврши пре више од десет година рачунајући од датума кад је кандидат поднео потпун захтев надлежном телу.</p>	ПУ		
19.1.	<p>Делатности наведене у списку III. Прилога IV.</p> <p>У случају делатности из списка III. Прилога IV., ту делатност је корисник морао претходно да обавља:</p> <p>(а) три узастопне године као самозапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву; или</p> <p>(б) две узастопне године као самозапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву, ако корисник може да докаже да је претходно завршио оспособљавање за делатност о којој је реч, што доказује јавном</p>	28.1.	<p>У случају делатности из пописа III. Прилога IV. Директиве, надлежно тело признаће претходно бављење том делатношћу у другој држави чланици као доказ оспособљености за обављање такве делатности, ако се кандидат том делатношћу претходно бавио:</p> <p>1) три узастопне године самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву,</p> <p>2) две узастопне године, самостално (као самозапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, ако кандидат докаже</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило као потпуно ваљану; или</p> <p>(ц) две узастопне године као samozапослена особа или као одговорно лице у привредном друштву, ако корисник може да докаже да је обављао делатност о којој је реч као запослење најмање три године; или</p> <p>(д) три узастопне године као запослена особа, ако корисник може да докаже да је претходно завршио оспособљавање за делатност о којој је реч, што доказује јавном исправом коју је признала држава чланица или коју је надлежно стручно тело оценило као потпуно ваљану.</p>		<p>да је претходно прошао оспособљавање за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело,</p> <p>3) две узастопне године, самостално (као samozапослени) или као одговорно лице у привредном друштву, ако кандидат докаже да се бавио делатношћу о којој је реч самостално најмање три године или</p> <p>4) три узастопне године, на основу запослења, ако кандидат докаже да је претходно прошао оспособљавање за делатност о којој је реч, што потврђује јавном исправом коју је признала држава потписница ЕЕП-а или чију је пуну ваљаност оценило надлежно тело.</p>			
19.2.	<p>У случајевима (а) и (ц) делатност није смела да се заврши више од десет година пре дана кад је особа о којој је реч поднела потпун захтев надлежном телу из члана 5б.</p>	28.2.	<p>У случајевима из става 1. тач. 1) и 3) овог члана бављење делатношћу није смело да се заврши пре више од десет година рачунајући од датума кад је кандидат поднео потпун захтев надлежном телу.</p>	ПУ		
20.	<p>Измена списка делатности из Прилога IV</p> <p>Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу са чланом 57ц који се односе на усклађивање са списком активности наведених у Анексу IV које су предмет признавања професионалног искуства у складу са чланом 1б., са циљем да се ажурирају или разјасне активности наведене у Анексу IV, нарочито у циљу даљег одређивања њиховог обима, као и да се узму у обзир најновија достигнућа у области</p>			НП		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>номенклатура заснованих на активностима, тако да то не подразумева било какав сужавање обима активности које се односе на индивидуалне категорије и да нема промена активности између постојећих листа I, II и III Анекса IV.</p>					
21.1.	<p>ПОГЛАВЉЕ III Признавање на основу усклађивања минималних услова осposобљавања Одељак 1 Опште одредбе Начело аутоматског признавања Свака држава чланица признаје доказе о формалној осposобљености за докторе медицине, који омогућују приступ професионалним делатностима доктора медицине с основном осposобљеношћу и доктора медицине специјалиста, као и доказе о формалној осposобљености за медицинске сестре за општу здравствену негу, докторе денталне медицине, специјалисте денталне медицине, ветеринаре, фармацеуте и архитекте, наведене у тачкама 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.6.2. и 5.7.1. Прилога V., који задовољавају минималне услове осposобљавања из Члана 24., 25., 31., 34., 35., 38., 44. и 46. те у сврху приступа професионалним делатностима и њиховом обављању признаје тим доказима на свом државном подручју једнаку ваљаност као и доказима о формалној осposобљености које сама издаје. Такве доказе о формалној осposобљености</p>	29.1.	<p>IV. АУТОМАТСКО ПРИЗНАВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА</p> <p><i>Заједничке одредбе</i> Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте које су издале државе потписнице ЕЕП-а, из Прилога V. Директиве (за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте) имају једнаку вредност као докази о професионалној квалификацији који су издати у Републици Србији, и признају се по начелу аутоматског признавања професионалних квалификација. Докази о професионалној</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>морају издати надлежна тела држава чланица и треба им приложити, где је то примерено, документе наведене у тачкама 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.6.2. и 5.7.1. Прилога V.</p> <p>Одредбе првог и другог подстава не утичу на стечена права из члана 23., 27., 33., 37., 39. и 49.</p>	<p>29.2.</p> <p>29.5.</p>	<p>квалификацији доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине, архитекте, имају исту вредност ако су их издала надлежна тела која издају доказе о професионалној квалификацији државе потписнице ЕЕП-а, и ако су им приложени, када је потребно, документи наведени у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. и 5.7.2. из Прилога V. Директиве.</p> <p>Одредбе става 1. овог члана немају утицаја на одредбе о стеченим правима из овог закона.</p>			
21.2.	<p>Свака држава чланица, у сврху обављања Опште медицинске праксе у оквиру свог националног систем а социјалног осигурања, признаје доказе о формалној оспособљености из тачке 5.1.4. Прилога V., које су државе чланице издале држављанима других држава чланица у складу с минималним условима оспособљавања који су утврђени чланом 28. Одредбе претходног подстава не утичу на стечена права из члана 30.</p>	<p>29.1</p> <p>29.5</p>	<p>Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте које су издале државе потписнице ЕЕП-а, из Прилога V. Директиве (за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте) имају једнаку вредност као докази о професионалној квалификацији који су издати у Републици Србији, и признају се по начелу</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		29.6	<p>аутоматског признавања професионалних квалификација.</p> <p>Одредбе става 1. овог члана немају утицаја на одредбе о стеченим правима из овог закона.</p> <p>Докази о професионалној квалификацији доктора медицине, које су државе потписнице ЕЕП-а издале држављанима других држава потписница ЕЕП-а, исте су вредности као докази о професионалној квалификацији доктора медицине специјалисте ради приступа делатности примарне здравствене заштите у Републици Србији, признају се по начелу аутоматског признавања професионалних квалификација и не утичу на стечена права доктора медицине.</p>			
21.3.	<p>Свака држава чланица признаје доказе о формалној оспособљености за бабице наведене у тачки 5.5.2. Прилога V., које су државе чланице доделиле држављанима других држава чланица, а који задовољавају минималне услове оспособљавања из члана 40. и задовољавају критеријуме који су утврђени чланом 41., те у сврху приступа професионалним делатностима и њиховог обављања, признаје тим доказима на свом државном подручју једнаку ваљаност као и доказима о формалној оспособљености које сама издаје. Ова одредба не утиче на стечена права из члана 23. и 43.</p>	29.7.	<p>Докази о професионалној квалификацији бабице, из тачке 5.5.2. Прилога V. Директиве, биће аутоматски признати уколико су испуњени услови прописани чланом 41. став 1. Директиве.</p>	ПУ		
21.4.	<p>У погледу рада апотека које не подлежу територијалним ограничењима, Државе чланице нису дужне да признају ваљаност доказа о формалној оспособљености из тачке</p>	43.	<p>Република Србија признаје доказ надлежног тела државе потписнице ЕЕП-а да је то лице запослено на пословима магистра фармације током периода</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>5.6.2. Прилога В. за оснивање нових јавних апотека. Држава чланица може, путем одступања, одлучити да не призна дејство доказу о формалним квалификацијама из тачке 5.6.2 Прилога V, за оснивање нових јавних апотека. За потребе овог става, новим се апотекама сматрају и апотеке које су отворене мање од три године.</p> <p>То одступање не може да се примени у односу магистра фармације чији су формалне квалификације већ признате од стране надлежних органа државе чланице домаћина за друге сврхе и који су ефективно и законито били ангажовани у професионалним делатностима магистра фармације најмање три узастопне године у тој држави чланици.</p>		<p>потребног за стицање професионалног искуства неопходног за приступ професији магистра фармације.</p> <p>Доказ из става 1. овог члана пропраћен је доказом о професионалној квалификацији за магистра фармације.</p> <p>Надлежно тело не мора носиоцу професионалне квалификације признати доказ о професионалној квалификацији магистра фармације у сврху оснивања нове апотеке ако је водио апотеку мање од три године.</p> <p>Изузетно од ст. 1 и 2. овог члана, надлежно тело може признати доказ о професионалној квалификацији магистра фармације ако је надлежно тело друге државе потписнице ЕЕП-а већ признало доказ о професионалној квалификацији магистра фармације у друге сврхе, под условом да је магистар фармације држављанин државе потписнице ЕЕП-а стварно и законито обављао апотекарску делатност најмање три узастопне године у тој држави чланици.</p>			
21.5.	Доказ о формалној оспособљености за архитекте из тачке 5.7.1. Прилога V., који се аутоматски признаје у складу са ставом 1., доказује завршен програм оспособљавања који није започео пре референтне академске године из тог Прилога.	29.8.	Начело аутоматског признавања професионалних квалификација примењује се на доказе о професионалној квалификацији издате у државама потписницама ЕЕП-а за архитекте из тачке 5.7.1. Прилога V. Директиве, којима се доказује завршено оспособљавање започето најраније током референтне академске године из тачке 5.7.1. Прилога V. Директиве.	ПУ		
21.6.	Свака држава чланица за обављање и приступ професионалној делатности доктора	29.9.	Начело аутоматског признавања професионалних квалификација у	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>медицине, медицинских сестара за општу здравствену негу, доктора денталне медицине, ветеринара, бабица и фармацеута, тражи поседовање доказа о формалној оспособљености из тачака 5.1.1., 5.1.2., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V., који потврђују да је особа током својег оспособљавања, гдје је то примерено, стекла знања и вештине из члана 24. става 3., члана 31. става 6. и 7., члана 34. става 3., члана 38. става 3., члана 40. става 3. и члана 44. става 3.</p> <p>Како би се узео у обзир опште признати научни и технички напредак, Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу са чланом 57ц да ажурира знања и вештина из члана 24 (3), 31 (6), 34 (3), 38 (3), 40 (3), 44 (3) и 46 (4) што се одражава на еволуцију права Уније и директно утиче на одређену професију.</p> <p>Такво ажурирање ни у једној држави чланици не смије имати за последицу измене њених постојећих законских начела у вези са структуром професије која се односи на оспособљавање и услове приступа за физичке особе.</p> <p>Такве исправке не повлаче измену постојећих битних законских принципа у Државама чланицама у погледу структуре професија као што су обука и услови у погледу приступа физичких лица. Такве исправке ће уважавати одговорност Држава чланица за организацију образовног система, као што је наведено у члану 165 (1) Уговора о функционисању Европске уније.</p>		<p>Републици Србији примењује се искључиво ради приступа професионалним делатностима и њиховом обављању од стране доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, бабице, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине који поседују јавну исправу која доказује професионалну квалификацију из тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. или 5.6.2. Прилога V. Директиве, односно која потврђује да је особа током свог оспособљавања, када је то потребно, стекла потребна знања, вештине и компетенције.</p>			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
21.a.1	<p>Процедура обавештавања</p> <p>Свака држава чланица ће обавестити Комисију о законима, прописима и административним одредбама које усваја у вези са издавањем доказа о формалним квалификацијама у професијама које покрива ова глава.</p> <p>У случају доказа формалних квалификација из тачке 8, обавештење у складу са првим подставом, треба упутити на друге Државе чланице.</p>	88.1 88.2	<p>Надлежно тело путем ИМИ система обавештава Европску комисију о законима и другим прописима у вези са издавањем доказа о професионалним квалификацијама у професијама обухваћеним аутоматским системом признавања на основу усклађивања минималних услова оспособљавања.</p> <p>Надлежно тело путем ИМИ система обавештава друге државе потписнице ЕЕП-а о јавној исправи која се издаје носиоцу професионалних квалификација у Републици Србији, а којом се доказује професионална квалификација из подручја регулисане професије архитекте.</p>	ПУ		
21.a.2.	Обавештење из става 1. садржи податке о трајању и садржају програма обуке.	88.3	Обавештење из ст. 1. и 2. овог члана садржи информације о трајању и садржају програма оспособљавања, као и друге битне информације у сврху ажурирања Прилога V. Директиве.	ПУ		
21.a.3.	Обавештење из става 1. овог члана биће пренето путем ИМИ система.	88.1 88.2	<p>Надлежно тело обавештава Европску комисију о предузетим активностима у подручју промовисања сталног професионалног развоја.</p> <p>Министарство надлежно за послове здравља путем ИМИ система обавештава Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а о правној регулативи која се односи на случајеве делимичних изузећа од делова програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве.</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
21.а.4.	<p>Да би се узео у обзир законодавни и административни развој у Државама чланицама, и под условом да су закони, прописи и административне одредбе наведене у складу са ставом 1. овог члана према условима прописаним у овом поглављу, Комисија ће бити овлашћена да усвоји делегиране акте у складу са чланом 57ц за промену тачке 5.1.1 до 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 и 5.7. 1 Анекса В, у вези са ажурирањем звања усвојених од стране Држава чланица као доказе о формалним квалификацијама и, где је то могуће, тело које издаје доказе о формалним квалификацијама, сертификат који га прати и одговарајући стручно звање.</p>			НП		
21.а.5.	<p>Када законске, регулаторне и административне одредбе пријављене у складу са ставом 1. нису у складу са условима утврђеним у овом поглављу, Комисија актом о имплементацији одбија тражену допуну тачака 5.1.1 до 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 или 5.7.1 Анекса В.</p>			НП		
22.	<p>Заједничке одредбе о оспособљавању Што се тиче оспособљавања из члана 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40., 44. и 46.: (а) државе чланице могу одобрити ванредно оспособљавање под условима које утврде надлежна тела; та тела осигуравају да свеукупно трајање, ниво и квалитет таквог оспособљавања нису мањо од редовног оспособљавања у пуној наставној сатници; (б) државе чланице ће, у складу с поступцима који су специфични за сваку државу чланицу,</p>	29.12	<p>Носиоци професионалних квалификација имају право и обавезу да се стручно усавршавају, континуирано прате развој струке и науке и стичу нова знања, вештине и компетенције. Стални професионални развој обухвата технички, научни, регулаторни и етички развој и носиоце професионалних квалификација треба мотивисати да учествују у целоживотном учењу релевантном за њихову професију. - размењује информације и</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>осигурати непрекидно образовање и оспособљавање особама које су завршиле своје студије и чије су професионалне квалификације покривене Поглављем III ове Главе, како би остале у току са струковним кретањима у мери која им је потребна за одржавање сигурне и ефикасне праксе. Државе чланице ће обавестити Комисију о предузетим мерама сагласно тачки (б) првог става до 18. јануара 2016.</p>	82.2.(7) 88.5.	<p>најбољу праксу између држава потписница ЕЕП-а у подручју трајног професионалног развоја у регулисаним професијама у складу са овим законом, Министарство надлежно за послове здравља путем ИМИ система обавештава Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а о правној регулативи која се односи на случајеве делимичних изузећа од делова програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве.</p>			
23.1.	<p>Стечена права Не доводећи у питање стечена права специфична за одређене професије, у случају када докази о формалној оспособљености за докторе медицине, који омогућују приступ професионалним делатностима доктора медицине с основном оспособљеношћу и доктора медицине специјалиста, као и докази о формалној оспособљености за медицинске сестре за општу здравствену негу, докторе денталне медицине, специјалисте денталне медицине, ветеринаре, бабице и фармацеуте које поседују држављани држава чланица, не задовољавају све услове оспособљавања из члана 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. и 44., свака држава чланица признаје као довољне доказе о формалној оспособљености које су издале те државе чланице, ако они потврђују успешно завршено оспособљавање које је започело пре референтног датума из тачака 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V., те ако је уз њих приложена потврда у којој се наводи да су особе којима</p>	64.1.	<p>Не доводећи у питање стечена права специфична за одређене професије, у случају када докази о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућују приступ професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, као и докази о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, доктор денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистре фармације које поседују држављани држава потписница ЕЕП-а, не задовољавају све услове оспособљавања из чл. 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. и 44. Директиве, свака држава потписница ЕЕП-а признаје као довољне доказе о формалној квалификацији које су издале те државе потписнице ЕЕП-а, ако они потврђују успешно завршено оспособљавање које је започето пре референтног датума из тачака 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2.,</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	је издата стварно и законито обављале делатност о којој је реч најмање три године за редом, у оквиру пет година пре њеног издавања.		5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, и ако је уз њих приложена потврда у којој се наводи да су лица којима је издата стварно и законито обављала делатност о којој је реч најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре њеног издавања.			
23.2.	<p>Исте одредбе односе се и на доказе о формалној оспособљености за докторе медицине, који омогућају приступ професионалним делатностима доктора медицине с основном оспособљеношћу и доктора медицине специјалиста, као и на доказе о формалној оспособљености за медицинске сестре за општу здравствену негу, докторе денталне медицине, специјалисте денталне медицине, ветеринаре, бабице и фармацеуте, стечене на државном подручју некадашње Демократске Републике Немачке, а који не задовољавају све минималне захтеве за оспособљавање из члана 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. и 44., ако ти докази потврђују успјешно завршено оспособљавање које је започело пре:</p> <p>(а) 3. октобра 1990. за докторе медицине с основном оспособљеношћу, медицинске сестре за општу здравствену негу, докторе денталне медицине с основном оспособљеношћу, специјалисте денталне медицине, ветеринаре, бабице и фармацеуте; и</p> <p>(б) 3. априла 1992. за докторе медицине специјалисте.</p> <p>Докази о формалној оспособљености из првог подстава дају носиоцу право обављања професионалне делатности на читавом државном подручју Немачке под</p>	64.3.	<p>Одредбе из става 1. овог члана односе се и на доказе о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућавају приступ професионалним делатностима доктора медицине и докторе медицине специјалисте, као и на доказе о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистре фармације, стечене на државном подручју некадашње Демократске Републике Немачке, а који не задовољавају минималне услове оспособљавања из члана 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. и 44. Директиве, ако ти докази потврђују успешно завршено оспособљавање које је започето пре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3. октобра 1990. за доктора медицине, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистре фармације; и - 3. априла 1992. за докторе медицине специјалисте. <p>Докази о формалној квалификацији из става 3. алинеја 1. овог члана закона дају носиоцу право обављања професионалне делатности на целом</p>	ПУ		
		64.4.				

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	истим условима као и докази о формалној оспособљености из тачке 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2. Прилога V., које су издала надлежна немачка тела.		државном подручју Савезне Републике Немачке под истим условима као и докази о формалној квалификацији из тач. 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2. Прилога V. Директиве, које су издала надлежна тела у Немачкој.			
23.3.	Не доводећи у питање одредбе члана 37. става 1., свака држава чланица признаје доказе о формалној оспособљености за докторе медицине, који омогућају приступ професионалним делатностима доктора медицине с основном оспособљеношћу и доктора медицине специјалиста, као и доказе о формалној оспособљености за медицинске сестре за општу здравствену негу, ветеринаре, бабице, фармацеуте и архитекте, које је држављанима држава чланица издала некадашња Чехословачка, или за које је оспособљавање, за Чешку Републику и Словачку, започело пре 1. јануара 1993., када тела било које од две споменуте државе чланице потврде да су ти докази о формалној оспособљености на њиховом државном подручју једнаке правне ваљаности као и докази о формалној оспособљености које издају оне саме те, за архитекте, као докази о формалној оспособљености предвиђени за те државе чланице у тачки 6. Прилога VI., у вези с приступом професионалним делатностима и њиховим обављањем, за докторе медицине с основном оспособљеношћу, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре за општу здравствену негу, ветеринаре, бабице, фармацеуте у односу на делатности из члана 45. става 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48.	64.5.	Не доводећи у питање одредбе који се односе на докторе денталне медицине, свака држава чланица признаје доказе о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућавају приступ професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, као и доказе о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и архитекте, које је држављанима држава потписница ЕЕП-а издала некадашња Чехословачка, или за које је оспособљавање, за Чешку Републику и Словачку, почело пре 1. јануара 1993., када тела било које од две поменуте државе потписнице ЕЕП-а потврде да су ти докази о формалној квалификацији на њиховом државном подручју једнаке правне ваљаности као и докази о формалној квалификацији које издају оне саме и, за архитекте, као докази о формалној квалификацији предвиђени за те државе чланице у тачки 6. Прилога VI. Директиве, у вези са приступом професионалним делатностима и њиховим обављањем, за докторе медицине, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, докторе ветеринарске медицине,	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, а у којој се наводи да су те особе стварно и законито обављале делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три године за редом, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.		бабице, магистре фармације у односу на делатности из члана 45. став 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Директиве. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, а у којој се наводи да су та лица стварно и законито обављала делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.			
23.4.	Свака држава чланица признаје доказе о формалној оспособљености за докторе медицине, који омогућају приступ професионалним делатностима доктора медицине с основном оспособљеношћу и доктора медицине специјалиста, као и доказе о формалној оспособљености за медицинске сестре за општу здравствену негу, докторе денталне медицине, специјалисте денталне медицине, ветеринаре, бабице, фармацеуте и архитекте, које је држављанима држава чланица издао некадашњи Совјетски Савез, или чије је оспособљавање почело (а) за Естонију, пре 20. августа 1991.; (б) за Летонију, пре 21. августа 1991.; (ц) за Литванију, пре 11. марта 1990., када тела било које од трију споменутих држава чланица потврде да су ти докази на њиховом државном подручју једнаке правне ваљаности као и докази о формалној оспособљености које издају оне саме те, за архитекте, као докази о формалној оспособљености предвиђени за те државе чланице у тачки 6. Прилога VI., у вези с приступом професионалним делатностима и њиховим обављањем, за докторе медицине с	64.6.	Надлежно тело признаје доказе о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућавају приступ професионалним делатностима докторе медицине, докторе медицине специјалисте, као и доказе о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације и архитекте, које је држављанима држава потписница ЕЕП-а издао некадашњи Совјетски Савез, или чије је оспособљавање започето: - за Естонију, пре 20. августа 1991.; - за Летонију, пре 21. августа 1991.; - за Литванију, пре 11. марта 1990., када тела било које од три поменуте државе потписнице ЕЕП-а потврде да су ти докази на њиховом државном подручју исте правне ваљаности као и докази о формалној квалификацији које издају оне саме и, за архитекте, као докази о	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>основном оспособљеношћу, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре за општу здравствену негу, докторе денталне медицине, специјалисте денталне медицине, ветеринаре, бабице, фармацеуте у односу на делатности из члана 45. става 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, а у којој се наводи да су те особе стварно и законито обављале делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три године за редом, унутар пет година пре дана њеног издавања.</p> <p>Што се тиче доказа о формалној квалификацији за докторе ветеринарске медицине које је издао некадашњи Совјетски Савез или за које је оспособљавање започето, за Естонију, пре 20. августа 1991., уз потврду из претходног става треба приложити и потврду коју су издале власти у Естонији, а у којој се наводи да су те особе стварно и законито обављале делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање пет година узастопно, у оквиру седам година пре дана њеног издавања.</p>	64.7.	<p>формалној квалификацији предвиђени за те државе чланице у тачки 6. Прилога VI. Директиве, у вези са приступом професионалним делатностима и њиховим обављањем, за докторе медицине, докторе медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице, магистре фармације у односу на делатности из члана 45. став 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Директиве. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, а у којој се наводи да су та лица стварно и законито обављала делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.</p> <p>Што се тиче доказа о формалној квалификацији за докторе ветеринарске медицине које је издао некадашњи Совјетски Савез или за које је оспособљавање започето, за Естонију, пре 20. августа 1991., уз потврду из претходног става треба приложити и потврду коју су издале власти у Естонији, а у којој се наводи да су те особе стварно и законито обављале делатност о којој је реч на њиховом државном подручју најмање пет година узастопно, у оквиру седам година пре дана њеног издавања.</p>			
23.5.	Не доводећи у питање члан 43.б Директиве, свака Држава чланца признаје доказе о формалној квалификацији за доктора медицине чиме се омогућава приступ	64.8	Не доводећи у питање члан 43.б Директиве, надлежно тело признаје доказе о формалној квалификацији за доктора медицине чиме се омогућава приступ	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, за медицинску сестру опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисту, доктора ветеринарске медицине, бабицу, магистра фармације и архитекту, које поседују држављани Држава чланица и које је издала бивша Југославија, односно чије је оспособљавање започето:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за Словенију пре 25. јуна 1991., и - за Хрватску пре 8. октобра 1991. <p>ако тела поменутих држава потврде да такви докази имају исту правну ваљаност у оквиру њиховог државног подручја као и докази које оне издају и као и, у случају архитектата, докази о формалној квалifikацији наведени за те државе у Прилогу VI. тачка 6. Директиве у погледу приступа професионалним делатностима доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, доктора ветеринарске медицине, бабице, магистра фармације у односу на делатности из члана 45. став 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Директиве, као и у погледу обављања тих делатности. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, у којој се наводи да су та лица стварно и законито обављала делатности о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три узастопне године, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.</p>		<p>професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, за медицинску сестру опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисту, доктора ветеринарске медицине, бабицу, магистра фармације и архитекту, које поседују држављани држава потписница ЕЕП-а и које је издала бивша Југославија, односно чије је оспособљавање започето:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за Словенију пре 25. јуна 1991., и - за Хрватску пре 8. октобра 1991. <p>ако тела поменутих држава потврде да такви докази имају исту правну ваљаност у оквиру њиховог државног подручја као и докази које оне издају и као и, у случају архитектата, докази о формалној квалifikацији наведени за те државе у Прилогу VI. тачка 6. Директиве у погледу приступа професионалним делатностима доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, доктора ветеринарске медицине, бабице, магистра фармације у односу на делатности из члана 45. став 2. и архитекте у односу на делатности из члана 48. Директиве, као и у погледу обављања тих делатности. Уз такву потврду треба приложити и потврду коју су издала та иста тела, у којој се наводи да су та лица стварно и законито обављала делатности о којој је реч на њиховом државном подручју најмање три узастопне године, у оквиру пет година пре дана њеног издавања.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
23.6.	<p>Држављанима држава чланица чији докази о формалној оспособљености за докторе медицине, медицинске сестре за општу здравствену негу, докторе денталне медицине, ветеринаре, бабице и фармацеуте нису у складу са називима који су додељени тим државама чланицама у тачкама 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V., свака држава чланица признаје као довољан доказ, доказе о формалној оспособљености које су издале те државе чланице и уз које су приложене потврде које су издале надлежне власти или тела.</p> <p>У потврди из првог подстава наводи се да доказ о формалној оспособљености потврђује успешно завршено оспособљавање у складу с члановима 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40. и 44., а држава чланица која га је издала сматра га једнаким квалификацијама чији су називи наведени у тачкама 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V.</p>	64.9	<p>Држављанима држава потписница ЕЕП-а чији докази о формалној квалификацији за докторе медицине, медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистра фармације нису у складу са називима који су додељени тим државама потписницама ЕЕП-а у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, признаје се као довољан доказ, доказ о формалној квалификацији који је издала та држава и уз који су приложене потврде које су издала надлежна тела.</p> <p>У потврди из претходног подстава наводи се да доказ о формалној квалификацији потврђује успешно завршено оспособљавање у складу са чл. 24., 25., 28., 31., 34., 35., 38., 40. и 44. Директиве, а држава потписница ЕЕП-а која га је издала сматра га једнаким квалификацијама чији су називи наведени у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве.</p>	ПУ		
23.a.1.	<p>Посебне околности</p> <p>Као одступање од ове Директиве, Бугарска може овластити носиоце квалификације „фелдшер“ (feldsher) која је у Бугарској додељивана до 31. децембра 1999. године, чији носиоци обављају професију/професионалну делатност у складу са бугарским националним системом социјалног осигурања на дан 1. јануар 2000., могу да наставе са обављањем професије иако делови њихове активности према овој Директиви улазе у оквир професије доктора медицине, односно медицинских сестара</p>	65.	<p>Посебне околности</p> <p>За квалификацију „feldšer“ (фелдшер), додељену у Бугарској пре 31. децембра 1999., чији носиоци обављају професију/професионалну делатност у складу са бугарским националним системом социјалног осигурања на дан 1. јануар 2000., могу да наставе са обављањем професије иако делови њихове активности улазе у оквир професије доктора медицине, односно медицинских сестара опште неге. Носиоци бугарске квалификације „feldšer“ (фелдшер) не могу</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	опште неге.		да стичу признање професије као доктори медицине и медицинске сестре опште неге.			
23.a.2.	Носиоци бугарске квалификације „фелдшер“ (feldsher) из става 1 немају право да у другим државама чланицама стичу признање професије као доктори медицине и медицинске сестре опште неге.	65.	Носиоци бугарске квалификације „feldsher“ (фелдшер) не могу да стичу признање професије као доктори медицине и медицинске сестре опште неге.	ПУ		
24.1.	Одељак 2 Доктори медицине Основно медицинско оспособљавање За приступање основном медицинском оспособљавању захтева се поседовање дипломе или јавне исправе која омогућава приступ тим студијама на универзитетима.	31.1.	<i>Доктор медицине</i> Члан 31. Оспособљавање доктора медицине захтева поседовање јавне исправе о завршеном образовању које омогућава приступ универзитетским студијама медицине у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.	ПУ		
24.2.	Основно медицинско оспособљавање обухвата укупно најмање пет година студија који може бити исказан у ЕСПБ бодовима и и садржи најмање 5.500 сати теоретског и практичног оспособљавања које се одвија на универзитету или под његовим надзором. За особе које су студије започеле пре 1. јануара 1972., програм оспособљавања из првог подстава може обухватати шестомесечно практично оспособљавање у пуној наставној сатници на универзитетском нивоу под надзором надлежних тела.	31.2. 66.2	Оспособљавање доктора медицине обухвата завршетак универзитетских студија медицине у трајању од најмање пет година који може бити исказан у ЕСПБ бодовима и садржи најмање 5.500 сати теоријског и практичног образовања на универзитету или под надзором универзитета. За носиоце професионалне квалификације који су започели студије пре 1. јануара 1972., програм оспособљавања из члана 33. овог закона може обухватати шестомесечно практично оспособљавање у пуној сатници на нивоу високог образовања под надзором надлежних тела.	ПУ		
24.3.	Основно медицинско оспособљавање осигурава да је особа стекла следећа знања и вештине: (а) одговарајуће познавање науке на којима се темељи медицина и добро разумевање научних метода, укључујући и начела мер	32.	Оспособљавањем доктора медицине потврђује се да је лице стекло следећа знања и вештине: - одговарајуће познавање науке на коме се заснива медицина и добро разумевање научних	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>ења биолошких функција, оцењивања научно утврђених чињеница и анализе података;</p> <p>(б) идгиварајуће разумевање структуре, функција и понашања здравих и болесних особа, као и односа између здравственог стања човека и његовог физичког и друштвеног окружења;</p> <p>(ц) одговарајуће познавање клиничких дисциплина и поступака, које јој даје целовиту слику о менталним и телесним болестима, о медицини са становишта профилаксе, дијагнозе и терапије, и о људској репродукцији;</p> <p>(д) одговарајуће клиничко искуство у болницама под одговарајућим надзором.</p>		<p>метода, укључујући начела биолошких функција, оцењивање научно утврђених чињеница и анализу података;</p> <ul style="list-style-type: none"> - добро разумевање грађе, функција и понашања здравих и болесних лица, као и односа између здравственог стања човека и његовог физичког и друштвеног окружења; - одговарајуће познавање клиничких дисциплина и поступака које даје целовиту слику о душевним и телесним болестима, о медицини са становишта превенције, дијагнозе и терапије и о људском размножавању, и - одговарајуће клиничко искуство у болничким здравственим установама под одговарајућим надзором. 			
25.1.	<p>Специјалистичко медицинско усавршавање</p> <p>За приступање специјалистичком медицинском усавршавању захтева се да је завршене и потврђене основне студије медицине, као део програма оспособљавања из члана 24.(2), током којих је полазник стекао одговарајуће знање из основне медицине.</p>	33.1.	<p>Специјалистичко оспособљавање доктора медицине захтева поседовање јавне исправе о завршеним универзитетским студијама медицине из члана 31. овог закона и испуњавање минималних услова специјалистичког оспособљавања.</p>	ПУ		
25.2.	<p>Специјалистичко медицинско усавршавање обухвата теоретско и практично усавршавање на универзитету или у клиничкој болници или, према потреби, у здравственој установи коју су у ту сврху овластиле надлежне власти или тела.</p>	33.2	<p>Специјалистичко оспособљавање доктора медицине обухвата теоријску и практичну обуку на универзитету или у установи овлашћеној од министра надлежног за послове здравља. Република Србија ће обезбедити да специјалистичко</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Државе чланице осигуравају да минимално трајање специјалистичких медицинских студија усавршавања из тачке 5.1.3. Прилога V. нису краће од трајања предвиђеног у тој тачки. Усавршавање се одвија под надзором надлежних власти или тела. Оно укључује лично учешће доктора медицине специјализанта у делатностима и одговорностима које произлазе из тих услуга		оспособљавање не траје мање од минималног предвиђеног у Прилогу V. тачке 5.1.3. Оспособљавање ће се спроводити под надзором надлежних органа или тела, а обухвата лично учешће специјализанта у активностима и одговорностима предвиђеним програмом специјализације.			
25.3.	Усавршавање се спроводи у пуној сатници у посебним установама које признају надлежне власти. Оно обухвата учествовање у свим медицинским делатностима одељења на којем се усавршавање одвија, укључујући дежурства, тако да специјализант посвећује све своје професионалне делатности свом практичном и теоретском усавршавању током целе радне недеље и читаве године, у складу с условима које су утврдила надлежна тела. Сходно томе, на тим се радним местима добија одговарајућа накнада за рад.	33.3	Специјалистичко оспособљавање обавља се у пуној сатници и пуном обиму у установи овлашћеној од министра надлежног за послове здравља. Теоријски део програма обавља се у пуној сатници и пуном обиму на универзитету. Специјалистичко оспособљавање укључује и дежурства специјализанта у делу програма који је предмет специјализације и у обавези је да обавља све активности предвиђене програмом.	ПУ		
25.3.a	Државе чланице могу у националном законодавству да пропишу делимично изузеће од делова програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве које се примењује за сваки случај посебно, ако је наведени део програма специјалистичког оспособљавања већ обављен у оквиру другог програма специјалистичког оспособљавања из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве и ако је доктор медицине специјалиста стекао специјалистичку квалификацију у држави чланици. Државе чланице ће осигурати да одобрено изузеће не износи више од половине најкраћег трајања датог специјалистичког оспособљавања.	33.5 33.6	Министар надлежан за послове здравља актом из става 4. овог члана може прописати делимично изузеће од делова програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве. Изузеће се примењује за сваки случај посебно, ако је наведени део програма специјалистичког оспособљавања већ обављен у оквиру другог програма специјалистичког оспособљавања из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве и ако је доктор медицине специјалиста стекао специјалистичку квалификацију у складу с програмом уписаним у Прилогу V. тачке 5.1.3. Директиве у Републици Србији или у	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Свака држава чланица ће обавестити Комисију и остале државе чланице		једној од држава потписница ЕЕП-а. Изузеће из става 5. овог члана може се одобрити за највише половину минималног трајања програма специјалистичког оспособљавања доктора медицине.			
25.4.	Државе чланице за издавање доказа о специјалистичком медицинском усавршавању захтевају поседовање доказа о основном медицинском оспособљавању из тачке 5.1.1. Прилога V.	29.10	Надлежно тело Републике Србије издаће потврду доктору медицине, доктору медицине специјалисти, медицинској сестри опште неге, бабици, доктору денталне медицине, магистру фармације који поседују јавну исправу која доказује формалну квалификацију из тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, којом се потврђује да је лице током свог оспособљавања, када је то потребно, стекло потребна знања, вештине и компетенције прописане овим законом.	ПУ		
25.5.	Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу са чланом 57ц о прилагођавању минималних периода обуке из тачке 5.1.3 Анекса V научном и техничком напретку.			НП		
26.	Типови специјалистичког медицинског оспособљавања Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине специјалисте, из члана 21. које су издале надлежне власти или тела Прилога V. Директиве, тачка 5.1.2. за дато специјалистичко оспособљавање, одговарају називима у употреби у различитим државама чланицама из Прилога. Да би се узеле у обзир промене у националном законодавству и имајући у виду	29.1	<i>Заједничке одредбе</i> Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте које су издале државе потписнице ЕЕП-а, из Прилога V. Директиве (за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте,	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	три узастопне године током пет година које су претходиле издавању те потврде.		година које су претходиле издавању те потврде. За носиоце професионалне квалификације који су започели студије пре 1. јануара 1972., програм оспособљавања из члана 33. овог закона може обухватати шестомесечно практично оспособљавање у пуној сатници на нивоу високог образовања под надзором надлежних тела.			
27.2.	Свака држава чланица признаје квалификацију доктора медицине специјалисте која је у Шпанији додељена докторима медицине који су завршили своје специјалистичко оспособљавање пре 1. јануара 1995., чак и кад то оспособљавање не задовољава минималне услове оспособљавање предвиђене чланом 25. Директиве, ако је доказу о тој квалификацији приложена потврда, коју је издало надлежно тело у Шпанији и која потврђује да је то лице положило испит из посебног специјалистичког оспособљавања које је изведено у складу са ванредним мерама у вези са признавањем, утврђеним Уредбом Краљевине Шпаније 1497/99., како би се проверило да ли је ниво знања и вештина таквог лица упоредив са знањем и вештинама доктора медицине који поседују доказ о квалификацији за доктора медицине специјалисту, који је за Шпанију утврђен у тач. 5.1.2. и 5.1.3. Прилога V. Директиве.	66.3.	Република Србија признаје квалификацију доктора медицине специјалисте која је у Шпанији додељена докторима медицине који су завршили своје специјалистичко оспособљавање пре 1. јануара 1995., чак и кад то оспособљавање не задовољава минималне услове оспособљавање предвиђене чланом 25. Директиве, ако је доказу о тој квалификацији приложена потврда, коју је издало надлежно тело у Шпанији и која потврђује да је то лице положило испит из посебног специјалистичког оспособљавања које је изведено у складу са ванредним мерама у вези са признавањем, утврђеним Уредбом Краљевине Шпаније 1497/99., како би се проверило да ли је ниво знања и вештина таквог лица упоредив са знањем и вештинама доктора медицине који поседују доказ о квалификацији за доктора медицине специјалисту, који је за Шпанију утврђен у тач. 5.1.2. и 5.1.3. Прилога V. Директиве.	ПУ		
27.2a	Државе чланице признаје квалификацију доктора медицине специјалисте наведену у Прилогу V. тач. 5.1.2. и 5.1.3. Директиве која је у Италији додељена докторима медицине	66.4.	Надлежно тело признаје квалификацију доктора медицине специјалисте наведену у Прилогу V. тач. 5.1.2. и 5.1.3. Директиве која је у Италији додељена докторима	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>који су започели своје специјалистичко оспособљавање после 31. децембра 1983. и пре 1. јануара 1991., иако то оспособљавање не задовољава све услове оспособљавања предвиђене у члану 25. овог закона, ако је доказу о тој квалификацији приложена потврда коју је издало надлежно тело у Италији и која потврђује да је тај доктор медицине у Италији стварно и законито обављао делатност доктора медицине специјалисте у истом специјалистичком подручју о којем је реч најмање седам година узастопно у периоду од десет година пре њеног издавања.</p>		<p>медицине који су започели своје специјалистичко оспособљавање после 31. децембра 1983. и пре 1. јануара 1991., иако то оспособљавање не задовољава све услове оспособљавања предвиђене у члану 33. овог закона, ако је доказу о тој квалификацији приложена потврда коју је издало надлежно тело у Италији и која потврђује да је тај доктор медицине у Италији стварно и законито обављао делатност доктора медицине специјалисте у истом специјалистичком подручју о којем је реч најмање седам година узастопно у периоду од десет година пре њеног издавања.</p>			
27.3.	<p>Свака држава чланица која је укинула своје законе и друге прописе који се односе на додељивање доказа о формалној оспособљености за доктора медицине специјалисте из тачака 5.1.2. и 5.1.3. Прилога V. и која је усвојила мере које се односе на стечена права која припадају њеним држављанима, признаје државља нима других држава чланица право да искористе те мере ако су ти докази о формалној оспособљености издати пре датума кад је држава чланица домаћин престала да издаје такве доказе за специјализацију о којој је реч. Датуми стављања изван снаге тих прописа наведени су у тачки 5.1.3. Прилога V.</p>			НП		
28.1.	<p>Посебно усавршавање из Опште медицине За приступање посебном усавршавању из Опште медицине захтева се да су завршене и потврђене основне студије медицине, као део програма оспособљавања из члана 24.(2),</p>	34.1.	<p><i>Доктор опште медицине - специјалиста</i> Специјалистичко оспособљавање из опште медицине захтева поседовање доказа о завршеним универзитетским студијама медицине из члана 31. овог</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	током којих је полазник стекао одговарајуће знање из основне медицине.		закон током којих је лице стекло потребна знања и вештине за обављање професије доктора медицине.			
28.2.	Посебно усавршавање из Опште медицине, на темељу којег се додељују докази о формалној оспособљености који су издати пре 1. јануара 2006., траје најмање две године у пуној наставној сатници. Ако је доказ о формалној оспособљености издат након тог дана, оспособљавање траје најмање три године у пуној наставној сатници. Ако програм усавршавање из члана 24. обухвата практично усавршавање које се одвија у овлашћеној болници с одговарајућом опремом и услугама Опште медицине или у склопу овлашћене амбуланте Опште медицине или овлашћеног дома здравља у којему доктори медицине пружају примарну здравствену заштиту, трајање тог практичног усавршавања може се, до највише годину дана, укључити у период из првог подстава за потврде о оспособљености које су издате 1. јануара 2006. или након тог дана. Могућност која је предвиђена у другом подставу доступна је само оним државама чланицама у којима је после 1. јануара 2001. посебно усавршавање из Опште медицине трајало две године.	34.2.1.	<p>Специјализација опште медицине обухвата програм остварен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у трајању од најмање три године са пуним радним временом, 	ПУ		
28.3.	Посебно усавршавање из Опште медицине одвија се у пуној наставној сатници, под надзором надлежних власти или тела. Више је практичне него теоретске природе. Практично усавршавање одвија се, с једне стране, у периоду од најмање шест месеци у овлашћеној болници с одговарајућом опремом и услугама и, с друге стране, у	34.2.2. 34.2.3. 34.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> - под надзором тела надлежних за специјализацију у Републици Србији, - мањим делом теоријским, а већим делом практичним оспособљавањем, 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>периоду од најмање шест месеци у склопу овлашћене амбуланте Опште медицине или овлашћеног дома здравља у којем доктори медицине пружају примарну здравствену заштиту.</p> <p>Практично усавршавање одвија се у сарадњи с другим здравственим установама или структурама које се баве општом медицином. Међутим, не доводећи у питање минималне периоде наведене у другом подставу, практично усавршавање може се одвијати током периода од највише шест месеци у другим овлашћеним установама или здравственим структурама које се баве општом медицином.</p> <p>Усавршавање захтева да полазник лично учествује у професионалним делатностима и одговорностима особа с којима ради.</p>	<p>34.2.5.</p> <p>34.2.6.</p> <p>34.2.7.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - најмање шест месеци у овлашћеној болничкој здравственој установи са одговарајућом опремом и услугама, - најмање шест месеци у овлашћеној ординацији опште медицине или овлашћеној здравственој установи у којој се пружа примарна здравствена заштита, - личним учествовањем у професионалним активностима и одговорностима лица са којима ради током специјализације, - у сарадњи са другим телима чији се рад односи на стручна питања опште медицине. 			
28.4.	<p>Као услов за издавање доказа о формалној оспособљености из Опште медицине, државе чланице захтевају поседовање доказа о формалној оспособљености из основне медицинске оспособљености из тачке 5.1.1. Прилога V.</p>	34.1	<p>Специјалистичко оспособљавање из опште медицине захтева поседовање доказа о завршеним универзитетским студијама медицине из члана 31. овог закона током којих је лице стекло потребна знања и вештине за обављање професије доктора медицине.</p>	ПУ		
28.5.	<p>Државе чланице могу издати доказе о формалној оспособљености из тачке 5.1.4. Прилога V. доктору медицине који није завршио усавршавање предвиђено овим чланом, али је завршио другачије, додатно усавршавање, које потврђују докази о формалној оспособљености које су издала надлежна тела у држави чланици. Међутим, она не смеју да додељују доказе о формалној оспособљености осим ако се тим доказима</p>	64.1	<p>Не доводећи у питање стечена права специфична за одређене професије, у случају када докази о формалној квалификацији за докторе медицине, који омогућују приступ професионалним делатностима доктора медицине и доктора медицине специјалисте, као и докази о формалној квалификацији за медицинске сестре опште неге, докторе денталне медицине, доктор денталне медицине</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>потврђује знање које је по квалитету на истом нивоу као знање стечено оспособљавањем које је предвиђено овим чланом.</p> <p>Државе чланице, између осталог, одређују опсег у којем додатно усавршавање и стручно искуство које је подносилац већ стекао могу заменити усавршавање предвиђено овим чланом.</p>	64.2	<p>специјалисте, докторе ветеринарске медицине, бабице и магистре фармације које поседују држављани држава потписница ЕЕП-а, не задовољавају све услове оспособљавања из чл. 24., 25., 31., 34., 35., 38., 40. и 44. Директиве, свака држава потписница ЕЕП-а признаје као довољне доказе о формалној квалификацији које су издале те државе потписнице ЕЕП-а, ако они потврђују успешно завршено оспособљавање које је започето пре референтног датума из тачака 5.1.1., 5.1.2., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, и ако је уз њих приложена потврда у којој се наводи да су лица којима је издата стварно и законито обављала делатност о којој је реч најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре њеног издавања.</p> <p>У случају када докази о професионалној квалификацији за докторе медицине, докторе медицине специјалисте, докторе денталне медицине, докторе денталне медицине специјалисте, магистре фармације, медицинске сестре опште неге бабице, не задовољавају све услове минималног оспособљавања из чл. 31.-35., 37., 38., 39., 41., 42., 44., 46., 47., 48., 50., 51., 53., 55., 57.-60. овог закона, надлежно тело признаје доказ о професионалној квалификацији којим се потврђује завршено оспособљавање у Републици Србији које је започето пре референтног датума из тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве и издаће потврду у којој се наводи да је носилац професионалне квалификације стварно и законито</p>			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Државе чланице могу издати доказе о формалној оспособљености из тачке 5.1.4. Прилога V. само ако је подносилац стекао најмање шестомесечно искуство из Опште медицине у амбуланти Опште медицине или у дому здравља у којем доктори медицине пружају примарну здравствену заштиту оних врста које су наведене у ставу 3.</p>	<p>34.2.4 34.2.5</p>	<p>обављао одређену здравствену делатност и/или професионалну активност на подручју Републике Србије најмање три године узастопно, у оквиру пет година пре издавања потврде.</p> <ul style="list-style-type: none"> - најмање шест месеци у овлашћеној болничкој здравственој установи са одговарајућом опремом и услугама, - најмање шест месеци у овлашћеној ординацији опште медицине или овлашћеној здравственој установи у којој се пружа примарна здравствена заштита, 			
29.	<p>Обављање професије доктора опште медицине Свака држава чланица, у складу с одредбама које се односе на стечена права, за обављање делатности доктора медицине Опште медицине у оквиру свог националног система социјалног осигурања захтева поседовање доказа о формалној оспособљености из тачке 5.1.4. Прилога V. Државе чланице могу од овог услова изузети особе које су тренутачно укључене у посебно усавршавање из Опште медицине.</p>	67.1	<p>Надлежно тело, у сврху обављања делатности опште медицине признаје стечено право доктору медицине држављанину државе потписнице ЕЕП-а који је стварно и законито обављао делатност опште медицине до дана приступања те државе Европској унији у складу с одредбама члана 29. или члана 64. става 1. овог закона без доказа из тачке 5.1.4. Прилога V. Директиве, ако је приложен доказ који издаје надлежно тело те државе.</p>	ПУ		
30.1.	<p>Стечена права специфична за доктора опште медицине Свака држава чланица одређује стечена права. Међутим, она као стечено право мора признати право обављања делатности доктора Опште медицине у оквиру свог националног система социјалног осигурања, без доказа о формалној оспособљености из</p>	67.1.	<p>Стечена права специфична за доктора опште медицине специјалисту</p> <p>Члан 67. Надлежно тело, у сврху обављања делатности опште медицине признаје стечено право доктору медицине</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>тачке 5.1.4. Прилога V., свим докторима медицине који на референтни датум наведен у тој тачки имају то право на основу одредби које вреде за професију доктора медицине и омогућавају приступ професионалним делатностима доктора медицине с основном оспособљеношћу, те који на тај датум имају пословни боравак на њеном државном подручју, у складу с одредбама члана 21. или члана 23.</p> <p>Надлежне власти сваке државе чланице на захтев издају потврду о праву на обављање делатности доктора опште медицине у оквиру њихових националних система социјалног осигурања, без доказа из тачке 5.1.4. Прилога V., докторима медицине који имају стечена права у складу с првим подставом.</p>	67.2.	<p>држављанину државе потписнице ЕЕП-а који је стварно и законито обављао делатност опште медицине до дана приступања те државе Европској унији у складу с одредбама члана 29. или члана 64. става 1. овог закона без доказа из тачке 5.1.4. Прилога V. Директиве, ако је приложен доказ који издаје надлежно тело те државе.</p> <p>Доказ из става 1. овог члана потврђује следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да је носилац професионалне квалификације завршио универзитетске студије медицине, - да је стварно и законито радио у делатности опште медицине у примарној здравственој заштити у својству запослене или samozaposlene особе и - да је имао пословно настањење у држави потписници ЕЕП-а до датума приступања те државе Европској унији. 			
30.2.	<p>Свака држава чланица признаје потврде из другог подстава става 1., које су државе чланице издале држављанима других држава чланица и таквим потврдама признаје једнаку ваљаност на свом државном подручју као доказу о формалној оспособљености које она издаје, а којима дозвољава обављање делатности доктора опште медицине у оквиру свог националног система социјалног осигурања.</p>	67.3. 67.4.	<p>Надлежно тело, у сврху обављања делатности опште медицине, признаје стечено право доктору медицине који има право обављања делатности доктора опште медицине специјалисте у оквиру система здравствене заштите Републике Србије на дан приступања Европској унији и то на основу важећег одобрења за самосталан рад издатог од Лекарске коморе Србије у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита, а који са делатношћу опште медицине има пословно настањење</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>у Републици Србији на дан приступања Европској унији.</p> <p>Министарство надлежно за послове здравља издаће доказ из става 3. овог члана ако је подносилац затражи, а којом ће се потврдити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да је завршио универзитетске студије медицине, - да је стварно и законито радио у делатности опште медицине у примарној здравственој заштити у својству запослене или самозапослене особе, и - да је имао пословно настањење у Републици Србији све до дана приступања Европској унији. 			
31.1.	<p>Одељак 3</p> <p>Медицинска сестра опште неге</p> <p>Оспособљавање медицинских сестара за општу здравствену негу</p> <p>1. Приступ оспособљавању за медицинску сестру опште неге захтева једно од следећег:</p> <p>(а) завршено опште образовање у трајању од 12 година, потврђено дипломом, јавном исправом или другим доказима које су издале надлежне власти или тела у држави чланици, или јавном исправом којом се потврђује успех на испиту једнаког степена, за приступање универзитету или установи вишег образовања степена који је признат као једнак; или</p> <p>(б) завршено десетогодишње опште образовање, потврђено дипломом, јавном</p>	44.1.	<p><i>Медицинска сестра опште неге</i></p> <p>Приступ оспособљавању за медицинску сестру опште неге захтева поседовање једног од следећих доказа:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доказ о завршеном општем образовању у трајању од најмање 12 година у Републици Србији или у држави потписници ЕЕП-а, који издаје надлежна образовна установа, а којим се омогућава приступ универзитету или другој установи високог образовања; - доказ о завршеном општем образовању у трајању од најмање десет година у Републици Србији или држави потписници ЕЕП-а, који издаје надлежна образовна установа, а којим се омогућава приступ 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	исправом или другим доказима које су издале надлежне власти или тела у држави чланици, или јавном исправом којом се потврђује успех на испиту, једнаког степена, за приступање стручној школи или стручном програму оспособљавања за медицинске сестре.		стручној школи за медицинске сестре опште неге			
31.2.	<p>Оспособљавање медицинских сестара за општу здравствену негу одвија се у пуној наставној сатници и укључује најмање програм описан у тачки 5.2.1. Прилога V. Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу с чланом 57.ц који се односи на измене списка наведеног у тачки 5.2.1. Прилога V., ради његовог усклађивања са научним и техничким напретком.</p> <p>Ажурирање из другог подстава ни у једној држави чланици не сме имати за последицу измене њених постојећих законских начела у вези са структуром професије која се односи на оспособљавање и услове приступа за физичке особе. Такве измене и ажурирања ће поштовати одговорност земље чланице за организацију образовних система као што је наведено у члану 165(1) TFEU.</p>	45.1 45.2 45.3 45.4	<p>Образовни програм за медицинске сестре опште неге садржи најмање следеће предмете:</p> <p>1) Теоријско образовање које се састоји од здравствене неге: природа и етика струке, општа начела здравља и неге, начела неге, а у односу на: општу и специјалистичку медицину, општу и специјалистичку хирургију, негу деце и педијатрију, негу породиља, ментално здравље и психијатрију, бригу о старима и геридијатрију.</p> <p>Основни предмети: Анатомија и физиологија, Патологија, Бактериологија, Вирологија и Паразитологија, Биофизика, Биохемија и радиологија, Дијететика, Хигијена (превентивна медицина, здравствено образовање), Фармакологија.</p> <p>Друштвени предмети: Социологија, Психологија, Начела администрације, Начела поучавања, Социјално и здравствено законодавство, Правни аспекти неге.</p> <p>2) Клиничко образовање које се састоји од здравствене неге у односу на: општу и специјалистичку медицину, општу и специјалистичку хирургију, негу деце и педијатрију, негу породиље, ментално здравље и психијатрију, бригу о</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>старима и геријатрију, негу у кући. Један или више предмета из става 1. овог члана могу се поучавати као део других дисциплина или у вези с њима. Теоријско образовање вреднује се и координира с клиничким образовањем тако да се знања и вештине наведене у програму из става 1. овог члана могу усвојити на одговарајући начин.</p>			
31.3.	<p>Оспособљавање медицинских сестара за општу здравствену негу обухвата најмање три године студија које може бити исказано у одговарајућим ЕСПБ бодовима и садржи најмање 4.600 сати теоретског и клиничког оспособљавања, при чему трајање теоретског оспособљавања представља најмање једну трећину, а трајање клиничког оспособљавања најмање једну половину минималног трајања оспособљавања. Државе чланице могу признати делимична изузећа особама које су део свог оспособљавања стекле на програмима студија који су најмање једнаког степена.</p> <p>Државе чланице осигуравају да су институције које пружају оспособљавање медицинских сестара одговорне за усклађивање теоретског и клиничког оспособљавања током целокупног студијског програма.</p>	44.2. 44.3. 44.4.	<p>Оспособљавање за медицинску сестру опште неге састоји се од најмање 4.600 сати теоријског и клиничког оспособљавања у пуној сатници током најмање три године стручног образовања или струковних студија, а које може бити исказано у одговарајућим ЕСПБ бодовима. Трајање теоријског оспособљавања из става 2. овог члана представља најмање једну трећину, а трајање клиничког оспособљавања најмање једну половину минималног трајања оспособљавања и укључује најмање програм из члана 45. овог закона.</p> <p>Надлежно тело може признати делимично изузеће од стручног образовања или струковних студија из става 2. овог члана, ако је носилац професионалне квалификације део свог оспособљавања стекао на програму образовања или студијама једнаког степена у Републици Србији или држави потписници ЕЕП-а.</p>	ПУ		
31.4.	<p>Теоретско оспособљавање је онај део оспособљавања за медицинску сестру у којем полазнице обуке за медицинску сестру стичу стручно знање, вештине и компетенције које су потребне према ставу 6. и 7.</p>	44.5.	<p>Теоријско оспособљавање је део образовања за медицинске сестре опште неге током којег лица стичу стручно знање и вештине потребне у складу са чланом 47. овог закона. Оспособљавање спроводе наставници здравствене неге и други</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Оспособљавање пружају наставници здравствене неге и друге надлежне особе, на универзитетима и високошколским установама које су признате као истог степена, или у школама за медицинске сестре или кроз програме стручног оспособљавања медицинских сестара.</p>		<p>квалификовани наставници медицинског усмерења на универзитетима или високим струковним школама.</p>			
31.5.	<p>Клиничко оспособљавање је део образовања за медицинске сестре опште неге током којег лица уче, у тиму и у непосредном контакту са здравим и болесним појединцима и/или заједницом, организују пружање и процену потребне свеобухватне здравствене неге на основу стечених компетенција. Лица која се образују уче како да раде у тиму, воде тим и организују здравствену негу, што укључује њихово оспособљавање за организовање обуке о здравственој заштити за појединца, малу групу унутар здравствене установе или заједнице.</p> <p>Ово оспособљавање се обавља у болничким и другим здравственим установама и у заједници, под одговорношћу наставника здравствене неге, у сарадњи са другим квалификованим медицинским сестрама опште неге, односно уз њихову помоћ. Остали здравствени радници могу учествовати у наставном процесу.</p> <p>Обучене сестре ће учествовати у раду одређеног одељења у оној мери у којој су оспособљене њиховом обуком.</p>	44.6.	<p>Клиничко оспособљавање је део образовања за медицинске сестре опште неге током којег лица уче, у тиму и у непосредном контакту са здравим и болесним појединцима и/или заједницом, организују пружање и процену потребне свеобухватне здравствене неге на основу стечених компетенција. Лица која се образују уче како да раде у тиму, воде тим и организују здравствену негу, што укључује њихово оспособљавање за организовање обуке о здравственој заштити за појединца, малу групу унутар здравствене установе или заједнице. Клиничко оспособљавање се обавља у болничким и другим здравственим установама и у заједници, под одговорношћу наставника здравствене неге, у сарадњи са другим квалификованим медицинским сестрама опште неге, односно уз њихову помоћ. Остали здравствени радници могу учествовати у наставном процесу.</p> <p>Стручне школе за медицинске сестре опште неге, универзитети и високе струковне школе које образују медицинске сестре опште неге одговорни су за координацију теоријске и клиничке наставе током целог образовног програма.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
31.6.	<p>Оспособљавање медицинске сестре опште неге пружа потврду да је лице стекло следећа знања и вештине:</p> <p>(а) свеобухватно познавање науке на коме се заснива општа нега, укључујући и довољно разумевање грађе, физиолошких функција и понашања здравих и болесних особа, као и односа између здравственог стања човека и његовог физичког и социјалног окружења;</p> <p>(б) одговарајуће познавање природе и етике професије и општих начела здравља и опште неге;</p> <p>(ц) одговарајуће клиничко искуство стечено у болничким здравственим установама, у другим здравственим институцијама и у заједници, под надзором наставника здравствене неге у сарадњи са другим квалификованим медицинским сестрама опште неге, у установама у којима је број квалификованих здравствених радника примерен здравственој нези пацијената;</p> <p>(д) способност учешћа у практичном образовању здравственог особља и искуство у раду с њим;</p> <p>(е) искуство у раду са члановима осталих професија у здравственој делатности.</p>	46.	<p>Оспособљавањем медицинске сестре опште неге лице стиче следећа знања и вештине:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговарајуће познавање науке на коме се заснива општа нега, укључујући и довољно разумевање грађе, физиолошких функција и понашања здравих и болесних особа, као и односа између здравственог стања човека и његовог физичког и социјалног окружења, - одговарајуће познавање природе и етике професије и општих начела здравља и опште неге, - одговарајуће клиничко искуство стечено у болничким здравственим установама, у другим здравственим институцијама и у заједници, под надзором наставника здравствене неге у сарадњи са другим квалификованим медицинским сестрама опште неге, на местима где су број квалификованих здравствених радника и опрема примерени здравственој нези пацијената, - способност учешћа у практичном образовању здравственог особља и искуство у раду с њим, - искуство у раду са члановима осталих професија у здравственој делатности. 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
31.7.	<p>Формалне квалификације медицинске сестре опште неге пружају доказ да медицинска сестра може да примени најмање следеће компетенције, без обзира да ли се оспособљавање вршило на универзитетима, вишим образовним установама на нивоу који се признаје као истоветан или у стручним школама, или кроз стручне програме оспособљавања за медицинске сестре:</p> <p>(а) компетенцију за самостално постављање дијагнозе потребне здравствене неге користећи важеће теоријско и клиничко знање и планирање, организовање и пружање здравствене неге за време лечења пацијената на основу знања и вештина стечених у складу са тачкама (а), (б) и (ц) става б, ради побољшања стручног рада;</p> <p>(б) компетенцију за ефикасни тимски рад са другим учесницима у здравству, укључујући учествовање у стручном усавршавању радника на основу знања и вештина стечених у складу са тачкама (д) и (е) става б;</p> <p>(ц) компетенцију за усмеравање појединаца, породица и група на здрав начин живота и бригу о себи на основу знања и вештина стечених у складу са тачкама (а) и (б) става б;</p> <p>(д) компетенцију за самостално покретање неодложних мера за спашавање живота и спровођење мера у кризним и опасним ситуацијама;</p> <p>(е) компетенцију за самостално давање савета, упутстава и подршке особама којима је потребна брига и њиховим ближњима;</p> <p>(ф) компетенцију за самостално обезбеђивање квалитета и вредновање здравствене неге;</p> <p>(г) компетенцију за свеобухватну стручну комуникацију и сарадњу са стручњацима</p>	47.	<p>Оспособљавањем медицинске сестре опште неге, завршетком универзитета, високе струковне школе или стручне школе, медицинска сестра опште неге мора да буде у стању да примени следеће компетенције:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално постављање дијагнозе потребне здравствене неге користећи важеће теоријско и клиничко знање и планирање, организовање и пружање здравствене неге за време лечења пацијената на основу стечених знања и вештина у складу са овим чланом ради побољшања стручног рада, - ефикасни тимски рад са другим учесницима у здравству, укључујући учествовање у стручном усавршавању радника на основу стечених знања и вештина у складу са овим чланом, - усмеравање појединаца, породица и група на здрав начин живота и бригу о себи на основу стечених знања и вештина у складу са овим чланом, - самостално покретање неодложних мера за спашавање живота и спровођење мера у кризним и опасним ситуацијама, - самостално давање савета, упутстава и подршке особама којима је потребна брига и њиховим ближњима, - самостално обезбеђивање квалитета и вредновање здравствене неге, 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>других професија у здравственој делатности;</p> <p>(х) компетенцију за анализу квалитета неге ради побољшања сопствене стручне праксе као медицинске сестре опште неге.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - свеобухватна стручна комуникација и сарадња са стручњацима других професија у здравственој делатности и - анализа квалитета неге ради побољшања сопствене стручне праксе као медицинске сестре опште неге. 			
32.	<p>Обављање професионалне делатности медицинске сестре опште неге</p> <p>За потребе ове Директиве, делатности медицинских сестара за општу здравствену негу су делатности које се обављају професионално, а које су наведене у тачки 5.2.2. Прилога V</p>	29.1 29.2	<p>Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте које су издале државе потписнице ЕЕП-а, из Прилога V. Директиве (за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте) имају једнаку вредност као докази о професионалној квалификацији који су издати у Републици Србији, и признају се по начелу аутоматског признавања професионалних квалификација.</p> <p>Докази о професионалној квалификацији доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине, архитекте, имају исту вредност ако су их издала надлежна тела која издају</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			доказе о професионалној квалификацији државе потписнице ЕЕП-а, и ако су им приложени, када је потребно, документи наведени у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. и 5.7.2. из Прилога V. Директив			
33.1.	<p>Стечена права специфична за медицинску сестру опште неге</p> <p>Кад се општа правила о стеченим правима примењују на медицинске сестре опште неге, делатности из члана 23. овог закона морале су укључивати преузимање пуне одговорности за планирање, организовање и спровођење здравствене неге која се пружа пацијенту.</p>	70.1.	<p>Стечена права специфична за медицинску сестру опште неге</p> <p>Кад се општа правила о стеченим правима примењују на медицинске сестре опште неге, делатности из члана 64. овог закона морале су укључивати преузимање пуне одговорности за планирање, организовање и спровођење здравствене неге која се пружа пацијенту.</p>	ПУ		
33.2.	ИЗБРИСАНО					
33.3	<p>Државе чланице признају доказе о формалној квалификацији из здравствене неге који су:</p> <p>(а) били додељени у Пољској оним медицинским сестрама које су пре 1. маја 2004. завршиле оспособљавање које није задовољавало минималне услове оспособљавања наведене у члану 31. Директиве; и</p> <p>(б) потврђени дипломом „дипломирани” добијеном на основу посебног програма оспособљавања садржаног у:</p> <p>(i) члану 11. Закона од 20. Априла 2004. о измени Закона о професијама медицинске сестре и бабице и о неким другим правним актима („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.92, пос. 885 те из 2007., бр.176, пос. 1237) и Уредби министра здравља од 11.</p>	70.2.	<p>Република Србија признаје доказе о формалној квалификацији из здравствене неге који су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - били додељени у Пољској оним медицинским сестрама које су пре 1. маја 2004. завршиле оспособљавање које није задовољавало минималне услове оспособљавања наведене у члану 31. Директиве; и - потврђени дипломом „дипломирани” добијеном на основу посебног програма оспособљавања садржаног у: <p>1. члану 11. Закона од 20. Априла 2004. о измени Закона о професијама медицинске сестре и бабице и о неким другим правним</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>маја 2004. о детаљним условима спровођења студија за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су медицинске гимназије или стручних медицинских школа за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.110, пос. 1170 и из 2010., бр.65, пос. 420); или</p> <p>(ii) члану 52.3 тачки 2. Закона од 15. јула 2011. о професијама медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2011., бр.174, пос. 1039) и Уредби министра здравља од 14. јуна 2012. о детаљним условима спровођења високог образовања за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су средње медицинске школе или оспособљавања после средње школе за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2012., пос. 770), за потребе провере да ли је степен знања и способности дотичне медицинске сестре упоредив са знањем и способностима медицинских сестара које имају квалификације које су за Пољску наведене у Прилогу V. тачки 5.2.2. Директиве.</p>	<p>70.2.1.</p> <p>70.2.2.</p>	<p>актима („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.92, пос. 885 те из 2007., бр.176, пос. 1237) и Уредби министра здравља од 11. маја 2004. о детаљним условима спровођења студија за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су медицинске гимназије или стручних медицинских школа за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.110, пос. 1170 и из 2010., бр.65, пос. 420); или</p> <p>2. члану 52.3 тачки 2. Закона од 15. јула 2011. о професијама медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2011., бр.174, пос. 1039) и Уредби министра здравља од 14. јуна 2012. о детаљним условима спровођења високог образовања за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су средње медицинске школе или оспособљавања после средње школе за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2012., пос. 770), за потребе провере да ли је степен знања и способности дотичне медицинске сестре упоредив са знањем и способностима медицинских сестара које имају квалификације које су за Пољску наведене у Прилогу V. тачки 5.2.2. Директиве.</p>			
33.а	У погледу квалификација медицинских сестара опште неге стечених у	71.1.	У погледу квалификација медицинских сестара опште неге стечених у Румунији	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Румунији примењују се само следеће одредбе о стеченим правима:</p> <p>Држављанима држава чланица који су оспособљавање за медицинску сестру опште неге стекли у Румунији и чије оспособљавање не задовољава минималне услове оспособљавања наведене у члану 31. Директиве, надлежно тело признаје следеће доказе о формалној квалификацији за медицинску сестру опште неге као довољан доказ, под условом да је том доказу приложена потврда у којој је наведено да су носиоци квалификације стварно и законито обављали ту делатност у Румунији укључујући преузимање пуне одговорности за планирање, организовање и спровођење здравствене неге пацијената током периода од најмање три узастопне године у оквиру пет година пре датума издавања потврде:</p> <p>(а) „Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist“ уз образовање после средње школе у „școală postliceală“, којим се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. јануара 2007.;</p> <p>(б) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ уз скраћене студије високог образовања, којом се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. октобра 2003.;</p> <p>(с) „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ уз редовне студије високог образовања, којом се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. октобра 2003.</p>	71.2.	<p>примењују се само следеће одредбе о стеченим правима:</p> <p>Држављанима држава потписница ЕЕП-а који су оспособљавање за медицинску сестру опште неге стекли у Румунији и чије оспособљавање не задовољава минималне услове оспособљавања наведене у члану 31. Директиве, надлежно тело признаје следеће доказе о формалној квалификацији за медицинску сестру опште неге као довољан доказ, под условом да је том доказу приложена потврда у којој је наведено да су носиоци квалификације стварно и законито обављали ту делатност у Румунији укључујући преузимање пуне одговорности за планирање, организовање и спровођење здравствене неге пацијената током периода од најмање три узастопне године у оквиру пет година пре датума издавања потврде:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist“ уз образовање после средње школе у „școală postliceală“, којим се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. јануара 2007.; 2. „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ уз скраћене студије високог образовања, којом се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. октобра 2003.; 3. „Diplomă de absolvire de asistent medical generalist“ уз редовне студије високог образовања, којом се потврђује да је оспособљавање започето пре 1. октобра 2003. 			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
34.1.	<p>Одељак 4 Доктор денталне медицине Основно оспособљавање доктора денталне медицине</p> <p>За приступање основном оспособљавању доктора денталне медицине захтева се поседовање дипломе или потврде која омогућава приступ тим студијама на универзитетима или високошколским установама, којима је признат једнак степен у држави чланици.</p>	35.1.	<p><i>Доктор денталне медицине</i></p> <p>Приступ оспособљавању доктора денталне медицине захтева поседовање јавне исправе о завршеном образовању које омогућава приступ на универзитетске студије денталне медицине у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.</p>	ПУ		
34.2.	<p>Основно оспособљавање доктора денталне медицине обухвата завршетак универзитетских студија денталне медицине, у трајању од најмање пет година, које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и садржи најмање 5.000 сати теоријског и практичног образовања. Програм обухвата најмање предмете из тачке 5.3.1 Прилога V, који се изводи на универзитету или другој установи високог образовања под надзором универзитета која обезбеђује образовање признатог једнаког степена или која је под надзором универзитета.</p> <p>Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу с чланом 57.ц који се односи на измене списка наведеног у тачки 5.3.1. Прилога V., ради његовог усклађивања са научним и техничким напретком.</p> <p>Ажурирање из другог подстава ни у једној држави чланици не сме имати за последицу измене њених постојећих законских начела у вези са структуром професије која се односи на оспособљавање и услове приступа за</p>	35.2.	<p>Оспособљавање доктора денталне медицине обухвата завршетак универзитетских студија денталне медицине, у трајању од најмање пет година, које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и садржи најмање 5.000 сати теоријског и практичног образовања. Програм обухвата најмање предмете из члана 30. овог закона, који се изводи на универзитету или другој установи високог образовања под надзором универзитета која обезбеђује образовање признатог једнаког степена или која је под надзором универзитета.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	физичке особе. Такве измене и ажурирања ће поштовати одговорност земље чланице за организацију образовних система као што је наведено у члану 165(1) TFEU.					
34.3.	<p>Основно оспособљавање доктора денталне медицине мора осигурати да је особа стекла следећа знања и вештине:</p> <p>(а) примерено познавање науке на којој се темељи дентална медицина и добро разумевање научних метода, укључујући начела мерења биолошких функција, процену научно утврђених чињеница и анализу података;</p> <p>(б) примерено познавање грађе, физиологије и понашања здраве и болесне особе, као и утицаја природног и друштвеног окружења на здравствено стање човека, ако ти чиниоци утичу на денталну медицину;</p> <p>(ц) примерено познавање структуре и функције зуба, усне шупљине, чељусту и повезаних ткива, здравих и болесних, и њихове повезаности с општим здравственим стањем и физичком и социјалном добробити пацијента;</p> <p>(д) примерено познавање клиничких дисциплина и метода које дају докторима денталне медицине јасну слику о аномалијама, озледама и болестима зуба, усне шупљине, чељусту и повезаних ткива, и о превентиви, дијагностици и терапеутској денталној медицини;</p> <p>(е) одговарајуће клиничко искуство под примереним надзором.</p> <p>Ово оспособљавање мора доктору денталне медицине осигурати вештине потребне за обављање свих активности које укључују</p>	37.1	<p>Оспособљавањем доктора денталне медицине лице стиче следећа знања и вештине:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговарајуће познавање науке на коме се заснива дентална медицина и добро разумевање научних метода, укључујући начела биолошких функција, оцењивање научно утврђених чињеница и анализу података, - одговарајуће познавање грађе, физиологије и понашања здраве и болесне особе, као и утицаја природног и друштвеног окружења на здравствено стање човека у мери у којој ти чиниоци утичу на денталну медицину, - добро разумевање грађе, функција зуба, усне дупље, вилица и повезаних ткива, како здравих тако и болесних и њиховог односа с општим здравственим стањем и физичком и социјалном добробити пацијента, - одговарајуће познавање клиничких дисциплина и метода које даје докторима денталне медицине јасну слику о аномалијама, повредама и болестима зуба, усне дупље, вилица и повезаних ткива, о превентиви, дијагностици и 	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	превенцију, дијагностику и лечење анормалија и болести зуба, усне шупљине, чељусту и повезаних ткива.	37.2.	<p>терапевтској денталној медицини, - одговарајуће искуство под одговарајућим надзором.</p> <p>Доктор денталне медицине квалификован је за активности које укључују превенцију, дијагностику и лечење анормалија и болести зуба, усне дупље и повезаних ткива.</p>			
35.1.	<p>Специјалистичко усавршавање доктора денталне медицине</p> <p>За приступ специјалистичком усавршавању доктора денталне медицине захтева се завршене и потврђене основне студије денталне медицине у оквиру оспособљавања из члана 34. или поседовање докумената из Члана 23. и 37</p>	38.1	<p><i>Доктор денталне медицине - специјалиста</i></p> <p>Специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине захтева поседовање доказа о завршеним универзитетским студијама за доктора денталне медицине из чл. 35., 36. и 37. овог закона и испуњавање минималних услова специјалистичког оспособљавања.</p>	ПУ		
35.2.	<p>Специјалистичко усавршавање доктора денталне медицине обухвата теоретске и практичне студије у универзитетском центру, здравственом наставном и истраживачком центру, или према потреби, у здравственој установи коју су у ту сврху одобриле надлежне службе или тела.</p> <p>Редовни специјалистички програми денталне медицине трају минимално три године, а изводе се под надзором надлежних служби или тела. Такво усавршавање укључује лично учествовање доктора денталне медицине који је на специјализацији у активности и одговорностима дотичне установе.</p>	38.2.	<p>Специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине састоји се од теоријског и практичног оспособљавања које се спроводи у установи овлашћеној од министарства надлежног за послове здравља. Програми специјалистичког оспособљавања доктора денталне медицине трају минимално три године и спровode се у пуној сатници и пуном обиму под надзором министарства надлежног за послове здравља. Специјализант учествује у активностима и одговорностима предвиђеним програмом специјализације.</p>	ПУ		
35.3.	Државе чланице за издавање доказа о	38.1	Специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине захтева поседовање	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	специјалистичком усавршавању доктора денталне медицине захтевају поседовање доказа о основном оспособљавању доктора денталне медицине из тачке 5.3.2. Прилога V.		доказа о завршеним универзитетским студијама за доктора денталне медицине из чл. 35., 36. и 37. овог закона и испуњавање минималних услова специјалистичког оспособљавања.			
35.4.	Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу с чланом 57.ц који се односе на измене трајања минималног периода оспособљавања наведеног у ставу 2., ради његовог усклађивања са научним и техничким напретком.			НП		
35.5.	Да би се узеле у обзир промене у националном законодавству и имајући у виду и ажурирање ове Директиве, Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу са чланом 57ц у вези са укључивањем нових стоматолошких специјалности заједничких за најмање две петине држава чланица из тачке 5.3.3 Анекса V.			НП		
36.1.	Захтев за професионалне активности стоматолога За потребе ове директиве, професионалне активности доктора денталне медицине су активности из става 3. и обаљају се под стручним квалификацијама наведеним у Анексу V , тачка 5.3.2.	29.1	Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте које су издале државе потписнице ЕЕП-а, из Прилога V. Директиве (за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			медицине и архитекте) имају једнаку вредност као докази о професионалној квалификацији који су издати у Републици Србији, и признају се по начелу аутоматског признавања професионалних квалификација.			
36.2.	Професија доктора денталне медицине треба да се заснива на обуци за доктора денталне медицине из члана 34. и представљаће одређену професију која се разликује од других општих или специјализованих здравствених професија. За професију доктора денталне медицине се траже докази о формалним квалификацијама наведеним у Анексу В, тачка 5.3.2. Имаоци таквих доказа о формалним квалификацијама треба да се третирају на исти начин као и они на које се односе чл. 23 или 37.	29.2	Докази о професионалној квалификацији доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине, архитекте, имају исту вредност ако су их издала надлежна тела која издају доказе о професионалној квалификацији државе потписнице ЕЕП-а, и ако су им приложени, када је потребно, документи наведени у тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.6.1., 5.6.2., 5.7.1. и 5.7.2. из Прилога V. Директиве.	ПУ		
36.3.	Државе чланице обезбедиће да доктори денталне медицине генерално могу да добију приступ и наставе активности превенције, дијагностике и лечења аномалија и обољења зуба, уста, вилица и околних ткива, узимајући у обзир регулаторне одредбе и правила професионалне етике на референтне датуме који су наведени у Анексу V, тачка 5.3.2.	37.2	Доктор денталне медицине квалификован је за активности које укључују превенцију, дијагностику и лечење аномалија и болести зуба, усне дупље и повезаних ткива.	ПУ		
37.1.	Стечена права специфична за доктора денталне медицине Свака Држава чланица, у сврху обављања професионалне делатности доктора денталне медицине, у оквиру квалификација које су	68.1.	Стечена права специфична за доктора денталне медицине Надлежно телу, у сврху обављања професионалне делатности доктора	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>наведене у тачци 5.3.2. Прилога V. Директиве, признаје доказ о формалној квалификацији за доктора издат у Италији, Шпанији, Аустрији, Чешкој, Словачкој и Румунији, лицима која почињу медицинско образовање на или пре референтног датума који је наведен у том прилогу за одређену Државу чланицу, ако му је приложена потврда коју су издала надлежна тела те Државе чланице.</p> <p>Потврдом се мора доказати да су испуњена следећа два услова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да одређена лица у тој Држави чланици стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, најмање три узастопне године, током пет година пре издавања такве потврде; - да та лица имају право да обављају наведене делатности под истим условима као и лица која поседују доказе о формалној квалификацији наведене за ту Државну чланицу у Прилогу V. Директиве. <p>Лица која су успешно завршила најмање трогодишње студије, за које надлежна тела у одређеној Држави чланици потврђују да су истоветна оспособљавању из члана 34. Директиве, изузимају се од трогодишњег практичног радног искуства из става 2. алинеја 1. овог члана.</p> <p>Доказима о формалној квалификацији који су издати у бившој Чехословачкој под условима из става 2. овог члана признају се једнаки нивои квалификације као доказима о формалној</p>	<p>68.2.</p> <p>68.3.</p> <p>68.4.</p>	<p>денталне медицине, у оквиру квалификација које су наведене у тачци 5.3.2. Прилога V. Директиве, признаје доказ о формалној квалификацији за доктора издат у Италији, Шпанији, Аустрији, Чешкој, Словачкој и Румунији, лицима која почињу медицинско образовање на или пре референтног датума који је наведен у том прилогу за одређену државу потписницу ЕЕП-а, ако му је приложена потврда коју су издала надлежна тела те државе потписнице ЕЕП-а.</p> <p>Потврдом се мора доказати да су испуњена следећа два услова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да одређена лица у тој држави потписници ЕЕП-а стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, најмање три узастопне године, током пет година пре издавања такве потврде; - да та лица имају право да обављају наведене делатности под истим условима као и лица која поседују доказе о формалној квалификацији наведене за ту државу потписницу ЕЕП-а у Прилогу V. Директиве. <p>Лица која су успешно завршила најмање трогодишње студије, за које надлежна тела у одређеној држави потписници ЕЕП-а потврђују да су истоветна оспособљавању из члана 34. Директиве, изузимају се од трогодишњег практичног радног искуства из става 2. алинеја 1. овог члана.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	квалификацији издатим у Чешкој и Словачкој.		Доказима о формалној квалификацији који су издати у бившој Чехословачкој под условима из става 2. овог члана признају се једнаки нивои квалификације као доказима о формалној квалификацији издатим у Чешкој и Словачкој.			
37.2.	<p>Свака Држава чланица признаје доказ о формалној квалификацији за доктора медицине издат у Италији лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 28. јануара 1980. и најкасније 31. децембра 1984., ако им је приложена потврда коју су издала надлежна тела у Италији.</p> <p>Потврдом се доказује да су испуњена следећа три услова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да су одређена лица положила одговарајући испит за проверу компетентности који спроводе надлежна тела у Италији, како би се утврдило да та лица поседују ниво знања и вештина упоредивих са оним које имају лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведене за Италију у тачки 5.3.2 Прилога V. Директиве; - да су та лица у Италији стварно, законито и као главну делатност обављале делатности из члана 36. Директиве најмање три узастопне године, током пет година пре издавања такве потврде; - да та лица имају право да обављају или да стварно, законито и 	68.5.	<p>Надлежно тело признаје доказ о формалној квалификацији за доктора медицине издат у Италији лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 28. јануара 1980. и најкасније 31. децембра 1984., ако им је приложена потврда коју су издала надлежна тела у Италији.</p> <p>Потврдом се доказује да су испуњена следећа три услова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да су одређена лица положила одговарајући испит за проверу компетентности који спроводе надлежна тела у Италији, како би се утврдило да та лица поседују ниво знања и вештина упоредивих са оним које имају лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведене за Италију у тачки 5.3.2 Прилога V. Директиве; - да су та лица у Италији стварно, законито и као главну делатност обављале делатности из члана 36. Директиве најмање три узастопне године, током пет година пре издавања такве потврде; - да та лица имају право да 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, под истим условима као лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведеним за Италију из Прилога V. Директиве.</p> <p>Лица која су успешно завршила најмање трогодишње студије у Италији за које надлежна тела потврђују да су истоветна оспособљавању из члана 34. Директиве, изузимају се од полагања испита за проверу компетентности из овог члана. Према лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 31. децембра 1984. поступа се једнако као и према горе наведеним лицима, ако су наведене трогодишње студије почеле пре 31. децембра 1994.</p>	68.7.	<p>обављају или да стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, под истим условима као лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведеним за Италију из Прилога V. Директиве.</p> <p>Лица која су успешно завршила најмање трогодишње студије у Италији за које надлежна тела потврђују да су истоветна оспособљавању из члана 34. Директиве, изузимају се од полагања испита за проверу компетентности из овог члана. Према лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 31. децембра 1984. поступа се једнако као и према горе наведеним лицима, ако су наведене трогодишње студије почеле пре 31. децембра 1994.</p>			
37.3.	<p>Што се тиче доказа о формалним квалификацијама доктора денталне медицине, Државе чланице признају такве доказе у складу са чланом 21. у случајевима у којима је подносиоцу захтева почела обука на дан или пре 18. јануара 2016. године.</p>	68.10.	<p>Доказе о формалној квалификацији за докторе денталне медицине надлежно тело Републике Србије признаје у складу са чланом 29. овог закона у случајевима у којима су подносиоци захтева започели своје оспособљавање у држави потписници ЕЕП-а 18. јануара 2016. или пре тог датума.</p>	ПУ		
37.4.	<p>Свака Држава чланица признаје доказ о формалној квалификацији за доктора медицине издат у Шпанији лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 1. јануара 1986. и пре 31. децембра 1997. ако је приложена потврда</p>	68.8.	<p>Република Србија признаје доказ о формалној квалификацији за доктора медицине издат у Шпанији лицима која су почела универзитетско медицинско оспособљавање после 1. јануара 1986. и пре 31. децембра 1997. ако је приложена потврда коју су издала надлежна тела у</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>коју су издала надлежна тела у Шпанији. Потврдом се доказује да су испуњени следећи услови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да су одређена лица успешно завршила најмање трогодишње студије, а надлежна тела у Шпанији су потврдила њихову истоветност са оспособљавањем из члана 34. Директиве; - да су одређена лица у Шпанији стварно, законито и као главну делатност обављала делатности из члана 36. Директиве најмање три узастопне године током пет година пре издавања такве потврде; <p>- да та лица имају право да обављају или да стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, под истим условима као лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведеним за Шпанију из Прилога V. Директиве.</p>	68.9.	<p>Шпанији. Потврдом се доказује да су испуњени следећи услови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да су одређена лица успешно завршила најмање трогодишње студије, а надлежна тела у Шпанији су потврдила њихову истоветност са оспособљавањем из члана 34. Директиве; - да су одређена лица у Шпанији стварно, законито и као главну делатност обављала делатности из члана 36. Директиве најмање три узастопне године током пет година пре издавања такве потврде; - да та лица имају право да обављају или да стварно, законито и као главну делатност обављају делатности из члана 36. Директиве, под истим условима као лица која поседују доказе о формалним квалификацијама наведеним за Шпанију из Прилога V. Директиве. 			
38.1.	<p>Одељак 5 Доктор ветеринарске медицине Оспособљавање за доктора ветеринарске медицине Оспособљавање за доктора ветеринарске медицине обухвата укупно најмање пет година редовних теоријских и практичних студија, које могу бити исказане у одговарајућим ЕСПБ бодовима, на универзитету или установи високог образовања које пружа оспособљавање за</p>	53.2	<p><i>Доктор ветеринарске медицине</i> Оспособљавање за доктора ветеринарске медицине обухвата укупно најмање пет година редовних теоријских и практичних студија, које могу бити исказане у одговарајућим ЕСПБ бодовима, на универзитету или установи високог образовања које пружа оспособљавање за које је признат једнак степен или које је под надзором универзитета.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>које је признат једнак степен или које је под надзором универзитета, укључује најмање програм описан у тачки 5.4.1 Прилога V. Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу с чланом 57.ц који се односи на измене списка наведеног у тачки 5.4.1. Прилога V., ради његовог усклађивања са научним и техничким напретком.</p> <p>Ажурирање из другог подстава ни у једној држави чланице не сме имати за последицу измене њених постојећих законских начела у вези са структуром професије која се односи на оспособљавање и услове приступа за физичке особе. Такве измене и ажурирања ће поштовати одговорност земље чланице за организацију образовних система као што је наведено у члану 165(1) TFEU.</p>	54.	<p>Студијски програм за доктора ветеринарске медицине садржи најмање следеће предмете:</p> <p>Основни предмети: Физика, Хемија, Биологија животиња, Биологија биљака, Биоматематика.</p> <p>Специфични предмети:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основне науке: Анатомија (укључујући хистологију и ембриологију), Физиологија, Биохемија, Генетика, Фармакологија, Фармација, Токсикологија, Микробиологија, Имунологија, Епидемиологија, Професионална етика. - Клиничке науке: Опстретиција, Патологија (укључујући анатомску патологију), Паразитологија, Клиничка медицина и хирургија (укључујући анестезиологију), Клиничка предавања о различитим домаћим животињама, перади и другим животињским врстама, Превентивна медицина, Радиологија, Репродукција и поремећаји репродукције, Ветеринарско јавно здравство, Ветеринарско законодавство и форензична медицина, Терапеутика, Пропедеутика. - Производња животиња: Производња животиња, Прехрана животиња, Агрономија, Рурална економија, Узгој животиња, Ветеринарска хигијена, Етологија и заштита животиња. 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>- Хигијена хране: Инспекцији надзор и контрола животињске хране или хране животињског порекла, Хигијена и технологија хране, Пракса (укључујући праксу на местима где се обављају клање и прерада прехранбених производа)</p>			
38.2.	<p>Приступ оспособљавању за доктора ветеринарске медицине захтева поседовање јавне исправе која омогућава упис на одговарајуће студије на универзитету или другој установи високог образовања којој држава чланица признаје као једнак степен у сврху таквих студија.</p>	53.1.	<p><i>Доктор ветеринарске медицине</i> Приступ оспособљавању за доктора ветеринарске медицине захтева поседовање јавне исправе која омогућава упис на одговарајуће студије на универзитету или другој установи високог образовања којима се признаје једнак степен у сврху таквих студија у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.</p>	ПУ		
38.3.	<p>Оспособљавањем доктора ветеринарске медицине осигурава се да је особа стекла следећа знања и вештине: (а) примерено познавање науке на којој се заснива делатност доктора ветеринарске медицине и прописа Европске уније који се односе на те делатности; (б) примерено познавање грађе организма, понашања и физиолошких потреба животиња и компетенције потребне за њихово гајење, храњење, добробит, репродукцију и хигијену уопште ; (ц) клиничке, епидемиолошке и аналитичке компетенције потребне за превенцију, дијагностику и лечење болести животиња, укључујући анестезију, асептичне операције и безболну смрт, било појединачно или у групама, укључујући посебно познавање болести преносивих на људе;</p>	55.1.	<p>Оспособљавањем за доктора ветеринарске медицине стичу се следећа знања и вештине: - примерено познавање науке на којој се заснива делатност доктора ветеринарске медицине и прописа Европске уније који се односе на те делатности; - примерено познавање грађе организма, понашања и физиолошких потреба животиња и компетенције потребне за њихов гајење, храњење, добробит, репродукцију и хигијену уопште; - клиничке, епидемиолошке и аналитичке компетенције потребне за превенцију, дијагностику и лечење болести</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(д) примерено познавање, вештине и компетенције у области превентивне медицине, укључујући оне које се односе на захтеве и сертификавање;</p> <p>(е) примерено познавање хигијене и технологије за производњу, израду и стављање на тржиште хране за животиње или хране животињског порекла, намењене исхрани људи, укључујући компетенције потребне за разумевање и објашњавање добре праксе у том подручју;</p> <p>(ф) знања и вештине и компетенције потребне за одговорну и разумну употребу ветеринарских лекова ради лечења животиња и обезбеђивање сигурности прехранбеног ланца и заштите околине.</p>		<p>животиња, укључујући анестезију, асептичне операције и безболну смрт, било појединачно или у групама, укључујући посебно познавање болести преносивих на људе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - примерено познавање превентивне медицине, укључујући оне које се односе на захтеве и сертификавање; - примерено познавање хигијене и технологије за производњу, израду и стављање на тржиште хране за животиње или хране животињског порекла, намењене исхрани људи, укључујући компетенције потребне за разумевање и објашњавање добре праксе у том подручју и - примерена знања и вештине потребне за одговорну и разумну употребу ветеринарских лекова ради лечења животиња и обезбеђивање сигурности прехранбеног ланца и заштите околине. 			
39.	<p>Стечена права специфична за доктора ветеринарске медицине</p> <p>Не доводећи у питање члан 23. став 4. овог закона, у односу на држављане држава чланица, чије је доказе о формалној квалификацији доктора ветеринарске хирургије издала Естонија, или чије је оспособљавање почело у Естонији пре 1. маја 2004., надлежно тело признаје такве доказе о</p>	69.	<p>Стечена права специфична за доктора ветеринарске медицине</p> <p>Не доводећи у питање члан 64. став 7. овог закона, у односу на држављане држава потписница ЕЕП-а, чије је доказе о формалној квалификацији издала Естонија, или чије је оспособљавање почело у Естонији пре 1. маја 2004., надлежно тело признаје такве доказе о формалној квалификацији за доктора ветеринарске</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	формалној квалификацији за доктора ветеринарске медицине, ако је приложена потврда која наводи да су та лица стварно и законито обављала наведене делатности у Естонији најмање пет узастопних година током седам година пре издавања потврде.		медицине, ако је приложена потврда која наводи да су та лица стварно и законито обављала делатности доктора ветеринарске медицине у Естонији најмање пет узастопних година током седам година пре издавања потврде.			
40.1.	<p>Одељак 6 Бабице Оспособљавање бабица Оспособљавање бабица обухвата укупно најмање: (а) посебно оспособљавање у пуној наставној сатници за бабице, које обухвата најмање трогодишње теоретско и практично оспособљавање (смер I .) укључујући најмање програм описан у тачки 5.5.1. Прилога V.; или (б) посебно оспособљавање у пуној наставној сатници за бабице у трајању од 18 месеци (смер II.), које укључује најмање програм студија описан у тачки 5.5.1. Прилога V., који није у складу с истоветним оспособљавањем медицинских сестара за општу здравствену негу. Државе чланице морају осигурати да су установе које проводе оспособљавање бабица, одговорне за усклађивање теоријског и практичног оспособљавања током целокупног студијског програма Комисија је овлашћена да усвоји делегиране акте у складу с чланом 57.ц који се односи на измене списка наведеног у тачки 5.5.1. Прилога V., ради његовог усклађивања са научним и техничким напретком.</p>	48.2	<p style="text-align: center;"><i>Бабице</i></p> Оспособљавање бабице минимално обухвата завршене најмање три године теоријског и практичног оспособљавања које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и које обухвата најмање 4.600 сати теоријског и практичног оспособљавања које се одвија у оквиру студија у пуној сатници. Клиничко оспособљавање траје најмање једну трећину програма.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Ажурирање из другог подстава ни у једној држави чланици не сме имати за последицу измене њених постојећих законских начела у вези са структуром професије која се односи на оспособљавање и услове приступа за физичке особе. Такве измене и ажурирања ће поштовати одговорност земље чланице за организацију образовних система као што је наведено у члану 165(1) TFEU.</p>					
40.2.	<p>За приступање оспособљавању за бабице мора бити испуњен један од следећих услова: (а) завршених најмање 12 година општег образовања или поседовање сведочанства које потврђује успех на испиту истог нивоа, за приступање бабичкој за смер I; (б) поседовање доказа о формалној оспособљености за медицинску сестру за општу здравствену негу, наведених за смер II. у тачки 5.2.2. Прилога V.</p>	<p>48.1.</p> <p>29.10</p> <p>29.11</p>	<p><i>Бабице</i></p> <p>Приступ оспособљавању бабице захтева поседовање доказа о завршеном општем образовању у трајању од најмање 12 година које омогућава приступ универзитету или другој установи високог образовања у Републици Србији или другој држави потписници ЕЕП-а.</p> <p>Надлежно тело Републике Србије издаће потврду доктору медицине, доктору медицине специјалисти, медицинској сестри опште неге, бабици, доктору денталне медицине, магистру фармације који поседују јавну исправу која доказује формалну квалификацију из тач. 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.5.2. и 5.6.2. Прилога V. Директиве, којом се потврђује да је лице током свог оспособљавања, када је то потребно, стекло потребна знања, вештине и компетенције прописане овим законом.</p> <p>Уколико дође до измена потребних знања, вештина и компетенција предвиђених одредбама о минималном оспособљавању</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			за професионалне делатности из става 9. овог члана, Република Србија омогућиће благовремено признавање таквих квалификација на свом подручју у складу с начелом аутоматског признавања професионалних квалификација.			
40.3.	<p>Оспособљавање бабица мора осигурати да је та особа стекла следећа знања и вештине:</p> <p>(а) темељно познавање науке на којој се заснивају послови бабице, конкретно бабиштва, опстетриције и гинекологије;</p> <p>(б) одговарајуће познавање етике професије и законодавства, релевантно за обављање професије;</p> <p>(ц) одговарајуће познавање опште медицине (биолошких функција, анатомије и физиологије), и фармакологије у области опстетриције и неонатологије, познавање односа стања између здравља и физичког и социјалног окружења човека и његовог понашања,</p> <p>(д) одговарајуће клиничко искуство у овлашћеним установама које омогућава бабици да независно и на своју одговорност, у мери у којој је то неопходно, искључујући патолошке ситуације, да пружа пренаталну негу, да води порођај у његове последице у одобреним установама, и да надзире порођај и рођење, постнаталну негу и врши оживљавање новорођенчета док чека доктора медицине;</p> <p>(е) одговарајуће разумевање образовања здравствених радника и искуство у раду с њима.</p>	50.	<p>Оспособљавањем бабица стиче следећа знања и вештине:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговарајуће познавање науке на којој се заснивају послови бабице, - одговарајуће познавање етике професије и законодавства, - темељно познавање биолошких функција, анатомије и физиологије, опстетриције и неонатологије, односа стања између здравља и физичког и социјалног окружења човека и његовог понашања, - одговарајуће клиничко искуство у овлашћеним установама под надзором особа оспособљених за опстетрицију, - одговарајуће разумевање образовања здравствених радника и искуство у раду с њима. 	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
41.1.	<p>Поступци за признавање доказа о формалној оспособљености за бабице Докази о формалној оспособљености за бабице из тачке 5.5.2. Прилога V. аутоматски се признају у складу с чланом 21., ако испуњавају бар један од следећих критеријума:</p> <p>(а) оспособљавање у пуној наставној сатници за бабице у трајању од најмање 3 године које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и које обухвата најмање 4.600 сати, под условом да особа има доказ о формалној оспособљености за медицинску сестру за општу здравствену негу, из тачке 5.2.2. Прилога V.;</p> <p>(б) оспособљавање у пуној наставној сатници за бабице у трајању од најмање 2 године које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и које обухвата најмање 3.600 сати, под условом да особа има доказ о формалној оспособљености за медицинску сестру за општу здравствену негу, из тачке 5.2.2. Прилога V.;</p> <p>(ц) оспособљавање у пуној наставној сатници за бабице у трајању од најмање 18 месеци које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и које обухвата најмање 3.000 сати, под условом да особа има доказ о формалној оспособљености за медицинску сестру за општу здравствену негу, из тачке 5.2.2. Прилога V., након чега следи једногодишња стручна пракса за коју је издата потврда, у складу са ставом 2.</p>	29.7 48.2.	<p>Докази о професионалној квалификацији бабице, из тачке 5.5.2. Прилога V. Директиве, биће аутоматски признати уколико су испуњени услови прописани чланом 41. став 1. Директиве.</p> <p>Оспособљавање бабице минимално обухвата завршене најмање три године теоријског и практичног оспособљавања које може бити исказано одговарајућим ЕСПБ бодовима и које обухвата најмање 4.600 сати теоријског и практичног оспособљавања које се одвија у оквиру студија у пуној сатници. Клиничко оспособљавање траје најмање једну трећину програма.</p>	ПУ		
41.2.	Потврду из става 1. издају надлежне власти у матичној држави чланици. Она потврђује да је особа након прибављања доказа о	48.3.	Стручне и високе струковне школе које оспособљавају бабице одговорне су за координацију клиничке наставе током целог образовног програма.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	формалној оспособљености за бабицу током одговарајућег периода на задовољавајући начин обављала све делатности бабице у болници или здравственој установи која је одобрена за ту сврху.					
42.1.	<p>Обављање професионалне делатности бабице</p> <p>Одредбе овог одељка примењују се на делатност бабица како је одредила свака држава чланица не доводећи у питање став 2. и које се обављају под професионалним називима наведеним у тачки 5.5.2. Прилога V.</p>	49.1	<p>Образовни програм за бабице садржи најмање следеће предмете:</p> <p>1) Теоријска и практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Општи предмети: Основна анатомија и физиологија, Основна патологија, Основна бактериологија, Вирологија и паразитологија, Основна биофизика, Биохемија и радиологија, Педијатрија с посебним нагласком на новорођенчади, Хигијена, Здравствено васпитање, Превентивна медицина, Рано дијагностиковање болести, Прехрана и дијететика с посебним нагласком на жене, новорођенчад и бебе. Основна социологија и социомедицинска проблематика, Основна фармакологија, Психологија, Принципи и методе поучавања, Здравствено и социјално законодавство и организација здравства, Професионална етика и професионално законодавство, Полно образовање и планирање породице, Законска заштита мајке и детета. - Предмети специфични за делатности бабице: Анатомија и 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>физиологија, Ембриологија и развој фетуса, Трудноћа, Породиља и пуерперија, Гинеколошка и опстетрицијска патологија, Припрема за порођај и родитељство укључујући психолошке аспекте, Припреме за порођај (укључујући познавање и употребу техничке опреме у опстетрицији), Аналгезија, Анестезија и оживљавање, Физиологија и патологија новорођенчета, нега и надзор новорођенчета, Психолошки и социјални чиниоци.</p> <p>2) Практично и клиничко оспособљавање, које се мора спроводити под одговарајућим надзором:</p> <ul style="list-style-type: none"> - саветовање трудница, укључујући најмање 100 предпородиљних прегледа, - надзор и нега најмање 40 трудница, - извођење најмање 40 порођаја, а ако се овај број не може постићи због малог броја породиља, може се смањити на минимално 30 порођаја, уз услов асистирања код додатних 20 порођаја, - активно учешће код карличног порођаја, ако то није могуће због недостатка карличних порођаја пракса се може спровести у симулираној ситуацији, - извођење епизиотомије и увод у шивење рана укључује теоријску наставу и клиничку 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		49.2 49.3	<p>праксу; пракса шивења рана укључује шивење ране после епизиотомије и једноставне перинеалне лацерације и може се обавити у симулираној ситуацији,</p> <ul style="list-style-type: none"> - надзор и брига за 40 жена код којих постоји ризик повезан са трудноћом или трудовима или са постпорођајним периодом, - надзор и нега (укључујући преглед) најмање 100 жена после порођаја и здраве новорођенчади, - посматрање и нега новорођене деце која захтевају посебну негу, укључујући недоношчад, преношену новорођенчад, новорођенчад која имају премалу телесну тежину или која су болесна, - здравствена нега код патолошких стања на подручју гинекологије и опстетриције, - увод у здравствену негу на подручју медицине и хирургије укључује теоријску наставу и клиничку праксу. <p>Теоријско и практично оспособљавање се мора уравнотежити и координирати са клиничким оспособљавањем на такав начин да се стечена знања и искуства могу усвојити на одговарајући начин.</p> <p>Клиничко оспособљавање остварује се радом у болничким одељењима или другим здравственим установама, који је одобрило надлежно тело. Део ове праксе, мора бити учествовање у активностима одељења у</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			мери у којој те активности доприносе оспособљавању учењем о одговорностима повезаним са делатношћу бабица.			
42.2.	<p>Државе чланице осигуравају да је бабицама омогућен приступ и обављање најмање следећих делатности:</p> <p>(а) примерено информисање и саветовање у вези с планирањем породице;</p> <p>(б) дијагностиковање трудноће и праћење нормалног тока трудноће, вршење прегледа за праћење развоја нормалног тока трудноће;</p> <p>(с) саветовање или упућивање на преглед потребан за најранију могућу дијагнозу ризичних трудноћа;</p> <p>(д) извођење програма за припрему родитеља и потпуна припрема за порођај, укључујући савете о хигијени и прехрани;</p> <p>(е) брига и помоћ мајци током порођаја и праћење стања фетуса у материци, одговарајућим клиничким методама и техничким средствима;</p> <p>(ф) вођење спонтаних порођаја по потреби укључујући епизиотомију и, у хитним случајевима, карличног порођаја;</p> <p>(г) препознавање знакова који упозоравају на неправилност код мајке или детета, који траже упућивање на доктора медицине специјалисте, предузимање хитних мера у одсуству доктора медицине специјалисте, посебно ручно одстрањење плаценте које је праћено ручним прегледом материце;</p> <p>(х) преглед и нега новорођенчета уз предузимање свих иницијатива у случају потребе и извођење хитног оживљавања;</p> <p>(и) нега мајке и праћење њеног напретка у раздобљу после порођаја и давање свих</p>	51.	<p>Оспособљавање бабице омогућава примену следећих компетенција:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примерено информисање и саветовање у вези с планирањем породице, - дијагностиковање трудноће и праћење нормалног тока трудноће, вршење прегледа за праћење развоја нормалног тока трудноће, - саветовање или упућивање на преглед потребан за најранију могућу дијагнозу ризичних трудноћа, - извођење програма за припрему родитеља и потпуна припрема за порођај, укључујући савете о хигијени и прехрани, - брига и помоћ мајци током порођаја и праћење стања фетуса у материци, одговарајућим клиничким методама и техничким средствима, - вођење спонтаних порођаја по потреби укључујући епизиотомију и, у хитним случајевима, карличног порођаја, - препознавање знакова који упозоравају на неправилност код мајке или детета, који траже упућивање на доктора медицине специјалисте, предузимање хитних мера у одсуству доктора медицине 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>потребних савета мајци о нези детета ради омогућавања оптималног напретка детета; (j) обављање лечења које пропише доктор медицине; (k) припрема потребних писаних извештаја.</p>		<p>специјалисте, посебно ручно одстрањење плаценте које је праћено ручним прегледом материце, - преглед и нега новорођенчета уз предузимање свих иницијатива у случају потребе и извођење хитног оживљавања, - нега мајке и праћење њеног напретка у раздобљу после порођаја и давање свих потребних савета мајци о нези детета ради омогућавања оптималног напретка детета, - обављање лечења које пропише доктор медицине специјалиста гинекологије и опстетриције, - припрема потребних писаних извештаја.</p>			
43.1.	<p>Стечена права специфична за бабице</p> <p>1. У случају држављана држава чланица чији докази о формалној квалификацији за бабице испуњавају све минималне услове оспособљавања из члана 40. Директиве, иако у складу са чланом 41. Директиве нису признати ако им није приложена потврда о стручној пракси из члана 41. став 2. Директиве, свака држава чланица признаје као довољан доказ о формалној квалификацији који су издале државе чланице пре референтног датума наведеног у тачки 5.5.2. Прилога V. Директиве, и уз који</p>	72.1.	<p>Стечена права специфична за бабицу</p> <p>Држављанима државе потписнице ЕЕП-а чији докази о формалној квалификацији за бабице испуњавају све минималне услове оспособљавања из члана 40. Директиве, иако у складу са чланом 41. Директиве нису признати ако им није приложена потврда о стручној пракси из члана 41. став 2. Директиве, надлежно тело признаје као довољан доказ о формалној квалификацији који су издале државе потписнице ЕЕП-а пре референтног датума наведеног у тачки 5.5.2. Прилога V. Директиве, и уз који је приложена потврда</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	је приложена потврда која наводи да су носиоци квалификација стварно и законито обављали те делатности најмање две узастопне године током пет година пре издавања потврде.		која наводи да су носиоци квалификација стварно и законито обављали те делатности најмање две узастопне године током пет година пре издавања потврде.			
43.1a.	У вези са доказима о формалној квалификацији за бабице, државе чланице признају те квалификације у случајевима у којима је носилац квалификације започео своје оспособљавање пре 18. јануара 2016., а услов за приступ том оспособљавању је био десет година општег образовања или истоветни степен за смер I. из Прилога V.5. Директиве, или завршено оспособљавање за медицинску сестру опште неге потврђено доказом о формалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.2.2. Директиве пре започињања смера II. из Прилога V.5. Директиве оспособљавања за бабице.	72.2.	У вези са доказима о формалној квалификацији за бабице, надлежно тело признаје те квалификације у случајевима у којима је носилац квалификације започео своје оспособљавање пре 18. јануара 2016., а услов за приступ том оспособљавању је био десет година општег образовања или истоветни степен за тип I. из Прилога V.5. Директиве, или завршено оспособљавање за медицинску сестру опште неге потврђено доказом о формалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.2.2. Директиве пре започињања типа II. из Прилога V.5. Директиве оспособљавања за бабице.	ПУ		
43.2.	Услови утврђени у ставу 1. овог члана примењују се на држављане држава чланица чији доказ о формалној квалификацији за бабицу потврђује успешно завршено оспособљавање на државном подручју бивше Демократске Републике Немачке и задовољавање свих минималних услова оспособљавања из члана 40. Директиве, али где се доказ о формалној квалификацији у смислу члана 41. Директивне признаје ако му није приложена потврда о професионалном искуству из члана 41. став 2. Директиве, која потврђује да је	72.3.	Услови утврђени у ставу 1. овог члана примењују се на носиоце квалификација држава потписница ЕЕП-а чији доказ о формалној квалификацији за бабицу потврђује успешно завршено оспособљавање на државном подручју бивше Демократске Републике Немачке и задовољавање свих минималних услова оспособљавања из члана 40. Директиве, али где се доказ о формалној квалификацији у смислу члана 41. Директиве не признаје ако му није приложена потврда о професионалном искуству из члана 41. став 2. Директиве, која потврђује да је оспособљавање	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	оспособљавање започето пре 3. октобра 1990		започето пре 3. октобра 1990.			
43.3	Избрисано					
43.4.	<p>Државе чланице признају доказе о формалној квалификацији за бабице који су:</p> <p>(а) били додељени у Пољској оним бабицама које су пре 1. маја 2004. завршиле оспособљавање које није задовољавало минималне услове оспособљавања наведене у члану 40. Директиве, и</p> <p>(б) потврђени дипломом „дипломирани” добијеном на основу посебног програма оспособљавања садржаног у:</p> <p>1. члану 11. Закона од 20. априла 2004. о измени Закона о професијама медицинске сестре и бабице и о неким другим правним актима („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.92, пос. 885 и из 2007., бр.176, пос. 1237) и Уредби министра здравља од 11. маја 2004. о детаљним условима спровођења студија за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су медицинске гимназије или стручних медицинских школа за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.110, пос. 1170 и из 2010., бр.65, пос. 420); или</p> <p>2. члану 53.3 тачки 3. Закона од 15. јула 2011. о професијама медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2011., бр.174, пос. 1039) и Уредби министра</p>	72.4.	<p>Државе чланице признају доказе о формалној квалификацији за бабице који су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - били додељени у Пољској оним бабицама које су пре 1. маја 2004. завршиле оспособљавање које није задовољавало минималне услове оспособљавања наведене у члану 40. Директиве, и - потврђени дипломом „дипломирани” добијеном на основу посебног програма оспособљавања садржаног у: <p>1. члану 11. Закона од 20. априла 2004. о измени Закона о професијама медицинске сестре и бабице и о неким другим правним актима („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.92, пос. 885 и из 2007., бр.176, пос. 1237) и Уредби министра здравља од 11. маја 2004. о детаљним условима спровођења студија за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су медицинске гимназије или стручних медицинских школа за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2004., бр.110, пос. 1170 и из 2010., бр.65, пос. 420); или</p> <p>2. члану 53.3 тачки 3. Закона од 15. јула</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>здравља од 14. јуна 2012. о детаљним условима спровођења високог образовања за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су средње медицинске школе или оспособљавања после средње школе за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2012., пос. 770), за потребе провере да ли је степен знања и способности дотичне бабице упоредив са знањем и способностима бабица које имају квалификације које су за Пољску наведене у Прилогу V. тачки 5.2.2. Директиве.</p>		<p>2011. о професијама медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2011., бр.174, пос. 1039) и Уредби министра здравља од 14. јуна 2012. о детаљним условима спровођења високог образовања за медицинске сестре и бабице, које имају сведочанство о завршеној средњој школи (завршни испит – матура) и дипломци су средње медицинске школе или оспособљавања после средње школе за професије медицинске сестре и бабице („Службени лист Републике Пољске“ из 2012., пос. 770), за потребе провере да ли је степен знања и способности дотичне бабице упоредив са знањем и способностима бабица које имају квалификације које су за Пољску наведене у Прилогу V. тачки 5.2.2. Директиве.</p>			
43.a	<p>У погледу румунских доказа о формалној оспособљености за бабицу, примјењују се само следеће одредбе у вези са стеченим правима:</p> <p>У случају држављана држава чланица чији докази о формалној квалификацији за бабицу (asistent medical obstetrică-ginecologie/медицинску сестру на гинекологији и опстетрицији) додељени у Румунији пре дана приступања и које не задовољавају минималне услове оспособљавања утврђене у члану 40. Директиве, државе чланице признају наведене доказе о формалној квалификацији као довољан доказ у сврху спровођења делатности бабице, ако је приложена потврда којом се доказује да су ти држављани држава</p>	72.5.	<p>У случају држављана држава потписница ЕЕП-а чији докази о формалној квалификацији за бабицу („asistent medical obstetrică-ginecologie“ / медицинску сестру на гинекологији и опстетрицији) додељени у Румунији пре дана приступања и које не задовољавају минималне услове оспособљавања утврђене у члану 40. Директиве, надлежно тело признаје наведене доказе о формалној квалификацији као довољан доказ у сврху спровођења делатности бабице, ако је приложена потврда којом се доказује да су ти носиоци квалификација стварно и законито обављали делатности медицинских сестара опште неге у Румунији, најмање пет узастопних година током раздобља од седам година пре</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	чланица стварно и законито обављали делатности медицинских сестара опште неге у Румунији, најмање пет узастопних година током раздобља од седам година пре издавања потврде.		издавања потврде.			
43.b	Стечена права код бабица не примењују се на следеће квалификације стечене у Хрватској пре 1. јула 2013.: виша медицинска сестра гинеколошко-опстетричког смера, медицинска сестра гинеколошко-опстетричког смера, виша медицинска сестра бабичког смера, медицинска сестра бабичког смера, гинеколошко-опстетричка бабица и бабица.	72.6.	Стечена права код бабица не примењују се на следеће квалификације стечене у Хрватској пре 1. јула 2013.: виша медицинска сестра гинеколошко-опстетричког смера, медицинска сестра гинеколошко-опстетричког смера, виша медицинска сестра бабичког смера, медицинска сестра бабичког смера, гинеколошко-опстетричка бабица и бабица.	ПУ		
44.1.	Одељак 7 Магистар фармације Оспособљавање магистра фармације За приступање програму оспособљавања магистра фармације захтева се поседовање дипломе или јавне исправе која у држави чланици омогућује приступ том студију на универзитету или високошколској установи којој се признаје истоветни степен.	39.1.	<i>Магистар фармације</i> Приступ оспособљавању магистра фармације захтева поседовање јавне исправе о завршеном образовању које омогућава приступ на универзитетске студије фармације у Републици Србији или у другој држави потписници ЕЕП-а.	ПУ		
44.2.	Доказ о формалној оспособљености за магистра фармације потврђује оспособљавање у трајању од најмање пет година које може бити исказано у одговарајућим ЕСПБ бодовима, које укључује најмање: (а) четири године редовног теоријског и практичног оспособљавања у пуној наставној сатници на универзитету или на	39.2.	Оспособљавање магистра фармације обухвата завршавање универзитетских студија фармације у трајању од најмање пет година, које може бити исказано у одговарајућим ЕСПБ бодовима, од чега минимално четири године теоријског и практичног образовања у пуној наставној сатници на универзитету или другој установи високог образовања признатог	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>високошколској установи којој се признаје истоветни степен или која је под надзором универзитета;</p> <p>(б) шест месеци приправничког стажа у јавној апотеци или у болници под надзором фармацеутског одељења те болнице.</p> <p>Такво оспособљавање обухвата најмање програм наведен у тачки 5.6.1. Прилога V. Комисија је овлашћена да измени садржај наведен у тачки 5.6.1. Прилога V. у складу с поступком из члана 57.ц у сврху прилагођавања научном и техничком напретку, укључујући и развој фармацеутске праксе.</p>	40.	<p>једнаког степена или установи која је под надзором универзитета и шест месеци стручног оспособљавања у јавној или болничкој апотеци, које се обавља у току или на крају формалног образовања.</p> <p>Студијски програм магистра фармације садржи најмање следеће предмете: Биологија биљака и животиња, Физика, Општа и неорганска хемија, Органска хемија, Аналитичка хемија, Фармацеутска хемија укључујући анализу лекова и медицинских средстава, Општа и примењена биохемија (медицинска), Анатомија и физиологија, Медицинска терминологија, Микробиологија, Фармакологија и фармакотерапија, Фармацеутска технологија, Токсикологија, Фармакогнозија, Законодавство и, када је примерено, Професионална етика.</p> <p>Уравнотежен однос између теоријске и практичне наставе даје сваком предмету из става 1. овог члана довољан значај теорије да би се одржао универзитетски ниво образовања.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Ажурирање из другог подстава ни у једној држави чланици не сме имати за последицу измене њених постојећих законских начела у вези са структуром професије која се односи на оспособљавање и услове приступа за физичке особе. Такве измене и ажурирања ће поштовати одговорност земље чланице за организацију образовних система као што је наведено у члану 165(1) TFEU.</p>					
44.3.	<p>Оспособљавање магистра фармације осигурава да је особа стекла следећа знања и вештине:</p> <p>(а) одговарајуће познавање лекова и супстанци које се користе у производњи лекова;</p> <p>(б) одговарајуће познавање фармацеутске технологије и физикалног, хемијског, биолошког и микробиолошког тестирања лекова;</p> <p>(с) одговарајуће познавање метаболизма и утицаја лекова и деловања отровних супстанци и употреба лекова;</p> <p>(д) одговарајуће знање за процену научних података у вези са лековима, како би се на основу овог знања могли доставити одговарајући подаци;</p> <p>(е) одговарајуће познавање прописа и других захтева који регулишу фармацеутску делатност.</p>	41.	<p>Оспособљавањем магистра фармације лице стиче следећа знања и вештине:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одговарајуће познавање лекова и супстанци које се користе у производњи лекова, - одговарајуће познавање фармацеутске технологије и физичко-хемијско, биолошко и микробиолошко испитивање медицинских производа, - довољно познавање метаболизма и утицаја лекова и деловања токсичних супстанци и употреба медицинских производа, - одговарајуће знање за процену научних података у вези са лековима, како би се на основу овог знања могле пружити одговарајуће информације, - познавање прописа који регулишу фармацеутску делатност. 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
45.1.	<p>Обављање професионалне делатности магистра фармације</p> <p>За потребе ове Директиве, делатности магистра фармације су делатности за чији се приступ и обављање захтевају стручне квалификације, у једној или више држава чланица, и које су доступне особама које поседују доказ о формалној оспособљености наведен у тачки 5.6.2. Прилога V.</p>	29.1	<p>Докази о професионалној квалификацији за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте које су издале државе потписнице ЕЕП-а, из Прилога V. Директиве (за доктора медицине, доктора медицине специјалисте, медицинске сестре опште неге, доктора денталне медицине, доктора денталне медицине специјалисте, магистра фармације, доктора ветеринарске медицине и архитекте) имају једнаку вредност као докази о професионалној квалификацији који су издати у Републици Србији, и признају се по начелу аутоматског признавања професионалних квалификација.</p>	ПУ		
45.2.	Државе чланице јамче да особе које поседују доказ о формалној оспособљености магистра	42.	Магистар фармације који има завршено оспособљавање из члана 39. овог	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>фармације на универзитету или степена који се сматра истоветним, испуњавају одредбе члана 44. и да имају право на приступ и обављање барем следећих делатности уз задовољавање, где је то прикладно, захтева за додатним стручним искуством:</p> <p>(а) припрема фармацеутског облика лека,;</p> <p>(б) израда и тестирање лека;</p> <p>(с) тестирање лекова у лабораторијима за тестирање лекова;</p> <p>(д) складиштење, чување и дистрибуција лекова у јавним апотекама, односно апотекарским установама;</p> <p>(е) набавка, припрема, контрола, складиштење, дистрибуција и издавање делотворних, квалитетних и безбедних лекова у јавним апотекама, односно апотекарским установама;</p> <p>(ф) припрема, контрола, складиштење и издавање делотворних, квалитетних и безбедних лекова у болничкој апотеци;</p> <p>(г) пружање информација и савета о лековима и о њиховој примереној употреби;</p> <p>(х) извештавање надлежних тела о нежељеним дејствима лекова и фармацеутских производа;</p> <p>(и) индивидуална подршка пацијентима који сами себи дају лекове;</p> <p>(ј) допринос локалним и националним промоцијама јавног здравља.</p>		<p>закон обавља следеће послове, за које се могу прописати и додатни захтеви односно професионално искуство:</p> <ul style="list-style-type: none"> - израда фармацеутских облика лекова, - производња и испитивање лека, - испитивање лекова у лабораторијима за испитивање лекова, - складиштење, чување и дистрибуција лекова на велико, - набавка, припрема, испитивање, складиштење, дистрибуција и издавање делотворних, квалитетних и безбедних лекова у јавним апотекама, односно апотекарским установама, - припрема, испитивање, складиштење и издавање делотворних, квалитетних и безбедних лекова у болничкој апотеци, - пружање информација и савета о лековима и о њиховој примереној употреби, - извештавање надлежних тела о нежељеним дејствима лекова и фармацеутских производа, - индивидуална подршка пацијенту који сам себи даје лекове, - допринос локалним и националним кампањама јавног здравља. 			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
45.3.	Ако држава чланица условљава приступ или обављање делатности маистра фармације додатним стручним искуством, поред поседовања доказа о формалној оспособљености из тачке 5.6.2. Прилога V., та држава чланица као довољан доказ у вези с тим признаје потврду коју издају надлежне власти у матичној држави чланици која наводи да је особа обављала те делатности у матичној држави чланици током сличног периода.	43.1 43.2	Република Србија признаје доказ надлежног тела државе пописнице ЕЕП-а да је то лице запослено на пословима маистра фармације током периода потребног за стицање професионалног искуства неопходног за приступ професији маистра фармације. Доказ из става 1. овог члана пропраћен је доказом о професионалној квалификацији за маистра фармације.	ПУ		
45.4	Признање из става 3. не примењује се на двогодишње период стручног искуства које се захтева у Великом Војводству Луксембурга за доделу државне концесије у јавној фармацији.			НП		
45.5.	Ако је држава чланица на дан 16. септембра 1985. имала успостављен систем конкурса на основу испита чија је сврха да између особа из става 2. одабере оне који могу постати власници нових апотека основаних у складу с националним системом географске поделе, та држава чланица може, одступајући од става 1., наставити с таквим системом конкурса и захтевати од држављана држава чланица који поседују доказ о формалној оспособљености за маистра фармације из тачке 5.6.2. Прилога V., или за које вреде одредбе члана 23., да учествује на таквим конкурсима.			НП		
46.1.	Одељак 8 Архитекта Оспособљавање за архитекте Оспособљавање за архитекту обухвата: (а) укупно најмање пет година студија са	57.	<i>Архитекта</i> Оспособљавање за архитекту обухвата: - укупно најмање пет година студија на универзитету или упоредивој образовној	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>пуном сатницом на универзитету или упоредивој образовној установи, са успешно положеним завршним испитом; или</p> <p>(б) најмање четири године студија на универзитету или упоредивој образовној установи, са успешно положеним завршним испитом, уз приложену потврду о завршетку двогодишњег приправничког стажа у складу са ставом 4.</p>		<p>установи, са успешно положеним завршним испитом, или</p> <ul style="list-style-type: none"> - најмање четири године студија на универзитету или упоредивој образовној установи, са успешно положеним завршним испитом, уз приложену потврду о завршетку двогодишњег приправничког стажа у складу са чланом 59. став 2 овог закона. - 			
46.2.	<p>Архитектура мора да буде главни елемент студија из става 1. овог члана. Студије уравнотежено покривају теоријско и практично оспособљавања и обезбеђују стицање следећих знања и вештина:</p> <p>(а) архитектонско пројектовање које испуњава естетске и техничке захтеве,</p> <p>(б) одговарајуће познавање историје архитектуре и теорија, као и повезаних уметности, технологија и друштвених наука,</p> <p>(ц) познавање лепих уметности и њиховог утицаја на квалитет архитектонског пројектовања,</p> <p>(д) одговарајуће познавање урбанизма, планирања и вештина укључених у процес планирања,</p> <p>(е) разумевање односа између људи и грађевина, између грађевина и њиховог окружења и разумевање потребе да се грађевине и простор међусобно прилагоде људским потребама и мерама,</p> <p>(ф) разумевање професије и улоге архитекте у заједници, посебно код припреме идејних основа које уважавају друштвене чиниоце,</p> <p>(г) разумевање метода истраживања и метода за припрему идејног плана пројекта,</p>	58.	<p>Архитектура мора да буде главни елемент студија из члана 57. овог закона. Студијски програм обухвата уравнотежено теоријско и практично оспособљавање и обезбеђује стицање следећих знања и вештина:</p> <ul style="list-style-type: none"> - способност израде архитектонских пројеката који испуњавају естетске и техничке захтеве; - одговарајуће знање о историји и теоријама архитектуре, као и о сродним уметностима, технологијама и хуманистичким наукама; - знање о лепим уметностима као утицају на квалитет архитектонског пројектовања; - одговарајуће знање о урбанистичком пројектовању, планирању и вештинама укљученим у процес планирања; - разумевање односа између људи и грађевина, између грађевина и њиховог окружења, као и разумевање потребе да се грађевине и простор међусобно прилагоде људским потребама и мерама; - разумевање професије архитекте и улоге коју архитекта има у друштву, посебно у припреми пројектних задатака који узимају у обзир друштвене факторе; 	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(х) разумевање структурних, архитектонских и грађевинских проблема повезаних са грађевинским пројектовањем, (и) одговарајуће познавање физичких проблема и технологија, као и функције зграда како би њихова унутрашњост пружала удобност и заштиту од климатских утицаја, (ј) потребне вештине пројектирања, које омогућују испуњавање захтева корисника у границама одређеним трошковним чиниоцима и грађевинским прописима и (к) одговарајуће познавање делатности, организације, прописа и поступака који су укључени у реализацију пројектних основа и за повезивање планова у систем целовитог просторног планирања.</p>		<p>- разумевање метода истраживања и припреме пројектних задатака за архитектонски пројекат; - разумевање конструкције грађевине, извођачких и инжењерских проблема везаних за пројектовање грађевине; - одговарајуће знање о физичким проблемима и технологијама, као и функцији грађевина у циљу обезбеђења услова за унутрашњи комфор и заштиту од климатских утицаја; - неопходне пројектантске вештине које омогућавају испуњавање захтева корисника у оквирима одређеним финансијским ограничењима и грађевинском регулативом; - одговарајуће знање о делатностима, организацијама, прописима и процедурама укљученим у реализацију архитектонског пројекта и интегрисање планова у целину система планирања.</p>			
46.3.	Број година студија из ставова 1. и 2. може да буде исказан у одговарајућим ЕСПБ бодовима.	59.1.	Број година студија из члана 57. алинеја 1 овог закона може да буде исказан у одговарајућим ЕСПБ бодовима.	ПУ		
46.4.	Приправнички стаж из тачке (б) става 1. врши се тек након завршетка прве три године студија. Најмање једна година приправничког стажа ће се градити на знању, вештинама и компетенцијама стеченим током студија из става 2. У том циљу, стручни приправнички стаж се обавља под надзором лица или органа који је овлашћен од стране надлежног органа у држави чланици. Тако надзиран приправнички стаж може да се врши у било којој земљи. Приправнички стаж	59.2.	Приправнички стаж из члана 57. алинеја 2 овог закона обавља се после завршене прве три године студија. Најмање годину дана приправничког стажа је надоградња знања и вештина стечених током студија члана 57. став 1 овог закона. Приправнички стаж се одвија под надзором овлашћеног ментора или тела, а оцењује га надлежно тело.	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	процењује надлежни орган у држави чланици.					
47.	<p>Одступање од услова оспособљавања архитектата</p> <p>Изузетно од члана 46., следеће ће такође бити препознато као сагласно са чланом 21: оспособљавање као део система социјалног побољшања или скраћене универзитетске студије које испуњавају услове из члана 46 (2), што се потврђује полагањем испита из архитектуре, након седам или више година рада у области архитектуре под надзором архитекте или архитектонског бироа. Испит мора бити на универзитетском нивоу и бити еквивалентан завршном испиту из тачке (б) Члан 46 (1).</p>	60.	Изузетно од одредбе члана 57. овог закона, сматра се да су испуњене одредбе члана 29. овог закона и у случају оспособљавања које је део програма социјалних побољшања или ванредних студија, који испуњава захтеве из члана 58. овог закона, што се потврђује испитом из архитектуре који положи носилац професионалне квалификације који је седам или више година радио у подручју архитектуре, под надзором архитекте или архитектонског бироа. Тај испит мора бити на универзитетском нивоу образовања и једнак завршном испиту из члана 57. алинеја 2. овог закона.	ПУ		
48.1.	<p>Обављање професионалне делатности архитектата</p> <p>За потребе ове Директиве, професионалне делатности архитекте су делатности које се редовно извршавају на основу професионалног назива „архитекта”.</p>	61.1.	У смислу овог закона, послови архитекте су послови који се редовно раде на основу професионалног назива: "архитекта".	ПУ		
48.2.	Држављани државе чланице који су овлашћени да користе тај назив у складу са законом, који овлашћује надлежно тело државе чланице да додели тај назив држављанима држава чланица који се посебно истичу квалитетом свог рада на подручју архитектуре, сматраће се да задовољавају услове који се траже за обављање делатности архитекта на основу професионалног назива „архитекта”. Потврдом коју таквим особама изда матична држава чланица потврђује се да оне обављају делатности у архитектури.	61.2. 61.3.	Држављани држава потписница ЕЕП-а, који су овлашћени да користе назив: "архитекта" у складу са законом који овлашћује надлежно тело државе потписнице ЕЕП-а да додели тај назив држављанима држава потписница ЕЕП-а који се посебно истичу квалитетом свог рада у подручју архитектуре, сматраће се да задовољавају услове који се траже за обављање послова архитекте под професионалним називом: "архитекта". Доказ који тим носиоцима професионалне квалификације изда држава потписница	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			ЕЕП-а, потврђује да носиоци професионалне квалификације обављају архитектонску делатност.			
49.1.	<p>Стечена права специфична за архитекте Свака држава чланица ће прихватити доказ о професионалној квалификацији за архитекте наведен у Прилогу VI. Директиве издат од друге државе чланице, што је доказ који потврђује програм оспособљавања који је започео најкасније у референтној академској години из тог Прилога, чак и ако он не испуњава минималне услове из члана 46. овог закона, у сврху приступања професији и обављања послова архитекте, признаје се као доказ о формалним квалификацијама за архитекте који она сама издаје.</p> <p>У таквим околностима се признају потврде, које издају надлежна тела Савезне Републике Немачке, која потврђују да су докази о формалној квалификацији које су после 8. маја 1945. издала надлежна тела Демократске Републике Немачке истоветни доказима из Прилога VI</p>	73.1.	<p>Стечена права специфична за архитекту Доказ о професионалној квалификацији за архитекте наведен у тачки 6. Прилога VI. Директиве издат од друге државе потписнице ЕЕП-а, што је доказ који потврђује програм оспособљавања који је започео најкасније у референтној академској години из тог Прилога, чак и ако он не испуњава услове из чл. 57., 58. и 59. овог закона, признаје се као истоветни доказ који је издало надлежно тело Републике Србије, у сврху приступања професији и обављања послова архитекте.</p> <p>У таквим околностима се признају потврде, које издају надлежна тела Савезне Републике Немачке, која потврђују да су докази о формалној квалификацији које су после 8. маја 1945. издала надлежна тела Демократске Републике Немачке истоветни доказима из Прилога VI.</p>	ПУ		
49.1a.	Став 1. примењује се и на доказ о формалној квалификацији архитекте наведен у Прилогу V. Директиве ако је оспособљавање започето пре 18. јануара 2016.	73.3.	Став 1. примјењује се и на доказ о формалној квалификацији архитекте наведен у Прилогу V. Директиве ако је оспособљавање започето пре 18. јануара 2016.	ПУ		
49.2.	Не доводећи у питање став 1. овог члана, свака држава чланица признаје следеће доказе о формалној квалификацији и у сврху приступања и обављања послова архитекте признаје им исту важност на свом државном		Не доводећи у питање став 1. овог члана, надлежно тело признаје следеће доказе о формалној квалификацији и у сврху приступања и обављања послова архитекте признаје им исту важност на свом	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>подручју као доказима о формалној квалификацији које сама издаје: потврде које држављанима држава чланица издају државе чланице које су усвојиле правила која уређују приступање и обављање делатности архитекте на следеће датуме: (а) 1. јануара 1995. за Аустрију, Финску и Шведску; (б) 1. маја 2004. за Чешку Републику, Естонију, Кипар, Летонију, Литванију, Мађарску, Малту, Пољску, Словенију и Словачку; (ба) 1. јула 2013. за Хрватску; (ц) 5. августа 1987. за остале државе чланице.</p> <p>Потврде из претходног става доказују да је лице имало право најкасније до тог датума да користи професионални назив архитекте и да је према тим правилима стварно обављало те делатности најмање три узастопне године током пет година пре издавања потврде.</p>	<p>73.4.</p> <p>73.5.</p>	<p>државном подручју као доказима о формалној квалификацији које сама издаје: потврде које држављанима држава потписница ЕЕП-а издају државе потписнице ЕЕП-а које су усвојиле правила која уређују приступање и обављање делатности архитекте на следеће датуме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. јануара 1995. за Аустрију, Финску и Шведску; - 1. маја 2004. за Чешку Републику, Естонију, Кипар, Летонију, Литванију, Мађарску, Малту, Пољску, Словенију и Словачку; - 1. јула 2013. за Хрватску; - 5. августа 1987. за остале државе потписнице ЕЕП-а. <p>Потврде из претходног става доказују да је лице имало право најкасније до тог датума да користи професионални назив архитекте и да је према тим правилима стварно обављало те делатности најмање три узастопне године током пет година пре издавања потврде.</p>			
49.3.	<p>Свака држава чланица следећим доказима признаје исту важност на свом државном подручју као доказима о формалној квалификацији које сама издаје у сврху приступања професионалним делатностима архитекте и њиховог обављања: доказ завршеног оспособљавања које је постојало 5. августа 1985. и започето је најкасније 17. јануара 2014., а пружали су га „Fachhochschulen ” у Савезној Републици Немачкој у трајању од три године и које испуњава услове из члана 46. став 2.</p>	73.6.	<p>Надлежно тело следећим доказима признаје исту важност на свом државном подручју као доказима о формалној квалификацији које сама издаје у сврху приступања професионалним делатностима архитекте и њиховог обављања: доказ завршеног оспособљавања које је постојало 5. августа 1985. и започето је најкасније 17. јануара 2014., а пружали су га „Фацххоцхсцхулен ” у Савезној Републици Немачкој у трајању од три године и које испуњава услове из</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Директиве и омогућава приступање делатностима из члана 48. Директиве у Републици Србији под професионалним називом „архитекта”, ако је после тог оспособљавања уследило четворогодишње професионално искуство у Савезној Републици Немачкој, што се доказује потврдом коју издаје надлежно тело код кога је регистрован архитекта који жели да има користи од одредаба те Директиве.</p>		<p>члана 46. став 2. Директиве и омогућава приступање делатностима из члана 48. Директиве у Републици Србији под професионалним називом „архитекта”, ако је после тог оспособљавања уследило четворогодишње професионално искуство у Савезној Републици Немачкој, што се доказује потврдом коју издаје надлежно тело код кога је регистрован архитекта који жели да има користи од одредаба те Директиве.</p>			
49a.1.	<p>ПОГЛАВЉЕ IIIA Аутоматско признавање по основу заједничких начела оспособљавања Заједнички оквир оспособљавања</p> <p>За потребе овог Члана, „заједнички оквир оспособљавања“ означава заједнички скуп минималног знања, вештина и компетенција неопходних за обављање одређене регулисане професије. Заједнички оквир оспособљавања не замењује националне програме обуке уколико држава чланица не одлучи другачије према домаћем закону. У циљу приступа и обављању професије у државама чланицама који регулишу ову професију, државе чланице ће потврдити професионалне квалификације које се стичу на основу таквог оквира на њеној територији, као доказ формалне квалификације који саме издају, под условом да такав оквир испуњава услове утврђене у ставу 2.</p>	4.12	<p>Заједнички оквир оспособљавања</p> <p>- заједнички оквир оспособљавања – заједнички скуп компетенција неопходних за обављање одређене регулисане професије, који не замењује националне програме образовања и оспособљавања осим у случајевима када је другим прописима другачије решено;</p>	ПУ		
49a.2.	<p>Заједнички оквир оспособљавања ће бити усаглашен са следећим условима: (а) заједнички оквир оспособљавања омогућава већем броју професионалаца да се</p>			НП		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>крећу државама чланицама; (b) професије на које се заједнички оквир оспособљавања примењује су регулисане. или су образовање и оспособљавање који воде до професије регулисани у најмање једној трећини држава чланица; (c) заједнички скуп знања, вештина и компетенција комбинује знање, вештине и компетенције захтеване у системима образовања и оспособљавања у најмање једној трећини држава чланица; небитно је да ли су знања, вештине и компетенције стечени као део општег курса оспособљавања на универзитету или високошколској установи или као део стручног оспособљавања; (d) заједнички оквир оспособљавања је заснован на нивоима европског оквира квалификација (EQF), како је дефинисан у Прилогу II Препоруке Европског парламента и Савета од 23. априла 2008. за успостављање Европског оквира квалификација за доживотно учење (1); (e) дате професије нису покривене ни другим заједничким оквиром оспособљавања, нити су предмет аутоматског признавања из Поглавља III Глава III; (f) заједнички оквир оспособљавања је развијен у транспарентном поступку, укључујући релевантне актере из држава чланица, где професија није регулисана; (g) заједнички оквир оспособљавања дозвољава држављанима из било које државе чланице да се квалификују за стицање професионалне квалификације у склопу таквог оквира без потребе да се претходно учлане у неку струковну организацију или да у њој буду регистровани.</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
49a.3.	Репрезентативне струковне организације на нивоу синдиказа, као и националне струковне организације или надлежне власти из бар трећине држава чланица могу Комисији поднети предлоге за заједнички оквир оспособљавања који испуњава услове дате у ставу 2.	62.1	<p align="center">Заједнички оквир оспособљавања</p> <p>Стручна организација, надлежно тело или национални координатор у чијем је делокругу одређена регулисана професија могу поднети предлоге за заједнички оквир оспособљавања који испуњава услове које утврђује Европска комисија.</p>	ПУ		
49a.4.	Комисија је овлашћена да усвоји делегирани акт у складу са чланом 57ц, како би успоставила заједнички оквир оспособљавања за дату професију на основу услова из става 2 овог члана.			НП		
49a.5.	<p>Држава чланица ће бити ослобођена обавезе да примени заједнички оквир оспособљавања из става 4. на свом подручју, или да аутоматски призна професионалне квалификације стечене на основу таквог заједничког оквира оспособљавања, ако је испуњен један од следећих услова:</p> <p>(а) на њеној територији не постоји образовна установа или установа која би омогућила оспособљавање за ту професију,</p> <p>(б) увођење заједничког оквира оспособљавања неповољно би утицало на организацију образовног система и система стручног оспособљавања, или</p> <p>(ц) постоје знатне разлике између заједничког оквира оспособљавања и стручног оспособљавања на њеној територији, а таква разлика представља озбиљан ризик за јавну политику, јавну безбедност, јавно здравље, заштиту околине или безбедност крајњег корисника услуга.</p>	62.3	<p>Република Србија није обавезна да примени заједнички оквир оспособљавања на свом подручју, нити да аутоматски призна професионалне квалификације стечене на основу таквог заједничког оквира оспособљавања, ако је испуњен један од следећих услова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на подручју Републике Србије не постоји образовна установа или установа која би омогућила оспособљавање за ту професију, - увођење заједничког оквира оспособљавања неповољно би утицало на организацију образовног система и система стручног оспособљавања, или - постоје знатне разлике између заједничког оквира оспособљавања и стручног оспособљавања према посебним прописима Републике Србије, а таква разлика представља озбиљан ризик за јавну политику, јавну 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
49b.1.	<p>Заједничка провера оспособљености</p> <p>За потребе овог члана, „заједничка провера оспособљености“ означава стандардизовану проверу оспособљености носилаца одређених професионалних квалификација која је доступна другим држава чланицама које су прихватиле заједнички оквир оспособљавања; успешан резултат провере омогућава носиоцу професионалне квалификације да обавља професију у свакој другој држави чланици која је прихватила заједнички оквир оспособљавања под истим условима као и носиоци професионалних квалификација које су своје квалификације стекли у тој држави чланици.</p>	4.15	<p>Заједничка провера оспособљености</p> <p>- заједничка провера оспособљености – стандардизована провера оспособљености носилаца одређених професионалних квалификација која је доступна другим држава потписницама ЕЕП-а које су прихватиле заједнички оквир оспособљавања; успешан резултат провере омогућава носиоцу професионалне квалификације да обавља професију у свакој другој држави потписници ЕЕП-а која је прихватила заједнички оквир оспособљавања под истим условима као и носиоци професионалних квалификација које су своје квалификације стекли у тој држави;</p> <p>-</p>	ПУ		
49b.2.	<p><i>Заједничка провера оспособљености мора бити у складу са следећим условима:</i></p> <p><i>(а), заједничка провера оспособљености омогућава већем броју професионалаца да се крећу у свим државама чланицама;</i></p> <p><i>(б) професија у којој је заједничка провера оспособљености регулисана, односно образовање и оспособљавање воде до професије у питању је регулисано у најмање једној трећини држава чланица;</i></p> <p><i>(ц) заједничка провера оспособљености је развијена у транспарентном поступку, укључујући и актера из земаља чланица у којима професија није регулисана;</i></p> <p><i>(д) заједничка провера оспособљености</i></p>	63.3	<p>Република Србија није обавезна да примени заједничку проверу оспособљености на свом подручју, нити да аутоматски призна професионалне квалификације стечене на основу такве провере ако је испуњен један од следећих услова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведена професија није регулисана у Републици Србији, - садржај заједничке провере оспособљености неће довољно ублажити озбиљан ризик за јавно здравље или сигурност крајњег примаоца услуга који је релевантан на подручју Републике 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<i>дозвољава држављанима било које земље чланице да учествују у таквој провери и у практичној организацији оваквих провера у државама чланицама без претходног захтева да буду члан било које струковне организације или да се региструје код такве организације.</i>		Србије, или - садржај заједничке провере оспособљености учинио би приступ професији знатно мање привлачним у поређењу са условима за приступање професији на подручју Републике Србије.			
49b.3.	Репрезентативне струковне организације на нивоу синдиказа, као и националне струковне организације или надлежне власти из бар трећине држава чланица могу Комисији поднети предлоге за <i>заједничку проверу оспособљености</i> који испуњава услове дате у ставу 2.	63.1	Стручна организација, надлежно тело или национални координатор у чијем је делокругу одређена регулисана професија могу поднети предлог за заједничку проверу оспособљености која испуњава услове које утврђује Европска комисија.	ПУ		
49b.4.	Комисија је овлашћена да усвоји делегирани акт у складу са чланом 57ц, како би успоставила <i>заједничку проверу оспособљености</i> за дату професију на основу услова из става 2 овог члана.			НП		
49b.5.	Држава чланица ће бити ослобођена обавезе да организује <i>заједничку проверу оспособљености</i> из става 4. на свом подручју, или да аутоматски призна професионалне квалификације стечене на основу полагања такве заједничке провере оспособљавања, ако је испуњен један од следећих услова: (а) на њеној територији та професија није регулисана, (б) садржај заједничке <i>провере оспособљености</i> не би довољно умањио озбиљан ризик по здравље или безбедност прималаца услуге који су релевантни на њеној територији, или (ц) садржај заједничке <i>провере</i>	63.3	Република Србија није обавезна да примени заједничку проверу оспособљености на свом подручју, нити да аутоматски призна професионалне квалификације стечене на основу такве провере ако је испуњен један од следећих услова: - наведена професија није регулисана у Републици Србији, - садржај заједничке провере оспособљености неће довољно ублажити озбиљан ризик за јавно здравље или сигурност крајњег примаоца услуга који је релевантан на подручју Републике Србије, или	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	оспособљености ће пружити увид у струку који је значајно мање привлачан у поређењу са националним захтевима.		- садржај заједничке провере оспособљености учинио би приступ професији знатно мање привлачним у поређењу са условима за приступање професији на подручју Републике Србије.			
49b.6.	<p>Државе чланице ће, у року од шест месеци од дана ступања на снагу делегираног акта из става 4. обавестити Комисији и друге државе чланице:</p> <p>(а) о доступним капацитетима за организовање оваквих провера; или</p> <p>(б) о примени изузеће из става 5, заједно са оправдањем од којих су испуњени услови из тог става. Комисија може, у року од три месеца, затражити додатно разјашњење, ако сматра да држава чланица није пружила довољно или адекватно објашњење или образложење да је услов испуњен. Држава чланица мора одговорити у року од три месеца од таквог захтева.</p> <p>Комисија може да усвоји акт спровођења пописа држава чланица у којма се заједничке провере оспособљености, усвојене у складу са ставом 4., организују, њихову учесталост током једне календарске године и друге механизме неопходне за организовање заједничких провера оспособљености у свим државама чланицама.</p>	88.78	<p>У року од шест месеци од успостављања заједничке провере оспособљености за одређену професију, Република Србија обавестиће Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а о могућностима за организовање таквих провера, као и о сваком коришћењу права на ослобађања од те обавезе.</p> <p>У року од три месеца од достављања обавештења Републике Србије о коришћењу ослобађања од обавезе из става 7. овог члана, ако Европска комисија сматра да нису пружена довољна или одговарајућа образложења, односно оправдања да је и један од услова из овог закона испуњен, Европска комисија може захтевати додатно образложење, а на такав захтев Република Србија ће одговорити у року од наредна три месеца од пријема захтева.</p>	ПУ		
50.1.	<p>ПОГЛАВЉЕ IV Заједничке одредбе о пословном настану Документација и формалности</p> <p>Кад надлежне власти државе чланице домаћина одлучују о захтеву за одобрење обављања регулисане професије на основу ове Главе, те надлежне власти могу захтевати</p>	19.1	<p>Поступак за признавање професионалних квалификација по општем и аутоматском систему признавања</p> <p>Поступак се покреће захтевом кандидата који се подноси надлежном</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>документе и потврде наведене у Прилогу VII. Документи из тачака 1. (д), (е) и (ф) Прилога VII. на дан њиховог подношења не смеју бити старији од три месеца. Државе чланице, тела и друге правне особе гарантују поверљивост података које приме.</p>	<p>19.2. 19.3</p>	<p>телу. Захтев из става 1. овог члана мора да садржи: - доказ о држављанству кандидата и - доказ о испуњености услова за признавање професионалних квалификација (потврда о оспособљености, доказ о формалној квалификацији и о професионалном искуству, када је то потребно). Уз доказе из става 2. овог члана надлежно тело може затражити од кандидата да достави и друге доказе у складу са Прилогом VII. Директиве.</p>			
50.2.	<p>У случају оправданих сумњи, Држава чланица домаћин може захтевати од надлежних органа Држава чланица потврду о аутентичности потврде и доказа о награђеним формалним квалификацијама у тој другој Држави чланици, као и, где је то могуће, потврду чињенице да корисник испуњава минималне услове за обуку предвиђене члановима 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 и 46, за занимања из поглавља III овог Дела,</p>	19.4	<p>У случају оправдане сумње, надлежно тело може да затражи од надлежних тела државе потписнице ЕЕП-а потврду о аутентичности доказа из става 2. алинеја 2. овог члана, издатих у другој држави потписници ЕЕП-а.</p>	ПУ		
50.3.	<p>У случају оправданих сумњи, где је доказ о формалним квалификацијама, како је дефинисан у члану 3(1)(с), издала надлежна власт у држави чланици и укључује оспособљавање у целини или делимично које је обављено у законски успостављеној установи на територији друге државе чланице, држава чланица домаћин може захтевати од надлежних власти државе</p>	19.5	<p>У случају оправдане сумње, када је доказ о формалној квалификацији издало надлежно тело једне државе потписнице ЕЕП-а, а укључује оспособљавање у потпуности или делимично стечено у организацији законом установљеној на територији друге државе потписнице ЕЕП-а, надлежно тело има право од надлежног тела државе потписнице ЕЕП-а, која је</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>чланице потврду о аутентичности потврде и доказа о формалној оспособљености:</p> <p>(а) да ли је оспособљавање у установи која је вршила оспособљавање формално потврђен од стране образовне установе са седиштем у држави чланице порекла потврде;</p> <p>(б) да ли су издати докази о формалним квалификацијама исти као и они који би били додељени када би курс оспособљавања био цео организован у држави чланице порекла потврде; и</p> <p>(ц) да ли докази о формалним квалификацијама дају иста професионална права на територији државе чланице порекла потврде.</p>		<p>издала доказ, да потврди његово порекло на тај начин што ће утврдити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ли је програм оспособљавања у надлежној организацији, која је обавила оспособљавање, формално потврдило надлежно тело у држави потписници ЕЕП-а која је издала доказ, - да ли је доказ о формалној квалификацији једнак оном који би био издат да је програм оспособљавања у потпуности остварен у држави потписници ЕЕП-а која је издала доказ, - да ли доказ о формалној квалификацији даје једнака професионална права на територији државе потписнице ЕЕП-а која је издала доказ. 			
50.3a.	<p>У случају оправданих сумњи, држава чланица домаћин може захтевати од надлежних органа држава чланица потврду чињенице да подносилац пријаве да нема привремену или трајну забрану обављања професије као резултат озбиљног недоличног професионалног понашања или кривичне осуде која се односи на вршење било које од његових професионалних активности.</p>	19.6	<p>У случају оправдане сумње, надлежно тело може од надлежног тела матичне државе потписнице ЕЕП-а путем ИМИ система из члана 88. овог закона да затражи потврду да кандидат нема прекид или забрану обављања професије због теже повреде правила струке или због осуде за кривично дело повезано са обављањем професионалне делатности.</p>	ПУ		
50.3b.	<p>Размена информација између надлежних органа различитих држава чланица на основу овог члана врши се преко ИМИ.</p>	86.1	<p>Центар за подршку и надлежна тела сарађују са контакт тачкама и надлежним телима држава потписница ЕЕП-а.</p> <p>Сарадња из става 1. овог члана подразумева међусобну сарадњу, размену информација и података путем ИМИ система о дисциплинским мерама или казним санкцијама стручне природе</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		86.2. 86.3. 86.4	<p>предузетим против носилаца професионалних квалификација и о било каквим другим тешким и посебним околностима које би могле утицати на обављање делатности, као и достављање свих информација о професионалним квалификацијама, пословном настањењу и о другим битним околностима у сврху обављања регулисаних професија у Републици Србији.</p> <p>Центар за подршку помаже носиоцима професионалних квалификација у коришћењу права која су им додељена овим законом и у вези са тим сарађује и са Центром за подршку у матичној држави потписници ЕЕП-а, надлежним телима и ЈЕКТ.</p> <p>Надлежна тела су дужна да у потпуности сарађују са Центром за подршку, као и са центрима за подршку у другим државама потписницама ЕЕП-а и да пружају све релевантне информације о појединачним случајевима таквим центрима, на њихов захтев и под условом да се поштују правила о заштити података у складу са посебним прописима којима се регулише заштита личних података.</p>			
50.4.	Када држава чланица домаћин за приступ регулисаним професијама захтева од својих држављана да се свечано зајму или да дају изјаву под заклетвом, а текст те заклетве или изјаве не могу користити држављани других држава чланица, држава чланица домаћин осигурава да те особе могу користити одговарајући истоветни текст.	19.9 ¹⁰	Надлежно тело, ако је то оправдано, може захтевати електронски потпис, у складу са посебним прописима којима се регулише електронски потпис, за спровођење свих поступака који се спроводе електронским путем.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
51.1.	<p>Поступак узајамног признавања стручних квалификација</p> <p>Надлежно тело државе чланице домаћина потврђује пријем захтева у року од једног мјесеца од пријема и у случају непотпуне документације обавештава о томе подносиоца захтева.</p>	19.7	<p>У случају пријема непотпуне документације надлежно тело у року од месец дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана, писаним путем обавештава кандидата и позива га да допуни документацију у року од 90 дана. Уколико подносилац захтева не достави допуну документације, надлежно тело ће одбацити захтев као непотпун, осим ако кандидат оправда разлоге пропуштања рока.</p>	ПУ		
51.2.	<p>Надлежно тело државе чланице мора спровести поступак испитивања захтева за одобрење обављања регулисане професије што је брже могуће и у сваком случају издати прописно утемељену одлуку у року од три месеца од дана када подносилац захтева преда потпуну документацију. Међутим, тај се рок може продужити за месец дана у случајевима на које се примењују поглавља I и II ове главе.</p>	20.1 20.2	<p>Надлежно тело дужно је да донесе решење о захтеву кандидата и да га достави кандидату најкасније у року од 3 месеца од дана пријема потпуног захтева.</p> <p>Рок из става 1. овог члана може се продужити највише за један месец, ако је то предвиђено посебним прописима који уређују услове за признавање професионалне квалификације.</p>	ПУ		
51.3.	<p>Против одлуке, или ако одлука није донесена у року, допуштена је жалба у складу с националним правом.</p>	10.810	<p>Против решења надлежног тела лице има право жалбе надлежном телу државне управе. Против другостепеног решења надлежног тела државне управе лице нема право жалбе, али може покренути управни спор пред Управним судом Републике Србије.</p>	ПУ		
52.1.	<p>Коришћење професионалних назива</p> <p>Ако је у држави чланици домаћину коришћење професионалних назива за неку од делатности унутар предметне професије регулисано, држављани других држава чланица који су овлашћени да обављају</p>	75.1	<p><i>Коришћење професионалних и академских назива</i></p> <p>Ако је у Републици Србији прописано коришћење професионалних назива за неку од регулисаних професија, лица</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	регулисану професију на основу главе III. користе професионалне називе државе чланице домаћина који одговарају тој професији у тој држави чланици, као и одговарајуће скраћенице повезане с тим називом.		овлашћена за обављање регулисане професије на основу признања професионалних квалификација у складу са овим законом, користиће професионалне називе који се за ту регулисану професију користе у Републици Србији, као и одговарајуће скраћенице.			
52.2.	Ако је у држави чланици домаћину одређену професију регулисало неко удружење или организација у смислу члана 3. става 2., држављани држава чланица не смеју користити професионални назив који издаје та организација или удружење, као ни одговарајућу скраћеницу, осим ако не поднесу доказе да су чланови тог удружења или организације. Ако је чланство у неком удружењу или организацији условљено одређеним квалификацијама, она то може захтевати за држављане других држава чланица који поседују стручне квалификације само у складу с условима одређеним овом Директивом.	75.2	Ако је у Републици Србији одређена професија регулисана општим актом струковне организације или другог надлежног тела или организације, носилац професионалне квалификације може користити професионални назив који додељује та струковна организација или друго надлежно тело или организација, као и одговарајућу скраћеницу, ако поднесе доказ да је члан тог тела, односно организације.	ПУ		
52.3.	Држава чланица не може задржати коришћење стручног звања носиоцима професионалних квалификација ако није обавестила о удруживању или организацију Комисију и друге државе чланицама у складу са чланом 3 (2).	75.3	Република Србија не може резервисати коришћење професионалног назива за носиоце професионалних квалификација ако о струковној организацији или другом надлежном телу или организацији није обавестила Европску комисију и друге државе потписнице ЕЕП-а у складу са одредбама овог закона.	ПУ		
53.1.	ГЛАВА IV ДЕТАЉНА ПРАВИЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПРОФЕСИЈЕ	74.1	VI. ДЕТАЉНА ПРАВИЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ РЕГУЛИСАНИХ ПРОФЕСИЈА	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Знање језика</p> <p>Особе којима су признате стручне квалификације морају знати језике који су им потребни за обављање професије у држави чланици домаћину.</p>		<p><i>Знање језика</i></p> <p>Носилац професионалне квалификације коме је призната професионална квалификација мора познавати српски језик потребан за обављање регулисане професије у Републици Србији.</p>			
53.2.	<p>Држава чланица ће осигурати да су све контроле које врши, или под надзором, надлежних органа за контролу усаглашености са обавезом из става 1. овог члана ограничене на знање једног од службених језика државе чланице домаћина, или једног административног језика државе чланице домаћина, под условом да је то такође и службени језик Европске Уније.</p>	74.1	<p>Носилац професионалне квалификације коме је призната професионална квалификација мора познавати српски језик потребан за обављање регулисане професије у Републици Србији.</p>	ПУ		
53.3.	<p>Контроле спроведене у складу са ставом 2. може се изрећи ако професија која ће се вршити утиче на безбедност пацијената. Контрола може бити изречена у односу на друге професије у случајевима где постоји озбиљна и конкретна сумња у ваљаност стручног знања језика у вези са професионалним делатностима које особа намерава да обавља.</p> <p>Контрола се може обављати само након издавања Европске професионалне картице у складу са чланом 4д или после признавања професионалне квалификације, шт год да је случај.</p>	74.3.	<p>Провера знања српског језика може се спроводити само после издавања ЕПК у складу са главом VII. овог закона или после спроведеног поступка признавања професионалних квалификација у складу са главом III. и IV. овог закона, а начин провере знања језика прописане надлежно тело општим актом.</p>	ПУ		
53.4.	<p>Било која контрола знања језика треба да буде пропорционална делатности која ће се обављати. Датој особи ће бити дозвољено да се жали на такве контроле према домаћем</p>	74.2	<p>Надлежно тело дужно је да обезбеди да провера знања српског језика буде сразмерна потреби делатности која ће се обављати у случају професија које утичу на јавно здравље и сигурност примаоца</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	закону.		услуга и других професија, када постоји озбиљна и основана сумња да ли постоји довољно познавање српског језика у односу на професионалне делатности које се намеравају обављати.			
54.	<p>Коришћење академских назива</p> <p>Не доводећи у питање чланове 7. и 52., држава чланица домаћин осигурава да се одговарајућим особама додели право на кориштење академских назива додељених у матичној држави чланице, и по могућности њихових скраћеница, на језику матичне државе чланице. Држава чланица домаћин може захтевати да иза тог назива стоји назив и адреса установе или испитног одбора који је доделило. Ако би могло доћи до замене академског назива матичне државе чланице с називом у држави чланице домаћину, који у тој држави захтева додатно оспособљавање које особа није стекла, држава чланица домаћин може захтевати од те особе да користи академски назив матичне државе чланице у одговарајућем облику који одреди држава чланица домаћин.</p>	77.	<p>Изузетно од члана 10. став 11. и члана 75. овог закона, након што је носиоцу професионалне квалификације одобрен делимичан приступ професији у Републици Србији, професионална делатност обавља се у складу са професионалним називом матичне државе чланице, при чему надлежно тело може захтевати да се тај професионални назив употребљава на српском језику.</p> <p>Носиоци професионалних квалификација којима се одобри делимичан приступ професионалној делатности морају јасно да наведу примаоцима услуга у ком обиму могу пружати своје услуге, односно обављати своју професију.</p> <p>Захтеви за потребе пословног настањења у Републици Србији разматраће се у складу са главом III. овог закона.</p> <p>Одредбе овог закона које регулишу делимичан приступ не примењују се на носиоце професионалних квалификација чије се професионалне квалификације аутоматски признају у складу са главом IV. овог закона.</p> <p>Захтеви за потребе пружања привремених и повремених услуга у Републици Србији у вези са професионалним делатностима које утичу на јавно здравље или сигурност разматраће се у складу са главом II. овог закона.</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
55.	<p>Одобрење завода за здравствено осигурање</p> <p>Не доводећи у питање члан 5. став 1. и члан 6. први подстав тачке (б), државе чланице које захтевају од особа које су стекле стручне квалификације на њиховом државном подручју да обаве приправнички период оспособљавања уз рад и/или период стицања стручног искуства како би добиле одобрење завода за здравствено осигурање, одступају од тог захтева за особе које поседују доказе о стручним квалификацијама за докторе медицине и докторе денталне медицине стечене у другим државама чланицама.</p>			НП		
55а.1.	<p>Признавање приправничког стажа</p> <p>Ако је приступ регулисаним струке у земљи чланици могућ након завршетка стручног приправничког стажа, надлежни орган матичне државе чланице, када се разматра захтев за издавање одобрења за вршење регулисане професије, препознаје стручни приправнички стаж завршен у другој држави чланици под условом да је приправнички стажу складу са објављеним смерницама из става 2., и узима у обзир приправнички стаж завршен у трећој држави. Међутим, државе чланице могу, у националном законодавству, поставити разумну границу трајања дела стручног приправничког стажа који се остварује у иностранству.</p>	78.1. 78.2	<p><i>Приправнички стаж</i></p> <p>Ако се за приступ регулисаној професији у Републици Србији захтева завршен приправнички стаж, надлежно тело, приликом разматрања захтева за признавање професионалне квалификације, признаје приправнички стаж обављен у другој држави потписници ЕЕП-а, под условом да је приправнички стаж у складу са објављеним смерницама и узима у обзир приправнички стаж обављен у трећој држави.</p> <p>Надлежна тела могу одредити разумно ограничење трајања дела приправничког стажа који се може обавити у иностранству.</p>	ПУ		
55а.2.	<p>Признавање стручног приправничког стажа неће заменити све важеће захтеве за полагањем испита ради добијања приступа датој професији. Надлежни органи треба да објаве смернице о организацији и</p>	78.3	<p>Признавање приправничког стажа не замењује постојеће захтеве да се положи стручни испит како би се остварио приступ одређеној регулисаној професији.</p> <p>Надлежно тело објављује</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	признавању стручног приправничког стажа завршеног у другој држави чланици или у трећој земљи, посебно о улози ментора стручног приправничког стажа.	78.4	смернице из става 1. овог члана за организацију и признавање приправничког стажа обављеног у другој држави потписници ЕЕП-а или у трећој држави, посебно у вези с улогом ментора приправничког стажа.			
56.1.	<p>ГЛАВА V. УПРАВНА САРАДЊА И ОДГОВОРНОСТ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ Надлежна тела</p> <p>Надлежна тела државе чланице домаћина и матичне државе чланице блиско сарађују и узајамно се помажу како би олакшале примјну ове Директиве. Оне осигуравају поверљивост података које размењују.</p>			НП		
56.2.	<p>Надлежна тела државе чланице домаћина и матичне државе чланице размењују податке о предузетим дисциплинским мерама или казним санкцијама и било каквим другим тешким и посебним околностима које би могле утицати на обављање делатности из ове Директиве, поштујући законе о заштити личних података предвиђене у Директиви 95/46/ЕЗ и Директиви 2002/58/ЕЗ. Држава чланица домаћин испитује истинитост околности, а њена тела одлучују о природи и опсегу истраживања која треба спровести те обавештавају државу чланицу домаћина о закључцима које доносе на основу доступних података.</p>	86.2	Сарадња из става 1. овог члана подразумева међусобну сарадњу, размену информација и података путем ИМИ система о дисциплинским мерама или казним санкцијама стручне природе предузетим против носилаца професионалних квалификација и о било каквим другим тешким и посебним околностима које би могле утицати на обављање делатности, као и достављање свих информација о професионалним квалификацијама, пословном настањену и о другим битним околностима у сврху обављања регулисаних професија у Републици Србији.	ПУ		
56.2а.	За потребе ставова 1. и 2., надлежни органи ће користити ИМИ.	86.2	Сарадња из става 1. овог члана подразумева међусобну сарадњу, размену информација и података путем ИМИ система о дисциплинским мерама или казним санкцијама стручне природе предузетим против носилаца	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			професионалних квалификација и о било каквим другим тешким и посебним околностима које би могле утицати на обављање делатности, као и достављање свих информација о професионалним квалификацијама, пословном настајењу и о другим битним околностима у сврху обављања регулисаних професија у Републици Србији.			
56.3.	Свака држава чланица ће најкасније 20. октобра 2007. одредити власти и тела надлежна за издавање и примање доказа о формалној оспособљености и осталих докумената или података, те власти и тела надлежна за примање захтева и доношење одлука из ове Директиве, те одмах о томе обавестити остале државе чланице и Комисију.			НП		
56.4.	Свака држава чланица одређује координатора за делатности тела из става 1. и о томе обавештава остале државе чланице и Комисију. Дужности координатора су следеће: (а) спроводи јединствену примену ове Директиве; (б) сакупља све информације које су релевантне за примену ове Директиве, као што су информације о условима приступа регулисаним професијама у државама чланицама; (ц) разматра предлоге за заједничке оквире оспособљавања и заједничких провера оспособљености; (д) врши размену информација и најбоље праксе у циљу оптимизације континуираног професионалног развоја у државама чланицама;			НП		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	(е) размењују информације и најбоље праксе о примени мера компензације из члана 14. У циљу обављања задатка наведеног у тачки (б) овог става, координатор може тражити помоћ од центр за помоћ из члана 576.					
56а.1.	<p>Механизам обавештавања Надлежни органи државе чланице обавештавају надлежне органе у свим другим државама чланицама о особама које своју професију обављају на територији те државе чланице, а које су у целости или делом ограничили или забраили, чак и привремено, државни органи или судови: (А) доктор медицине и доктор опште медицине који поседује доказ о формалним квалификацијама из тачке 5.1.1 и 5.1.4 Прилога V; (Б) доктор медицине специјалиста који има звање из тачке 5.1.3 Прилога V; (В) медицинске сестре за општу негу која поседује доказе о формалним квалификацијама из тачке 5.2.2 Прилога V; (Г) доктор денталне медицине који поседује доказ о формалним квалификацијама из тачке 5.3.2 Прилога V; (Е) доктор денталне медицине специјалиста који поседује доказ о формалним квалификацијама из тачке 5.3.3 Прилога V; (Е) доктор ветеринарске медицине који поседује доказ формалне квалификације из тачке 5.4.2 Прилога V; (Г) бабица која поседује доказе о формалним квалификацијама из тачке 5.5.2 Прилога V; (Х) магистар фармације који поседује доказе о формалним квалификацијама наведеним у тачки 5.6.2 Прилога V; (И) носиоци сертификата наведеним у тачки</p>	89.1.	<p><i>Обавештења о забрани или ограничењу обављања регулисане професије</i></p> <p>Надлежна тела обавештавају надлежна тела других држава потписница ЕЕП-а о носиоцу професионалне квалификације коме су надлежна тела или судови Републике Србије у целости или делимично ограничили или забранили, чак и привремено, обављање следећих професија на подручју Републике Србије:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доктор медицине и доктор опште медицине специјалиста који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачака 5.1.1. и 5.1.4. Директиве, - доктор медицине специјалиста који поседује назив из Прилога V. тачке 5.1.3. Директиве, - медицинска сестра опште неге која поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.2.2. Директиве, - доктор денталне медицине који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.3.2. Директиве, - доктор специјалиста денталне медицине који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>2. Прилога VII који потврђује да је носилац завршио оспособљавање која задовољава минималне захтеве наведене у члановима 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40, или 44, , али који су почели раније од референтних датума квалификација наведених у тачкама 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 Прилога V;</p> <p>(J) носиоци сертификата о стеченим правима као што је наведено у члану 23, 27, 29, 33, 33а, 37, 43 и 43а;</p> <p>(K) други носиоци професионалних квалификација који обављају делатности које имају импликације на безбедност пацијента, где носилац обавља професију која је регулисана у тој држави чланици;</p> <p>(L) носиоци професионалних квалификација који обављају делатности које се односе на образовање малолетника, укључујући и негу деце и образовања у раном детињству, где обавља делатност регулисану у тој држави чланици.</p>		<p>тачке 5.3.3. Директиве,</p> <ul style="list-style-type: none"> - доктор ветеринарске медицине који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.4.2. Директиве, - бабица која поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.5.2. Директиве, - магистар фармације који поседује доказ о професионалној квалификацији из Прилога V. тачке 5.6.2. Директиве, - носилац потврде којом се потврђује да је завршио оспособљавање које испуњава минималне услове оспособљавања из овог закона, али које је започето пре референтних датума квалификација наведених у Прилогу V. тач. 5.1.3., 5.1.4., 5.2.2., 5.3.2., 5.3.3., 5.4.2., 5.5.2. и 5.6.2. Директиве, - носилац потврде о стеченим правима из овог закона, - остали носиоци професионалних квалификација који обављају професије које утичу на јавно здравље и сигурност примаоца услуга, ако обављају професију регулисану у Републици Србији и - носиоци професионалних квалификација који обављају професије повезане са образовањем малолетних лица, укључујући и бригу о деци и предшколско образовање и 			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
56а.4.	Обрада личних података у сврху размјене информација из става 1. и 3. врши се у складу са Директивама 95/46 / ЕЦ и 2002/58 / ЕЦ. Обрада личних података од стране Комисије врши се у складу са Уредбом (ЕЦ) бр 45/2001.	85.1	Подаци о кандидату, добијени унутар ИМИ система, током поступка спроведеног у складу са овим законом, дозвољено је да се употребе само у складу са прописима којима се регулише заштита личних података.	ПУ		
56а.5.	Надлежни органи свих држава чланица ће бити обавештени без одлагања када забрана или ограничење из става 1. истекне. За ту сврху, надлежни орган државе чланице која даје информације у складу са ставом 1. овог члана потребно је да наведе датум истека као и накнадне промене до тог датума.	89.5	Надлежна тела других држава потписница ЕЕП-а обавештавају се без одлагања о истеку забране или ограничења из става 2. овог члана. У ту сврху надлежно тело које шаље информације у складу са ставом 1. овог члана обавештава о датуму истека забране и свакој следећој промени тог датума.	ПУ		
56а.6.	Државе чланице ће обезбедити да професионалци, о којима се шаљу обавештења у друге државе чланице, буду информисани у писаној форми о одлуци да се шаље упозорење у исто време као и само упозорење, и да могу да се жале на основу националног закона против одлуке или пријаве за исправку такве одлуке и да имају приступ правним лековима у односу на било коју штету насталу због лажних упозорења послатим другим државама чланицама, и у таквим случајевима одлука о упозорењу ће бити означена да укаже да је предмет поступка од стране професионалца.	89.6	Носиоци професионалних квалификација за које се шаљу упозорења унутар ИМИ система обавештавају се писаним путем - одлуком о упозорењу, на коју имају право приговора, у сврху спречавања штетних последица могућег неосновано објављеног упозорења.	ПУ		
56а.7.	Подаци који се односе на упозорења могу се обрађивати у оквиру ИМИ док су важећа. Узупозорења се бришу у року од три дана од дана доношења одлуке о опозиву или од истека забране или ограничења из става 1.	89.7	Подаци о упозорењима могу се обрађивати у ИМИ систему док су важећи. Узупозорења се бришу у року од три дана од дана доношења одлуке о поништењу или од истека забране или ограничења из става 2. овог члана.	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
56а.8.	Комисија ће усвојити акте за примену за механизма упозорења. Ти имплементациони акти садрже одредбе о властима које имају право да шаљу или примју обавештења и о повлачењу и закључењу упозорења и мера за обезбеђење сигурности обраде. Ти имплементациони акти доносе се у складу са поступком испитивања из члана 58 (2).	84.1(б)	<ul style="list-style-type: none"> - попис надлежних стручних организација, одговарајућих образовних установа и других тела из овог закона. 	ПУ		
57.1.	<p>Централни приступ информацијама преко интернета</p> <p>Државе чланице ће обезбедити да следеће информације буду доступне на интернету преко тачке јединственог контакта, у члану 6 Директиве 2006/123 / ЕЦ Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. године о услугама на унутрашњем тржишту (1), и редовно ажуриране:</p> <p>(а) попис регулисаних професија у држави чланице, укључујући и податке за контакт са надлежним телима за сваку регулисану професију и Центром за подршку из члана 57б;</p> <p>(б) попис професија за које је доступна ЕПК, њено функционисање, укључујући све повезане накнаде које носиоци професионалних квалификација треба да плате и попис надлежних тела за издавање ЕПК;</p> <p>(с) списак свих професија за које држава чланица примењује члан 7 (4) на основу националних закона, прописа и административних прописа;</p> <p>(д) попис програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних професија, програма стручног оспособљавања са посебном структуром из тачке (с)(ii) члана 11;</p>	85.2	<p>Министарство надлежно за послове трговине (услуге) обезбеђује да следеће информације буду доступне на интернету путем Јединствене електронске контакт тачке у Републици Србији (у даљем тексту: „ЈЕКТ“), одређене посебним прописима из подручја пружања услуга и да се ти подаци редовно ажурирају, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - попис регулисаних професија у Републици Србији, укључујући и податке за контакт са надлежним телима за сваку регулисану професију и Центром за подршку, - попис професија за које је доступна ЕПК, њено функционисање, укључујући све повезане накнаде које носиоци професионалних квалификација треба да плате и попис надлежних тела за издавање ЕПК, - попис свих професија за које Република Србија прописује претходну проверу професионалних квалификација пре првог пружања услуга на привременој и повременој основи, - попис програма образовања и оспособљавања или, 	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(е) услове и поступке из чл 7, 50, 51 и 53 за занимања регулисана у земљи чланици, укључујући и све у вези накнада које плаћају грађани и докумената које грађани подносе надлежним органима;</p> <p>(ф) појединости о праву на жалбу на одлуке надлежних тела на основу националних закона, прописа и административних одредби, одлука надлежних органа усвојених на основу ове Директиве.</p>		<p>у случају регулисаних професија, програма стручног оспособљавања са посебном структуром, из члана 84. став 1. алинеја 5. овог закона,</p> <ul style="list-style-type: none"> - услови и поступци за регулисане професије у Републици Србији, укључујући све повезане накнаде и документе који се подносе надлежним телима, - појединости о праву на жалбу на одлуке надлежних тела на основу овог закона и других правних аката који проистичу из овог закона и - пописи из члана 87. став 2. овог закона. 			
57.2.	<p>Државе чланице ће обезбедити да је информације из става 1. пружена корисницима на јасан и свеобухватан начин, да је лако доступна на даљину и електронским путем и да се ажурира.</p>	85.3	<p>ЛЕКТ је дужна да на сваки захтев корисника одговори у што краћем року, да даје детаљна упутства о покретању и спровођењу поступка признавања професионалних квалификација и да обезбеди да се информације из става 1. овог члана пружају корисницима на јасан и свеобухватан начин, а морају бити доступне интернетом и електронским путем.</p>	ПУ		
57.3.	<p>Државе чланице ће осигурати да се на сваки захтев за информацијама упућен тачки јединственог контакта што је пре могуће одговори.</p>	85.3	<p>ЛЕКТ је дужна да на сваки захтев корисника одговори у што краћем року, да даје детаљна упутства о покретању и спровођењу поступка признавања професионалних квалификација и да обезбеди да се информације из става 1. овог члана пружају корисницима на јасан и свеобухватан начин, а морају бити доступне интернетом и електронским путем.</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
57.4.	Државе чланице и Комисија ће предузети пратеће мере у циљу подстицања тачке јединственог контакта да информације које у ставу 1 буду доступне на другим службеним језицима Уније. Ово неће утицати на законодавство држава чланица о употреби језика на својој територији.	85.5	Податке из става 2. овог члана ЈЕКТ може да пружа и на другим службеним језицима држава потписница ЕЕП-а.	ПУ		
57.5.	Државе чланице сарађују међусобно и са Комисијом у циљу спровођења ставова 1, 2 и 4.	85.4	Надлежна тела су дужна да сарађују са ЈЕКТ и да достављају потребне податке ради ажурирања података из става 2. овог члана и давања правовремених информација корисницима.	ПУ		
57а.1.	<p>Поступци електронским путем</p> <p>Државе чланице ће осигурати да сви захтеви, поступци и формалности у вези са питањима која су обухваћена овом Директивом могу лако да се заврше, даљински и електронским путем, кроз релевантне тачке појединачног контакта или релевантних надлежних органа. Ово не спречава надлежне органе држава чланица од захтевају оверене копије у каснијој фази у случају оправданих сумњи и где је то неопходно.</p>	85.2	<p>Министарство надлежно за послове трговине (услуге) обезбеђује да следеће информације буду доступне на интернету путем Јединствене електронске контакт тачке у Републици Србији (у даљем тексту: „ЈЕКТ“), одређене посебним прописима из подручја пружања услуга и да се ти подаци редовно ажурирају, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - попис регулисаних професија у Републици Србији, укључујући и податке за контакт са надлежним телима за сваку регулисану професију и Центром за подршку, - попис професија за које је доступна ЕПК, њено функционисање, укључујући све повезане накнаде које носиоци професионалних квалификација треба да плате и попис надлежних тела за издавање ЕПК, - попис свих професија за које Република Србија прописује претходну проверу професионалних квалификација 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>пре првог пружања услуга на привременој и повременој основи,</p> <ul style="list-style-type: none"> - попис програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних професија, програма стручног оспособљавања са посебном структуром, из члана 84. став 1. алинеја 5. овог закона, - услови и поступци за регулисане професије у Републици Србији, укључујући све повезане накнаде и документе који се подносе надлежним телима, - појединости о праву на жалбу на одлуке надлежних тела на основу овог закона и других правних аката који проистичу из овог закона и - пописи из члана 87. став 2. овог закона. 			
57a.2.	Став 1 се не примењује на спровођење периода прилагођавања или на проверу способности.			НП		
57a.3.	Где је оправдано да држава чланица тражи напредне електронске потписе, као што је дефинисано у тачки 2 члана 2 Директиве 1999/93/ Ц Европског парламента и Савета од 13. децембра 1999. године о оквиру Заједничког оквира за електронски потпис (1), за завршетак поступка из става 1. овог члана, државе чланице ће прихватити електронски потпис у складу са Одлуком комисије 2009/767/ЕЦ од 16. октобра 2009. године којом се утврђују мере које олакшавају употребу процедура електронским путем преко тачака	19.10	Надлежно тело, ако је то оправдано, може захтевати електронски потпис, у складу са посебним прописима којима се регулише електронски потпис, за спровођење свих поступака који се спроводе електронским путем.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	јединственог контакта у складу са Директивом 2006/123/ЕЦ Европског парламента и Савета о услугама на унутрашњем тржишту (2) и обезбедити техничка средства како би обрадили документа са напредним електронским потписом у форматима дефинисаним Одлуком комисије 2011/130/ЕУ од 25 фебруара 2011. о успостављању минималних услова за прекограничну обраду докумената потписаних електронским путем од стране надлежних органа у складу са Директивом 2006/123/ЕЦ Европског парламента и Савета о услугама на унутрашњем тржишту (3).					
57а.4.	Сви поступци се спроводе у складу са чланом 8 Директиве 2006/123/ЕЦ која се односи на тачке контакта. Рокови за поступке наведени у члану 7 (4) и члану 51. ове Директиве ће почети у тренутку пријаве или када грађанин достави било који документ који је недостајао до тачке јединственог контакта или директно релевантном надлежном органу. Сваки захтев за оверене копије из става 1. овог члана не сматра се као захтев за документом који недостаје.			НП		
57б.1.	Центри за подршку Свака држава чланица ће одредити, не касније од 18. јануара 2016. године, центар за подршку чији ће задатак бити да грађанима, као и центрима за подршку из других земаља чланица, пружа потребне информације о признавању стручних квалификација у складу са овом Директивом, као што су информације о националном законодавству којим се уређују регулисане професије и бављење тим професијама, укључујући и	83.1	<i>Центар за подршку</i> Центар за подршку који је дужан да грађанима и центрима за подршку осталих држава потписница ЕЕП-а пружа потребне информације о признавању стручних квалификација у складу са овим законом, као што су информације о националном законодавству којим се уређују регулисане професије и бављење тим професијама, укључујући и социјално законодавство и по потреби етичка	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	социјално законодавство и по потреби етичка правила.		правила, у складу са овим законом је министарство надлежно за послове образовања.			
57b.2.	Центри за подршку у државама чланицама домаћинима ће помагати грађанима у остваривању права из ове Директиве, у сарадњи, где је то могуће, са центром за подршку у матичној држави чланици и са надлежним органима и тачком јединственог контакта у држави чланици домаћину.	83.2	Центар за подршку је дужан, у сарадњи са надлежним телима Републике Србије и надлежним центрима за подршку осталих држава потписница ЕЕП-а, да пружа помоћ заинтересованим лицима да остваре права која проистичу из овог закона и да прибави информације о регулисаним професијама и приступању тим професијама у другим државама потписницама ЕЕП-а, као и информације о нивоу професионалне квалификације која се захтева за обављање одређене регулисане професије у другој држави потписници ЕЕП-а.	ПУ		
57b.3.	Сваки надлежни орган у матичној држави чланици или домаћину је у обавези да у потпуности сарађује са центром подршке у држави чланици домаћину и где је то могуће у матичној држави чланици, и да пружи све релевантне информације о појединачним случајевима таквим центрима за подршку, на њихову молбу и сагласно правилима о заштити података у складу са директивама 95/46 / ЕЦ и 2002/58 / ЕЦ.	86.4	Надлежна тела су дужна да у потпуности сарађују са Центром за подршку, као и са центрима за подршку у другим државама потписницама ЕЕП-а и да пружају све релевантне информације о појединачним случајевима таквим центрима, на њихов захтев и под условом да се поштују правила о заштити података у складу са посебним прописима којима се регулише заштита личних података.	ПУ		
57b.4.	На захтев Комисије, центри за подршку ће обавестити Комисију о резултатима упита којима се баве у року од два месеца по пријему таквог захтева.	83.3	На захтев Европске комисије, Центар за подршку је дужан да достави обавештење Европској комисији о резултатима пружене помоћи из става 2. овог члана, у року од два месеца од дана пријема захтева Европске комисије.	ПУ		
57c.1.	Делегирање Комисији се даје моћ усвајања делегираних			НП		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	аката, сагласно условима датим у овом члану					
57с.2.	Моћ да усвоји делегиране акте из трећег подчлана члана 3 (2), члана 20, другог подчлана члана 21 (6), члана 21а (4), члана 25 (5), другог става члана 26, друге тачке члана 31 (2), другог подстава члана 34. (2), члана 35 (4) и (5), другог подстава члана 38. (1), треће тачке члана 40 (1), друге тачке члана 44 (2), члана 49а (4) и члана 49б (4) преноси се на Комисији за период од пет година, од 17. јануара 2014. године. Комисија ће сачинити извештај у вези делегирања власти, не касније од девет месеци пре истека периода од пет година. Делегирање ће моћи прећутно да се продужава за период идентичног трајања, осим уколико се Европски парламент или Савет не противе таквом продужењу најкасније три месеца пре истека сваког периода.			НП		
57с.3.	Моћ да усвоји делегиране акте из трећег подчлана члана 3 (2), члана 20, другог подчлана члана 21 (6), члана 21а (4), члана 25 (5), другог става члана 26, друге тачке члана 31 (2), другог подстава члана 34. (2), члана 35 (4) и (5), другог подстава члана 38. (1), треће тачке члана 40 (1), друге тачке члана 44 (2), члана 49а (4) и члана 49б (4) може се опозвати у сваком тренутку од стране Европског парламента или од стране Савета. Одлука о опозиву ће ставити тачку на делегирање власти наведене у тој одлуци. Она ће ступити на снагу наредног дана од дана објављивања одлуке у Службеном листу Европске уније или у неком каснијем тренутку наведеном у њему. То неће утицати на валидност било којег делегираног акта			НП		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	који је већ на снази.					
57с.4.	Чим Комисија усвоји делегирани акт, она о томе истовремено обавештава Европски парламент и Савет.			НП		
57с.5.	Усвојен делегирани акт из трећег подчлана члана 3 (2), члана 20, другог подчлана члана 21 (6), члана 21а (4), члана 25 (5), другог става члана 26, друге тачке члана 31 (2), другог подстава члана 34. (2), члана 35 (4) и (5), другог подстава члана 38. (1), треће тачке члана 40 (1), друге тачке члана 44 (2), члана 49а (4) и члана 49б (4) ступа на снагу само ако нема приговора од стране Европског парламента и Савета, у року од два месеца од обавештења Европског парламента и Савета о усвајању, или ако су пре истека тог периода, Европски парламент и Савет обавестио Комисију да се неће противити. Тај период ће бити продужен за два месеца на иницијативу Европског парламента или Савета.			НП		
58.1.	Поступак Комисије Комисији помаже Одбор за признавање стручних квалификација. Комисија ће бити комисија у оквиру значења Уредбе (ЕУ) 182/2011.			НП		
58.2.	Када се позива на овај став, члан 5 Уредбе (ЕУ) 182/2011 ће се примењивати.			НП		
59.1.	Транспарентност Државе чланице ће доставити Комисији попис постојећих прописаних занимања, наводећи делатности у оквиру сваке професије, као и списак регулисаног образовања и оспособљавања, и	90.1	Центар за подршку доставља Европској комисији попис постојећих регулисаних професија, детаљно наводећи делатности обухваћене сваком професијом, и попис програма образовања и оспособљавања или, у случају регулисаних	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	оспособљавање са посебном структуром, из тачке (ц) (ii) члана 11, на својој територији од 18. јануара 2016. Свака промена тих пописа ће такође бити достављена Комисији без одлагања. Комисија ће успоставити и одржавати јавно доступне базе података о регулисаним професијама, укључујући и општи опис делатности које покрива свака професија.		професија, стручног оспособљавања са посебном структуром.			
59.2.	До 18. јануара 2016. године, државе чланице ће доставити Комисији попис професија за која је потребна претходна провера квалификација на основу члана 7(4). Државе чланице ће Комисији доставити посебно образложење за укључивање сваке од ових професија на тај попис.			НП		
59.3.	Државе чланице ће испитати да ли захтеви по њиховом правном систему ограничавају приступ професији или њено обављање носиоцима конкретне професионалне квалификације, укључујући коришћење стручних звања и стручних делатности дозвољене под таквим називом, из овог члана као „захтеви“, да ли су компатибилни са следећим принципима: (А) захтеви не смеју бити ни директно ни индиректно дискриминаторни по основу националне припадности или пребивалишта; (Б) захтеви морају да буду оправдани преовлађујућим разлозима општег интереса; (В) захтеви морају да буду примерени обезбеђивању постизања задатог циља и не смеју да прелазе оно што је потребно за постизање тог циља.	90.3	Национални координатор проверава да ли су захтеви на основу прописа којима се ограничава приступ професији или обављање професије, укључујући услове за коришћење професионалних назива и професионалне делатности која се обавља с тим професионалним називом, у складу са следећим начелима: - захтеви не смеју да буду непосредно ни посредно дискриминишући на основу националности или боравишта, - захтеви морају да буду оправдани преовлађујућим разлозима општег интереса и - захтеви морају да буду примерени обезбеђивању постизања задатог циља и не смеју да прелазе оно што је потребно за постизање тог циља.	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
59.4.	Став 1. овог члана такође се примењује на професије које у држави чланици регулишу удружења или стручне организације у смислу члана 3(2) и на све захтеве за чланство у тим удружењима или организацијама.	90.4	Став 1. овог члана такође се примењује на професије које у Републици Србији регулишу удружења или стручне организације и на све захтеве за чланство у тим удружењима или организацијама.	ПУ		
59.5.	До 18. јануара 2016. године, државе чланице ће доставити Комисији информације о условима које намеравају да задрже и разлозима за разматрање да ли су ти захтеви у складу са ставом 3. Државе чланице ће обезбедити информације о условима који су касније уведени, и разлозима за разматрање да ли су ти захтеви у складу са ставом 3, у року од шест месеци од усвајања мере.			НП		
59.6.	До 18. јануара 2016. године, а касније сваке две године, државе чланице ће такође подносити извештај Комисији о захтевима који су уклоњени или који су ублажени.	90.6	Национални координатор сваке две године доставља Европској комисији извештај о захтевима за приступ и обављање професије који су повучени или умањени, а о чему Комисија обавештава друге државе потписнице ЕЕП-а које могу поднети своје примедбе у року од шест месеци.	ПУ		
59.7.	Комисија доставља извештаје из става 6. до другим државама чланицама које своје примедбе достављају у року од шест месеци. У истом периоду од шест месеци, Комисија ће консултовати заинтересоване стране, укључујући и професије у питању.	90.6	Национални координатор сваке две године доставља Европској комисији извештај о захтевима за приступ и обављање професије који су повучени или умањени, а о чему Комисија обавештава друге државе потписнице ЕЕП-а које могу поднети своје примедбе у року од шест месеци.	ПУ		
59.8.	Комисија доставља збирни извештај на основу информација које државе чланице шаљу Групи координатора основаном Одлуком Комисије 2007/172 /ЕЦ од 19. марта 2007. године, формирањем групе			НП		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	координатора за признавање професионалних квалификација (1), која може да даје запажања.					
59.9.	In light of the observations provided for in paragraphs 7 and 8, the Commission shall, by 18 January 2017, submit its final findings to the European Parliament and the Council, accompanied where appropriate by proposals for further initiatives.			НП		
60.1.	<p>ГЛАВА VI ДРУГЕ ОДРЕДБЕ Извештаји</p> <p>Почевши од 20. октобра 2007., државе чланице ће Комисији сваке две године слати извештаје о примени система. Осим Општих примедби, извештај мора садржати и статистички сажетак донесених одлука и опис главних проблема при примени ове Директиве.</p> <p>Почевши од 18. јануара 2016. године статистички преглед одлука из првог подстава, које треба да садрже детаљне информације о броју и врстама одлука донетих у складу са овом Директивом, укључујући и врсте одлука о делимичном приступу које су донеле надлежни органи у складу са Члан 4ф, и опис главних проблема који произлазе из примене ове Директиве.</p>			НП		
60.2.	<p>Од 18. јануара 2019, и сваких пет година после тога, Комисија ће објавити извештај о примени ове Директиве.</p> <p>Први такав извештај ће се фокусирати посебно на новим елементима уведеним у овој Директиви и узети у обзир посебно следећа питања:</p>			НП		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(А) функционисање Европске професионалне карте;</p> <p>(Б) модернизација знања, вештина и компетенција за професије обухваћене поглављем III Глава III, укључујући и списак компетенција из члана 31 (7);</p> <p>(Ц) функционисање заједничких оквира оспособљавања и заједничких провера оспособљености;</p> <p>(Д) резултати посебног програма модернизације предвиђеног румунских законима, прописима и административним одредбама за носиоце доказа формалних квалификација наведених у члану 33а, као и за носиоце доказа о формалним квалификацијама након секундарног нивоа, с аспекта процене потребе да се размотре тренутне одредбе којима се регулише режим стечених права који се примењује у румунском доказивању формалних квалификација за медицинску сестру опште неге.</p> <p>Државе чланице ће обезбедити све неопходне информације за израду тог извештаја.</p>					
61.	<p>Клаузула о одступању</p> <p>Ако, за примену једног од одредби ове Директиве, држава чланица наилази на велике тешкоће у одређеној области, Комисија ће испитати те потешкоће у сарадњи са том државом чланицом.</p> <p>Када је то потребно, Комисија ће усвојити акт о спровођењу, како би се омогућило тој држави чланици да у ограниченом временском периоду одступи од релевантне одредбе.</p>			НП		
62.	<p>Опозиви</p> <p>Директиве 77/452/ЕЕЗ, 77/453/ЕЕЗ,</p>			НП		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	78/686/ЕЕЗ, 78/687/ЕЕЗ, 78/1026/ЕЕЗ, 78/1027/ЕЕЗ, 80/154/ЕЕЗ, 80/155/ЕЕЗ, 85/384/ЕЕЗ, 85/432/ЕЕЗ, 85/433/ЕЕЗ, 89/48/ЕЕЗ, 92/51/ЕЕЗ, 93/16/ЕЕЗ и 1999/42/ЕЗ су опозване с важењем од 20. октобра 2007. године. Позивање на опозване Директиве ће се сматрати позивањем на ову Директиву и на акте усвојене на основу тих Директива опозив неће утицати.					
63.	<p>Преношење Државе чланице ће донети законе, прописе и административне одредбе неопходне за усаглашавање са овом Директивом најкасније до 20. октобра 2007. године. Оне ће о томе одмах обавестити Комисију.</p> <p>Када државе чланице усвоје ове мере, оне ће садржати референцу на ову Директиву или ће бити праћене таквом референцом у време њиховог званичног објављивања. Државе чланице ће утврдити како треба да се уради таква референца.</p>			НП		
64.	<p>Ступање на снагу Ова Директива ступа на снагу 20. дана по објављивању у Службеном гласнику Европске уније.</p>			НП		
65.	<p>Адресе Ова Директива је насловљена на државе чланице.</p>			НП		
	<p>V.2. МЕДИЦИНСКЕ СЕСТРЕ ОПШТЕ НЕГЕ 5.2.1. Образовни програм за медицинске сестре опште неге Студијски програм који води до доказа о формалним квалификацијама за медицинске сестре опште неге укључује следећа два дела. а. Теоријско образовање</p>	45.	<p>Образовни програм за медицинске сестре опште неге садржи најмање следеће предмете: 1) Теоријско образовање које се састоји од здравствене неге: природа и етика струке, општа начела здравља и неге, начела неге, а у односу на: општу и</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>здравствена нега:</p> <ul style="list-style-type: none"> – природа и етика струке, – општа начела здравља и неге, – начела неге, а у односу на: <ul style="list-style-type: none"> – општу и специјалистичку медицину, – општу и специјалистичку хирургију, – негу деце и педијатрију, – негу породиља, – ментално здравље и психијатрију, – бригу о старима и геријатрију. <p>б. Основни предмети:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Анатомија и физиологија, – Патологија, – Бактериологија, Вирологија и Паразитологија, – Биофизика, Биохемија и радиологија, – Дијететика, – Хигијена – превентивна медицина, – здравствено образовање, – Фармакологија <p>в. Друштвени предмети:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Социологија, – Психологија, – Начела администрације, – Начела поучавања, – Социјално и здравствено законодавство, – Правни аспекти неге. <p>г. Клиничко образовање</p> <ul style="list-style-type: none"> — здравствена нега у односу на: — општу и специјалистичку медицину, — општу и специјалистичку хирургију, — негу деце и педијатрију, — негу породиље, — ментално здравље и психијатрију, — бригу о старима и геријатрију, 		<p>специјалистичку медицину, општу и специјалистичку хирургију, негу деце и педијатрију, негу породиља, ментално здравље и психијатрију, бригу о старима и геријатрију.</p> <p>Основни предмети: Анатомија и физиологија, Патологија, Бактериологија, Вирологија и Паразитологија, Биофизика, Биохемија и радиологија, Дијететика, Хигијена (превентивна медицина, здравствено образовање), Фармакологија.</p> <p>Друштвени предмети: Социологија, Психологија, Начела администрације, Начела поучавања, Социјално и здравствено законодавство, Правни аспекти неге.</p> <p>2) Клиничко образовање које се састоји од здравствене неге у односу на: општу и специјалистичку медицину, општу и специјалистичку хирургију, негу деце и педијатрију, негу породиље, ментално здравље и психијатрију, бригу о старима и геријатрију, негу у кући.</p> <p>Један или више предмета из става 1. овог члана могу се поучавати као део других дисциплина или у вези с њима. Теоријско образовање вреднује се и координира с клиничким образовањем тако да се знања и вештине наведене у програму из става 1. овог члана могу усвојити на одговарајући начин.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>— негу у кући</p> <p>Један или више предмета из става 1. овог члана могу се поучавати као део других дисциплина или у вези с њима. Теоријско образовање вреднује се и координира с клиничким образовањем тако да се знања и вештине наведене у програму из става 1. овог члана могу усвојити на одговарајући начин.</p>					
	<p>V.3. ДОКТОР ДЕНТАЛНЕ МЕДИЦИНЕ</p> <p>5.3.1 Универзитетски студијски програм за доктора денталне медицине</p> <p>Студијски програм који води до доказа о формалним квалификацијама у денталној медицини укључују најмање доле наведене предмете.</p> <p>Обука из једног или више ових предмета може бити пружена у оквиру, или повезано, с другим курсевима.</p> <p>А. Основни предмети:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Хемија, – Физика, – Биологија. <p>Б. Медицинско-биолошки предмети и општи медицински предмети:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Анатомија, – Ембриологија, – Хистологија укључујући цитологију, – Физиологија, – Биохемија (или Физиолошка хемија), – Патолошка анатомија, – Општа патологија, – Фармакологија, – Микробиологија, – Хигијена, – Превентивна медицина и епидемиологија, 	36.	<p>Студијски програм за доктора денталне медицине садржи најмање следеће предмете:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основне предмете: Хемија, Физика, Биологија. - Медицинско-биолошке предмете и опште медицинске предмете: Анатомија, Ембриологија, Хистологија укључујући Цитологију, Физиологија, Биохемија (или Физиолошка хемија), Патолошка анатомија, Општа патологија, Фармакологија, Микробиологија, Хигијена, Превентивна медицина и епидемиологија, Радиологија, Физиотерапија, Општа хирургија, Општа медицина укључујући Педијатрију, Оториноларингологија, Дерматовенерологија, Општа психологија-психопатологија-неуропатологија, Анестезиологија. - Предмете непосредно повезане са денталном медицином: Протетика, Дентални материјали и опрема, Конзервативна дентална медицина, Превентивна дентална 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<ul style="list-style-type: none"> – Радиологија, – Физиотерапија, – Општа хирургија, – Општа медицина укључујући Педијатрију, – Оториноларингологија, – Дерматовенерологија, – Општа психологија-психопатологија-неуропатологија, – Анестезиологија. <p>С. Предмети непосредно повезани са денталном медицином:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Протетика, – Дентални материјали и опрема, – Конзервативна дентална медицина, – Превентивна дентална медицина, – Анестезиологија и седација, – Специјална хирургија, – Специјална патологија, – Клиничка пракса, – Педодонција, – Ортодонција, – Пародонтологија, – Радиологија у денталној медицини, – Дентална оклузија и функција вилице, – Струковно организовање, – Етика и законодавство, – Социјални аспекти праксе у денталној медицини. 		<p>медицина, Анестезиологија и седација, Специјална хирургија, Специјална патологија, Клиничка пракса, Педодонција, Ортодонција, Пародонтологија, Радиологија у денталној медицини, Дентална оклузија и функција вилице, Струковно организовање, Етика и законодавство, Социјални аспекти праксе у денталној медицини.</p> <p>Један или више предмета из става 1. овог члана могу се поучавати као део других дисциплина или у вези с њима.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>V.4. ДОКТОР ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ</p> <p>5.4.1. Универзитетски студијски програм за доктора ветеринарске медицине</p> <p>Студијски програм који води до доказа о формалним квалификацијама у ветеринарској медицини укључују најмање доле наведене предмете.</p> <p>Обука из једног или више ових предмета може бити пружена у оквиру, или повезано, с другим курсевима.</p> <p>А. Особвни предмети</p> <ul style="list-style-type: none"> – Физика, – Хемија, – Биологија животиња, – Биологија биљака, – Биоматематика <p>В. Стручни предмети</p> <p>а. Основне науке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Анатомија (укључујући хистологију и ембриологију), – Физиологија, – Биохемија, – Генетика, – Фармакологија, – Фармација, – Токсикологија, – Микробиологија, – Имунологија, – Епидемиологија, – Професионална етика <p>б. Клиничке науке:</p>	54.	<p>Студијски програм за доктора ветеринарске медицине садржи најмање следеће предмете:</p> <p>Основни предмети: Физика, Хемија, Биологија животиња, Биологија биљака, Биоматематика.</p> <p>Специфични предмети:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основне науке: Анатомија (укључујући хистологију и ембриологију), Физиологија, Биохемија, Генетика, Фармакологија, Фармација, Токсикологија, Микробиологија, Имунологија, Епидемиологија, Професионална етика. - Клиничке науке: Опстретиција, Патологија (укључујући анатомску патологију), Паразитологија, Клиничка медицина и хирургија (укључујући анестезиологију), Клиничка предавања о различитим домаћим животињама, перади и другим животињским врстама, Превентивна медицина, Радиологија, Репродукција и поремећаји репродукције, Ветеринарско јавно здравство, Ветеринарско законодавство и форензична медицина, Терапеутика, Пропедеутика. - Производња животиња: Производња животиња, Прехрана 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<ul style="list-style-type: none"> – Опстетриција, – Патологија (укључујући патолошку анатомију), – Паразитологија, – Клиничка медицина и хирургија (укључујући анестезиологију), – клиничка предавања на различитим домаћим животињама, живини и другим животињским врстама, – Превентивна медицина, – Радиологија, – Репродукција и репродуктивни поремећаји, – Ветеринарска медицина и јавно здравље, – Ветеринарско законодавство и медицинска форензика, – Терапеутика, – Пропедеутика <p>с. Производња животиња:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Производња животиња, – Исхрана животиња, – Агрономија, – Економија села, – Сточарство, – Ветеринарска хигијена, – Етологија и заштита животиња <p>д. Хигијена хране:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Инспекција и контрола животињске хране или хране животињског порекла, – Хигијена и технологија хране, – Практичан рад (укључујући практичан рад у објектима где се врше клање и прерада хране) <p>Пректично оспособљавање може бити у</p>		<p>животиња, Агрономија, Рурална економија, Узгој животиња, Ветеринарска хигијена, Етологија и заштита животиња.</p> <p>- Хигијена хране: Инспекцији надзор и контрола животињске хране или хране животињског порекла, Хигијена и технологија хране, Пракса (укључујући праксу на местима где се обављају клање и прерада прехрамбених производа).</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>облику периода оспособљавања, под условом да је оно у пуној сатници о под директном контролом надлежних власти, као и да не прелази 6 месеци у оквиру укупног оспособљавања од 5 година студија.</p> <p>Распоређивање теоретског и практичног оспособљавања у различитим групама предмета ће бити уравнотежено и координисано на такав начн да се знање и искуство стичу на начин који ће докторима ветеринарске меицине омогућити да извршавају све своје обавезе.</p>					
	<p>V.5. БАБИЦЕ</p> <p>5.5.1. <i>Програм оспособљавања бабица (Оспособљавање смера I и II)</i></p> <p>Програм оспособљавања ради прикупљања доказа формалним квалификацијама за бабицу се састоји од следећа два дела:</p> <p>А. Теоријска и практична настава:</p> <p>а. Општи предмети</p> <ul style="list-style-type: none"> – Основна патологија, – Основна бактериологија, вирологија и паразитологија, – Основна биофизика, биохемија и радиологија, – Педијатрија с посебним нагласком на новорођенчади, – Хигијена, здравствено васпитање, превентивна медицина, рано дијагностиковање болести, – Прехрана и дијететика с посебним нагласком на жене, новорођенчад и бебе. – Основна социологија и социомедицинска проблематика, – Основна фармакологија, – Психологија, 	49.	<p>Образовни програм за бабице садржи најмање следеће предмете:</p> <p>1) Теоријска и практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Општи предмети: <p>Основна анатомија и физиологија, Основна патологија, Основна бактериологија, Вирологија и паразитологија, Основна биофизика, Биохемија и радиологија, Педијатрија с посебним нагласком на новорођенчади, Хигијена, Здравствено васпитање, Превентивна медицина, Рано дијагностиковање болести, Прехрана и дијететика с посебним нагласком на жене, новорођенчад и бебе. Основна социологија и социомедицинска проблематика, Основна фармакологија, Психологија, Принципи и методе поучавања, Здравствено и социјално законодавство и организација здравства,</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<ul style="list-style-type: none"> – Принципи и методе поучавања, – Здравствено и социјално законодавство и организација здравства, – Професионална етика и професионално законодавство, – Полно образовање и планирање породице, – Основна анатомија и физиологија – Законска заштита мајке и детета <p>б. Предмети специфични за делатности бабице:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Анатомија и физиологија, – Ембриологија и развој фетуса, – Трудноћа, Порођај и пуерпериј, – Гинеколошка и опстетрицијска патологија, – Припрема за порођај и родитељство укључујући психолошке аспекте, – Припреме за порођај (укључујући познавање и употребу техничке опреме у опстетрицији), – Аналгезија, Анестезија и оживљавање, – Физиологија и патологија новорођенчета, – Нега и надзор новорођенчета, – Психолошки и социјални чиниоци. <p>Б. Практично и клиничко оспособљавање Ово оспособљавање се мора спроводити под одговарајућим надзором:</p> <ul style="list-style-type: none"> - саветовање трудница, укључујући најмање 100 предпорођајних прегледа, - надзор и нега најмање 40 трудница, - извођење најмање 40 		<p>Професионална етика и професионално законодавство, Полно образовање и планирање породице, Законска заштита мајке и детета.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предмети специфични за делатности бабице: Анатомија и физиологија, Ембриологија и развој фетуса, Трудноћа, Порођај и пуерпериј, Гинеколошка и опстетрицијска патологија, Припрема за порођај и родитељство укључујући психолошке аспекте, Припреме за порођај (укључујући познавање и употребу техничке опреме у опстетрицији), Аналгезија, Анестезија и оживљавање, Физиологија и патологија новорођенчета, нега и надзор новорођенчета, Психолошки и социјални чиниоци. <p>2) Практично и клиничко оспособљавање, које се мора спроводити под одговарајућим надзором:</p> <ul style="list-style-type: none"> - саветовање трудница, укључујући најмање 100 предпорођајних прегледа, - надзор и нега најмање 40 трудница, - извођење најмање 40 порођаја, а ако се овај број не може постићи због малог броја породиља, може се смањити на минимално 30 порођаја, уз услов асистирања код додатних 20 порођаја, - активно учешће код 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>порођаја, а ако се овај број не може постићи због малог броја породиља, може се смањити на минимално 30 порођаја, уз услов асистирања код додатних 20 порођаја,</p> <ul style="list-style-type: none"> - активно учешће код карличног порођаја, ако то није могуће због недостатка карличних порођаја пракса се може спровести у симулираној ситуацији, - извођење епизиотомије и увод у шивење рана укључује теоријску наставу и клиничку праксу; пракса шивења рана укључује шивење ране после епизиотомије и једноставне перинеалне лацерације и може се, уколико је неопходно, обавити у симулираној ситуацији, - надзор и брига за 40 жена код којих постоји ризик повезан са трудноћом или трудовима или са постпорођајним периодом, - надзор и нега (укључујући преглед) најмање 100 жена после порођаја и здраве новорођенчади, - посматрање и нега новорођене деце која захтевају посебну негу, укључујући недоношчад, пренешену новорођенчад, новорођенчад која имају премалу телесну тежину или која су болесна, - здравствена нега жена код патолошких стања на подручју гинекологије и опстетриције, - увод у здравствену негу на подручју медицине и хирургије 		<p>карличног порођаја, ако то није могуће због недостатка карличних порођаја пракса се може спровести у симулираној ситуацији,</p> <ul style="list-style-type: none"> - извођење епизиотомије и увод у шивење рана укључује теоријску наставу и клиничку праксу; пракса шивења рана укључује шивење ране после епизиотомије и једноставне перинеалне лацерације и може се обавити у симулираној ситуацији, - надзор и брига за 40 жена код којих постоји ризик повезан са трудноћом или трудовима или са постпорођајним периодом, - надзор и нега (укључујући преглед) најмање 100 жена после порођаја и здраве новорођенчади, - посматрање и нега новорођене деце која захтевају посебну негу, укључујући недоношчад, пренешену новорођенчад, новорођенчад која имају премалу телесну тежину или која су болесна, - здравствена нега код патолошких стања на подручју гинекологије и опстетриције, - увод у здравствену негу на подручју медицине и хирургије укључује теоријску наставу и клиничку праксу. <p>Теоријско и практично оспособљавање се мора уравнотежити и координирати са клиничким оспособљавањем на такав начин да се стечена знања и искуства могу усвојити на одговарајући начин.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>укључује теоријску наставу и клиничку праксу.</p> <p>Теоријско и техничко оспособљавање (Део А програма оспособљавања) се мора уравнотежити и координирати са клиничким оспособљавањем (Део Б истог програма) на такав начин да се стечена знања и искуства наведена у овом Прилогу могу усвојити на одговарајући начин.</p> <p>Клиничко оспособљавање остварује се у виду надзираног рада у болничким одељењима или другим здравственим установама, који је одобрило надлежно тело. Део ове праксе, мора бити учествовање у активностима одељења у мери у којој те активности доприносе оспособљавању учењем о одговорностима повезаним са делатношћу бабица.</p>		<p>Клиничко оспособљавање остварује се радом у болничким одељењима или другим здравственим установама, који је одобрило надлежно тело. Део ове праксе, мора бити учествовање у активностима одељења у мери у којој те активности доприносе оспособљавању учењем о одговорностима повезаним са делатношћу бабица.</p>			
	<p>V.6. МАГИСТАР ФАРМАЦИЈЕ</p> <p>5.6.1. студијски програм фармације</p> <ul style="list-style-type: none"> – Биологија биљака и животиња, – Физика, – Општа и неорганска хемија, – Органска хемија, – Аналитичка хемија, – Фармацеутска хемија укључујући анализу медицинских производа, – Општа и примењена биохемија (медицинска), – Анатомија и физиологија; медицинска терминологија, – Микробиологија, – Фармакологија и фармакотерапија, – Фармацеутска технологија, – Токсикологија, – Фармакогнозија, 	40.	<p>Студијски програм магистара фармације садржи најмање следеће предмете: Биологија биљака и животиња, Физика, Општа и неорганска хемија, Органска хемија, Аналитичка хемија, Фармацеутска хемија укључујући анализу лекова и медицинских средстава, Општа и примењена биохемија (медицинска), Анатомија и физиологија, Медицинска терминологија, Микробиологија, Фармакологија и фармакотерапија, Фармацеутска технологија, Токсикологија, Фармакогнозија, Законодавство и, када је примерено, Професионална етика.</p> <p>Уравнотежен однос између теоријске и практичне наставе даје сваком предмету из става 1. овог члана довољан значај теорије да би се одржао универзитетски ниво</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>– Законодавство и, када је примерено, Професионална етика.</p> <p>Равнотежа између теоријске и практичне наставе даје сваком предмету довољан значај теорије да би се одржао универзитетски карактер наставе.</p>		образовања.			
ANNEX VII	<p>Документи и потврде који се могу захтијевати у складу с чланом 50. став 1.</p> <p>1. Документи</p> <p>(а) Потврда о држављанству дотичне особе.</p> <p>(б) Копије потврда о специјалистичком усавршавању или доказ о формалним квалификацијама које омогућавају приступ тој професији, те потврда о стручном искуству особе, где је то примерено.</p> <p>Надлежна тела државе чланице домаћина могу позвати подносиоце да доставе информације о свом оспособљавању у мери у којој је то потребно да би се утврдило постојање могућих битних разлика у односу на захтевано национално оспособљавање, како је то утврђено у члану 14. Када подносилац не може да пружи ове информације, надлежна тела државе чланице домаћина обраћају се контактним тачкама, надлежном телу или другом одговарајућем телу у матичној држави чланици.</p> <p>(ц) У случајевима наведеним у члану 16., потврда о природи и трајању делатности коју издаје надлежно тело у матичној држави чланици или у држави чланици из које долази страни држављанин.</p> <p>(д) Ако надлежно тело државе чланице домаћина захтева од особа које желе да обављају регулисану професију доказ о њиховом добром карактеру или угледу, или</p>	19.2	<p>Захтев из става 1. овог члана мора да садржи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доказ о држављанству кандидата и - доказ о испуњености услова за признавање професионалних квалификација (потврда о оспособљености, доказ о формалној квалификацији и о професионалном искуству, када је то потребно). 	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>о томе да нису објавили стечај, или када прекине или забрани обављање те професије у случају теже повреде правила струке или казног дела, та држава чланица прихвата као довољан доказ за држављане државе чланице који желе да обављају ту професију на њеном државном подручју, предочење докумената које су издала надлежна тела матичне државе чланице или државе чланице из које долази страни држављанин, а који потврђују да су ти захтеви испуњени. Та тела морају доставити тражене документе у року од два месеца.</p> <p>Ако надлежна тела матичне државе чланице или државе чланице из које долази страни држављанин не издају документе наведене у првом подставу, ти ће се документи заменити изјавом под присегом - или, у државама у којима није предвиђена изјава под заклетвом, свечаном изјавом коју та особа даје пред надлежним судским или управним телом, или када је то примерено, пред јавним бележником или пред квалификованим стручним телом матичне државе чланице или државе чланице из које та особа долази; такво тело или јавни бележник издају потврду којом се потврђује аутентичност изјаве под заклетвом или свечане изјаве.</p> <p>(е) Ако држава чланица домаћин од својих властитих држављана који желе да почну обављање регулисане професије тражи документ о њиховом физичком или менталном здрављу, та држава чланица као довољан доказ прихвата достављање документа који се захтева у матичној држави чланици. Ако матична држава чланица не изда такав документ, држава чланица домаћин прихвата</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>потврду коју издаје надлежно тело у тој држави. У том случају надлежна тела матичне државе чланице морају издати тражени документ у року од два месеца.</p> <p>((ф) Када држава чланица домаћин захтева од својих држављана који желе да почну обављање регулисане професије да доставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> — доказ о свом имовинском стању, — доказ да су осигурани од финансијских ризика који произлазе из њихове професионалне одговорности у складу са законима и прописима који су на снази у држави чланици домаћину у вези с условима и обимом покрића, та држава чланица прихвата као довољан доказ потврду коју издају банке и осигуравајућа предузећа друге државе чланице. <p>(г) Где држава чланица захтева од својих држављана потврду да не постоје привремена или коначна забрана рада и кривична пресуда.</p> <p>2. Потврде</p> <p>Како би олакшале примену главе III. поглавља III. ове Директиве, државе чланице могу прописати да особе које испуњавају услове оспособљавања, осим доказа о формалној оспособљености морају доставити и потврду надлежних тела матичне државе чланице којом се потврђује да је тај доказ о формалној оспособљености управо онај који је обухваћен овом Директивом.</p>					